

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

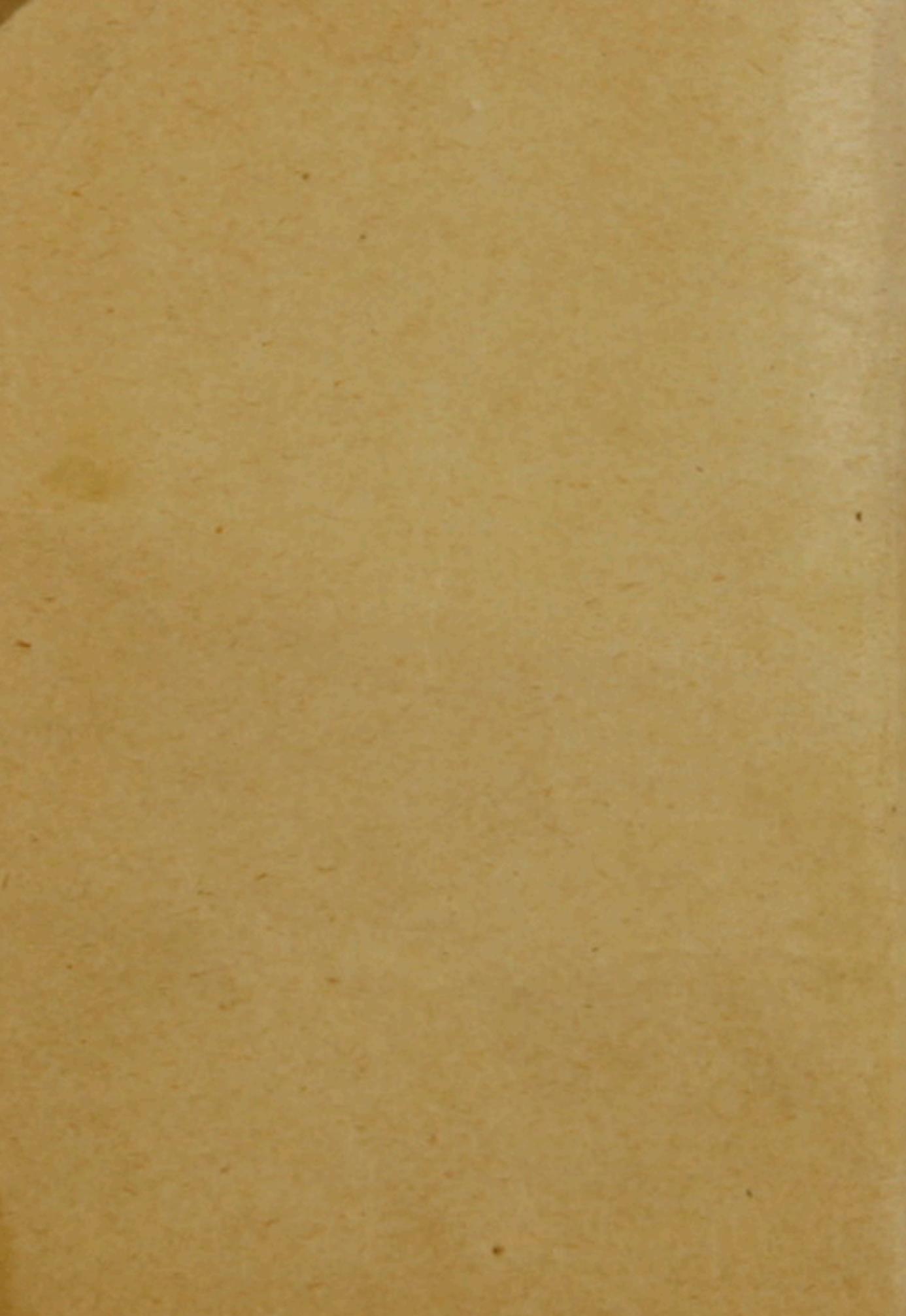
Adapt — remix, transform, and build upon the material

223.2

Q.-61

223.2

գ-61

Գ Ի Ր Ք

ՍՍ.Ղ.ՄՈՍՍ.Զ ԴԱՒԹԻ

ՀՐԱՄԱՆԱՏ

ՄՐԲՈՅ ԵՐՈՒՍԱԼԵՄԻ ՊԱՏՐՈՒԹ

Տ. ԵՍԱՅԵԱՅ

ԽՐԱՉԱՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ

ԱԹԱՔԵԼԱԿԱՆ ԱԹՈՒԹԵՍ Ս • ՅԱԿՈՎ.ԲԵԱՆՑ

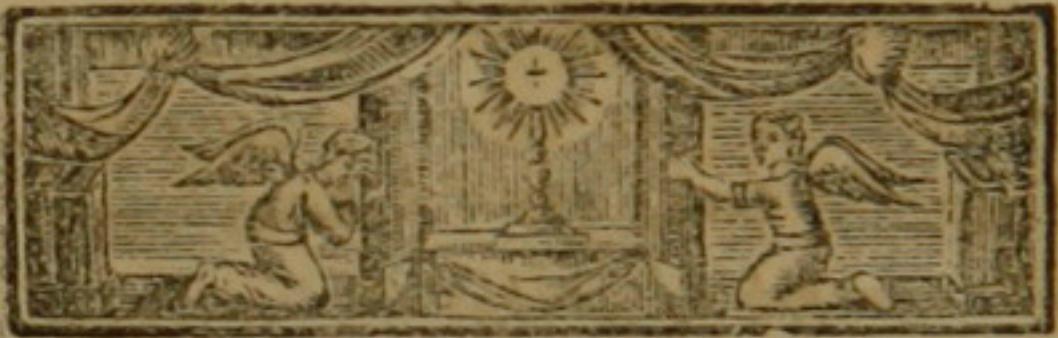
ՅԵՐՈՒՍԱԼԵՄ

—1870—

LAURENT ET DESSEIN

Ասկունք յօշինութեան նոր օբհուցից դէմ, պահ.
Հայութիւն - սաղմուսաբնութ սաղմու տառակից ժէմ ՍՆ.
Ճիւզ.. Հմ. 9:

Գ Ի Բ Ք ՍԱՀՄՈՍՈՅ ԴԱՒԹԻ

ՍԱՀՄՈՍ Ա.

1 Երանեալ է այր՝ որ ոչ գնաց ՚ի խոր-
հուրդս ամսլարշտաց . ՚ի Ճանապարհի մե-
ղաւորաց նա ոչ եկաց , և յաթոռս ժան-
տից ոչ նոտաւ , Այլ յօրէնս տեսոն են
կամք նորա , և յօրէնս նորա խորհեսցի նա
՚ի տուէ և ՚ի զիշերի . և եղիցի նա որ-
պէս ծառ՝ որ տնկեալէ ՚ի գնացս ջուրց
3 Ռը զալտուղիւր ՚ի ժամու տացէ , և տե-
րեւ նորա մի թափեսցի , և զամենայն զոր

ի՞նչ արասցէ աջողեսցի նմա : Ոչ այսպէս 4
են ամպարիշտք և ոչ այսպէս, այլորպէս
հողմ զիտոշի զի հոսէ՛ի վերայ երեսաց երկըի :
Վասն այսորիկ ոչ յարիցեն ամպարիշտք 5
՚ի դատաստան, և ոչ մեղաւորք ՚ի խոր-
հուրդս արդարոց : Քանզի Ճանաչէ տէր 6
զՃանապարհս արդարոց . Ճանապարհք
ամպարշտաց կորիցեն :

ՍԱՆՄՈՍ Բ .

Ի հեքրայիւսոցն ! Շիրոյն սոքա լն ը մի համար էն :
Ընդ էր խոռովեցան հեթանոսք, և ժու 1
զուլուրդք խորհեցան սնոտիս : Յանզիւ 2
ման եղեն թագաւորք երկըի , և իշխանք
ժողովեցան ՚ի միասին վասն տեառն և
վասն Օծելոյ նորաւ խզեսցուք զկապանս 3
նոցա, և ընկեսցուք ՚ի մէնջ զլուծ նոցաւ
բնակեալն յերկինս ծիծաղեսցի զնոքօք 4
և տէր տրհամարհեսցէ զնոսաւ Յայնժամ
խօսեսցի ընդ նոսա բարկութեամբ իւ-

բով, և սրտմտութեամբ իւրով խռովեւ
6 ցուցէ զնոսա : Ես կացի թագաւոր
՚ի նմանէ ՚ի վերայ Սիօնի լելին ուրոյ նո-
րա, պատմել ինձ զհրամանս տեառն :
7 Տէր ասաց ցիս՝ որդի իմ ես դու, ես
8 այսօր ծնայ զքեզ, Խնդրեա լինէն և
տաց քեզ զհեթանոսս ՚ի ժառանգութիւն
ե իշխանութիւն քեզ զամենայն ծազս
9 երկրի : Հովուեցես զնոսա զաւազանաւ
երկաթեաւ, որպէս զանօթ բրտի փըւ-
10 րեսցէս զնոսա : Արդ թագաւորք զայս
՚ի միտ առէք, խրատեցարուք ամենե-
11 քեան ոյք զատիք զերկիբ : Ճառայե-
ցէք տեառն երկիւղիւ և ցնծացէք ա-
12 ռաջի նորա դողութեամբ : Ընկալարուք
զիսրատ նորա զի մի բարկասցի տէր, ե-
կորնչիցիք ՚ի ճանապարհացն արդարու-
13 թեան : Ի ժամանակի որպէս բորբոքես-
14 ցի բարկութիւն նորա : Երանի ամենե-
ցուն ոյք յուսացեալ են ՚ի տէր :

ՍԱՆՄՈՍ Գ.

Առաջնու ՚է Դաստիլ . ՚է Ժամանակի ու ՚է Հայուս-
ճեալ եր նո յէրեսոյ Աստվածաշնչաց որդու իւրոյ

Տէր զի բազում եղեն նեղիչք իմ, բա
զումք արեան ՚ի վերայ իմ, Բազումք 2
ասէին զանձնէ իմմէ, թէ չիք փրկու-
թիւն նորա առ Աստուած իւր, Այլ 3
դու տէր օգնական իմ ես, իմառք իմե
բարձրացուցիչ գլխոյ իմոյ, Զայնիւ իմով 4
ես առ տէր կարդացի, լուսու ինձ ՚ի լեռ-
նէ սրբոյ իւրմէ, Ես ննչեցի և ՚ի քուն 5
եղէ . զարթեայ և տէր ընդունելի իմէ,
Ոչ երկեայց ես ՚ի բիւրուց զօրաց նոցա , 6
որ շուրջանակի ոլտանեալ պահեալ պաշտ-
ըէին զիս, Արի տէր և փրկեա զիս Աս-
տուած իմ, զի դու հարեր զամենեսեան՝
ոյք էին ընդ իս թշնամութեամբ ՚ի տա-
րապարտուց, և զատամունս մեղաւորաց

8 Փշրեսցես, Տեառնդ է փրկութիւն, ՚ի վե-
րայ ժողովրդեան քո օրհնութիւն քո:

ՍԱՆՄՈՍ Դ.

Ի իտուաբած օրհնութեան . Սաղմոս է բայ ՚ի
Դաւիլը :

1 Ա կարդալիմում լուարինձ Աստուած
ըստ արդարութեան . ՚ի նեղութենէ ինձ
անդորր արարեր . ողորմեա ինձ և լուը
2 աղօթից իմոց : Ուրեմք մարդկան լմինչե
յելը էք խստասիրտք . ընդէլը սիրէք
զնանրութիւն , և խնդրէք զստութիւն:
3 Ճաներուք զի սքանչելիս արարտէր սըր-
բոյ իւրում . և տէր լուիցէ ինձ ՚ի կար-
4 դալիմում առ նա : Բարկանայք և մի
մեղանչէք . զոր ինչ ասէք ՚ի սիրտս ձեր
5 յանկողինս ձեր զղչսցարուք : Մա-
տուցէք պատարագ արդարութեան , և

յուսացարուք ՚ի տէրո Բաղումք ասէին 6
թէ ՞ ցուցցէ մեզ զբարութիւն. նշանեցաւ առ մեզ լոյս երեսաց քոց, և ետուր ուրախութիւն սրտից մերոց. Ի 7
պտղս ցորենոյ զինւոյ, ձիթոյ, իւրեանց լցուցեր զնոսա : Խաղաղութեամբ յայս 8
և ՚ի սոյն ննջեսցուք և զարթիցուք . զի դու տէր միայն առանձին յուսով քով բնակեցուցեր զմեզ :

ՍԱՆՄՈՍ Ե.

Ի հագարոյ զան Հիմակելոյն . Սաշման ՚ի
Դաւիլ :

Բանից իմոց ունկն զիր տէր, և ՚ի միտ 1
առ զաղաղակ իմ : Դայեա ՚ի ձայն աղօթից իմոց թագաւոր իմ և Աստուած իմ, 2
Ես զքեզ աղաչեմ տէր, ընդ առաւօտո լուիցես ձայնի իմում. ընդ առաւօտո պատրաստ եղէց յանդիման լինել առ 3

4 ՔԵՂՅ ՈՅ ԹԷ ԴՈւ ԱՍՏՈՒԱԾ ԿԱՄԼԻՍ
ՊԱՆՈՐԷՆՈՒԹԻՒՆ, ՈՅ ԲՆԱԿԵՆ Առ ՔԵՂ
ՀԱՐՔ. ՄԻ ԱՆՈՐԷՆՔ ԲՆԱԿԵՍցԵՆ ԱՌԱՋԻ
5 ԱՀԱԳ ՔՈՉ: ԱՄԵԳԵՐ ՊԱՅՆՈՍԻԿ ՈՎՔ ԴՈՒ
ԾԵՆ ՊԱՆՈՐԷՆՈՒԹԻՒՆ. ԿԴՐՈՒՍԱՆՆԵՍ ՊԱ
6 ՄԵՆԵՍԵԱՆ ՈՎՔ ԽՈՍԻՆ ՍՈՒՄ: ԶԱՅՐ Ա-
ՐԻՒՆԱՀԵՂ և զնենդաւոր սիփղծ առնես
ԴՈւ ՄԷՐ. ԱՅԼ ԵՍ ԸՍԹ ԲԱԳՈւմ ողորմու-
թեան ՔՈՒՄ մտից ՚ի տուն ՔՈ, և ԵՐԿԻՐ-
ԱԼԱԴԻՑ ՚ի տաճար՝ սուրբ ՔՈ ԵՐԿԻՇԵԼ ՔՈ:
7 ՏԷՐ ԱՌԱՋՆՈՐԴԵԱ ԻՆՃ յարդարութեան
ՔՈՒՄ. ԱԼԱԽՆ Թշնամեաց իմոց ուղիղ արա
8 առաջի իմ զՃանապարհս ՔՈ: ՈՅ ԴՈՒ ՚ի
ըերանս նոցա Ճշմարտութիւն, և սիրտք
9 նոցա նանըեալք են: ՈՐպէս գերեզման
բաց են կոկորդք նոցա: Լեզուօք իւ-
10 րեանց նենդաւորք եղեն: Դատեա զնո-
սս ԱՍՏՈՒԱԾ՝ զի անկցին ՚ի խորհրդոց իւ-
րեանց: Ըստ ԲԱԳՈՒՄ ամոլարշտութեան
նոցա՝ մերժեա զնոսա զի դառնացուցին

զքնդ : Ուրախ լիցին ամենեքեան որ 11
յուսացեալ են ՚ի քեզ, յաւիտեան ցըն-
ծասցեն, և բնակեսցես դու ՚ի նոսա :
Պարծեսցին ՚ի քեզ սիրելիք անուան քո, 12
զի օրէնեսցես դու զարդարն . տէր որպէս
զինու հաճութեամբ քո սպակեցել զմեզ :

ՍԱՆՄՈՍ 2.

Ե իսպառած ընդ օշանութեան վասն ուներու-
թաշ . Առշմոս ՚ի Դաւ-իւ :

Տէր, մի սրտմառթեամբ քով յանդին 1
մաներ զիս, և մի բարկութեամբ քով
խրատեր զիս : Ողորմեա ինձ տէր զի հը 2
ւանդ եմես . քժշկեա զանձն իմ զի խը-
ռովեցան ոսկերք իմ : Անձն իմ յոյժ իր 3
ռովեցաւ, և դու տէր մինչեւ յերբ :
Դարձ տէր և փրկեա զանձն իմ . կեցու 4
զիս տէր ըստ ողորմութեան քում : Զի 5
ոչ ոք է որ ՚ի մահույիշ զքեզ, կտմ՛ի

դժոխս որ խոստովան առնի առ քեզ :
6 Վաստակեցի ես ՚ի հեծութեան իմուս
լուացի զամենայն զիշեր զմահիճս իմ,
և արտասուօք իմովք զանկողինս իմ
7 Թացի : Խռովիցաւ ՚ի սրբմտութենէ ա-
կըն իմ, մաշեցայ ես ՚ի վերայ ամենայն
8 Թշնամեաց իմոց, ՚ Եաց կացէք յինէն
ամենեքեան, ոյք դործէք զանօրէնու-
9 թիւն : Հուաւ տէր ձայնի լալոյ իմոյ և
լուաւ տէր աղօթից իմոց . և տէր զիւրն
10 դրուածս իմ ընկալաւ : Ամաչեցեն և
խռովեցին յոյժ ամենայն թշնամիք իմ,
գարծցին յետս և ամաչեցեն յոյժ վաղ-
վաղակի և խռովեցին :

ՍԱՆՄՈՍ Ե.

Ասուլնոս 'ի Դատին . ուր ասաց : Ես առ վասն
Քառակեայ բրդոյ Յեմին ու :

Տէր Աստուած իմ'ի քեզ յուսացայ , 1
Փրկեա զիս , յառենայն հալածչաց իմաց
ապրեցո զիս : Գուցէ երբէք յափշտաւ 2
կիցէ որպէս առիւծ զանձն իմ . ոչ ոք եւ^ց
ցէ որ փրկիցէ , և ոչ այն որ ապրեցուց
ցանիցէ : Տէր Աստուած իմ, թէ արարի 3
զայս , թէ իցեն անօրէնութիւնք ՚ի ձեւ
ուրս իմ : Թէ հատուցի երբէք այնոցիկ՝ 4
որ հատուցին ինձ չար, անկեայց և ես ՚ի
թշնամեաց իմոց ընկունայն : Հալածեսցէ 5
ապա թշնամին զանձն իմ, հասցէ, կոխեսցէ
յերկիր զկեանս իմ, և զփառս իմ'ի հող
ընակեցուսցէ : Արի տէր բարկութեամբ 6
քոյլ, և բարձր լեր ՚ի ոսկառել թշնամ
եաց իմոց : Զարթիր տէր Աստուած իմ, 7
՚ի հրամանս քո զըր սկատուիրեցիր , եւ

ժողովք ժողովրդոց շուրջ եղիցին զքե։
8 Վասն այսորիկ ՚ի բարձունս դարձ տէր
9 և տէր դասի զժողովուրդ իւր։ Դատ
արա ինձ տէր ըստ արդարութեան իւ-
մում, ըստ անբծութեան իմում որ յիս
10 կատարեսցին չարիք ՚ի վերայ մեղաւորաց
11 և աշողեսցնս դու արդարոյ։ Որ քննէ
զսիրտս և զերիկամռւնս Աստուած արդար-
յիրաւի է օդնութիւն ինձ յԱստուծոյ։
որ ասլրեցուցանէ զայնոսիկ որ ուղիղ են
12 սրտիւք։ Աստուած դատաւոր սրդար
հզօր և երկայնամիտ։ որ ոչ ածէ զբար-
13 կութիւն իւր զօրհանապազ։ Ապա թէ
ոչ դառնայք առ նա, զսուր իւր սըր-
եալ է և զաղեղն իւր լարեալ, և ՚ի նմա-
պատրաստեալ է զանօթս մահու, և ըզ-
14 նետս իւր այլեցելովք է զործեալ Ահա-
ւասիկ երկնեաց զանօրէնուի։ յղացաւ
զցաւս, եւ ծնաւ զանիրաւութիւն։
15 գուբն զոր փորեաց և սեղեաց, ՚ի նոյն

անկցի ՚ի խորիսութաս զոր և գործեաց :
Դարձցին ցաւք ՚ի զլուխ նորա • ՚ի վեւ 16
ըայ զաղաթան նորա անօրէնութիւնք
իւր իջցեն : Խոստովան եղէց տեառն 17
ըստ արդարութեան նորա • սաղմոս ասա-
ցից անուան տեառն բարձրելոյ :

ՍԱՀՄՈՍ Ը .

Ի՞նաւորած ՚ի Ներայ հնայանայն . Անոշմոս ՚ի
Դասուիլ :

Տէր տէր մեր , զեւ սքանչելի է անուն 1
քոյ յամենայն երկիրի : Համբարձաւ մեծ 2
վայելչութիւն քո ՚ի վելոյ քան զերկինս
՚ի բերանոց մանկանց տղայոց ստնդիեցաց
հաստատեսցի օրհնութիւն : Վասն թըշ 3
նամեաց քոց տէր , զեւ եղծցի թշնամին
և հակառակորդն : Տեսից զերկինս զգոր 4
ծըս մատանց քոց , զլուսին և զաստեղս
զորս դու հապտատեցեր : Ո՛վէ մարդ զի 5

յիշես դու զնա, կամորդի մարդոյ՝ թէ
6 այց ինչ արասցես դու նմա: Փռքը ինչ
խոնարհ արարեր զնա Քան լզրեշտակս
քո, փառօք և պատուով ալսակեցեր ըզ
նա՛, և կացուցեր զնա ՚ի վերայ ամե,
7 նայն ձեռակերտոց քոց: Զամենայն
ինչ հնազանդ արարեր ՚ի ներքոյ ոտից նո-
րա, զեսաշն և զարջառ և զամենայն ինչ:
8 Եւս և զերէ վայրի, զթուզունս երկնից,
զծկունս ծովուց որ շըջին ընդ շաւիդո
9 ծովուց: Տէր տէր մեր, զի սքանչելի է
անուն քոյ յամենայն երկը:

ՍԱՆՄՈՍ Թ.

Ի խաղաքած վասն գաղանեայ որդուոյ. Սահման
՚ի Դաւիթ:

1 Կոհացայց զքէն տէր ըուըրով սրտիւ
իմով, պատմեցից զամենայն սքանչելիս
2 քո: Ռւրախ եղէց և ցնծացայց ՚ի քեզ

սաղմսս ասացից անուան տեառնդ բարձ
ըելոյ : Ի դառնալ յետս թշնամեաց իմոց 3
տկարասցին և կորիցեն յերեսաց քոյ : Ա
բարել զգատաստանս իմ և զիրաւունս .
Նստար յաթոռ դատաւոր արդարութեան
Սաստեցեր 'ի հեթանոսս , և կորեաւ ամ 4
պարիշտն . զանուանս նոցա ջնջեցեր յա-
ւիտեանս յաւիտենից . և թշնամոյն զէն
պակասեաց մինչիսովու : Զ քաղաքս ա- 5
ւերեցեր , և կորեաւ յիշատակ նոցա ա-
ղաղակաւ : Աստուած կայ և մնայ յա- 6
ւիտեան , պատրաստ արար զաթոռ իւր
'ի դատաստանի : Ինքն դատի զաշխարհս 7
արդարութեամբ , և զժողովուրդ իւր
ուղղութեամբ : Եղեւ տէր ապաւէն տը . 8
նանկի , օգնական 'ի նեղութեան 'ի դէպ
ժամանակի : Յուսասցին 'ի քեզ ամենե- 9
քեան ոյք զիտեն զանուն քոյ . զի ոչ
թողցես զայնոսիկ՝ որ խնդրեն զքեզ
տէր : Սաղմոս ասացէք տեառն՝ որ բը-

նակեալն է ՚ի սիրվե . ուատմեցէք ՚ի հե
10 թանոսս զդործս նորա : Ի խնդրել զա-
ըիւն նոցա՝ յիշեաց, և ոչ մոռացաւ տէր
11 զաղօթս տնանկաց : Ողորմեաց ինձ տէր
և տես զխոնարհութիւն է մ ՚ի թշնամեաց
իմոց . ո բարձր արարեր զիս ՚ի դրան մա-
12 հուանէ : Որպէս ուատմեցից զամենայն
օրհնութիւնս քո ՚ի գրունս դստեր Սի-
ովեի . և ցնծացայց ՚ի փրկութեան քում:
13 Ընկլան հեթանոսք յապականութեան
իւրեանց զոր արարին . որոգութ զոր թա-
14 զուցին առցէ զոտս նոցա : Շանաչի տէր
յառնել զդատաստանո իւր . և ՚ի զործո
ձեռաց իւրեանց կապեսցին մեղաւորք .
15 Դարձցին մեղաւորք անդրէն ՚ի գժոխո
և ամենայն հեթանոսքոր մոռացան զԱս-
16 սուած : Ոչ իսպառ մոռանայ տէր զաղ-
քատն . համբերութիւն տնանկաց մի կո-
17 րիցէ իսպառ : Արի տէր՝ և մի զօրասցէ
մարդ, դատեսցին հեթանոսք առաջի քու-

կացու տէր օրէնսդիր ՚ի վերայ նոցա , և 18
ծանիցեն հեթանոսք թէ մարդիկ են :
Ընդ էր տէր կացեր ՚ի հեռաստանէ . ան 19
տես արարեր ՚ի դէպ նեղութեան ժամա-
նակի : Յամբարտաւանիւ ամպարշտին 20
այրի աղքատն . արգելջին ՚ի խորհուրդու
իւրեանց՝ զոր և խորհեցան : Զի զովի 1
մեղաւորն ՚ի ցանկութիւն անչին իւրոյ . որ
զրկէն , և նա զովի : Խոկ ընդէր բար 2 :

կացուց մեղաւորն զԱստուած , ըստ
բազում բարկութեան իւրում թէ ոչ
խնդրի : Ոչ է Աստուած առաջի աչաց 23
նորա . ողիղծ են Ճանապարհք նորայամե-
նայն ժաման բարձրեալ են իրաւունք յիւ 24
բեսաց նորա . և ՚ի վերայ ամենայն թշնա-
մեաց իւրոց տիրեսցէ : Ասաց ՚ի սրտի իւ 25
բում թէ ոչ սասանեցայց ազգէ յազգ ո-
ուանց չարի : Անէծք և դառնութիւն 26
և նենդութիւն լի է բերան նորա , և ՚ի
ներքոյ լեզուի նորայ ցաւք և լաստակք :

27 Նստի դարանեալընդ մեծամեծս ՚ի զաղտ
28 նիս՝ սպանանել զանբիծն։ Աչք նորա
՚ի տնանկս հային։ դարանի ՚ի զաղտնիս
29 որպէս զառիւծ ՚ի մորւզիւրում։ Դա-
րանի յափշտակել զաղքատն, յափշտա-
30 կել զաղքատն և ծպել զնա, Յորոգայթ
իւր խոնարհեցուսցէ զնա, խոնարհեսցի և
անկցի ՚ի տիրելիւրում ՚ի վեբայ տնան-
31 կաց։ Զի ասաց ՚ի սրտի իւրում՝ թէ մո-
ռացաւ Աստուած։ դարձոյց զերեսս իւր
32 զի մի տեսօնէ իսպառ։ Արի տէր Աստուած-
իմ. բարձր եղիցիձեռն քո, և մի մոռանար
33 զտնանկս։ Իսկ ընդէր բարկացոց ամպա-
րիշտն զԱստուած։ զի ասաց ՚ի սրտի իւ-
34 րում թէոչ քննի։ Տեսանես դու զնա ՚ի
ցաւս և ՚ի սրտմտուիս և հայիս։ Քեզ թո-
ղեալէ աղքատն, և ոլբոյն դու ես օգ-
35 նական։ Խորտակեսցի բազուկ մեղաւորին
և չարի։ Խնդրեսցին մեղք նորա, և նա
36 մի գտցի։ Տէր թաղաւոր յաւիտեանս

յաւիտենից . կորիցեն հեթանոսք յերկը
ըէ նորա : Զցանկութիւն տնանկոց լու 37
ւար տէր . ՚ի ուստրաստութիւն սրտից
նոցա հայեցաւ ունկն քու Դատ առնել 38
որբոյն և տնանկի , զի մի եւս յաւելցի
մարդ ՚ի մեծարանելիւթում՚ի վերայ երեւ
սաց երկլին :

ՍԱՀՄՈՍ Ժ.

Ի ինպարոծ . Ասղինու ՚ի Դատեին :

Ի տէր յուսացայ . ո՞րպէս ասիցէք ցան 1
Ճըն իմ, վուխոխեաց ՚ի լերինս որտէո Ճըն
Ճղուկ : Զի ահա մեղաւորք լարեցին զաւ 2
զեղունս իւրեանց . ուստրաստ արարին
զնետս ՚ի կտորարժս , ճգել ընդ խաւար
այնոցիկ՝ ոյք ուղիղ են սրտիւքս Զի զոր 3
ուու շինեցեր , նոքա աւերեցին . իսկ
արդարն զի արար : Տէր ՚ի տաճար սուրբ 4
իւրում . տէր յերկինս յաթու . իւրում :

5 Աշք նորա ՚ի տնանկս հային, և արտեւա-
նունք նորա քննեն զորդիս մարդկան :
6 Տէր քննէ զարդարն և զամարիշտն . որ
7 սիրէ զմեզս , ատեսյ զանձն իւր : Տէ-
ղացէ ՚ի վերայ մեղաւորաց որոգայթ
հուր և ծծումբ . այս մըրիկ բաժին բա-
8 ժակի նոցա : Արդար է տէր՝ զարդա-
րութիւն սիրէ . զուղղութիւն տեսանեն
երեսք նորա :

ՍԱՀՄՈՍ ԺԱ .

Ի իտարարած . ՚ի Հերայ աւելերորդին :
Առաջնա ՚ի Դասին :

1 Ասլրեցո զիս տէր զի նուաղեաց սուրբ
նուաղեցին ճշմարտութիւնք յորդւոց ՚ի
2 մարդկանէ : Ի նանիր խօսեցաւ այր ընդ
ընկերի իւրում . շրթամբք նենդաւորօք
3 սրտէ ՚ի սիրտ խօսեցաւ : Ասաակէ տէր
զսմենայն շրթունս նենդաւորս և զլեզուս
4 մեծաբանս : Ոյք ասացին՝ զլեզուս մեր

մեծո արասցուք. շրթունք մեր առ մեզ
են, և արդ մեր հվէ տէր, Վասն տա
ռասլանաց աղքատին և հեծութեան տը-
նանկին, այք յարեայց ասէ տէր, եղից
զիրկութիւն իմ, և համարձակեցայց ՚ի
նոսա: Բանք տեառն են բանք սուրբ, 6
որպէս զարծաթ ընտրեալ և փորձեալ
յերկրէ, սրբեալ և պարզեալ եւթնալա-
տիկ ՚ի հողոյ: Դու տէր սլահեցեր զմեզ և 7
ատրեցուցեր զմեզ յազգէ յայսմանէ մին-
չեւ յաւիտեան: Շուրջանակի սմալա-
րիշտք շրջին. ըստ բարձրութեան քում
մեծո արասցես դու զորդիս մարդկան:

ՍԱՀՄՈՍ ԺԲ.

Ի հայուրած. Սաշմոս ՚ի Դաւիլ:

Մինչեւ յերբ տէր մոռանաս զիս իս-
պառ. մինչեւ յերբ դարձուցանես զե-
րեսս քոյինէն: Մինչեւ յերբ դնեմըզ 2

իսորհուրդս յանձն իմ, և ցաւք սրտի իւ
3 մոյ զաւուրս: Մինչեւ ցեղը բարձրանայ
թշնամին ՚ի վերայ իմ. նայեա և լուր
4 ինձ տէր Աստուած իմ: Լոյս տուք տէ ը
աչաց իմոց, զի մի երբէք ննջեցից ՚ի մահ,
5 Մի՞ ասասցէ թշնամին՝ թէ յաղթեցի նը-
մա, կամ նեղիչք իմ ցնծասցեն թէ եռ
6 սասանեցայց: Ես յողորմութիւնս քո
տէր յուսացայ. ցնծացաւ սիրտ իմ ՚ի
փրկութեան քում. օրհնեցից զտէր լգ-
ըարերարդ իմ:

ՍԱՆՄՈՍ ԺԳ.

Խապարած · Առշվան ՚ի Դաստիլ :

1 Ասաց անզգամն ՚ի սրտի իւրում թէ "չ
2 գոյ Աստուած: Ասլականեցան և պըդ-
ծեցան յանօրէնութեան իւրեանց. և ոչ.
3 "Ք է որ առնէ զքաղցրութիւն: Տէր
յերկնից նայեցաւ յամենայն որդիս մարդ

կան, տեսանելթէ իցէ՛ ոք իմաստուն որ
խնդրիցէ զԱստուած : Ամենեքեան իսու 4
սորեցան ՚ի մըսսին, և անսլիտանացան :
Ոչ ոք է որ առնէ զքաղցրութէ ւն, և 5
չէ ոք մինչեւ ՚ի միտ Որուէս ոչ ծանիցեն 6
ամենեքեան, որ զործեն զանօրէնութիւնն : 7
Ոյք ուտէին զժողովուրդ իմ ուղուս կեր 8
բակուր հացիւ, և առ Աստուած ոչ կար
գացին : Անդ երկիցեն զերկիւղ ուր ոչ իցէ 9
երկիւղ, զի տէր է յազդս արդարոց : Զիսր 10
հուրդ աղքատին յամօթ արարին, զի տէր
է յոյս նորա : Ո՛ տացէ ՚ի Սիոնիւ զիւր 11
կութիւն Խորայելի . ՚ի դարձուցանել
տեառն զշերութիւն ժողովրդեան իւրոյ, ցնծասցէ Յակովը և ուրախ եղիցի
Խորայել :

ՍԱՀՄՈՍ ԺԴ.

Ի ՀԱՅԱՍՏԱՆ. ԱԿԱԾԻ ՚Ի ՂԱՎԵՒՆ:

1 **Տ**էր հով կացցէ ՚ի խորանիքում, կամ
2 ովը բնակեսցէ ՚ի լեռոն սուրբ քո: Ու
զնայ անքիծ զործէ զարդարութիւն, խօ-
3 սի ղջշմարտութիւն ՚ի սրտի իւրում: Ու
ոչ նենգաւորեաց լեզուաւ իւրով, և չար
4 ընկերի իւրում ոչ արար: Նախատինս ՚ի
մերձաւորաց նա ոչ առնու: արհամար-
5 հեալէ առաջի նորա չարազործն: Զեր-
կիւղածս տեառն փառաւոր առնէ: որ
6 երդնու ընկերի իւրում և ոչ ստէ: Զար-
ծաթ իւր ՚ի վարձու ոչ տայ, կաշառ ՚ի
վերայ իրաւանց նա ոչ առնու: որ զայս
արասցէ, նա մի սասանեսցի յաւքտեան:

ՍԱՀՄՈՍ ՃԵ.

ԱԿԱԾԻ ՅԱՀՅԱՆՈՒԹԻՒ ՚Ի ՂԱՎԵՒՆ:

1 **Պ**ահեա զիս Աստուած զի ես ՚ի քեզ

յեւսացայ . ասացի տեառն՝ տէր իմեւ
դու և բարիք իմինձ ՚ի քէն են : Սրբոց, 2
Քոց որ են յերկը քում, սքանչելի ա
րարեր զամենայն կամս իմ՚ի նոսա : Յա 3
Ճախեսցին հիւանդութիւնք նոցա . յետ
այսորիկ ասլա վաղվաղիսցին : Ոչ ժողո 4
վեցայց ես ՚ի ժողովս նոցա յարեան, և
ոչ լիշեցեց զանուանս նոցա ՚ի շրթունս իմ :
Տէր բաժին ժառանգութեան իմոյ, և 5
բաժակի իմոյ, դու ես որ այսբէն դար
ձուցանես զժառանգուի իմ յիս : Վի 6
Ճակք ելին ինձ ընդ ընտիրս, և ժառան
գուի իմհաճոյ եղեւ ինձ : Օրհնեցէց զտէր 7
որիմաստուն արար զիս, մինչ ՚ի զիշերի ևս
խրատեցին զիս երիկամունք իմ : Յառա 8
ջագոյն տեսանէի զտէր առաջի իմյամեն
նայն ժամ . զի է ընդ աջմե իմմէ զի մի
սասանեցույց : Վասն այսորիկ ուրախ եւ 9
զեւ սիրտ իմ, և ցնծացաւ լեզու իմ,
եւս և մարմին իմբնակիսցէ յուսով : Զի 10

ոչ թռղցես զանձն իմ ՚ի գժոխս , և ոչ
տացես սրբոյ քում աեսանել զապակա-
նութիւն : Ցուցեր ինձ զՃանապարհս
քո կենաց . Լցուցեր զիս ուրախութեամբ
եր՞սաց քոց , ՚ի քաղցրութենէ վայել-
չութեան աջոյ քո մինչիսպառ :

ՍԱՆՄՈՍ ԺԶ .

Աղջիւ ՚է Դասիւ :

- 1 Լուր տէր արդարութեան , և նոյեա
՚ի խնդրուածս իմ . ունկնդիր աղօթից ի-
մոց , զի ոչ շըթամբք նենզաւորօք : Յե-
րեսաց քոց իրաւունք ինձ ելցեն , եւ
- 2 աչք իմ տեսցեն զուղղութիւն : Փոր-
ձեցեր զսիրոտ իմ և քննեցեր ՚ի զիշերի .
փորձեցեր զիս և ոչ զտաւ յիս անիրաւու-
- 3 թիւն : Մի՛ խօսեսցի ըերտն իմ զզործս
որդւոց մարդկան . վասն բանի շըթանց
քոց ես պահեցից զՃանապարհս խիստս :
- 4 Հաստատեա զշաւիլս իմ ՚ի Ճանապարհի

Քում, զի մի դայթակղեսցին զնացք իմ,
Ես առ քեզ տէր կարդացի՝ զի լուար ինձ 6
Աստուած։ խոնարհեցո առ իս զունկն
քո, և լուր բանից իմօց։ Աքանչելի տ 7
ըարեր զողորմութիւնս քո, ո փրկես զայ-
նոսիկ որ յուսացեալ են ՚ի քեզ, յայն-
ցանէ որ հակառակ կան տջոյ քո։ Պա 8
հեա զիս որսէս բեր ական։ ՚ի հովանի
թեւոց քոց ծածկեսցես զիս յերեսաց ամ-
պարշտաց, ոյք տառապեցուցին զիս։
Թշնամիք զանձն իմ սրաշարեցին։ ՚ի Ճար- 9
պլս իւրեանց արգելան։ և ըերանք նո-
ցա խօսեցան զամբարտաւանութիւնն Մեր 10
ժեցին զիս, և այժմ դարձեալ սկատեցան
զինեւ, ուս եղին խոնարհեցուցաննել
զիս յերկիր։ Համարեցան ինձ որսէս տ 11
ռիւծ զի սկատրաստ է յորս, և որսէս կո-
բիւն առիւծու զի նսակ դարանեալ։ Ա-
բի տէր՝ ժամանեա նոցա և խափանեա
զնոսա։ Փրկեա զանձն իմ յամսլարշտաց,

12 ՚ի սրոյ, և ՚ի ձեռաց թշնամւոյն : Տէր
կորո զնոսա յերկրէ, բաժանեա և խա-
13 փանեա զնոսա ՚ի կեանս իւրեանց գաղտ-
նեօք քոյլք լցան որովայնք նոցա . յա-
զեցան կերակրովք, և թողին զմնացուա-
14 ծըս տղայոց իւրեանց : Ես արդարու-
թեամբ ելեւեցայց երեսաց քոց, յազե-
ցայց յերեւել երեսաց փառաց քոց :

ԱԱՆՄՈՍ ԺԷ •

Ի հայարած ՚ի վերայ աստիք ըստմով նահապեսին
ծառակի Տէտոն Դասենի . ուր խօսենաւ ընդ
Տէտոն ուբանս օչնութեան յասաւը յորում Քըր
իւայ վեա Տէք ՚ի Յետայ ամենայն Առնոնմեայ ,
և ՚ի Յետայ Առակառնայ , և առեւ :

1 Ա յերեցից զքեզ տէր զօրութիւն իմ .
տէր հաստատիչ իմ, ասլաւէն իմ և փըր-
2 կեչ իմ : Աստուած օղնական իմ և ես

յուսամ ՚ի նա • ասլաւէն իմ, եղջիւը
փրկութեան իմոյ ընդունելի իմ է: Օրհ 3
նելով կարդացից առ տէր, և ՚ի թշնա-
մեաց իմոց ասլրեցայց: Շուրջ եղեն զիւ 4
նեւ երկունք մահու • և ուղիւք անօրէ-
նութեան խռովեցուցին զիս: Աիշտք 5
դժոխց պաշարեցին զիս: Ժամանեցին
ինձ որողայթ մահու: Ի նեղութեան իւ 6
մումես առ տէր կաբդացի, և առ Առ
տուած իմ աղաղակնցի: Լուաւ ինձ 8
՚ի տաճարէ որըոյ իւրմէ ձայնի աղօթից
իմոց, և աղաղակ իմ առաջի նորա մոցէ
յականջս նորա: Խռովեցաւ և դռոց 9
երկիր և հիմունք լեքանց սասանեցան և
խռովեցան, զիւ բարկացաւ ՚ի վերայ նո-
ցա Աստուած: Եւ ծուխ ՚ի բարկութեւ 10
նէ նորա և հուր յերեսաց նորա բոլըո-
քեցաւ, և փայլատակունք հտուան ՚ի
նմանէ: Խոնարհեցոյց զերկինս և էջ, և 11
մէջ ՚ի ներքոյ ստից նորա: Եւ ՚ի քըով-

բէս և թռեաւ, ոլացաւ նա ՚ի թեւս
12 հսղմոց : Եդ զիսաւարն ՚ի ծածկոյթ իւր
և շուրջ զնովաւ են յարկք իւր, և խա-
13 ւարային ջուրք մինչեւ յամպս օդոց : Ի
փայլատակել նորս առաջի նոցա, ամպք
անցուցին զկարկուտ եւ զկայծակունս
14 հուր : Որոտաց տէր յերկնից, և բարձ-
րեալն ետ զձայն իւր ՚ի կարկուտ և ՚ի
15 կայծակունս հուր : Առաքեաց զնետս
իւր և ցրուեաց զնոսա . յաճախեաց ըզ-
փայլատակունս իւր, և խոռվեցոյց զնո-
16 սա, Երեւեցան աղբերք ջուրց, և յայտ-
17 նեցոն հիմունք աշխարհի : Ի սաստէ-
քումմէ տէր, և ՚ի շնչել հոգւոյ բարկու-
18 թեան քո : Առաքեաց ՚ի բարձանց եւ
19 ընկալաւ զիս ընկալաւ զիս ՚ի ջուրց բազ-
մաց : Փրկեսցէ զիս տէր ՚ի թշնամեացիմոց
հզօրաց, և յատեւեաց իմոց, զի հզօրք ե-
20 ղեն քան զիս : Ժամանեցին ինձ յաւուր
չարչարանսցիմոց . եղեւ տէր հզօրիչ իմն

ԵՀԱՆ զիս յանդորր . և փրկեսցէ զիս
տէր զի կամեցաւ զիս : Հատուսցէ ինձ 21
տէր ըստ արդարութեան իմում , ըստ
անբծութեան իմում հատուսցէ ինձ :
Ես պահեցից զՃանալարհս տեառն , և 22
ոչ ամսղարշտեցայց յԱստուծոյիմմէ : Ա 23
մենայն իրաւունք նորա առաջի իմեն .
զարդարութիւն իւր ոչ 'ի բացէ արար
յինէն : Եղէց և ես անբիծ ընդ նմա . և 24
զէուշացայց յանօրէնութենէ իմմէ : Հա 25
տուսցէ ինձ աէր ըստ արդարութեան
իմում , ըստ սլքութեան ձեռաց իմոց
առաջի աչաց իմոց : Ընդ սրբոյն սուլը 26
եղիցիս , ընդ առն անբծի անբիծ եղիւ
ցիս , ընդ ընտրեալսն ընտրեալ եղիցիս
և զթիւրսն կործանեսցես : Դու զժողու 27
վուրդս խոնարհս կեցուցանես . և զայս
ամբարտաւանից դու խոնարհեցուցանես :
Դու լուսաւոր առնես զՃրադ իմ տէր . 28
Աստուծ իմ լոյս առնես ինձ 'ի խա-

- 29 ւարի : Քեւ փրկեցայց ՚ի փորձութենէ .
Աստուծով իմով անցից ընդ պարիսպս :
30 Աստուած իմ անբիծ են Ճանապարհք
քո , և բանք տեառն ընտրեալ են . և
ապաւէն ամենեցուն որ յուսան ՚ի նա :
31 Վասն զի ովէ Աստուած բաց ՚ի տեառ
նէ . կամ ովէ Աստուած բաց յԱստու
32 ծոյ մերմէ : Աստուած որ զզեցուցեր ինձ
զօրութիւն և եղիր յամբծութեան զՃա
33 նապարհսիմէ ասսատեցեր զոտսիմորպէս
զեղջերուի , և ՚ի վերայ բարձանց կացուցեր
34 զիս : Ուսուցեր զձեռս իմ ՚ի պատերազմ , և
արարեր զբազուկիմոբակս զաղեղն հաստ,
և ետուր ինձ զպաշտպանութիւն փըր
35 կութեան քո : Աջ քո ընկալաւ զիս .
և խրատ քո կանգնեաց զիս իսպառ , և
36 խրատ քո ուսուցէ զիս : Ընդարձակե
ցեր զզնացս իմ ՚ի ստորէ իմմէ . և ոչ
37 տկարացան շաւիղք իմ : Հալածեցից ըզ
թշնամիս իմ և հստից նոցա , և ոչ դար

Ճայց ՚ի նոցանէ, մինչեւ սպառեցից զեռ
օա : Նեղեցից զնոսա և այլ մի կարառ 38
ցեն կեալ . և անկցին ՚ի ներքոյ ոտից ի
մաց : Ո զբացուցեր ինձ զօրութիւն ՚ի տաւ 39
տերազին . զյարուցեալսն ՚ի վերայ իմ,
ննրքոյ իմ արալեր : Զթշնամիս իմ հաւ 40
լածականս արարեր , և զատելիս իմ սա
տակեցեր : Աշսղակեցին և ոչ ոք էր որ հա
փրկէր զնոսա . կարդացին առ տէր՝ և
ոչ լուաւ նոցա : Մանրեցից զնոսա որ 42
ալէս վոռշի առաջի հողմոյ . որսէս կաւ
պռեհսց կոխեցից զնոսա : Ժրկեսցէ զիս հա
տէր ՚ի հակառակութենէ ժողովրդեան ,
և կացուսցէ զիս զլու և հաթանուաց :
Ժողովուրդ զոր ոչ զիաէի՝ ծառայեաց հա
ինձ , և ՚ի լուր ականշաց լուաւ ինձ : Որ 45
զիք օտարաց սաեցին ինձ . որդիք օտա
րաց մաշեցան և կաղազան ՚ի շաւդաց իւ
րեսնց : Կենդանի է տէր և օրհնեալ է հա
Աստւած . ըարձր եղիցի Աստուած

47 Փրկութեան իմայ : Աստուած որ խնդրէ
զլըէժ իմ, և հնազանդ առնէ զժողու-
48 վուրդու լնդ ինեւ : Փրկիչ ի թշնա-
միաց իմց բարկացողաց . յարնցանէ որ
յարուցնալ են ՚ի վերայ իմ, բարձր ա-
րարէր զիս . և յառնէ անիրաւէ փրկե-
49 ցեր զիս : Վասն այսորիկ խոստովան ե-
ղէց քնզ ՚ի հեթանոսս, և անուան քում
50 սաղմոս ասացից : Մեծ արարէր զիրկու-
թիւն թագաւորի նորա . առնել ողոք-
մութիւն լնդ օծելոյ նորա, լնդ Դաւ-
թի և լնդ զաւակի նորա ազդէ մինչեւ
յազդ :

Կանոնա Գորչացաւէ : Ասլուա ժէ : Տաւա մըլք :

ՕՐՀՆՈՒԹՅՈՒՆ ՄՈՎՍԵՍԻ ԵՒ
ՈՐԴԻՈՅՆ ԽՄԲԱՑԵԼԻ

Ե ՎԻ Յ Ճ Ե Յ.

Ը մ հ ն է ս յ ո ւ ժ պ է ր , ո վ ի դ ա ս ո ւ է ք ա ս ա ս . 1
— ո ր է ս ո ւ : Զ հ ե ծ է ա լ ս ւ լ ո ւ բ ո ւ թ լ ո ւ ը ն ի ն է շ ի ծ ծ ո ւ ժ ո ւ 2
օ գ ո ւ ա յ ի ս ա ն ը ն դ ո ւ ն է ւ է ի մ ա ե ր , և ե շ ե - ի ն չ ի 3
դ ր ի ո ւ լ ի ն : Ս ա ն է ի մ Ա ս կ ո ւ ա ծ ւ լ ո ւ տ ա ս ա ս ո ւ թ 3
ա ս ո ւ ն է մ ս ա ս . Ա ս կ ո ւ ա ծ ն հ ո ր ի մ ի ն ո յ ո ւ լ ո ւ թ 4
ը ս տ ի ց ս ա ս : Տ ե ր ի ս ո ւ ր ա յ ա ն է ս պ ա պ է ր ո ւ լ ո ւ թ 4
ա ե ր ա ն ո ւ ն ն ո ր ա ս : Զ ը ն ա յ ի ր ս ա յ ա ն ց ւ լ ո ւ թ 5
ա յ ա ս ո ւ ս ա յ ա ն ի ն ա յ ա ց , պ ի ս ա ս ա ն ը ս ե ր ի լ ո ւ թ 5
ո ւ օ ր ո ւ լ ի ն ո ւ թ ո ւ ն ի ն ի ն է շ ի ծ ծ ո ւ ժ ո ւ թ 6
ի ն ա ց ս ո ւ ն ո ւ թ ո ւ ն . ը ն ի լ ա ն յ ա ն դ ո ւ ն ո ւ թ ո ւ ն ի ն ո ւ թ 6
ո ւ ն ի ն ո ւ թ ո ւ ն : Ա ջ ո ւ ա ե ր ի ս ո ւ ր ա յ ա ն է ս ո ւ ր ո ւ լ ի ն ո ւ թ 7
ի ն ո ւ թ ո ւ ն . ա ջ ո ւ ա ե ր ի ս ո ւ ր ա յ ա ն է ս ո ւ ր ո ւ լ ի ն ո ւ թ 7
և - մ ե ծ ո ւ լ ի ն ո ւ թ ո ւ ն ի ն ա յ ա ց ա ն ը մ ա լ ր ի օ կ ը ս ո ւ թ 8
ո ւ ն ո ւ թ ո ւ ն ի ն ա յ ա ց . ա ս տ է շ ե ր ս ո ւ բ ա ր ի ո ւ լ ի ն ո ւ թ 8
ա ս տ է շ ե ր ա ն ա յ ա ց , և ե մ ի ց ս ո ւ ն ո ւ թ ո ւ ն ի ն ա յ ա ց 9
օ ր ո ւ լ ի ն ո ւ թ ո ւ ն ա յ ա ց ա ր ա յ մ ո ւ լ ի ն ո ւ թ ո ւ ն ի ն ա յ ա ց 9
օ ր ո ւ լ ի ն ո ւ թ ո ւ ն ա յ ա ց . ա յ ա ր ի ս ո ւ թ ո ւ ն ի ն ա յ ա ց 9

- ջուրք ծռվան . և այս էշան դիման ալ իւ ջուր-
10 ոց ՚ի մէջ ծռվան : Ասաց թշամին, ասէ հա-
լսձեցից հասկը հասկից . բայց անէից պատրան . և
11 շողակա ՚ի նոյսան է պահան իմ : Ի առար իմ ա-
նէր ունասա . աիբէացն և բարձրացաւ ՚ի վերա
12 նոյսա զէտան իմ : Ասաւաւուր ունողան առ և ծռա-
իւաց . ուստա ծռան . չեկացիւան և իջին որոկէ-
13 իսպար ՚ի ջուր սասադիկն է Ո՞ նման է ժէշ-
ա Արարատածո ակը : կամ ո՞ նման է ժէշ գառա-
14 արէաւշ ՚ի սուրբքն : Սաւաւելի գառաւորքն էն-
որ աստիճան շնչառան և ուսրութապա . զիեցէր շու-
15 ացն առ և էիւազ զնաստ էրիք : Ասաւուրիէօւ
արշաբունամբ ժողովրդէան առ , այս սոր և
16 գրինցէր : Եւ մի իւասէցէր սօրունեամբ առ ՚ի
բանախնակ այսունեան առ , լուսան անդա և վար-
իսայան . և էրիւան իալան ուբնաիլս Փոշուայառա-
17 քայրնէամ քրունացան գառաւորք Եւ ավագ և
18 իւկան Սուրբայուր : Աւիւի ՚ի վերայ նո-
ցա ահ և էրիւան . և ՚ի սօրունեան բաւիլ առ
19 արքասայն : Միւնէ ամուս ժողովրդ առ ակը .
միւնէ ամուս ժողովրդ առ այս սոր արքասա-
20 Տարէալ անիւտայն ունասա ՚ի լերին ժամանակն

Անուն առ ։ Զար արքայակ՝ ի սի բանե ամէց, ըս. 21
արքայակ պատճենավորութիւն ։ Այս արքայականութեան Յանձն
ժա ։ Կանչ լուսաւոր զա-բախաւոն զա-իւսենիւն
Նշան ։ Զի նմուսի գումարութեան ի առօտ և էրիւս. 22
բա ։ և շնորհի ապահովութեան ի մէջ ծովուն ։
Եւ առ ի ցույց նույն ամէր ։ Տակ գումարութեան ։ 23
Վարդին ի առաջարկութեան ընդ զամաք ի մէջ
Ծովուն ։

Տ բա մ ա յ ա ։

ՄԱՆՈՒԱՆԻ

Պարտասութեան ի մէջ Ասպարութ, և վահանակու սո-
նկ շնա . Ասպարութ հայ ինց, և բայց այս-
ընց առա ։

Ա արքայակը ամէր վասն, ը պահապա անուստանի մօն
ք և ի իսան, և վասն իսանի ու պահապանին ։ և
ընկալ սաղացանս մէր և ի իսա սմեր ։

Քարոզ և աղաթք եւ եւ կը եւ
ոչ կանոնաց ։

Ա առ ի վերանա ի առաջարկութեան և ի մէջ մէջ

အိန္ဒိယရှိ မြန်မာ ပုဂ္ဂိုလ် အောင်လဲအောင် ။

၁၆၃ အူရှေ့မြို့သာ ။

၁၆၄ အောင် ပုဂ္ဂိုလ် လိမ်းလျှော် မူခံအောင် ပုဂ္ဂိုလ် အောင် ။

၁၆၅ အူရှေ့မြို့သာ မြန်မာ ပုဂ္ဂိုလ် အောင် ။

၁၆၆ အောင် လိမ်းလျှော် လိမ်းလျှော် နဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် မူခံ

၁၆၇ မြန်မာ ပုဂ္ဂိုလ် အောင် ။

၁၆၈ အောင် ပုဂ္ဂိုလ် မူခံ အောင် မြန်မာ ရှိ ။

၁၆၉ အောင် ပုဂ္ဂိုလ် မူခံ ။

၁၇၀ အောင် ၇၂၇ ဆောင် ရွက်မှု အောင် လိမ်းလျှော် အောင် ။

၁၇၁ အောင် ၇၂၈ မြန်မာ ပုဂ္ဂိုလ် အောင် ။

၁၇၂ အောင် ၇၂၉ မြန်မာ ပုဂ္ဂိုလ် အောင် ။

၁၇၃ အောင် ၇၃၀ မြန်မာ ပုဂ္ဂိုလ် အောင် ။

၁၇၄ အောင် ၇၃၁ မြန်မာ ပုဂ္ဂိုလ် အောင် ။

၁၇၅ အောင် ၇၃၂ မြန်မာ ပုဂ္ဂိုလ် အောင် ။

၁၇၆ အောင် ၇၃၃ မြန်မာ ပုဂ္ဂိုလ် အောင် ။

၁၇၇ အောင် ၇၃၄ မြန်မာ ပုဂ္ဂိုလ် အောင် ။

၁၇၈ အောင် ၇၃၅ မြန်မာ ပုဂ္ဂိုလ် အောင် ။

၁၇၉ အောင် ၇၃၆ မြန်မာ ပုဂ္ဂိုလ် အောင် ။

၁၈၀ အောင် ၇၃၇ မြန်မာ ပုဂ္ဂိုလ် အောင် ။

၁၈၁ အောင် ၇၃၈ ။

၁၈၂ အောင် ၇၃၉ ။

ԱՆՕԹԻՔ

Sեր պատշաճ էնք և գոյացու գիշերա ։ Ո՞ւ
աւազեր ըստ ՚ի լիքառան բարեգործութեան ՚ի
ժրիութեան անվան մերոյ ։ և շգիշեր ՚ի հաւ-
գիստ չեղա պիտիացնալ բնութեան մերում ։ Խոչ
արքմ պարկուցնալ բայրեր ու բնութեան մեր յօրհնա-
բանութեան անհատը ։ և քառահրեալ անուան շ-
շում արքոյ ։ Շնորհալ և արքմ պարզաւոնա մեր ։ և
յաջորդնա մեր ուղիղ հաւաքարու ։ և անուիներ
վայրու ։ ՚ի նոր աղաւած ու խանիսել միւս ։ և նորին
իտուութեան անշարժար ժամանութեմ ու հայր և ու Ու-
րե և շահութ չոգին ։ արքմ և միւս և յաշ-ի-
տեան յանդրենից ։ ամեն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն ։
Աստուծոյ երկիրագեցուք ։

Oւ այս յամենայն գլուխ և մարդասեր ան-
բաժ էն ։ աղաւեմ հանապատա ։ և ՚ի սօրացառ-
շեն շմեւ օր ըստ օրէն համ ՚ի նարդի իրօնաւո-
րութեն մերում ։ թելեւաց պէտ յատալոյ լուծ ժո-
շու երեւ ՚ի վերայ մեր ։ ու ՚ի նարաւութ իրը

” Ե պատրիքանի պատմ ։ և ուշամոյսն առնել առ
առջի ու յանձնական ժամ ՚ է պատմ և ՚ է գիշե-
րի ։ Հընդարձնութիւն է բարիշութեամբ աւել օրհ-
նել ։ Աւել գովել ։ և աւել գոհութեամբ և իս-
պատմ մասսայանել ամենաշատ անշարժական ։ այժմ
և դժո և յա-իշտանա յա-իշտենից ։ ամել ։

ՄԱՆԹԱՐ

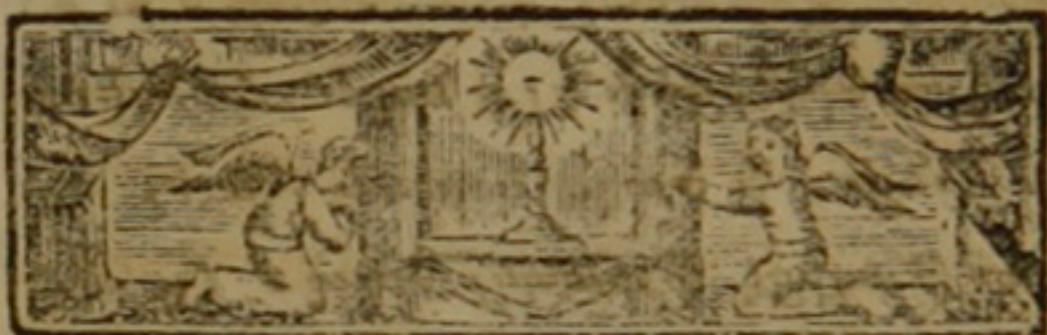
Այս լուսական և օրհնութեամբ և երգուս հոգե-
առած անդադար ժամանակի ուշաց և ուղար-
դի և պատմք չուզն, այժմ և դշո և յա-
իշտանա յա-իշտենից ։ ամել ։

Օրհնեալ աէր մէր Յիսուս Քրիստոս ամել ։
Հայր մէր որ սէրիին ։

לְמַתָּה תִּשְׁאַל אֶל־יְהוָה וְיַעֲשֵׂה
לְךָ כָּל־אָמֵן לְמַתָּה תִּשְׁאַל אֶל־יְהוָה
וְיַעֲשֵׂה לְךָ כָּל־אָמֵן

ԱԱՀԵՐՍ ԺԼ.

Ի ՀԱՅՈՒԹՅՈՒՆ · ԱԿԱԴԵՄԻԱ Ի ԳՐԱԴԱՐԱՆ :

1 Երկինք ուստմեն զիառս Աստուծոյ
շարարածս ձեռաց նորա պլատմէ հաստա-
տութիւն : Օր աւուր ըղիսէ դքան , և
2 զիշեր զիշերի ցուցանէ զւետութիւն : Ոչ
են ըանք և ոչ են խօսք , որոց ոչ լոին
3 ձայնք նոցա + Ընդ ամենուն երկիր եւ
ըտրքառ նոցա , մինչեւ ՚ի ծագս աշխաբէն
5 են խօսք նոցա , Յարեւու եհար շնո-
րան իւր , և հնքն ոբուէս վիեսոյ զէ եւ-
լանէ յառագաստէ իւրմէ , ցնծայ նտ որ

Թլէս սկայ յընթանալ զՃանառլարհս իւր :
Ի ծագաց երկնից են ելք նորա . հանդիստ 6
նորա մինչեւ ՚ի ծաղօ նորուն . և ոչ ոք
իցէ որ թագիցէ ՚ի տառոյ նորա : Օրէնք 7
տեառն անբիծ են , և դարձուցանեն
զՀողիս . վկայութիւն տեառն հաւա-
տարիմ և իմաստուն առնէ զտղայս :
Արդարութիւն տեառն ուղիղէ , և ու-
րախ առնէ զսկրած . նկատուիրանք տեա-
ռըն լոյս են և լոյս տան աչաց , երկիւշ
տեառն սուրբ է և մնայ յաւիտեանն Դա- 9
տաստանք տեառն ճշմարիտ են , և որ
դարէ ՚նոյնն օանկալի է նա քան զո՞ւ 10
կի և քան զականս սկատուականս բա-
զումս , քաղցր է նա քան զմեղու խորիսի
քանզի ծառայ քո սկահեցէ զայս . ՚ի 11
սկահեւնմա հաւտուցումն ըաղում : Զյան 12
ցուածն իւր ովլ կարէ առնուլ ՚ի միտ .
՚ի զաղտնեաց իմոց սուրբ արա զիս տէր ,
և յօտարէն սկահեա զՃառայս քո : Ապա 13

թէ ոչ տիրեսցեն ինձ, յայնժամ անքիծ
եղէց, իւ սուրբ եղէց ՚ի մեղաց մեծաց :
14 Եղիցին քեզ հաջոյ բանք բերանոյ իմոյ
և խորհուրդն սրտի իմոյ առաջի քո յամե-
նայն ժամ, տէր օգնական իմ և փրկիչ իմ :

ՍԱՂՄՈՍ ԺԹ.

Ի իտպարան • Սուշինա ՚ի Դաւիթ :

- 1 Լուիցէ քեզ տէր յաւուր անձկութեան
օդնական եղիցի քեզ անուն Աստուծոյ
- 2 Յակովլքայ : Առաքեսցէ քեզ տէր օդ-
նութիւն ՚ի Սրբութենէ իւրմէ ՚ի Սիովէլէ ,
- 3 և ընկալցի զքեզ : Յիշեսցէ տէր զամե-
նայն սլատարազս քո և զուխտս քո ընդու-
- 4 նելի արասցէ : Տացէ քեզ տէր ըստ սրտի
քում և զամենայն խորհուրդս քո նա կա-
- 5 տարեսցէ : Ցնծասցուք մեք ՚ի փրկու-
թեան քում . յանուն Աստուծոյ մերոյ
- 6 մեք մեծք եղիցուք : Լցուսցէ տէր զա-
մենայն խնդրուածս քո , այժմ ծանեաք

Հի կեցոյց տէր զօծեալ իւր : Լաւաւ 7
սմա յերկնից ՚ի սըբռւթենէ իւրմէ ՚ի զօ-
քութիւն փրկութեան աջոյ իւրոյ : Սո-
քա կառօք և սոքա երիվալօք այլ մեք 8
զանուն տեառն Աստուծոյ մերոյ կար-
դացուք : Սոքա խախանեցան և ան 9
կան . մեք յարեաք և ուղիղք եղաք:
Տէր կ'ց զթսզաւորն և լուր մեզ , յա . 10
ւուր յուրում կարդանցւք առ քեզ :

ՍԱՆՄՈՍ Ի .

Ի խառնած . Սաղմոս ՚է Դաւիլ :

Տէր ՚ի զօրութեան քում ուրախ եղեցի 1
թաղաւորն . ՚ի փրկութեան քում հնծաս-
ցէ յոյժ , Զցանկութիւն որտի նորա 2
նոուր նմա , և զկամս շրթանց Նորա ոչ
արդելեր ՚ի նմանէ : Ճաման արարելը 3
զնա յօրհնութիւն քաղցրութեան քոյ .
եղիր ՚ի զլուխ նորա սլսակ ՚ի քարէ պատ-
ռականէ : Կնանս խնդրեաց իքէն : և 4

ետուր նմա ընդ ելիայն աւուրս , յա
5 ւիտեանս յաւիտենից : Սեծ են փառք
նորա ՚ի վրկութեսն քում . զիառս և
զմեծվայելութիւն դիցն ՚ի վերայ նո
6 րա : Ճացես զնա յօրհնութիւն յաւի
տեանս յաւիտենից . ուրախ արասցես ըդ
7 նա յուրախութ ւն երեսաց քց : Թա
զուոր յուսացաւ ՚ի տէր , յողբարմութ : Նէ
8 բարձրելոյն նա մի սասանեցի : Գացի
ձեռն քո ՚ի վերայ թշնամիաց քոց . և աջ
9 քո գոցէ զամենայն ատելիս քո : Դի-
ցես զնոսա որալէս հնոց ՚ի հուր՝ ՚ի ժա
10 մանակի երեսաց քոց : Տէր բարձրութեամբ
իւրով խոռովիցէ զնոսա . և հուր կե-
11 լիցէ զնոսա : Պառուղ նոցաւ յերկրէ կորէ-
ցէ , և զաւակ նոցաւ յորդւոց ՚ի մարդկա-
12 նէ : Խոտորեցան ՚ի քէն չաբութամբ ;
խորհեցան խորհուրդ՝ զոր ոչ կարասցեն
13 հաստատել : Արասցես զնոսա հալա-
ծեալս . ՚ի մնացուածս քո սկսարաստեսցես

պերեսս նոցաւ : Բարձր լեռ տէր ՚ի զօլու ~ 14
թեան քում . օրհնեցից և սաղմօս ասաւ
ցից զօրութեան քում :

ՍԱՆՄՈՍ ԻԱ .

Ի իտուրած . վասն սաւաւափին օհնախան-
իւն . Սաշն . ՚ի Դաւիլ :

Աստուած Աստուած իմ նայեաց առ 1
իս . ընդէր թողեր զիս . հեռի եղէ ՚ի
փրկութենէ իմմէ լասն ըանից յանցանաց
իմոց : Աստուած իմ ՚ի տուէ կարդացի 2
առ քեզ և ինձ ոչ լուար , ՚ի զիշերի
և ինձ ոչ անսացիր : Դու ՚ի սուրբս ըը 3
նակեալ ես , և զովեալ յիօրայէլի :
Ի քեզ յուսացան հաբքն մեր , յուսա- 4
ցան ՚ի քեզ , և փրկեցեր զնոսա : Առ 5
քեզ աղաղակեցին և կեցին ՚ի քեզ յու-
սացան և ոչ ամաչեցին : Այլ ես որ 6
զըն եմ . և ոչ եմ մարդ . նախատինք
մարդկան և արհամարհանք ժողովրդոց :

7 Ամենեքեան որ տեսանէին զիս , արհա
մարհէին զինեւ . խօսէին շբթամբք , և
8 շարժէին զզլուխս իւրեանց : Յուսացաւ
՚ի տէր և փրկեսցէ զնա . կեցուսցէ զնա՝
9 զի կամի զնա : Դու ես որ հաներ զիս
յարդանդէ . յոյս իմ՚ի ստեանց մօր իմոյ +
Ե քեզ անկայ ես յարդանդէ որովայնէ
10 մօր իմոյ . դու ես Ասսուած իմ : Մի
՚ի բացէ առնիր յինէն , զի նեղու-
թիւնք մերձեալ են և ոչ ոք է որ օգնէ
11 ինձ : Շուրջ եղեն զինեւ զուսպակք
քաղումք , և ցուլք դէրք սլաշարեցին
12 զիս : Բացին ՚ի վերայ իմ զբերանս իւր-
եանց , որպէս զառիւծ զի մռնչէ . և յու-
13 փշտակէ : Ես որպէս զջուր հեղայ , և
ցըռուեցան ամենայն ոսկերք իմ . և եղեւ
սիրտ իմ որպէս մամ հալեալ ՚ի մէջ որ-
14 վայնի իմոյ : Չորսացաւ որպէս խեցի զօ-
րութիւն իմ . լեզու իմ ՚ի քիմս իմ էցն-
ցաւ , և ՚ի հող մահու իջուցին զիս :

շուրջ եղեն զինեւ շունք բազումք 15
եւ ժողովք չարաց պաշարեցին զիս :
Ճակեցին զձեռս իմ և զոտս, և թուե 16
ցին զամենայն ոսկերս իմ . և նոքա հա-
յեցան և տեսին զիս : Բաժանեցան ըզ 17
հանդերձս իմ'ի մէջ իւրեանց : Ա. ՚ի լը.
ըայ պատմումանի իմոյ վիճակս արկանէ-
ին , Դու տէր մի՛ հեռի առներ զազնու 18
թիւն քո յինէն . և տէր յօշնել ինձ
նայեաց : Փրկէա ՚ի սրոյ զանցն իմ, և ՚ի 19
ձեռաց շանց զմբամօզութիւն էմ : Փըր 20
կեա զիս ՚ի բերանոյ առիւծու . յեղ ջերէ
մի եղ ջերուի զիւոնարհութիւն իմ : Պատ 21
մեցից զանւն քո եղբարց իմց . ՚ի մէջ
եկեղեցւոյ օր՝ նեցից զքնզ : Երկիւղածք 22
տեառն օր՝ նեցէք զտէր . ամենայն զա-
ւակք յակովեան փառաւոր արասցեն
զնա : Երկեցէ ՚ի տեառնէ ամենայն զա 23
ասկն խրայէլի , զիոչ արհամարհեաց և
ոչ անարդեաց տէր զազօթո աղքատի , և

ոչ դարձոյց զերեսս իւր յընէն , այլ ՚
24 կաբէտ իմում առ նա լուաւ ինձ : Ի
քէն է գրվութի իմ , յեկեղեցիս մեծ
25 օր ՚նեցից գքեզ : Զուխտս իմ կատարեց
ցից սռաջի ամենայն երկիւղածաց նորաւ
26 Աերիցեն տնանկք և յաղեոցին . օւհնեու
27 ցեն զուքը ուրք ինդրեն զնա : Ա՛յցեն
սիրտք նոցա յաւիտեանս յաւիտենից .
յիշեսցեն և գործց ն առ տէր սմանայն
28 ծաղք երկլի : Երկիրապաղցին նմա ամեւ
նայն տռհմք ազանց . զի տեառն է տը
քայութիւն , և նա տիրէ ՚ի վերայ ամեւ
29 նայն հեթանուաց : Վերան և երկիրուց
դին նմա ամենայն ուստարոք երկլի : ա
ռաջի նորա անկցին ամենեքեան որ իջտ
30 նեն ՚ի հող : Անձն իմ նովոււ կեայ , և
31 զաւակ իմ ծառայեսցէ նմա , Պատմեցից
տեառն յաղե որ զալցն է . ուատմեսցեն
զարդարութիւն ժողովրդեան որ ծնաւ
նելցն իցէ զըր սրար տէր :

ՍԱՀՄՈՍ ԻՐ •

Ի ՀԱՊԱՐԱՃ • ՍՊԵՂԻՆԻ ՚Ի ԴԱՎԻՇԻ :

Տէր հովուեսցէ զիս , և ինձ ինչ ոչ պա- 1
կասեսցէ : Ի վայրի դալարւոջ անդ բը- 2
նակեցոյց զիս : և առ ջուրս հանգըս-
տեան սնուց զիս : Դարձոյց զանձն իմ 3
առ իս , առաջնորդեաց ինձ ՚ի ճանա-
պարհս արդարութեան վասն անուան-
իւրոյ : Թէտէտ և գնացից ես ՚ի մէջ 4
ստուերաց մահու : ոչ երկեայց ՚ի չարէ՝
զի գու տէր լնդիս ես : Ցուալ քո և 5
դաւագան նոքա միտիթարեսցեն զիս :
Պատրաստ արարեր առաջի իմ սեղան , 6
ակն յանդիման նեղչաց իմոց : Օծեր 7
իւղով զգլուխ իմ . բաժակ քո որտէս
տնսապտիկ արքեցոյց զիս : Ողորմութիւն 8
քո տէր զհետ իմ եկեսցէ զամենայն ա-
ւուրս կենաց իմոց . բնակել ինձ ՚ի տան
տեառն ընդ երկայն աւուրս :

ՍԱՆՄՈՍ ԻԳ.

Սահման ՚ի Դաստիարակութեան ։

- 1 Տեսառն է երկիր լքիւ իւրով ։ աշխարհ
- 2 և ամենայն քնակիչք նորա ։ Նա ինքն
՚ի վերայ ծովու փմունս արկ նմա ։ ՚ի վե-
- 3 րայ գետոց պատրաստեաց զնա ։ Ո՞վ եւ-
ցէ ՚ի լեառն տեսառն, կամ ո՞վ կացցէ
- 4 ՚ի տեղւոջ որբութեան նորա ։ Ո՞ր սուրբ
է ձեռօք և անըիծ սրտիւ, որ ոչ առ-
զնանրութիւն յանձն իւր, և ոչ երդ-
ուաւընդ լնկերի իւրում նենգութեամբ ։
- 5 Սա առցէ զօդնութիւն ՚ի տեսառնէ, զօ-
դորմութիւն յԱստուծոյ փրկչէ իւրմէ ։
- 6 Այս ազգ է որ խնդրէ զտէր, խնդրէ
տեսանել զերեսս Աստուծոյ Յակովայ ։
- 7 Համբարձէք իշխանք զդրունս ձեր՚ի վեր,
համբարձցին դրունք յաւիտենից և մոցէ
- 8 թագաւոր փառաց ։ Ո՞վ է սա թագա-
ւոր փառաց ։ տէր հզօր զօրբութեամբ իւ-

ըով, տէր հղօր ՚ի պատերազմի ։ Համբար 9
ձէք իշխանք զղբունս ձեր ՚ի վկը ։ Համ
բարցծին դրունք յաւիտենից և մացէ թա-
գաւոր փառաց ։ Ա՞վ է սա թաղաւոր 10
փառաց, տէր զշրութեանց ։ Սա ինքն է
թագաւոր փառաց ։

ՍԱՀՄՈՍ ԴԻ ։

Ի ՞ ստորած ։ Ապահով ՚ի դասին ։

Ե՞ս քեզ տէր համբարձի զսնձն իմ։ 1
Աստուած իմ ՚ի քեզ յուսացայ, մի ա-
ամաչեցից, և մի ձիձաղեացին զինհե-
թշնամոք իմ։ Ամենեքեան որք հարկե- 2
րեն քեզ՝ մի ամաչեացն, այլ ամաչեա-
ցն անօրէնք յունայնութեան լորեանց։
Զ Ճանասլարհս քո տէր ցուց ինձ, և ըզ 3
շաւիղս քո ուսո ինձ։ Առաջնորդեա-
ինձ ՚ի Ճշմարտութեան քում և ուսո զիս,
զի դու ես Աստուած Փրկիչ իմ, և ես

5 Քեզ համբեմ զօրհանապազ Շիշեա տէր
զզթութիւնս քո , և զողոբմութիւնս
6 որ են յաւ իտենից : Զմեղս մանկութեան
իմոյ և զանգիտութեան իմոյ մի յիշեր .
այլ յիշեա զիս տէր ըստ ողոբմութեան
քում վասն քաղցրութեան քո , զի քաղ .
7 Ֆըր և ուղեղ ես : Վասն սյսորիկ օրէն
նսդէտ առնես զմեղաւոքս ՚ի ձանապարհն
առաջնորդես հեղոց ՚ի դատաստանի . ու
8 սուցաննես հեղոց զձանապարհս քո : Ամե՞
նայն ձանապարհ տեառն ողոբմութեամբ
և ձշմարտութեամբ են այնցիկ , որք
խնդրեն զուխտ և զվկայուէիւն նորա :
9 Վասն անուան քո տէր քաւեա զմեղս
իմզի բազում եղեն . մոլէ մարդ որ եր-
կնչի ՚ի տեառնէ , օրէնսդէտ առնէ զնա
10 ՚ի ձանապարհի յոր և հաճեցաւ : Անձն
նորա ՚ի բալութեան հանգիցէ . և զա-
11 ւակ նորա ժառանգեսցէ զերկիր : Զօ-
բութիւն է տէր երկիւղածաց իւրոց . և

զկտակարանս իւրուսուցանէ նոցա . Աչք 12
իմ յամենայն ժամ առ տէր , և նա հա-
նէ յորոգայթէ զոտս իմ : Նայեա առ 13
իս և ողորմեա ինձ , զի միամօր և աղքատ
եմես : Նեղութիւնք սրտի իմոյ բա 14
զումեղեն յոյժ , և ՚ի վշտաց իմոց հան
զիս : Տես զխոնարհութիւն իմ և զվար 15
տակ իմ , և թող ինձ զամենայն մեղս իմ ;
Տես զթշնամիս իմ զի բազումեղեն , ա 16
աելութիւնն զոր ՚ի նանիր ատեցին զիս :
Պահեա զանձն իմ և փլկեա զիս . և մի 17
յամօթ եղէց զի յուսացայ ՚ի քեզ :
Անբիծք և ուղիղք կցորդ եղեն ինձ . և 18
ես քեզ համբերի . փրկեա Աստուած
զիսրայէլ յամենայն նեղութեանց նորաւ

ՍԱՀՄՈՍ ԻԵ .

Ի խաչարած . Սաղմոս ՚ի Դաւիթ :

Դատ արա ինձ տէր՝ զի ես յամբծու- 1
թեան իմուլմ գնացի . ՚ի տէր յուսացայ

2 զի մի եղէց հիւանդ։ Փորձեա զիս տէր
և քննեա զիս։ Վորձեա զերիկամունս
3 իմ և զսիրտ իմ։ Ողորմութիւն քո տէր
առաջի աշաց իմոց։ և հաճոյ եղէց Ճըշ-
4 մարտութեան քում։ Ոչ նստայց ես յա-
թոռս նանրաց։ Ընդ անօրէնս ես ոչ մը-
5 տից։ Ատեցի ես զժողովս չարաց, և ընդ
6 ամսլարիշտս ես ոչ նստայց։ Լուսցայց
սրբութեամբ զձեռս իմ, և շուրջ եղէց
7 զսեղանով քով տէր։ Լսել ինձ զձայն
օրհնութեան քո, և պատմել զամենայն
8 սքանչելիս քո։ Տէր սիրեցի զվայելսու-
թիւն տան քո, և զտեղի յարկի փառաց
9 քոց։ Մի՛ կորուսաներ ընդ ամբարիշտս
զանձն իմ, մի՛ ընդ արս արիւնահեղս
10 զկեանս իմ։ Որոց ձեռք իւրեանց յանօ-
րէնութեան են, և աջ նոցա լի է կա-
11 շառօք։ Ես յանբծութեան իմում զը-
նացի։ Իրկեա զիս տէր և ողորմեա ինձ։
12 Ոտն իմ կսացքէ յուղութեան։ յեկեղե-
ցիս մեծս օրհնեցից զքեղ։

ՍԱՀՄՈՍ ԻԶ •

Ապումս ՚ի Դամակը . Տէնուել էր օծէալ .

Հեր լոյս իմ և կեսնք իմ՝ ես յումմէ 1
երկեաց . տէր առաւէն կենաց իմց ես
յումմէ զողացուց : Ի մերձենալ առ իս 2
չարաց ուժել զմարմին իմ . նեղեշք իմ
և թշնամիք իմ նոքա տկարացան և ան-
կան , թէ պատրաստեսցի ՚ի վերայ իմ 3
պատերազմ , ոչ երկիցէ սիրտ իմ . թէ
յարիցէ ՚ի վերայ իմ ճակատամարտ , սա-
կայն և այսուիկ ՚ի քեզ տէր յուսացայ : 4
Զմի խնդիցի ՚ի սեառնէ և զսոյն աղա-
չեմ . ընակն ինձ ՚ի տան տէ առն զսմե-
նայն աւուրս կենացիմց : Ծեսանելինձ 5
զվայելչութիւն տեառն , և հրաման
տալ ՚ի տաճարի նորա : Ծածկեաց զիս 6
՚ի խորանի իւրում յաւուր չարի . ընդ
յարկաւ արար զիս ՚ի ծածկոթ խորանի
իւրում : Ի վիմէ ըարձր արարեր զիս . և 7

այժմ բարձր արա զգլուխ իմ ՚ի վերայ
8 թշնամաց էմ: Հուրջ եղէց և մատու-
տուցից ՚ի խորանի նորա սլատարագ օրհ-
նութեան: օրհնեցից և սաղմոս ասսցից
9 տեառն: Լուր տէր ձայնի իմում զի
կարդացի առ քիզ ողորմեա ինձ և լուր
էնձ զի քեզ ասաց սիրտ իմ և խնդրեաց,
եւ եսք իմ զելեսս քո տէր խնդրեցին:
10 Մե՛ զարձուցաներ զերեսս քո յինչն: և
մի խոտորիր բարի ւթեամբ ՚ի ծառայէ
11 քրւմմէ: Ըզնական իմ լ'ը տէր, մի
անաբեր զիս, և մի թողուր զիս Աստ-
12 ուած փրկէչ իմ: Հայր իմ և մայր
իմ լժողին զիս, և տէր լնկալաւ զիս:
13 Օրէնտղէտ աւազիս տէր ՚ի ճանապարհի
քում: առաջնորդեա ինձ ՚ի շաւիդս քո
14 ուղիղս: Վասն թշնամեացիմոց, մի մատ-
15 ներ զիս ՚ի ձեռս նեղացիմոց: Յարեան
՚ի վերայ իմ վկայք մեղաց, և ստեցին ինձ
16 յանօրէնութեան իւլեանց: Հաւատացի

տեսանել զբարութիւն տեսառն յերկիր
կենդանեաց . համբեր տեսառն և քաջա-
լերեաց զօրասցի՝ սիրտ քո և համբեր
տեսառն :

ՍԱՂՄՈՍ ԻԵ .

Սաղմոս ՚ի Դասին :

Առ քեզ տէր կարդացի Աստուած 1
իմ, մի լուեր յինէն . մի երբէք լուսցես
յինէն , նմանիցիմ սվնոցիկ որ իջանեն
՚ի գուը : Լուը տէր ձայնի խնդրուա- 2
ծոց իմոց յաղաշել ինձ առ քեզ . ՚ի
համբառնալ ձեռ աց իմոց ՚ի տաճար սուրբ
քո : Մի՛ համարիր լնդ ամպարիշտա զան- 3
ձըն իմ . մի լնդ այնոսիկ որ զործեն զա-
նօրէնութիւն՝ կորուսաներ զիս : Ուք՝ 4
խօսին զխաղաղութիւն լնդ լնկերս իւ-
րեանց , և չարութիւն է ՚ի սիրտս նոցա :
Տուր նոցա տէր ըստ զործս նոցա . ըստ 5

անօրէնութեան գնացից նոցա հատո նոցա
6 և լուս գործոց ձեռաց նոցա հատո նոցա
7 զհատուցումն նոցա նոցին : Ու իմացան
նոքա զգործս տեառն , և ոչ ՚ի գործս ձե-
ռաց նորա հայեցան . կործանեսցես զնո-
ջ սա , և այլ մի շինեսցին : Օրհնեալ է
տէր զի լուաւ ձայնի աղօթից իմոց . տէր
9 օգնական իմ և սկաշտուկան իմ : Ի նայու-
սացաւ սիրտ իմ , օգտեցաւ և զուարչա-
ցաւ մարմին իմ . և ես կամօք իմովք
10 խոստովան եղէց նմա : Տէր զօրութիւն
ժողովրդեան իւրոյ . ապաւէն փրկու-
11 թեան օծելոյ իւրոյ : Փրկեա զժողովուր-
դըս քո և օրհնեա զժառանդութիւն քո ,
հովեա և բարձրացո զնոսա մինչեւ յաւի-
տեան :

ՍԱՆՄՈՍ ԻՐ .

Սաղմոս ՚ի Դաւիլ . օրհնեալ էանց նուականց
Տաճարի :

1 Մատուցէք տեառնորդիք Աստուծոյ :

մատուցէք տեառն զորդիս խոյոց : Մա 2
տուցէք տեառն զիառս և զատիւ .
մատուցէք տեառն զիառս անուան նո-
րա . երկիրալիք տեառն ի սրահ ութ-
քութեան նորա : Զայն տեառն ի վե 3
րայ ջուրց և Աստուած փառաց որոտաց
և տէր ինքն ի վերայ ջուրց բաղմաց :
Զայն տեառն զլութեանց , և ձայն 4
տեառն մեծվայի լչութեանց : Զայն տեա-
ռըն փշտէ դմայրս . և մանրէ տէր զմայր-
սըն լիրանանու : Մանրեցէ զնոսա որ 5
պէս մատաղատունկն լիրանանու որ սի-
րծին է որոլէր զորդս մինդլը ւի :
Զայն տեառն հառսնէ զբոց ի հրոյ . 7
ձայն տեառն շարժէ դանակատն , և ւ
խոոլեցուցանէ տէր զանաղատն կողէտ
Զայն տեառն հաստատէ զեղջերուս , 8
և յայտնի առնէ զանտառս : Ի տաճա-
րի նորա , ամենայն ոք ասէ փառս նմա :
Տէր զջբհեղեղս զնոտուցանէ և ցածու 10

ցանէ • թաղաւորեսցէ տէր յաւիտեան •
11 Տէր զօրութիւն ժողովքեան իւրոյ տա-
ցէ • և օրհնեսցէ զժողովուրդ իւր ՚ի խա-
ղաղութիւն :

ՍԱՀՄՈՍ ԻԹ •

Առշնու ՚ի Դաւիլ • օրմասով նաև ՚առինց
Տաճարին :

1 Բ արձր առնեմ զքեզ տէր զի ընկալար
զիս, և ոչուրախ արարեր զթշնամիս իմյիս
2 Տէր Աստուած իմ կարգացի առ քնզ և
բժշկեցիր զնս • տէր հաներ ՚ի դժոխոց
զանեն իմ • փրկեցիր զիս յանցանէ ՚ը ի-
3 ջանեն ՚ի զուը : Աաղմոս ասսցէք տեա-
ռըն սուլլքք նորա • խոստովան եղբրուք
4 յիշատակի սրբութեան նորա : Արտմտու-
թիւն է ՚ի բարկութեան նորա, և կեանք
5 են ՚ի կամաց նորա : Ընդ Եբեկոյս հանդե-
ցին լալիք • առաւոտու եղիցի ուրու-

խեւթիւն : Ես սսացի ՚ի ըարեկենդաւ 6
նութեան իմում, թէ ոչ սասանեցայց
յաւիտեան : Տէր ՚ի կամս քո ետուք 7
զեղոյ իմոյ զօրութիւն : Դարձուցեր զեւ
ըեսս քո յինէն, և ես եղէ խոսովեալ :
Առ քեզ տէր կարկացի, առ Աստ 8
ուած իմ աղաղակեցի, զի՞նչ օգուտ է
քեզ յարենէ իմմէ թէ իջանեմ ես յաւ
ալականութիւն : Միթէ հող խոստովան 9
առնիցի առ քեզ, կամ ալատմեսցէ
զշմարտութիւն քո : Լուաւ ինձ տէր 10
և ողորմեցաւ, և տէր եղեւ ինձ օգնաւ
կան : Դարձոյց զսուդ իմ յուրախու 11
թիւն, զերծ յինէն զքուրծ, և ինձ
զեցոյց զուրախութիւն : Որպէս սաղ 12
մաս ասասցին քեզ փառք իմ : և այլ
մի զշացայց, տէր Աստուած իմ յաւ
իտեան խոստովան եղէց քեզ :

ՍԱՀՄՈՍ Լ.

Սահմոս Դատավոր Հայութ Պատմութեա :

1 Եթե քեզ տէր յուսացայ մի ամաչեցից
յաւետեան յարդարութեան քում փըթ
զ կ'առ դիս, և ապրեցա զիս խոնարհեցո առիս
զունկն քո ։ Վաղիաղեա կեցուցանել զիս
3 Աեր իմ Աստուած պաշտուան և տուն
ապաւինի առլեցուցանել զիս ։ զի հզօ
4 Եթէ իմ և ապաւէն իմ գու ես ։ Վասն
անուան քո առաջնորդեցեր ինձ և սը
նուցեր զիս ։ և հանցես զիս յորողայթէ
5 յայսմանէ որ թաքուցաւ ինձ ։ Դու ես
սլաշտուան իմ տէր, և ի ձեռոս քո յանձն
6 առնեմ զհ զի իմ ։ Փբեցեր զիս տէր Աս
տուած ճշմարտութեամբ քով ։ ատեցեր
զայնոսիկ՝ որ պահեն զերկիւղ ի սնոտիս
7 Ես ի տէք յուսացայ ։ ցնծացայց և ու
8 ըախ եղէց ի վրկութեան քում ։ Հայե-

ցար ՚ի խոնարհութիւն իմ և վրկեցելը
՚ի վշտաց զանձն իմ. և ոչ մտանեցելը
զիս ՚ի ձեռս նեղւոց իմց, և կտ-
ցուցելը յանդորրու զոտս իմ։ Աղբամիա 9
ինձ տէր զի նեղեալ եմ ևս խռովիցաւ
՚ի որտմասութենէ ակն իմ, անձնիմ եւ-
փոք իմ։ Պակասեցին ՚ի ցաւոց կետն.ք 10
իմ, և ամք իմյոգւոց եւանելոյ։ Աղքա 11
տացաւ ՚ի տկարութենէ զօրութիւն իմ,
և սսկերք իմ խռովիցան։ Քան զամեւ 12
նոյն թշնամիս իմեղէ ևս նախառ զը-
րացեաց իմոց։ յոյժ ահ և երկիւղ ծա-
նօթից իմոց։ Ամեննքեան ոյք տեսանէ։ 13
ին զիս, արտաքս փախչէին յինէն։ Սու 14
ռացեալ եղէ ևս որոլէս մեռեալ ՚ի որտէ
և եղէ ևս սրոլէս զանօթ կորուսեալ Զի 15
լուայ ևս զրամբասանս բազմոց՝ որ շուրջ
էին զինեւ։ ՚ի ժողովիլ նոցա ՚ի միասին
առնեւլ զանձն իմ խորհեցան, այլ ևս ՚ի
քեղտէր յուսացայ։ Ասացի զու ևս 16

Աստու ած իմ, և ՚ի ձեռս քո է ժաւ
17 յանգութիւն իմ։ Փրկեա զիս ՚ի ձեռաց
թշնամեաց իմոց, և ՚ի հալածչաց իմոց։
18 Երեւեցո զերես քո ՚ի ծառայս քո, ապ-
րեցո դիս տէր ըստ ողորմութեան քում.
տէր մի յամօթ եղէց զի կարդացի առ-
19 քեզ։ Ամաչեսցին սմբալիշտք և իջցին
՚ի դժոխս, և համբ եղեցին շրթունք նեն-
գաւորք, ոյք խեսէին զարդարոյ զանի-
րաւութիւն յամբարտաւանութեան և
20 յանգոսնել իւրեանց։ Որպէս զի ըտ-
զումէ ողորմութիւն քաղցրութեան քո-
տէր, զոր ուահեցեր երկիւղածաց քոց։
21 Արարեր գու այնոցիկ ոյք յուսացեալ
են ՚ի քեզ, առաջի որդւոց մարդկան։
22 Ամբացուցեր զնոսա ՚ի ծածկոյթ երեսաց
23 քոց, ՚ի խոռովաւթենէ մարդկան։ Ճած-
կեցեր զնոսա ՚ի խորանի քում, ՚ի հա-
24 կառակութենէ լեզուաց։ Օքչնեալ
է տէր, զի սքանչելի արար զողորմու-

Թիւն իւր կ քաղաք ումուր : Ես ասաւ 23
յի ՚ի զարմանաւ իմում , թէ ընկեցայ .
ուրեմն յերեսաց աչաց քոց : Վասն 23
այսպիսի լուար ձայնի աղօթից իմոց , յա-
զագակին իմում առ քեզ : Սիրեցէք ըդ 27
տէր ամենայն սուրբք նորա , զի ստու-
գութիւն խնդրէ տէր , և հա ուցանէ
այնցիկ որ առաւել առնեն զամբարտա-
ւանութիւն : Քաջալն բացարուք և դօրաս 28
ցին սիրտք ձեր , ամենեքեան ոյք յու-
սացիաւէք ՚ի տէր ,

ՍԱՆՄՈՍ ԼԱ .

Լ. Հասարաւով ՚ի գուշիլ :

Երանի աւմ թողութիւն եղեւ մեղաց , 1
և ծանկեցան ամենայն յանցանք նորա :
Երանի առն որում ոչ համարեսցի տէր 2
զմեղս նորտ , և ոչ զոյ նենդութիւն ի
ըերան նորա : Լոկցի ես և մաշեցան 3

առնելոյն ոսկերք իմ, առ ազաղակել
ինձ առ տէր զօրհանաղաղ ՚ի տուէ և
և ՚ի զիշերի : Ծանրեաց ձեռն քս ՚ի վերպ
իմ : դարձայ ՚ի թշուառութիւն, զի հա-
ճ բան յիս փուշք : Զմեղս իմ ցուցից քեզ
ե զանօրէնութիւնս իմ ոչ ծածկեցից
օ ՚ի քէն, Ասացի թէ պատմեցեց ինձէն
զմեղս իմ, և գու թողցնս զամենայն
7 ամբարշտութիւնս մեղաց իմոց : Վասն
այսուիկ յաղօթո կացցեն առ քեզ ամե-
ջ նայն սուրբք ՚ի ժամընդունելի : Քուց
միայն ՚ի ջուրցն հեղեղաց բաղմաց, որ
9 առ նուսա ինչ ոչ մերձեցցին : Դու ես
ասլաւէն իմ ՚ի նեղութենէ յայսմանէ,
10 որ շուրջ եղեն զինեւ : Ցնծութիւն իմ
վրկեա զիս յայնցանէ, որ ուաշարեցին զիս
11 կմաստուն արարից զքիզ և խելամուտ
՚ի ճանապարհ յոր և զնացես : և հառ-
12 տատեցից ՚ի վերայ քո զալս իմ : Մէկ-
նիք որոշէս զծիս և զջորէս զի ոչ զու չ

Նոսա իմաստութիւն , ՚ի սանձս և ՚ի դան
դանաւանդս ճմլեցիս զկզակս նոցաւ որ
առ քեզ ինչ ոչ մերձենան ։ Բաղում 13
տանջանք են մեղաւորաց , ըայց ոյք յու
սան ՚ի տէր՝ ողորմութիւն տեառն շուրջ
եղիցի զնոքօք ։ Ուրախ եղերուք և ցըն 14
ծացէք արդարք ՚ի տէր ։ պարծեցարուք
ամենեքեան ոյք ուղիղ էք սրտիւք ։

ՍԱՂՄՈՍ ԼՅ .

Սահման ՚ի Դաւիթ :

Նծացէք արդարք ՚ի տէր ։ ուղղոց 1
վայելէ օրհնութիւն ։ խոստովան եղեւ
րուք տեառն օրհնութեամբ ։ տասնաշ
եաւ սաղմոսարանաւ սաղմոս ասացէք
նմա ։ Օրհնեցէք զտէր յօրհնութիւն նոր 2
զի ըարի է ։ սաղմոս ասացէք նմա օրհ
նութեամբ ։ Ուղիղ են պատզամք տեաւ 3
ուղն և ամենայն զործք նորա հաւատովք ։

Է սիրէ զողորմութիւն և զերաւունս տէր
4 Աղոթմութնամբ Տեսոն լի եղեւ երկիր,
և Բանիւ տեառն երկինք հաստատեցան.
և Հոգւով բերանոյ նորա ամենայն զօ⁵
ըութիւնք նոցա, Ճողովեաց որպէս ՚ի
տիկս զջուրս ծովու . և դ՞ ՚ի խորս ըր
6 դանձ իւր : Երկիցէ ՚ի տեառնէ և
նայն երկիր, և ՚ի նմանէ դողասցէն ամեւ
7 նայն ընակիչք աշխարհի : ՚Նա առաջ ե-
եղեն : ինքն հրամայեաց՝ և հաստատե-
ցան : Տէր ցրուէ զխորհուրդս հեթանո-⁸
սաց : անարդէ տէր զխորհուրդս ժողո-
վրդոց, և արհամարհէ տէր զխորհուրդս
9 իշխանաց : Խորհուրդ տեառն յաւիտեան
մնայ, խորհուրդ սրտի նորա ազգէ մին-
10 չեւ յաղը : Երանի ազգի որոյ տէր Աս-
տուած օջնական է նմտ . Ժողովուրդ
զոր ընտրեաց ՚ի ժաւանգութիւն իւր :
11 Յերկնից նսյեցաւ տէր յամենայն որդիս
մարդկան . ՚ի պատրաստ ընակութենէ

իւրմէ Հայեցաւ յամենայն բնակէչս աշ
խարհի : Ո՛ ստեղծ առանձին զսիրտս նու 12
ցա : Կի միտ առնու զամենայն զործս նու
ցա : Աչ թէ ՚ի բազում զօրս իւր տոլրեսցի 13
թագաւոր , և ոչ սկայ ՚ի բազում զօրու-
թեան իւրում : Առւտ է ձի ՚ի վրկութեան 14
իւրում . ՚ի բազում զօրութեան իւրում
ոչ ստուեցանէ զցեծեալն : Աչք անա 15
ուն ՚ի վերայ երկիւղածաց իւրոց , և ոյք
յուսան յողորմութիւն նորա : Փէկել ՚ի 16
մահուանէ զանձինս նոցա , և կերակրել
զեռսա ՚ի սովու : Անձինք մեր Համբերես 17
ցին տեառն , զի օգնական և պաշտուան
մեր է : Ի նա ուրախ եղեցին սիրտք մեր , 18
և յանուն սուլը նորա յուսացուք : Եւ 19
զեցի ողորմութիւն քո տէր ՚ի վերայ մեր
որպէս յուսացաք ՚ի քեզ :

ՍԱՆՄՈՍ ՀԴ.

Ասալու ՚ ՚ զարդին . ՚ ՚ ժամանակի ՚ ՚ այսպահա-
նեաց ՚ ՚ ըշտեան ՚ ՚ ըշտեան Աբելելեցայ . ՚ ՚ ասքա
արյակինաց ՚ ՚ ըշտեան , ՚ ՚ ըշտեան :

1 Օրհնեցից զտէր յամենայն ժամ , յա-
մենայն ժամ օրհնութիւն նորա ՚ ՚ բերան
2 իմ : ՚ ՚ տէր ուարծեսցի անձն իմ . լուի-
3 ցն հեղք , և ուրախ եղիցին : Մեծ ա-
րարէք զտէր ինեւ , և բարձր արացուք
4 զանուն նորա ՚ ՚ միասին : Խնդրեցի ՚ ՚
տեառնէ և լուաւինձ , յամենայն նե-
5 զութենէ իմմէ ՚ ՚ իրկեսց զիս : Մատիք
առ տէր և առէք զլոյս , և երեսք ձեր
6 մի ամաչեսցեն : Այս աղքատ ՚ ՚ արդոց
առ տէր և տէր , լուաւ սմա . յամե-
նայն նեղութինէ նորա ՚ ՚ իրկեսց զնա :

7 Բանակ հրեշտակաց տեառն շուրջ է
զերկիւղածովք իւրովք , և ուահէ զնոսաւ

8 Ճաշակեցէք և սեսէք զի քաղցր է տէր :

Երանեաւէ այլ որ յուսայ ի՞նա : Երկե 9
ըուք ի տեսոնէ ամենայն սուրբք նորա.
զի ոչ ինչ է պակասութիւն երկիւղածաց
նորա : Մեծամեծք աղքատացան և քաղ 10
ցեան . բաց ոյք խնդրեն զտէր՝ մի՛ պա-
կասեցի ի նոցանէ տմենայն բարութիւն:
Եկայք որդեակք իմ և լուարուք ինձ , 11
և զերկիւղ տեսոն ուսուցից ձեղ , Ո՛վ 12
մարդ՝ որ կամիս զկեանս , սիրես զսւու-
րըս քա տեսանել իբարութեան : Լռե 13
ցո զւեզուք ի չտրութենէ : շըթունք
քո մի խօսեցին զնենզութիւն : Խոտորեա 14
ի չարէ և արա զբարի , խնդրեա զխաղա-
զութիւն և երթ զչետ նորա : Աչք տեա 15
ուըն ի վերայ արդ արոց , ականջք նորա ի
վերայ աղօթից նոցա : Երեսք տեսոն ի 16
վերայ չարաշորհաց , սատակել յերկըէ
զանցատակս նոցա : Կարդացին արդարք 17
առ տէր , և տէր լուաւ նոցա : յամե-
նայն նեղութենէ նոցա վրկեաց զնոսա :

13 Արեք է տէր ոռ այնսսիկ որ մաշիալեն
սրտիւք, և զխոնարհս հոգւով կեցուցա-
19 նէ : Բաշում նեղութիւնք են արդարաց,
յամենայնէ փրկէ զնոսա տէր, և պահէ
զամենայն ոսկեբս նոցա, և մի ինոցանէ
20 մի փշընցի : Մահ մեղաւորէ չարէ ,
21 բայց որ ատեայ զարդար զղջասցի : Փը-
կէ տէր զանձինս ծառայից իւրոց . մէն
զղջասցին ամենի քեան ոյք յուսացեալ
են ինա :

ՍԱՀՄՈՍ ՀԴ .

Տ ի ապարած . Առաջնա Դաւիթ :

1 Եատեա տէր զայնոսիկ ոյք դասին
զիս . մարտիր ընդ այնոսիկ որ մարտնչին
2 ընդիս : Առ զղէն և զասպար քո , և
արի յօգնել ինձ . հան զսուր քո ընդ-
դէմ հալածչաց իմոց , արգել զնոսա . և
առա դու ցանձն իմթէ փրկութիւն քո

ես եմ։ Ամաչեսցեն և յամօթ լիցին ոյք 3
ինդրեին զանձն իմ, դարձցին յետս և
ամաչեսցեն որ խռհէին ինձ չար ։ Եղեցին 4
նոքա որպէս փոշի առաջի հողմոյ, և հը-
ըշտակ տեառն նեղեսցէ զնոսա ։ Եղի 5
ցին ճանապարհք նոցա ՚ը իսաւար և ՚
զայթակղութիւն, և հըշտակ Աստուծոյ
հոլածեսցէ զնոսա ։ Ի նանիր թաքուցին 6
ինձ որոգայթ յասլականութեան իւրեանց
և ՚ի նանիր նախատեցին զանձն իմ։ Հաս- 7
ցէ ՚ի վերայ նոցա որոգայթ զոր ոչ զի-
տացին ։ և որս՝ զոր թագուցին՝ առցէ զո-
տըս նոցա, և յորոգայթ ՚ի նոյն անկցին ։
Այլ անձն իմ ցնծասցէ ՚ի տէր, ուրախ 8
եղեցի ՚ի փրկութեան նորա, և ամենայն
սոկերք իմ ասասցեն՝ տէր հնման է քեզ
Զե փրկեաց զաղքատն ՚ի ձնուաց հզօրի, 9
զաղքատն և զտնանկ յայնցանէ որ յա-
փշտակեն զնա ։ Յարեան ՚ի վերայ իմ վը- 10
կայք չարեաց ։ զոր էնչ ոչ զիտէի հարցա-

11 ՚Նէին ց՚ս : ՚Ատտուցին ինձ չար փոխանակ
ընդ բարւոյ , անժառանգել զանձն իմ
12 խորհեցան յորդւոց ՚ի մարդկանք : Ես ՚
նշղել նոցա քուրծ զղենուի . խոնարհ
առնէի սլահօք զանձնիմ , և աղօթք իմ
13 ՚ի ծոց իմ դարձցին : Ուստիս զեղըայր և
զընկեր՝ այնուէս հաջոյ Լինէի . որսէս
զսգաւոր և զտրտում : այնուէս խոնարհ
14 առնէի : ՚Ի վերայ իմ ուրախ եղեն և
ժաղովեցան . ժողովեցան յիս տանջանք
և ես ոչ ծանեայ , ցրուեցան և ոչ զըդ
15 չացան : Փուձեցին զիս և արհամարհեցէն
արհամարհանօք . կըճտէին ՚ի վերայ իմ
զատամունս իւրիանց , տէը ե՞րբ տեսցես
16 ՚Երաց արտ զանձն իմ ՚ի խորամանկու .
թենէ նոցա , և յառիւծուց զմիսմօրու
17 թիւն իմ : խոստովան եղէց քեղ տէր յե
կեղեցիս մեծս , և ՚ի ժողովս բաղմաց
18 օրհնեցէց զքեղ : Մի ուրախ եղիցին յիս
թշնամիք իմ՝ ոյք ատէին զէս ՚ի տարա

սլարտուց, ակնարկի առնէին յիս աչօք
իւլիանց : Ընդ իս զեաղսղութիւն իսօ 19
սէին, և ինքեանք բարկութեամբ զնեն
զութիւն խորհէին : Բացին ՚ի վերայ իմ 20
զըերանս իւրեանց և առացին այս, այս,
տեսին աչք մեր : Տեսեր տէր, և մի լը 21
ոեր : տէր մի ՚ի բացեայ առնիր յինէն :
Զարթիր և հայիաց տէր՝ յիրաւունս իմ, 22
Առաւածիմե տէրիմի դառաստանս իմ.
և իրու արա ինձ ըստ արդարութեան
քում տէր Աստուած իմ : Մի ուրախ ե՝ 23
զիցին յիս թշնամիք իմ, և մի ասացեն ՚ի
սիրոս իւրեանց՝ թէ վաշ վաշ անձանց
մերոց զի Ընկլուզաք զնա : Ամաչեսցեն 24
և յամօթ Լիցին ոյք խնդային ընդ չոր
իմ . զգեցցին զամօթ և զանարդանս ոյք
մեծաբանէին ՚ի վերայ իմ : Ցնծացեն և 25
ուրախ Լիցին ՚ի քեզ, ամենեքեան ոյք
կամին ընդ արդարութիւն իմ : Ասացեն 26
յամենայն ժամ մէծ է Աստուած և ոյք

27 կամին խսդաքութիւն ծառ այէ քո : Լե
զու իմ խօսեսցի զարգարութիւնս քո
զօրհանապազ զզովութիւնս քո :

ՍԱՀՄՈՍ ԼԵ .

Ի ինուստրաց . Ժանահայի պէտական . Սաղմոս
Դ Պատելու :

1 Ասէ անօրէնն մեղմնչել ընդ միտո իւր,
թէ չեք երկիւղ զԱստուծոյ առաջի ա
2 չսց նորա : Կենդեսց առաջի նորա զը-
տանել զանօրէնութիւն , և ատել զնա :
3 Բանք ըերանոյ նորա անօրէնութիւն և
կ նենզութիւն են : Ոչ կսմիցաւ նա է-
մանալ զբարի , զանօրէնութիւն խորհե-
5 ցաւ յանկողնի իւրում : Եկաց նա յամե-
նայն ճանապարհ որ ոչ է բարի , և իշա-
6 րէ նա ոչ ճանճրացաւ : Տէր , յերկինս է
ողորմութիւն քո , ճշմարտութիւն քո
7 մինչեւ յամու : Արդարութիւն քո որ-
ուէս լելինք Աստուծ , իւրառնք քո

ուրուէս զիսորս ըազւմա . զմբագիկ և զու-
նասուն կեցուշանես դու տէր , Արակ'ս 8
զի ըազում արարեք զողոբութիւն . բո
Աստուած , այլ որդիք մաքդիան ՚ի հովա-
նի թեւոց քոց յուսացին , Արքեսցին նո 9
քա ՚ի սլարարտութիւնէ տան քո . և զուդ
խըս փափիկութեան քո տացես լմալել նո-
ցա : Ի քէն է տէր աղքիւր կենաց , և 10
լուսով երեսաց քոց տեսանեմք զւյս .
ծաղեա զողոբութիւնս քո՝ ոյք ձանա-
չեն զքեզ , զարդաբութիւնս քո որ ու-
զիդ նն սբաիւք : Ան եկեսցէ ՚ի վերայ մեր 11
ոտն ամբարտաւանից , և ձեռք մեղաւո-
րաց մի զողացւոցին զմեզ : Անդ անելցին 12
ամենե քեան ոյք զործեն զանօրէնութիւն ,
մերժեսցին և այլ մի կարասցին հաստա-
տիւ :

Կանան զորդացնէ : Անդին Ճը : Տունի Տը :

ՕՐԵՆԻԹԻՒՆ ՄԵծեան ՄՈՎԱՒԱՏ
ԱՍՏՈՒԱՃԱՏԵՍ ՄԱՐԳԱՐԵՒ

Բ. ՕՐԵՆԱՑ Լ.Բ.

1 Ա պատարաց է բինու և խօսեցաց. լուկան է բ-
2 Ա ի ը պատահ է ամո քերաւոյ ի մայ. Ը նդառն է լի-
3 ո գ ո ր ո ւ ն ա ն ե ր ի ս բ ա ր բ ա ս ո ւ ի մ ։ և ի ջ ա կ ն ո ր ո ւ ն
4 զ ա շ պ ա տ ա մ ի մ ։ Ո ր ո ւ ն ա ն ի շ ի ւ ն ։ ի վ ե ր ա ր ս ի -
5 ո ւ ց ։ ո ր ո ւ ն ա պ ա ր ա մ ։ ի վ ե ր ա ր ի ս տ ո ւ յ ։ ո ւ ի զ ա ն ո ւ ն
6 ա խ ա ս ա ն ի ս տ ո ւ յ ։ և պ ա տ օ ր հ ն ո ւ լ ի ւ ն ա խ ա -
7 ա ն ։ Ա ս պ ո ւ ժ ո ւ յ ։ Ա ս պ ո ւ ժ ո ւ յ ։ ո ր ո ւ ճ շ մ ա ր ։
8 պ ա տ ա մ ի մ ։ ի ս տ ո ւ յ ։ ա մ ե ն ա յ ։ մ ա ս տ ա մ ։
9 ա խ ա ս ա ն ի ս տ ո ւ յ ։ Ա ս պ ո ւ ժ ո ւ յ ։ ա խ ա ս ա ն ի ս տ ո ւ յ ։
10 ա խ ա ս ա ն ի ս տ ո ւ յ ։ ի ս տ ո ւ յ ։ ա խ ա ս ա ն ի ս տ ո ւ յ ։

Հարավի դեւ սհարա ու և ակարմակնեւ էլ ։ 10
Ճիշտ ու և ասացին էլ ։ Ի վայսով ուղարկ ։ 11
բարանես քարի թափ ամուսն ամեն, որուն
անհաջող առ զարդի ադամար ։ Կամ ասած ։ 12
Ըստ անուաց ըստ ինուց հրեւագույն Աստ-ծայ:
Եղան քառին պէտն ժամանեց ի-ը րուն ։ 13
զիշմի ըստ անուաց ի-ը րուն ի-ը րուն ։ Բ. 14
ապան էղիւ և մաս յանապատի ։ Ի ծարա- Գօնա
յանիր շան պայպատնեց ուն ։ Խրապէաց ուն
և պահիւ սրուն Բիւ այսն ։ որուն սարնա-
Ի թէս ի-ը ընիւալս ուն, որուն Ի ըն-
գուց ի-ը գիւրու ։ ջաւակաց սիւն ի-ը 16
և չիւ ուն ուն ։ Լ քահի թափ ուն ։ Ի
ակար ի կարու ի-ը րուն ։ Տեր մատու սիւն ։ 17
Լ ու գոյր ընեց նոս Պատասկ օպար ։ Աստ 18
ասու կամ ունստ Ի սու-թիւն երի ։ իւնուց
ունստ սրուն անուապատնեց ։ Ղ-իւնուց նոյս 19
Այս Ի սիւն ։ Լ ի-ը յապատն ի-սկ ։ Ի-ը 20
Պատասկ իւնուց մոսկ ։ Տարպան հանդեր իւնուց
սրուն ունուց ։ Զ պարապատն ի-սկ ։ 21
Շիւնուց ունուց, և սարուն իւնուց այս հիւնուց
Այս յափ յափ յափ ։ և այս յափ այս յափ, 22

Ապրանք շահագիւ է-ը , և կար է ու-
24 ա-ծոյ իրիւ է-ը : Բարիստացիւ շի օդ-
բարիւ է-ը անց , և ի առջ է-ը անց դա-
25 օ-օխ շի օհու զիստիւ ու Ապրանք ,
տիւ շահագ գիտելիւ նոր և ա-մայն . ուր
26 բնա- ու մանաւիւ հար նոր : Թուլիւ շեր
որ ծնա- շնա . մասունք վԱպրանք որ չէ-
27 բայիւ շնա : Եպահ ու և նախացիւ ,
և սրհմանա- ի վեա սապուր և դարձաւ
28 նոր և անէ : Պարզա-իւ զնուկ ի ի նոր .
նէ . սու-իւ նոր շիւ սինէր իւ յա-
29 ժամանակ : Զի աշու մի մի-ը է ն և և ու-
դիւ անհանակ . նոր նախացիւ շիւ ի
սապուր է-ը է-ը իւ դարձաւ շիւ ի
30 յուս է-ը անդաման , և անդիւ ալ- ի է-
շնուր շնուր :

Փառ- հօր և որ ը-ն է ,

ՄԱՂԹԱՆԴԻ

Տուտ իւստան Ապրուծոյ, պուտ օդ հնութելիւն մարդա-
ռիւն յա-կանենից, որ գուէ շծառայս ի-ը և իւ-
սուցուն։

Ու արդաւո՞ր աւու վասն սըստահար անարաքի մօր
չու և իրասի, և վասն իւսունի ու աղաքառականի աւու ըն-
կալ պաշտանս մը և իւսու սըսու։

Քարոզ և աղօթք՝ Երիխու պատմեն և Տեր
առաս-եւ կանոնոց։

Վասն ՛ի գիւմբեւ և կառանջեան և յամենայի վա-
ճու իսուն մը և սըսու պատմուն, պատմուն աղալ ասուածա-
Տեր աղալ մը։

Վասն լայտունէլոյ մը և ի դորջունիւն, սըսու և
վարժմի հանդուրութէլ, պատմուն աղալ ասուածա-
Վասն անդիմ և աղաքառականարար ի աւ մը առաջի-
սիւն արձենին պրիսպասի սըսու աղալ ասուածա-

Վասն առաջնորդէլոյ մը և ի նուաւուն հիմուն ի ա-
նոց ան վայսամանին, զահու աղալ ասուածա-

Վասն արժանի սիւնուն մը և վերին ինչուն և նիւնին
աղալ ասուածա-

Վասն հոդաբան հանգուական՝ որու քայլական և ա-
զիւ հաստատով է քրիստոս նախացիւ շատեր աղա-
լեսայութէ

Ե- ևս միաբան վասն մշտարիպ և առաջնահայոց
մերոյ ։ շատեր աղա ։

Օտանին մեր և ամենամեծ պատասխան Անդրանիկ աղ-
ալավալիւ յանին արքայութէ ։

Արշակունյաց մել անը Ասպարուս մեր ըստ մեծէ աղաւ-
ճական շատ ասաւութէ ամենամեծ մատական Անդրանիկ ։
Տիր աղաւուն անք աղաւուն անք աղաւուն ։

ԱՆՕԹԱ

Ի գիւեցի և ի ուստանչան և յանինայի գայուս սպա-
սակալէմն, և ի ուստան ինչը մի մասն անձնաւու-
մել Ասպարուս իրիւ մեր ։ ինքնարհնուի անիւն ու ի
ինիդրասան մեր, ու մի անառն լիցին վասպական
ծառապայիւ տու ։ այլ համարէա շաւի առաջնուն մեր
ի գործ արժարութէան և ի աղաւուն Ասպարուս աղաւ-
ճական ։ ընկալ անք շառաւ և լեռնի պատական ։
նըս մեր, և հապա մել սպասակալէան քո ասաւութէան
ծառապայիւ ունիւ ընդ հովանէան ամփետաց աջունու ։

սուսաց սկզբ անը ազգ-թիւամբ սուսաց հոգաց-աղա-
մ և շնչը արտիւ ըիւ ախան, և այս առ մենացան
քարդ ՚ է գումար և ՚ է քառականական-թիւամբ աղա-
մաց արձրա օք ՚ է առ քառա կապարդ ամենայի ա-
րարացնաց մասնական-թիւամբ ՚ է բարձ-
նցս հոգ և անդարցնալ հոգաց սրբու աղամ և միւս
և յա-իպէանս յա-իպէնից . ամեն:

Խաղաղութիւն ամենացուն :
Աստուծոյ երկիրականոցուք :

Հանդիւ աս Հանդիւ քարդ և յա-իպէնայան, այ-
սաց և այս անս բանաւոյ հոգիւ առ զայ ժաղանցան
առ գնչ գլուխամբ առ օք ՚ է առաջ ի յամա պէ
և առ ՚ է գնչ աղամարդանայդ և գլուխանցան ա-
խան անիմք: Զամենիսան օդնուա, առանց ախան
ի անապատայ: Ասմենիսան լուսաւորւա, և ամենիսան
անդ գնչ առ զէքինից ադայա-թիւնդ: Ա ասն պէ
Դա անը ինչ ինչ և Աստուծ աղամարդան: և
գնչ գնչ է ինչ ի լիանան-թիւն և որպարզ... այս է
և միւս և

ՄԱԿԹԱՆՔ

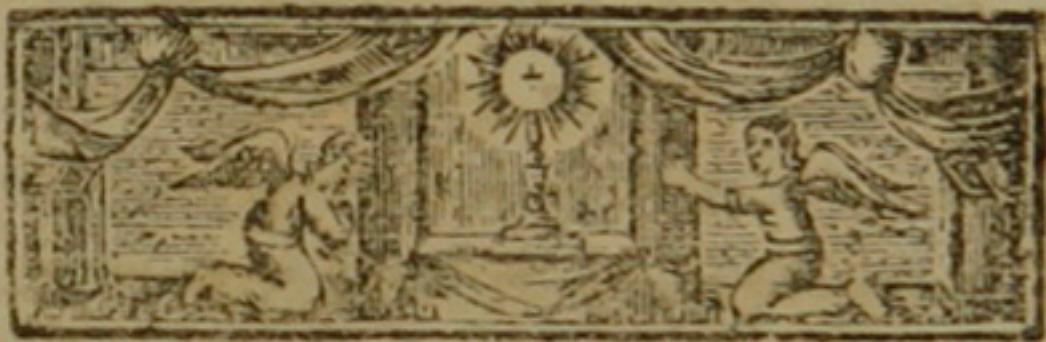
Եւ գիշերի և դիմումներու առաջնայի պահանջման ան-
դադար քառարկութեա պահանջման անդադար
հաջի և այլ և միա և յա-ի անդադար անդադար ան-
դադար :

O. հետալ աեւ մի օժանա բակառա ան-
դադար աեւ ար անդադար :

“ Հայության առ մեղ լոյս երեսուց ու և Եպոսը
ու բայիսութիւնն այսին մերու Առ Դ 63

ԱՐԴՅՈՒՆ ԼՃ.

Ապահով է Դաստիք :

1 Ի ՞ նախանձիր լնդ չարս, մի լնդ այ-
2 նոսիկ որ զործեն զանօրէնութիւն : Զի
որպէս խոռ վաղվաղակի ցամաքեսցին՝,
որպէս զդաշարի խոտոյ վաղվաղակի սնց-
3 ցեն : Յուսա ՚ի տէր՝ և արա զքացըու-
թիւն, բնակեա յերկըի՝ և հոլուեսցիս
է ՚ի մեծութեան նորա : Ժաեա ՚ի տեառնէ
և նա տացէ քեզ զիսնդրուածս որտի քո-
յայտնեա առաջի տեառն զշանսովարհս
5 քո և յուսա ՚ի նա : Կա արացէ և հան-

ցէ ՚րպէս զլոյս զարդարութիւնս քո .
զիշաւունս քո որպէս զօրհասարակ : Հը 6
նաղանդ լեր տնառն և ծառայեա նմա ,
և մինախանձիր լնդ այնոսիկ որոց առա-
կեալիցն ճանապարհ իւրեանց , լնդ
մարդոյ որ զործէ զանօրէնութիւն : Լը 7
ուեա իշարկութենէ , հանգիր ՚ի սբամը-
տութենէ , և մինախանձիր լնդ չարս :
Չարք վշպաղակի սատակեոցին , բայց 8
ոյք հարբերեն տեսոն նոքա ժառան-
գեոցն զնրկիր : Ըսքը մի և այլոչեւս 9
իցէ ամսութիւն . խնդրեոցն զտեղի նորա-
և ոչ գտցես : Այլ որ հեզքն են նոքա 10
ժառանդեսցեն զնրկիր , և փափկացին ՚ի
բազում խաղաղութեանիւրեանց : Ապա 11
սէ մնաւոր արդսրոյ , և կրծուէ ՚ի վե-
րայ նորա զտոտամաւնս իւր , այլ տէր ծի-
ծաղեոցի զնրուաւ : Քանզի յառաջազոյն 12
տեսանէ , զի հասեալէ օր նորա : Ուուր 13
հանին մղաւորք և լորիցին զտղեղունս

իւրեանց, հարկանել զաղքատ և զու-
նանկ, սպանանել զայն՝ որ խոնարհ է
չկ սրտիւ։ Սուրբ նոցա մտցեն ՚ի սիրտս նո-
15 ցա, և աղեղունք նոցա փշեռքն։ Լաւ-
է սակաւիկ ինչ սրդաբոյ, քան զբա-
զում մծութիւն մեղաւորաց։ և ըա-
16 զուեք ամբարշուաց խորտակնոցին։ Հաս-
տատէ տէր զարդարու։ և ճանոչէ զու-
ւուրս ամբծից։ ժառանգութիւն նոցա
17 յաւբետնան եղիսէ։ Մի ամաչեցեն նո-
քա ՚ի ժամանակս նեղութան, այլ յտ-
18 ւուրս սովոյ յաղեսցին։ Ահա մեղա-
ւորք կորէցեն։ այլ թշնամիք տեսառն ՚ի
փառաւուել և ՚ի բարձրանալ իւրեանց
պակասեսցին որպէս ծուխ զի պակասէ։
19 Փռիս առնու մեղաւորն եռչ հատուցա-
նէ։ այլ որ արդարն է օղումի և տայ։
20 Ուք օրհնեն զտէր՝ ժառանգեացեն զեր-
կիր։ և ուք անիծանեն, սատակն սցին ՚ի
ու նմանէ։ Ի տեսանէ ուղղին զնացք առն։

ղՃանապարհս նորա նա կստի յոյժ, թէ 22
պէտ և զայթակղեսցի, նա մի կործ անես
ցի. զի տէր ձեռնկալու է նորա : Մա 23
նուկ էի ես և ծերացայ, և ոչ տեսի զար-
դար արհամալեալ: և ոչ զզաւակ նորա
թէ մուրանայ հաց: Զօրհանստագ ողոր 24
մի և տայ փոխ. զաւակ նորա օրհնեալ
եղիցի յաւիտեան: Խոտորեա ՚ի չարէ և 25
արա զբարի, ընակեսցես յաւիտեանս յա-
ւիտենից ՚ի նմա: Տէր սիրէ զիրաւունս 26
և ոչ ընդ վայր հարկանէ զսուրբս իւր,
այլ յաւիտեան պահէ զնոսա: Անօ 27
ըէնք հաւածեսցին ՚ի միասին, և զաւակ
ամբարշտաց սատակեսցի: Այլ արդարք 28
ժառանդեսցեն զիրկիր, և ընակեսցեն
յաւիտեանս յաւիտենից ՚ի նմա: Բերան 29
արդարոյ խորհի զիմաստութիւն, և լե-
զու նորա խօսեսցի զիրաւունս: Օրէնք 30
աստուծոյ իւրոյ են ՚ի սրտի իւրում, և մի
զայթակղեսցին զնացք նորա: Հայի մէ 31

կաւո՞ն ընդ արդար, և խնդրէ սպանաց
նել զնա. այլ տէր ոչ թողու զնա 'ի
ձեռք նորա, և ոչ դատապարտէ՝ յուր
32 ժամ դատի զնա : Համբեր տեառն և
ուահեա զՃանապարհո նորա, և բաբեցը
արասցէ զքեզ 'ի ժառանդել զերկիր, և
չկ զսատակումն մեղաւորաց տեսցես : Տեսի
զամբարիշտն վերացեալ բարձրացեալ,
35 որում զմաշրո Լիբանանու : Անցի՝ և ա-
հա ոչ էր, խնդրեցի՝ և ոչ դաւ տեղի
36 նորա : Պահեա զանըծութիւն և տես
գուղութիւն, զի զոն մասցուածք առն
37 խաղաղարաբի : Անօրէնք հալածեսցին 'ի
միասին, և զաւակ ամոլտրշտաց կորիցէ :

38 Փրկութիւն օրդարոց 'ի տեառնէ է. վե-
րակացու է նոցա 'ի ժամանակո նեղու-

39 թիան : Օգնեսցէ նոցա տէր և փրկեսցէ
զնոսա, ասլրեցուսցէ զնոսա 'ի մեղաւո-
րաց, և կեցուսցէ զնոսա, զի յուսացան
չնա :

ՍԵՐՄՈՆ ՀՆ.

Դա է ու առ ամիս ամիս քո, յանդիմաներ :

Տեր մի սրտմառւթեամբ քո, յանդիմաներ 1
զիս, և մի բարկութեամբ քո խրտաեր զիս:
Չի նետք քո հարան յիս, և յիս հաստա- 2
տեցաւ ձեռն քո: Ոչ զոյ բժշկութիւն 3
մարմնոյ իմոյ, յերեսաց բարկութեան քո:
Ոչ է խաղաղութիւն ոսկերաց իմոց, յե- 4
րեսաց մեղաց իմոց: Ի՞նօրէնութիւնքիմ 5
բարձրացան քան զզլուխիմ. որուս ըե.
ոլն ծանր ծանրացան կը վերայ իմ: Նե- 6
խեցան և փառեցան վէրք իմ, յերեսաց ո-
նբզգամութեան իմոյ: Տառապեցայ և խո- 7
նարհ եղէ յոյժ, զօրհանապազ տրտում
զնոյի: Ղիանձն իմ լի եղեւ շարչաբ-
նօք, և ոչ զոյ բժշկութիւն մարմնոյ իմոյ:
Չարչարեցայ և ինոնարհ եղէ մինչեւ յոյժ 8
մոնչի առ հեծութեան սրտի իմոյ: Տէր 9

առաջի քո է ամենայն ցունկութիւն իմ,
և հեծութիւնիմ'ի քէնոչ ծածկեցաւ,
10 Սիրտ իմ խռովեցաւ յէս, և եթող զէս
զօրութիւն իմ. լոյս աշաց իմոց, և այս
11 ոչ եղեւ ընդ իս : Բարեկամք և մերձաւ
ւորք իմ տռաջի իմ մերձեցան և կաց'ն,
և մերձաւորք իմ հեռի եղեն յինէն:
12 Բռնտղառէին զիս և խնդրէին զանձն
իմոյք խնդրէին չոր ՚ի վերայ իմ. խօսե-
ցան զանօրէնութիւն, և զնենզութիւն
13 զորհանառազ խորհեցան : Այլ ես որ
պէս խուլ զիոչ լոէ, որպէս համբ' որ
14 ոչ բանայ իւր : Եղէ ես որեւէս մարդ'
ոչ լոէ, և ոչ զոն խօսք ՚ի բերան նորա :
15 Ես ՚ի քեզ տէր յու ոացոյ, և դու լուի-
16 ցես ինձ տէր Աստուած իմ, Ասացի թէ
մի ուրախ եղիցին յէս թշնամիք իմ, ՚ի
սասանելոտից եմոց՝ ՚ի վերայ իմ մեծաւ
17 մեծս խօսեցան : Ես ՚ի տանջտնս ոլտո-
րաստ եմ, և ցաւք իմ առողի իմեն յա-

Թհնայն ժամ։ Զանօրէնութիւնս իմ 18
պատմեցից, և հոգտցաց վասն մեղաց ի-
մաց։ Իսկ արդ թշնամիք իմկենդանի են 19
և զօրացեալեն քան զիս + բազում էին
ոյք ատէին զիս ՚ի տարածարտուց։ Ոյք 20
հատուցին ինձ չար փոխանակ ընդ բարւոյ
չոր խօսէին զինէն, զի էս երթայի զհետ
արդարութեան։ Մի՛ թողուր զիս տէր 21
Աստուած իմ, և մի՛ ՚իբացէ առնիր յի-
նէն։ Հայեաց յօդնելինձ տէր փրկու-
թեան իմոյ։

ԽԱՆՄԱՍ ԼԲ.

Խ ա ն մ ա ս ։ Ա լ դ ն լ ո վ օ բ հ ն ո ւ ի ւ ։ Դ շ ա ն ։

Ասացի թէ պահեցից զջանառարհո իմ, 1
զի մի մեղաց լեզուաւ իմով։ Եղի պա 2
հառան քերանոյ իմոյ, ՚ի հակառակիւմի-
ղաւորին առաջի իմ։ Խուլ եղէ և խո 3
նազհեցայ, լոեցի ՚իբարութենէ, և ցաւք

4 իմ նորոգեցան յիս : Զեռաւ սիրտ իմ ՚ի
 փորի իմում, և ՚ի խորհօւթու իմ վառեցաւ
 5 հուր : Խօսեցայ լեզւաւ իմով և ասաւ
 Ձի՝ ցոյց ինձ տէր Շկատարած իմ և ըդ-
 թիւ աւուրց իմոց քանիօն է, զի զիտա-
 ցեց թէ որչափ ինչ սակասեալ է յինէն:
 6 Ահա չափով եղիք զաւուրս իմ, և կար
 զօրութեան իմոյ որպէս ոչինչ է առաջի
 իմ . սակայն ամենեւին ընդունայն է ա-
 7 մենայն մարդ մանդի : Ապաքէն որպէս
 ՚ի սլատկերի շըջի մարդ, սակայն ՚ի զուր
 խոռովի . զանձէ և ոչ զիտէ հւմ ժողովէ:
 8 Իսկ արդ ովլ է համբերութիւն իմ թէ
 ոչ դու տէր, կամ կար զօրութեան
 9 իմոյ թէ ոչ ՚ի քէն : Յամենայն անօրէ-
 նութենէ իմու վրկեցեր զիս . նախատի-
 10 նըս անզգամոց աբարեր զիս : Խուլ ե-
 ղէ և ոչ բացի զբերան իմ, զի զու ա-
 11 ըստիր : Երաց արա յինէն զտանջանս
 իմ, զի ՚ի զօրութենէ ձեռին քո ես

ողակասեցայ : Կշատրմբութեամբ լաւն մեւ 12
դաց խրատեցեր զմարդ , մաշեցեր որտէս
արդիուստայն զանձն նորա , սակայն ըն-
դունայն է ամենայն մարդ : Լուր տէր 13
աղօթից իմոց , ունկն զիր ինքը բուածաց
իմոց , արտասուաց էմոց մի՛ լռեր , զան 14
դուխտ եմ ես առաջի քո , նժղիհ ե-
տնցաւոր որտէս սամենայն հարք իմ : Ըստ 15
արա ինձ զի հանգեայց մինչչեւ երթեալ
իցիմ , ուստի այլուչ եւս զտանիցիմ :

ՍԱՆՄՈՍ ԼՅ .

Ի հարաց . Սառվաս ՚ի զաւիլ :

Համբերելով համբերի տեառն և նոյն 1
ցաւ առ իս և լուսւ աղօթից իմոց , եւ 2
հան զիս ՚ի զըոյ տառապանաց , ՚ի կառոյ
եւ ՚ի տղմոյ , Հաստատեաց ՚ի վերոյ վիմի 3
դատո իմ , և ուղղեաց զենացո իմ : Արեւ 4
՚ի բերան իմ օրհնութիւն նոր . զօրհնու-
թիւն տեառն Աստեծոյ մեջոյ , Տեղին 5

բազումք և երկիցեն, և յըւսասցին ՚ի
տէր. երանեալ է այր՝ բրոյ անուն տեա-
6 ռըն յոյս է նորա, ոչ հայեցաւ նա ՚ի
նանըութիւն և ոչ ՚ի մօլութիւն սուտ :
7 Բազում արարեր գու տէր Աստուած
իմ զսքանչելիս քո, խորհրդոց քոց ոչ ոք
8 է որ նմանէ քեզ: Պատմեցի և խօսեցայր
և բազում եղեն քան զթիւ. լնդ զոհս
եւ լնդ պատարազս ոչ հաճեցար. լսելիս
հաստատեցեր ինձ, զողջակէզս և զվասն
9 մեղացն ոչ խնդրեցեր: Յանձամասացի՞
թէ ահաւասիկ գամ ես. ՚ի զլուխս զրոց
10 զընալ է վասն իմ: Առնել զկամս քո Աս-
տուած իմ կամեցայ, և զօրէնս քո ՚ի մէջ
11 որովայնի իմոյ: Աւետարանեցի զարդա-
րութիս քո յեկեղեցիս մեծսահա զշըթունս
12 իմ ոչ արդելից ՚ի քէն: Տէր դու զիտա-
ցեր զի զարդարութիւն քո ոչ ծածկեցի՞
՚ի սբուի իմում, զչշմարտութիւն քո և
13 զփկութիւն քո: Ասացի և ոչ թաքու-

Յի զողորմութիւնս քո , և զշշմարտու-
թիւն քո ՚ի ժողովը ենէ մեծէ : Այլ զու 14
տէր մի հեռի առներ զդթութի՞ քո յինէն ,
զի ողորմութիւն քո և չշմարտութիւն քո
յամենայն ժամ ընկալցի զիս : Շուրջ 15
եղին զինեւ չարք՝ որոց ոչ էր նոցա
թիւ . Հասին ինձ անօրէնութիւնք ,
և ես ոչ կարացի տեսանել : Բազում եւ 16
զեն քան դժեր գլխոյ իմոյ , և սիրտ իմ եւ
թող զիս : Կամեաց տէր իիկել զիս , և 17
տէր յօգնել ինձ նայեաց : Ամաչեսցեն եւ 18
յամօթ Լիցին ոյք խորհրէին զանձն իմ
բառնալ զստ . դարձցին յեռու և ամո-
չեսցեն որ խորհրէին ինձ չար : Կրեսցեն 19
դամօթ առ ժամայն վաղվաղակի , որ ա-
սէին ինձ վաշ վաշ : Ցնծասցեն և ուրախ 20
լիցին ՚ի քեզ , ամենեքեան որ խնդրեն լող-
քեզ տէր : Ասասցեն յամենայն ժամ : 21
մեծ է Աստուած , և ոյք սիրեն զիլը-
կութիւնս քո , Ես աղքատ և տնանկ 22

Եմ Աստուած խորհիա զիս . օգնական և
սլաշտական իմ, և դռւ Աստուած իմ մի
յամենաբ ,

ՍԱՀՄՈՍ Խ .

Ի Խորհրդ . Սահմոս ՚ի Ղաղթիլ :

- 1 Ճրանի որ խորհի զաղքատն և զտնանկ ,
- 2 յաւուր չարի փրկէ զնա տէր : Տէր փրե-
կէ զնա և կեցու ցանէ . երանելի առնէ
զնա ՚ի վերայ երկըի , և ոչ մատնէ զնա
- 3 ՚ի ձեռո թշնամեաց իւրոց : Տէր օգնա-
կան է նմա ՚ի մահիճո ցաւոց իւրոց, զա-
մենայն անկողինս նորա դարձուցանէ ՚ի
կ հիւանդութենէ նորա , Ես ասացի տէր
ողորմեա ինձ բժշկեա զանձն իմ ես մե-
ջ դայ քեզ , Թշնամիք իմ ասացին ինձ չոր ,
- 5 երբ իցէ զի մեռցի և կորիցէ անուն նո-
րա . Մտանէր տեսանել զնանըութիւն ,
խօսէր ՚ի սիրո իւր , Ժողովէր զանօրէնու-
- 7 թիւնս յանձն իւր , Արտաքս ելանէր և

զնոյն խօսէր . զինէն շշնչէին ամենայն
թշնամիք իմ , խորհեցան չար ՚ի վերայիմ . 8
բան անօրէնութեան եղին ՚ի վերայ իմ :
Միթէ որ ննջիցէն , և այլ ոչ եւս յա 9
ւելուցու յառնել . քանզի և այրն խտ
դաղութեան իմոյ յոր և եսն յուսացայ :
Որ ուտէր դհաց իմ , յաճախեաց առնել 10
ինձ զիսարէութիւն : Այլ գու տէր 11
ողորմեա ինձ , կանզնեա զիս և հատու
ցից նոցա : Յայսմ ծանեայց թէ հաճե 12
ցար ընդ իս , զի մի ուրախ եղիցին յիս
թշնամիք իմ , Այլ զիս յանըծութեան 13
իմում ընկալար , հաստատեցէր զիս առաջի
քր յաւիտեան : Օրհնեալ տէր Աստուած 14
իորայի լի յաւիտեանս յաւիտենից . եւ
զիցի եղիցի :

ՍԱՆՄՈՍ ԽԱ .

Ի իտուրուն . իմաստունէան ո՛վ ըսոյն կորիսա .

Սաւլոս ՚ի Դաւիթ :

Ուստիս փափաքէ մի եղջելու յաղբերս 1

չուց , այնպէս փափաքէ անձն իմ առ
2 քեզ Աստուած : Ծարաւի է անձն իմ
առ քեզ Աստուած հղօր և կենդանի .
Երբ եկից երեւեցայց երեսացդ Աստու-
3 ծոյ , Եղին ինձ արտասուք իմ կերակուք
՚ տուէ և ՚ զի զիշերի . և այն զի ասէին
ցէս զօրհանապազ թէ ուր է Աստուած
4 քո , Զայս որպէս յիշէի՝ տառապէը
յիս անձն իմ . Քաջալերէի զի մտից ընդ
յարկաւ ոքանչելեաց տանն Աստուածոյ :
5 Կ ձայն ցնծութեան խոստովանութեան,
6 և ՚ի ձայն բարեկենդանութեան : Աւդ
ընդէր տրառում ես անձն , կամ ընդէր
խռովես զիս . յուսա առ Աստուած ,
խոստովանեա նմա՝ Փրկիչ երեսաց իմոց
7 Աստուած է : Անձն իմ յոյժ խռովե-
ցաւ , վասն այսորիկ յիշեցի զքեզ յիւ-
կըէն Յորդանանու , յԱհերմոնէ ՚ի լեռ-
8 նէ փոքուէ : Խորք ՚ի խորոց կարդացին
9 առ քեզ , ՚ի ձայն սահանաց քոց : Ա-

մինոյն զրօնանք քո , և ալիք քո անցին կը վերայ իմ , ի տուէ պատուիրեաց 10
տէր զողորմութիւն իւր , գիշերի զօրհնութիւն նոր . և աղօթք իմ առ Աստածած վասն կենաց իմոց , Ասացի Աստու 11
ծոյ՝ ընդունելի իմ ես . ընդէր մերժեցիս , ընդէր մերժեցիս , ընդէր արտում գնամ ես ՚ի նեղելթշնամոյ իմոյ , ի փշբել ոսկեւ 12
ըաց իմոց նախատեցին ինձ թշնամիք իմ յասել ցիս զօրհանապազ՝ թէ ուր է Աստուած քո : Արդ ընդէր տրտում ես 13
անձն իմ , կամ ընդէր խռովես զիս . յուսա առ Աստուած , խռառովանեա նմա վիրկիչ երեսաց իմոց Աստուած է :

ՍԱՆՄՈՍ ԽԲ.

Ասովիս ՚է Դաւիթ :

Պատ արա ինձ Աստուած , և իրաւ արա ինձ ՚ի դատաստանի իմում , Յազդէ 2
որ ոչ է սուրբ ՚ի մարդոյ մեղաւորէ նեն

3 դաւորէ փրկեա զիս : Դու Աստուած
հզօրիչ իմիս , ընդէր մառացար զիս , ըն ,
դէր տրտում զնամ ես ՚ի նեղել թշնամւոյ
և իմոյ : Առաքեա տէր զլոյս քո և զջըշ-
մարտութիւն քո , զի առաջնորդեսցին
ինձ , հանցեն զիս ՚ի լիառն սուրբ և ՚ի
5 յարկս քո : Մտից առաջի սեղանոյ Աս-
տուծոյ առ Աստուած՝ որ ուրախ առ
6 ՚եւ զմանկութիւն իմ : Խոստովան եղէց
քեզ օրհնութեամբ Աստուած Աստուած
7 իմ : Արդ ընդէր տրտում ես անձն իմ ,
կամ ընդէր խոռվիս զիս , յուստ առ Աս-
տուած , խոստովանեա նմա՝ փրկիչ ե-
րեսաց իմոց Աստուած է :

ՍԱՀՄՈՍ ԽԳ .

Ի հապուրած . իմասկութեան ուղարկան կոր-
իոյ : Առողջու ՚Ն Դաւիթ :

1 **Ա**ստուած ականջօք մելովք լուաք ,

զոր հարքն մեր տատմեցին մեզ : Գործն 2
զոր գործեցեր յաւուրս նոցա , յաւուր-
սըն առաջինս + Զեան քո խլեաց դհեւ 3
թանոսս և զնոսա տնկեցեր . չարչարեցեր
զժողովուրդս , և հաներ զնոսա : Աչթէ 4
սրով իւրիանց ժառանգեցին զիրկիր , և
ոչ բաղուրկ նոցա թէ փրկեաց զնոսա : Այլ 5
աջ քո և բաղուրկ քո և լոյս երեսաց
քոց , զի հաճեցար դու ընդ նոսա : Դաւ . 6
ինքն ես թագաւոր իմ և Աստուած .
որ հրամայեցեր զփրկութեանցն Յակով-
բայ : Քիւ զթշնամիո մեր հարցուք , և 7
անուամբ քով արհամարհեսցուք զյա-
րուցեալսն ՚ի վերայ մեր : Աչթէ յաղեւ 8
դըն իմ յաւոացեալ իմ , և ոչ սուր իմ
կեցուցանէ զիս : Այլ դու փրկեցեր ըզ-
մեզ ՚ի թշնամեաց մերոց , և զատելիս 9
մեր յամօթ արարեր : Աստուծով պար 10
ծեսցուք զօրհանասլաղ , և անուան նո-
րա խաստովան եղեցուք յաւիտեանտ Բայց 11

արդ մերժեցեր և անառեցեր զմեզ, և
12 ոչ ելեր Աստուած ընդ զօրս մեր: Դար
ձուցիր զմեզ յետո քան զթշնամիս մեր,
և ատելիք մեր յափշտակեցին զմեզ:
13 Ետուր զմեզ որպէս ոչխար ի զինումնի,
14 և ընդ հեթանոս ցրուեցեր զմեզ: Վա
ճառեցեր զժողովուրդս քո տուանց գը^ւ
15 նոյ, և ոչ դոյ թիւ աղաղակի մերսյ: Աւ
ըարեր զմեզ նախատինս դրացիաց մելոց.
ծաղը և այսկ կատականաց այնոցիկ որ
16 շուրջ էին զմնօք: Արարեր զմեզ յա
ռակս հեթանոսաց, ի շարժել զզլուխս
17 ժողովրդոց: Զօր ամենայն նախատինք
էմ առաջի իմեն: և ամօթ երեսաց իւ
18 մոց ծածկեաց զիս: Ի ձայնէ նախատոր
դոյն և չարախօսի, յերեսաց թշնամոյն
19 և հալածչի: Այս ամենայն եկն ի վե
րոյ մեր և մեք զքեզ ոչ մոռացաք, և
ոչ ստեցաք ուխտի քում, և ոչ դորձաք
20 յետս որտիւք մերովք: Դարձուցիր ըգ-

շաւիդս մեր ՚ի Ճանապարհաց քոց, խոնարհ
արարեր զմեղ ՚ի տեղի չարչարանաց, և
ծածկեցին զմեղ ստուերք մահու: Թէ 21
մոռացեալ իցէ մեր զանուն Աստուծոյ
մերոյ, կամ ձգեալ իցէ զձեռն մեր առ
Աստուծոս օտարս: Ասկայն Աստուծ 22
խնդրէ զայս: զի՞նա քննէ զդաղտնիս ոըը
աից մերոց: Վասն քո մռանիմք զօրհաւ 23
նապազ. Համարեցաք սբուէս զոշեար ՚ի զե-
նումն: Զարթիր՝ ընդէ՛ր ննջես տէր, արի 24
և մի մերժեր զմեղ իսուսու: Զմէ՞ դար 25
ճռցանհս զերիսս քո ՚ի մէնջ: մռանաս
զաղքատութիւն և զնեղութիւնս մեր:
Խոնարհ եղեն մինչեւ ՚ի հող անձինք մեր, 26
և յերկիր կցեցան մլչք մեր: Արէ տէր 27
օղնէտ մեզ, և փրկեա զմեղ վասն ան-
ուան քո,

ՄԱԼՄՈՍ ԽԴ.

Ի ՀԱՅԱՍՏԱՆ . ՊԱՐԱԿԱՆԻ ԵԼՈՒ ՃԱՄԱՆԱՀԱՅ , ԱՐԴԱ
ՉԵՆ ԱԿԱՐՔԻԱԿ ԽՄԱԿԱԳՈՎՐԵԱՆ . ԱԿԱՂԲԱ ՕՐԾՆԻԿ
ԱՐԵՆ ՎԱՅԱ ԱՄԵԼ-ԴՐՅԱ :

- 1 Բղլսեսցէ սիրտ իմ զալատգամս քո բարիս,
- 2 և ասացից զգործո իմ թագաւորի : Լեզը
 - իմ որպէս զրիչ արագազիր դպրի , զեղեցիկ տեսանելով քան զամենայն որդւոց
- 3 մարդկան : Սփուեցան շնորհք ՚ի շրթանց
քոց , վասն այսորիկ օրհնեաց զքեզ Առ
կ տուած յաւիտեան : Ած զսուր ընդ
մէջ քո հզօր , վայելութեան և զեղոյ
- 5 քո : Լարեա ուղղեա եւ թագաւորեա
վասն ճշմարտութեան հեզութեան և
սրդարութեան , և առաջնորդեսցէ քեզ
- 6 սքանչելապէս աջ քո : Կետք քո ուր
ըեալ են հզօր , և ժողովուրդք ՚ի ներքոյ
քո անկցին , ՚ի սիրտս թշնամեաց թաղաւ
- 7 ւորի : Աթոռ քո Աստուած յաւիտեաւ

նըս յաւիտենից, զաւազան ուղղութեան
 զաւազան արքայութեան քո : Սիբիրեր 8
 զարդարութիւն, և ատեցեր զանիրաւու-
 թիւն: Վասն այսորիկ օծ զքեզԱստուած 9
 Աստուած քո իւղով ուրախութեան, ա-
 ռաւել քան զընկերս քո: Զմուռս և ըս 10
 տաշխն և կասիա ՚ի զգեստէ քումմէ ՚ի տա-
 ճարաց իղոսկրէից, ուստի ու բախ արա-
 լին զքեզ դստերք թագաւորաց ՚ի պա-
 տիւ : Կացցէ դշխոյ լնդ աջմմէ քումմէ, 11
 ՚ի հանդերձո ոսկեհուռուս զարդարեալ և
 ուաճուճեալ: Լուր դուստր և տես, իս 12
 նարհեցո զունկն քո, մսուա զժողովուրդ
 քո և զտուն հօր քո, զի ցանկացաւ թա-
 զաւոր գեղոյ քո : Սա ինքն է տէր քո՝ 13
 երկիրակազմես սմա . և զուսար Շուրայ
 երկիր սլաղցէ սմա . և պատարագօք զերեսս
 սորա սլաշտեսկն մեծամեծք ՚ի ժողովը-
 դոց: Ամենայն փառք դստեր թագաւո- 14
 րէ ՚ի ներքոյ, ՚ի վերջաւորս ոսկեհուռուս

15 զարդարեալ և պահուածեալ : Տարցին
թաղաւորի կուստնք զհետ նորա , և զըն
16 կերս նորա տարցին նմա : Ածցին ցնծու
թեամբ և ուրախութեամբ և տարցին ՚ի
տաճար թաղաւորի , և փոխանակ հարց
17 .քոց եղիցին որդիք քո : Կացուօցես ըդ
նոսա իշխանու ընդ ամենայն երկիր , զիշե
շեցի տնուեն գո ընդ ամենայն ազգս աղ
18 զոց : Վասն այսորիկ ժողովուրդ ք խռո
տուլսն եղիցին առ քեզ յաւիտեան և
յաւիտեանս յաւիտենից :

ՍԱՐՄԱՆ ԽԵ •

Ի իսպանաձ . որդւոցն Արքայա : Ի Հ' բ' Հ . առշ
աբնէաց Առաջնորդ ՚է Շահան :

1 Աստուած մեր աղաւէն և զօրութիւն .
օգնական ՚ի վերսայ նեղութեանց որ գտին
2 զմեզ յոյժ : Վասն այսորիկ ոչ երկիցուք
մ.ք ՚ի խոռվել երկրի , ՚ի փոխիսել լե-

ըանց ՚ի սիրտո ծովու : Գոշեցին և իոռո 3
վեցան ջուրք նոցա • խոռվեցան լերինք
՚ի զօրութենէ նորտ : Գնացք գետոց ու 4
ըախ առնեն զքաղաքն Աստուծոյ , և
սուրբ արար զատքիս իւր բարձրեալն Աս 5
տուած ՚ի մէջ նոցա , և նոքա մի՛ սահմա
նեացին • օդնեսցէ նոցա Աստուած ՚ի վա 6
դորդայնէ մինչ ՚ի վաղորդայն : Խռովիւ
ցան հեթանոսք և խոնարհեցան թաղա
ւորութիւնք . ետ զձայն իւր բարձրեալն
և խոռվեցաւ երկիր : Տէր զօրութիանց 7
ընդ մեզ . ընդունելի է մեր Աստուած
Յակովայ : Եկայք և տեսէք զզործս 8
Աստուծոյ , որ արար զնշտնս և զարուես
տըս ՚ի վերայ երկրի : Եհար զաւատերազմ 9
՚ի ծաղաց մինչեւ ՚ի ծագո երկրի . զաղե
զունս փշրեաց , զզէնս խորտակեաց եւ
զասոլարս այրեաց հրով , Կանիսեցէք և 10
ծաներուք զի ես եմ Աստուած . բարձր
եղէց ՚ի հեթանոսս , և բարձրացայց ՚ի վե-

11 բայ երկրի : Տէր զօրութեանց ընդ մեզ .
ընդունելի է մեր Աստուած Յակովը :

ՍԱԴՄԱՆ Խ2.

Ի վայսուած . Հասն որդասցն Կունաց . Սաղմո
Դ Դաշին :

1 () ախս հարէք ամենայն հեթանոսք .
աղաղակեցէք առ Աստուած ՚ի ձայն
2 ցնծութեան : Տէր բարձրեալ և ահար
կու , թաղաւոր մեծ ՚ի վերայ ամենայն
3 երկրի : Հնազանդ արար զժողովուրդո
ընդ մեզ , և զհեթանոսս ՚ի ներքոյ ստից
4 մերոց : Հնտիրաց զմեզ էւր ՚ի ժառան
գութիւն , զեղեցիւթեանցն Յակովը
5 զբ և սիրեաց : Համբարձու Աստուած
օրհնութեամբ , և տէր մեր ձայնիւ փո
6 զոյ Սաղմոս աւացէք Աստուած ոյ մերում ,

տաղմոծ ասացէք թագաւորին մերում
սաղմոս ասացէք : Թագաւոր մեծ ՚ի վեց 7
ըսյ ամենայն երկրի Աստուած է , սաղ-
մոս ասացէք նմա իմաստութեամբ : Թա- 8
գաւորեաց Աստուած ՚ի վերայ հեթանո-
սաց . Աստուած նստաւ յաթոռ որպու-
թիան իւրոյ : Իշխանք ժողովրդոց ժողո- 9
վեցան առ Աստուած Աքրահամու , զի
Աստուածոյ զօրութիւնք յերկրէ յոյժ
համբարձան :

ՍԱՆՄԱՍ ԽԵ .

Եղանակ օդինութեան որդուոցն էուընայ . Էլերդ
շահամիլու :

Մեծ է տէր և օրհնեալ է յոյժ , ՚ի քա- 1
ղաք Աստուածոյ մերոյ ՚ի լեառն սուրբ
նորա : Հաստարմատ ցնծասցէ ցնծու- 2
թեամբ ամենայն երկեր . Լելինք Սիովեփ
կողմանք հիւսիսոյ քաղաք թաղաւորի
մեծի Աստուած ՚ի տաճալի իւրումյայտ- 3

նի , ի Ժամանակի որպէս օգնական լինէթ
4 նոցա : Ահաւասիկ թուզաւորութիւնք
երկրի ժողովեցան , և անկցին կ միասին և
5 Խնքեանք տնսին այսպէս և զարմացան .
խոռվեցան ստանեցան , և զողումն կա-
6 լու զնոսա : Անդ երկունք որպէս ՚ի
ծննդեան , ՚ի հողմ սաստիկ փշքացէ լու-
7 նաւս ՚ի թարսիս : Որպէս լուտք՝ սոյն-
ոլէս և տեսաք , ՚ի քաղաք տեառն զօ-
րութեանց ՚ի քաղաք Աստուծոյ մերոյ :
8 Աստուծ հիմունս արկ նմա յաւիտեան ,
ընկալաք Աստուծ զողորմութիւն քո
9 ՚ի մէջ ժողովրդեան քո : Ըստ անուան
քում սոյնոլէս և օրհնութիւն քո ընդ
ամենայն տիեզերս , և արդարութեամբ
10 լի է աջ քո : Բւրախ եղիցի լեռան Սի-
ովիս , և ցնծասցեն դստերք Յուղայ վասն
11 իրաւանց քոց աէր : Շրջեցարուք զՍի-
ովիսիւ , պաշարեցէք զնա , և պատեցէք
12 զաշտարակո նոլա : Դիք զսիրտս ձեր ՚ի

վերայ զօրութեանց նորա . բաժանմացէ ք
դամութ նորա , զի պատմել կարասջի . ք
յազգ յայլ , ի սմա է Աստուած Աստ 13
ուած մեր յաւիտեանս յաւիտենից , և
սա հովուեսցէ զմեզ մինչեւ յաւիտեան :

ՍԱՆՄՈՍ ԽԸ.

Ի կարուր ո՞ որդուոյն կորիսայ . Ասույն օքն-
ութեան ' ի Դասիլ :

Լուարուք զայս ամենայն ազգք . ունկն 1
գեր լերուք ամենեքեան ոյք ընակեալ
է ք յաշխարհի : Ճնունդք երկրի և որ 2
գեք մարդկան , ի միասին մեծամեծք և
տնանկք : Բերան իմ խօսեսցի զիմաստու- 3
թիւն , և խորհուրդք որտի իմոյ զհանձար
խոնարհեցուցից յառակումն զունկն իմ . 4
բացից զառակո օրհնութեան ի սկզբանէ :
Ընդէր ընաւ երկնչիմեւ յաւուր չարի , 5
զի անօրէնութիւնք զնացից իմոց շուրջ
եղին զինեւ : Յուսացեալք ի զօրութիւն 6

իւրեանց , ՚ի ըազնութիւն մեծութեան
7 իւրեանց պարծեսցին : Եղբայր ոչ փրկէ
և ոչ փրկէ մարդ , և ոչ տայ Աստուծոյ
զփրկանս իւր և ոչ դջինս փրկանաց ան
8 ձին իւրոյ : Ալաստակեա յաւիտեան , և
կեցցես մինչ իսպառ , և ոչ տեսցես զա
9 պականութիւն : Յորժամ տեսցես թէ
իմաստունք մեռանին , ՚ի միասին ան
զղամք և անմիտք կորիցին , և թողցեն
10 օտարաց զմեծութիւն իւրեանց : Գերեզ
մանք տունք նոցա եղիցին յաւիտեան ,
և յարկք նոցա ազգէ մինչեւ յազգ . և
կարդասցին անուանք նոցա ՚ի հողս իւ
11 րեանց : Մարդ ՚ի սլատուի էր և ոչ իմա
ցաւ , հաւասարեաց անասնոց անբանից
12 և նմանեաց նոցա : Այս Ճանասլարհ է
զայթակղութեան նոցա նոցին . յետ այ
13 սորիկ ըերանօք իւրեանց հաճեսցին : Ու
պէս խաշն ՚ի դժոխս մատնեսցին , և մահ
հովուեսցէ զնոսա . և տիրեսցեն նոցա ու

Ղեղք ընդ առաւեօսաւ Օղնութիւնք նոցա 14
մաշեսցին ՚ի դժոխս, և ՚ի փառաց իւրանց
անկցին, Բայց սակայն Աստուած փրկես 15
ցէ զանձն իմ ՚ի ձեռաց գժոխոց, յորժամ
ընդունի զիս : Մի երկնչեր յորժամ մեւ 16
ծանայ մարդ, և յորժամբազում լինին
փառք տան նորա : Զի ոչ թէ ՚ի մեռաւ 17
նել իւրում առցէ ընդ իւր զամենայն .
և ոչ թէ իջցեն փառք տան նորա ընդ
նմա : Այլ անձն նորա ՚ի կեանս իւրում 18
օրհնեցի . և խոստովան եղիցի քեզ՝ յոր
ժամբարի արացես զու նմա : Մտցէ 19
նա մինչեւ յազգ հարց իւրոց, մինչեւ
յաւիտեան լոյս մի տեսցէ : Մարդ ՚ի պաւ 20
տուի էր և ոչ իմացաւ, հաւասարեաց
անասնոց անբանից և նմանեաց նոցա :

ՍԱՆՄՈՍ ԽԹ.

ԱԿՐԵՑԻԱ Դ ԳԱ-ԻՇ :

1 Աստուած աստուծոց մէր խօսեցաւ ,
կոչեաց զերկիեր յարեւելից մինչ չի մուտո
2 արեւու : Ի Սիովիւ մեծ վայելչութիւն
3 վրիութեան գեղոյ նորա : Աստուած մեր
յայտնասլէս եկեսցէ : Աստուած մեր մի
4 գաղարեսցէ : Հուը առաջի նորա բոր
բոքեսցի , և շուրջ զնովաւ մըրիկ յոյժ :

* 5 Կոչեսցէ զերկինս չի վերուստ և զերկիր
չի դատել զժողովուրդ իւր . ժողովել
առ ինքն զսուրբս իւր , եւ ոյք գնեն
զպատարագս ռւխտից կի վերայ սեղանոյ

6 նորա : Պատմեսցեն երկինք զարդարու
թիւն նորա , զի Աստուած դատաւոր է :

7 Լուը ժողովուրդ իմ և խօսեցաց քեզ
և յարայէլ քեզ վկայեցէց , զի Աս
8 տուած Աստուած քո ես իմ : Ոչ թէ

լասն պատարագաց քոց կշտամբեմ զքեղ,
զի ողջակէղք քո առաջի իմ են յամենայն
ժամ, Ոչ ընդունիմ ի տանէ քումմէ 9
զուարակս, և ոչ ի հօտից քոց նոխազս;
Իմ է ամենայն զազան անտառի, երէ 10
լերանց և ամենայն անասունն գիտեմ ես 11
զամենայն թռչունս երկնից, զեղեցկու-
թիւն վայրի ընդիս է, թէ քաղցնայց՝ 12
քեղ ինչ ոչ ասացից, զի իմ է աշխարհ
լրիւ իւրով, Ոչ ուտեմ ես զմիս զուա- 13
րակաց քոց, և ոչ զարիւն նոխազաց քոց
ըմպեմ, Մատո Աստուծոյ պատարագ օրէ, 14
նութեան, կատարեա բարձրի լոյն զուիս
տըս քո, կարգասցես առ իս յաւուր նեւ 15
զութեան քո, ես փրկեցից զքէզ և զու
փառաւոր արասցես զիս Սակայն միղաւու 16
րին առէ Աստուծ, իսկ զու ընդէլը
ընաւ պատմես զարդարութիւնն իմ, կամ
առնուս զուիստ իմ ի բերան քո, Զի զու 17
ատեցիր զերատ իմ, մերժեցիր և յիտու

լնկեցիր զամանայն բանս բերանոյ իմոյ :
18 Թէ տեսանէիր զզողս , լնթանայիր լնդ
նոսա , և լնդ շունս դնէիր զբաժին քո :
19 Բերան քո յաճախէր զչարռւթիւն , և
20 լեզու քո նիւթէր զնենգւթիւն : Ալո-
տեալ զնդքօրէ քումմէ չորսիսէիր , և
՚ի վերայ օրդւոյ մօր քո դնէիր զդայթակ ~
21 զութիւնն Զայս ամենայն արարէր և ես
լոկցի քեզ . կարծեցեր անօրէնդ ՚ի մտի
22 քում թէ և ես քեզ նմանիցիւմ : Արդ
յանդիմանիցից և կացուցից զոյս ամե-
նայն ռուսիլ քո . իմացարուք ամենե-
քեան սրոց մոռացեալ էցէ զԱստուած :
23 Գուցէ ելքէք յականակիցիք , և ոչ ոք
24 իցէ որ փրկիցէ : Պատարագ օրհնութեան
փառաւոր արասցէ զիս , և անդ է ձա-
նասլարհ ուք յուցից նմա զփրկութիւն
Աստուծոյ :

ՍԱՀՄՈՍ Տ.

Ի իսպանական ։ Առշմաս ՚ի Շատրվան ։ ՚ի Ճամանակի վէ Եկա Նու առ Շատրվան Տուրքական ։ Իբրև վէ մահացած Նու առ Բներաբան ։

Ողորմեա ինձ Աստուած ըստ մեծի ողոր 1
մութեան քում ։ ըստ բազում զթութեն
քում յնչեա զանօրէնութիւնիմ Առաւել 2
լուա զիս յանօրէնութենէ իմմէ , և ՚ի
մեղաց իմոց սուրբ արա զիս : Զանօրէն 3
նութիւնս իմ ես ինձէն գիտեմ , և մեղք
իմ առաջի իմ են յամենայն ժամ : Քեզ 4
միայն մեղայ տէր , և չար առաջի քո
արարի : Որպէս արդար եղիցիս ՚ի ըանըս քո , և յաղթող ՚ի դատել քո : Անօւ 5
ըէնութեամբ յղացաւ , և ՚ի մեղս ծնաւ
զիս մայր իմ : Դու տէր զչշմարտութիւնն 6
սիրեցեր , զանյայտս և զծածկեալս իւ
մաստութեամբ քով յայտնեցիր ինձ : Յօւ 7
մաստութեամբ քով յայտնեցիր ինձ : Յօւ 8

դեռ յիս մշտկու և սուրբ եղէց, լուս
9 և քան զձիւն սովիտակ եղէց, Լսելի արա
ինձ զցնծութիւն և զուրախութիւն,
և ցնծասցին ոսկերք իմ տառապեալք:
10 Դարձո զերեսս քո ՚ի մեղաց իմոց, զա-
մենայն անօրէնութիւնս իմ քաւեա յի-
11 նէն: Սիրտ սուրբ հաստատեա յիս Աստ-
ուած, և հոգի ուղիղ նորոգեա ՚ի փորի ե-
12 մում: Մի՛ ընկենուր զիս տէր յերեսաց
քոց, և զհոգի քո սուլը մի՛ հաներ յինէն:
13 Տուր ինձ ցնծութիւն փրկութեան, Հո-
գւով սլետութեամբ քրի հաստատեա զիս:
14 Ուսուցից անօրինաց զՃանասլարհո քո, և
15 ամրարիշաք առ քեզ դարձին: Փրկեա
զիս յարենէ Աստուած Աստուած վիլը-
կութեան իմոյ: ցնծասցէ լեզու իմ յար-
16 դարութեան քում: Տէր եթէ զշրթունս
իմ բանսս, բերան իմ երգեսցէ զօրհնու-
17 թիւնս քո: Ծէ կամեցեալ էիր պատա-
րագս մատուցանէաք: բայց զուր ընդ

ողջակէզո իսկ ոչ հաճեցար : Պատարագ 18
Աստուծոյ հոգի խոնարհ , զսիրտ սուրբ
և զհողի խոնարհ Աստուծ ոչ արհամար-
հէ : Բարի արա տէր կամօք քովք Սի 19
ովեի , և շինեսցին սլարիսալք Երուսաղիմի
Յայնժամ հաճեսցիս բնդ պատարագս 20
արդարութեան , յորժամուխտեալ զուա-
րակն ելցէ ՚ի սեղան քովք պատարագս :

ՍԱՆՄՈՍ ՁԱ.

Ի խափարած իմասպութեան . Սովորո՞վ Դա-
միլ . ՚ի ժամանակի շի է ին Դամիլի արագմեաց
Սաւո-ղայ լի ահաւառեի Դամ-միլ ՚ի պան
Աբիմելեքոյ է :

Զետարծեսցի՞ի չարութեան հզօր զանօրէ 1
նութիւն . գօրհանստալազ զանիրաւութի-
ւորհեցաւ ՚ի լեզուի իւրում : Որտէս ա-
ծելի սուր սրեաց զնենդութիւն , սիրեաց
դչարութիւն քան զբարութիւն . զանօ-
բէնութիւն քան զիօսս արդարութեան :

3 Արեաց նտ զամենայն խօսս կործանման ,
4 և զլեզուս նենչաւորս : Վասն այսորիկ
Աստուած կործանեացէ զնա իսովառ .
Եւլեսցէ և հանցէ զնա ՚ի յարկաց իւրց ,
և զարմատս նորս յերկրէն կենդանեաց ,
5 Տերցին արդարք և երկեցին , զնովուա
6 ծիծաղեացին և աստոցին : Այս այր է որ
ոչ արար զԱստուած իւր օգնական , այլ
յուսացաւ . սա ՚ի բազում մեծութիւն
իւր , և զօրացաւ ՚ի նանըութեան իւրում :
7 Այլ ես որսէս ձիթենի պտղալից ՚ի տան
Աստուծոյ • յուսացայ . յողորմութիւն
Աստուծոյ յաւիտեան և յաւիտեանս
8 յաւիտենից : Խոստովան եղէց քեզյա
ւիտեան զի արարեր • և համբերից ան-
ուան քռւմ , զի քտղցը ես սուաջի սըր-
բոց քոց :

ՍԱՀՄՈՍ ծԲ.

ի յարաբած . վասն Մաշտշիլայ : Իմասպու
լիւն ՚ դաւ-կը :

Կ սաց անզգամն ՚ի սրաթ իւրում թէ ոչ 1
զոյ Աստուած . առականեցան և սղծե-
ցան յանօրէնութեան իւրեանց , և ոչ
ոք է որ առնէ զքաղցութիւն : Աստ 2
ուած յերկնից նայեցաւ յամենայն որ
դիո մարդկան , տհսանել թէ եցէ ոք ի-
մաստուն որ իւնութէցէ զԱստուած : Ամե 3
նեքեան խոտովեցան ՚ի միասին , և անսկի-
տանացան : Ոչ ոք է որ տռնէ զքարի , և 4
չէ ոք մինչեւ ՚ի մի : Արակս ոչ ծանիցին ն
ամենեքեան , որ զործեն զանօրէնութիւն :
Ոյք ուտէին զժողովուրդ իմորտէս կե 6
ըակուր հացի , և առ Աստուած ոչ կար-
դացին : Անդ երկիցն երկիւղ՝ ուր ոչ 7
եցէ երկիւղ . զի Աստուած ցըռւեսցէ զոս-
կերս մարդահաջոյից : Ամաչեսցեն և յա 8

մօթ լիցին , զի Աստուած անարդեաց
9 գնոստ : Ա՞ տացէ ն Անովնէ զիբեկութէւն
Խորայի լի . ՚ի դարձուցանեւ տեառն զզե-
րութիւն ժողովրդեան իւրոյ , ցնծացէ
Յակովը և ուրախ եղեցի Խորայէւ :

ՍԱՆՄՈՍ ծ.Գ.

1 Ե իւրաքանչ . ընդօրհնութեան իմաստութեան
՚ի Դատին . ՚ի Ճամանակի ու էին ԶԻԹ-
Շին և առջն ՇԱՀԱԿԱՆ անա Դատին լա-
դուցեալ նայի առ մեջ :

- 1 Աստուած յանուան քում կեցո զիս ,
և ՚ի զօրութեան քում իրաւ արտ ինձ :
- 2 Աստուած լուր աղօթից իմոյ . ունկն
- 3 Պեր բանից բերանոյ իմոյ : Օտարք յա-
րեան ՚ի վերայ իմ , և հզորք խնդրեցին
զանձն իմ , և ոչ համարեցան զքզգ Աս-
- 4 տուած առաջի իւրեանց : Ահա Աստուած
օղնական իմ , և տէր ընդունելի հոգւոյ

իմոյ : Եղարձաւցանել զշալն ՚ի թշնամիս 5
իմ , Ճշմարտութեամբ քով սատակեա
զնոսա , Ես կտմօք իմովք պատարագս 6
մատուցեց քեզ , և խոստովան եղէց ան-
ուան քում տէր՝ զի ըարէ է : Ըստենայն 7
նեղութենէ իմմէ փրկեցեր զիս , և ՚ի
թշնամիս իմ ետես ակն իմ :

ՍԱՆՄՈՍ ծԴ .

Ի Հայութան . ընդ օշհու . Ավան իմաստովունուն :
Սաղմոս ՚ի ՚իսունիւ .

Ունկն զիր Աստուած առօթէց իմոց , և 1
մի անտես առներ զխնդրուածոիմ : Կայեա 2
առ իս և լուր ինձ , զի տրտմեցայ ես
՚ի ձանձրանալ իմում և խռովեցայ : Ի 3
ձայնէ թշնամւոյն և ՚ի նեղել մեղաւո-
րին խռովեցան յիս անիրաւութեամբ ,
ըարկութեամբ ոխս սլահէին ինձ : Սիրո 4
իմ լսութեցաւ յիս , և երկիւզ մահու-

5 անկաւ ՚ի վերայ իմ։ Ահ և դողումն ե
կըն ՚ի վերայ իմ, և ծածկեաց զիս խա
6 ւար ։ Ասէի՝ տայր ոք ինձ թեւս որտէս
զաղաւնւոյ ։ զի թռչէի վերանայի, հե
7 ուացեալ դադարէի յանապատի ։ Ակն
ունէի Աստուծոյ որ փրկէր զիս ՚ի կարծ
մսութենէ զայրանալոյ, մըրկեալ ՚ի նեղ
8 սրտութենէ ։ Ընկլո տէր և բաժանեա
զլեզուս նոցա ։ զի տեսի զանօրէնութիւն
9 և զչակառակութիւն ՚ի քաղաքի ։ յու տուէ
և ՚ի զեշերի շուրջ եղեն զպարսպօք նորա ;
անօրէնութիւն, չարիք և մեղք են ՚ի
մէջ նոցա ։ և ոչ ուակասեաց ՚ի հրապա
10 րակաց նոցա վաշխ և նենգութիւն ։ ԶԵ
թէ թշնամւոյն նախատեալ էր՝ համբե
րէի արդեօք ։ կամ ատելւոյն մեծութա
նեալ էր ՚ի վերայ իմ, թադչէի արդեօք
11 ՚ի նմանէ ։ Իսկ դու մարդ հաւասար իմ
12 առաջնորդ իմ և ծանօթ իմ ։ Ասլաքէն
՚ի նոյն քաղցրացուցեր ինձ և քեզ կերա

կուր • զի գնայաք միաբանութեամբ ՚ի
տան Աստուծոյ • Եկեսցէ մահ ՚ի վերայ 13
նոցա և կենդանւոյն իջցեն ՚ի դժոխս • զի
շարութիւն է ՚ի ընակութեան նոցա և ՚ի
մէջ նոցա : Ես առ Աստուած կարդացի 14
և տէր լուաւ ինձ յերեկոյս , ՚ի վաղոր-
դայն , ՚ի հասարակ աւուր : Պատմեցի և 15
ասացի և լուիցէ ձայնի իմաւմ . փրկեսցէ
խաղաղութեամբ զանձն իմ ՚ի մերձաւո-
րաց իմոց , զի կարեօք հասին ՚ի վերայ իմ :
Լուիցէ Աստուած և խոնարհ արասցէ 16
զնոսա , որ յառաջն է քան զյաւիտեանս :
Զի ոչ զոյր նոցա փոխանակ , և ոչ եր 17
կեան յԱստուծոյ : Զգեաց զձեռն իւր 18
՚ի հատուցանել նոցա , և նոքա պղծեցին
զօրէնս նորա : Բաժանեցան ՚ի որտմու-
թենէ երեսաց նորա , և եհաս ՚ի սիրտս
նոցա : Կակուղ էին բանք նոցա քան 20
զձէթ , և ինքեան որպէս սլաք : Ընկեա 21
՚ի տէր զշողս քո , և նա կերակրէ զքեղ .

ևոչտայ յաւիտեան սասանութիւն ար
22 դարոյ : Դու Աստուած իջուսցես զնու
սա ՚ի գուբ ապականութեան . արք ա-
րիւնահեղք և նենզաւորք մի հասարա-
կեսցեն զաւուրս իւրեանց , այլ ես ՚ի
քեզ տէր յուսացայ :

Կանոն Գոհ զայս է : Սաղնա ժիշտ Տիւ :

—————

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ՄԵՃԻՆ ՄՈՎՍԻՍԻ ԸՆՏՈՒԱԾԱՏԵՍ ՄԱՐԴԱՐԵՏ

Բ . ԾՐԻՆԱՅ ԼԲ .

1. () ՚ հուր բորբոքեան ՚ ՚ բարիւ-ընէնէ իմ-
նէ . այրեսնէ և իջու մինչ ՚ ՚ դժունա նէրդինա
2 կերինէ շեշինը և պամենայն բոյս երիբէ նոյս .
վաստակին հրան , բորբոքեացին հիմունի լեռանց

Նոյս ։ Կրտահնեցից Պլառիւ ամենայն՝ ՚Ի վէրաց նո- 5
յս, և նէակի-+ ի մով սուսա-ցից վնասա ։ Ս- 4
շեալ և հի-ծեալ ՚Ի առնե, գալանաբեն գէւ-
անինալ ամենայն լու-նոր երնին ։ Լարս ա- 5
պանց բուշիւնեան արքանեցից ՚Ի վէրաց նոյս.
Պատահան անապահակի, որ այսը և անդր պարւե-
ցն անասա ընդ երնին ։ Արքանահամ մանիսիո- 6
պարս արքանցի անասա առար ։ և ՚Ի նէրժուասա ըն-
պանարանաց նոյս անակ արհասելիք անին ։ Զէ- 7
ընդասաւորդս իրանանօք հանդէրք, և պարզաց հաս-
ափակէլով, ծէրով հանդէրք ։ Ասուց թէ օրե- 8
ցին անասա, և գաղաքարեցուն շահապահն նո-
յս յահիւաց ։ Թէ ու վահն բարիունեան արգմ- 9
պարելուն լուսամ-ոյն սի մի' երնայնանիւաց եղի-
ցին, և մի' բարձրապային հալարդացնալ լուսամ-
քըն և ասանցին ։ Թէ քիւն մէր բարձր և և 10
բարձր մէր հաջը ։ և ու անը Աստուած արքը
պայս ամենայն ։ Զէ աւգ մի խորհրդակորուս 11
ըն նորիս ։ և ու գոյ ՚Ի նսսա իմաստութիւնն, և
ու խորհրդան ՚Ի միտ առնեալ պայս ամենայն ։
և արդ ընդացին պայմօլ ցանքնաս ի-բեանց ։
Զարմանիք մի մէս այս են ։ ու իտրդ մի շնա- 12

ապրս հալածինեւ, իսմ երկուտ Աբելը շարժէս-
13 էն : թէ ու պէտքն Աստուծոյ մասնէու էր
ունսսա, և պուշտ ից ունսսա 'ի Յէսո լըսս-
14 մէաց նոյսա : Զի ու էն դիտ նոյսա որուէս ովլա-
պուտծ մէր, այս լըսսամիւ մէր վաստիուրին-դիտ-
15 օպարայն Սոդովիայ էր որը նոյսա . և պունի
16 նոյսա 'ի գոմորայ : Խաղող նոյսա խաղող դու-
նուլէան, և ոչ իրալ նոյսա 'ի դատանուլի լէշոյ-
17 Սըսմիռուլի բարիուլի գիլառաց գինի նոյսա . արա-
մար-լիլիւն իմից անհնարին առանց բժշկուլէան-
18 Ո՞ւ այս ամենայն ժողովնաւ է առ իս, ինչէաւ
19 և ալահի 'ի գանձի իմում : Յասուր զըմժո-
հապուրման հասպուրից նոյսա, 'ի ժամանակի սուր-
20 հարցի ուժարի որոն նոյսա : Մ'էր է օր իորսործան-
նոյսա . հասնաւ է աղասիրասափուլուսոյի ան էր 'ի չէ-
21 ըսց նոյսա : Դատի ան էր շնորհըն-դիտ ի-ը, և
22 'ի ծառայս ի-ը մուլարի : Զի եաւս ունսսա
լունաւ . լուծեաւ և մասնէաւ 'ի գէրուլին-
23 Եւ ասիցէ ան ո՞ւ էն դիտն զէր արս ցու-
պայնաւ էիտ դուտ 'ի նոսսա, սորու վակարի ըս-
պանդից ուստիտ, և ըմունիտ վզինին ունիս :
24 Արդ յարինէն օգնեանու և շղի . ին Յէւ լիտիունիւ

ՆՐԱՆ ՄՈՎՍԵՍԻ

Ծաներաս և հետեւ ու էու մի, և ու գոյ այլ 1
Ասպառած բաց ավելու և սա սորունանէմ, և չս 2
չեղուասանէմ, և արկանէմ և էս բժշիկ, և ու ու 3
իու որ հանիսէ շնէու ՚ի քեաց իմու ։ Համբար 5
Ֆէ աւընինս շնէու իմ. երդուաց աջով իմով և 4
ասացի՝ մե իննուանի էմ էս յա-իրաւան ։ Արեւի 4
որովէս ժայլակին պառաւը իմ. և ՚ի լուդիր չի- 5
ժուց արքայիւսօն շնջ իմ ։ Հապուսից զնադու-
ցուն լընամեաց իմու, և արևելսաց իմու հապու-
սից զնադուցուն նոյս նոցին ։ Արքեցու-ից ըս- 6
նէսս իմ յարէնէ նոյս, և առ-ը իմ ինքիսէ մի 7
յասէնէ վերապուաց գերեւոց գլխոց իշխանաց
լընամեաց նոյս ։ Ու-ըսին եւ ի.ին երիմիս նոցու 7
և երիմիս գունէն նմա ամենայն որդիւ ։ Ասպա- 8
ռածոյ ։ Խնդրէւլ իշխանութեաց իրէժ արէան որ-
դոց նոյս, հապուցուտն լընամեաց նոյս հա- 9
պուցաւ նոյս ։ Հապուցուտն արևելսաց նոյս հա- 10

առաջաւ նոյս, սըբեսէ աէր ուշինք ժաղանգեան
իւրու :

զատկ հօր և որդւու և :

ՄԱՆԹԱՆԻ

I Ես- և աէր մէր, դու և ք-ը մասսա իւրիւ մէր,
ոչիւ օքհնէն անցիւ, մէր :

II արդասէր աէր, վասն սըբուհոց անարասի
հօր ու և իուսի, և վասն լուսէ ու պապուանիւ-
նի ընիալ սպասանս մէր և իւր վմւլ :

Քարոզ և աղօթք՝ Մի նախանչիր և խոս-
պավան կանոնաց :

III ասն սովորելու ունեաց մէր 'ի ճանապարհո
իւսաշաղութեան, ոչիւ աղաւնեաց :
Տէր սովորեա :

IV ասն օրելու 'ի մէջ վասմենայն իւսուհութիւն չա-
րին, ոչիւ աղա :

V ասն պարգևելու մէջ առաջա իւսուհութիւն և
առաջինի վարս, ոչիւ աղա :

Ա ասն արահետց պմու ընդ հովանիս ամենալոյ
աջոյն իշու, պմէր աղջունակու:

Ա ասն իշուասին ընդ աշակերտն զայ վայանի
ընդ առիստ թշրով, պմէր աղջ:

Ա ասն հովանացն հանգու-ցէլու՝ որտ մշմարիս և
աւլիշ հասապու ՚ ի քը կապու ննջեցին, պմէր աղ
Եւ եւս միաբան զայ մշմարիս և սուրբ հաս
ապահոյա թշրոյ, պմէր աղջ:

Օ անձինս թշր և պմի մասն պէտու Ասպո-ծոյ ա-
մենակալն յանցն աշակերտու:

Քէլ պէտու յանցն եղի իշու:

Ուրբիսաւ թշր պէր Ասպուած թշր ըստ թէի ո-
ւրմուլուան պում ասասիսու ամենեցիան միաբա-
նութեամբ:

Տէր ողբրմէս ։ ուէր ողբրմէս ։ պէր ողբրմէս :

ԱՆՕԹԻՔ

Տէր երին և երին, արարէլ ամենայն աշա-
կածու երես-էլեաց և աներեւանին: Առ ուն
իարդում յանեայն ժամ, ուն ընդ ամենայն պէ-
սին է պէտութիւն քո, և աշխացութիւն քո ու-

Անուշառական այլք : Ընորհեա մէլ ամենօցան էր-
իւ-շի- 'ի աղաղաօն ու իսկական հանապատակ . սի-
քէլ ուժ՞ւ 'ի բուր սըգէ և 'ի բավանդակ մաս
և ամենայն պօրհ-լենէ մէրլէ ալահէլ զարարա-
բանա : Համբաւանալ աս ուղարկ մէր 'ի
սրբո-լեն առանց բարիութեան և էրիմասութեան,
և գոտանէլ 'ի ուն շնորհ և աղամասութեան . և
առափենսութեա գուծոց յաջողութեան : Վասն
ու գու ևս պէր իւնաց և Աստիած աղջրու-
թեան . և ուղարկ իւն իւնանութեան և
ալահիւ այժմ և մշշ և օսկիական յառիպէնիւ :

ամ մէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :
Աստուծոյ երկիրողագեցուք :

Պառած ամենասոց և յաղընող պէրհ-լեանդ իւնին
ամենայն ծուանը և էրիրակո-լի, և իստանորէ և լէ
յանձնիւցան լապատրիւթեան ու : Նայէա յէր-
իւհացիւթեան մէր, և ուստի մէլ առանէլ սպազ-
առութիւն ճշմարտութեան, վասն ու գու ևս Աս-
տիած լապատրիւթեան, որ բարձէր վլունամա-

բայց կ' միջու ։ և արարեց իսկական-իւն-ն յէշին-
նը և յէքիւն ։ չետառարաց և մերժա-արաց ա-
սեպարան-եցեց անոր ու+ր հէ-ա քայլեաց ։
որում և ովել մէօխ վարդապատ արժանաւոր ա-
րաց ։ դասելու ընդ մվարիա երիւագուստ գո-
վազանած մէք և աէք հինդու Յիսուս քրիս-
տոս ։ Ու ես օքանէաւ ընդ հօք և ընդ սուրբ հո-
գու որ արժեմ և միշտ և յա-իրէանս յա-իրէանս ։
ամէն ։

ՄԱՆԹԱՐ

Ծիրճ օքանէաւ և կ' յայտ սաշմառաց ան-
դապար դասելուրէմ ունաց և պրջէ և պար-
հագիւշ արժեմ և միշտ և յա-իրէանս յա-իրէանս ։
ամէն ։

Օքանէաւ աէք մէք Յիսոս քրիստոս ամէն ։
չայր մէք որ յէշին ։

Qwājē Sēmōn ታኩረዋን የተ-ደጋ, ተ ሂዕስዎች ተመ-ሙ^፲
የጥዎች፣ Sēr ክነት ታኩረዋን የተ-ደጋ ፕሮግራይ፡ ሆኖ፤

ՍԱԴՄՈՍ ՏԵ.

Ի իսպառած . վասն ժողովը բեռն որ 'ի սրբոյն
հեռացեալ եմ , 'ի ժամանակիր սկ իտւան ուս
այլառագիրն 'ի գել : Յարձանագիր . Սահման
'ի դասիլ :

1 **Պ**ԱՐՄԵԱ ինձ Աստուած, զի կոխեաց
զիս մարդ • զօրհանառազ պատերազմունք
2 նեղեցին զիս : Կոխեցին զիս թշնամիք իմ
զօրհանառազ • բազում էին ոյք մարտըն
3 չէին ընդ իս 'ի բարձանց : Ի տուէ ես
ոչ երկեաց զի 'ի տէր յուսացայ . Առ
տուծով գովեցից զբանս իմ, յԱստուած
յուսացայ և ոչ երկեաց, զի՞ արասցէ ինձ
4 մարդ : Զօրհանառազ զբանս իմ անար
զեցին . զինէն էին խորհուրդք նոցա 'ի

չարութեան : Պանդուխտք եղիցին և 5
թաքթաքունք շըջեսցին . նոքա գարշա-
պարի իմում սպասեսցին , որսէս և սպա-
սէին անձինիմոյ , Որսէս առ ոչնչէ մեր ~ 6
ժեսցես զնոսա , բարկութեամբ զժողո-
վուրդս հնազանդեցուսցես : Աստուած ~ 7
զկեանս իմ սլատմեցից քեզ . եղից զար-
տասուս իմ առաջի քո որսէս խոստացար
դու ինձ : Դարձցին թշնամիք իմ յետս ~ 8
իւրեանց , յաւուր յորում կարդացից առ
քեզ : Ահա ծանեայ զի Աստուած իմեռ ~ 9
դու . զԱստուած օրհնեցից 'ի բանս իմ
և զուր զուլեցից 'ի խօսս իմ . յԱստուած
յուսացայ և ոչ երկեայց , զի՞ արացէ
ինձ մարդ : Յինքն են ուխտք իմ զոր տաց ~ 10
քեզ Աստուած օրհնութեամբ : Փրկեցեր ~ 11
զանձն իմ 'ի մահուանէ , զայս իմ յարտա-
սուաց , և զոտս իմ 'ի զայթակղութենէ .
Հաճոյ եղէց առաջի տեառն յերկըին
կենդանեսց :

ՍԱՀՄՈՍ ծ.2.

1 Խ է առաջարկում . մի՛ առաջիններ . ' է Դաստիլ յարչա-
նադիր . ' է Ճամանակի ու ժամանակաւ Ըստու-
թեաւ եր յերեաց Սահմանայ յայրի անդ :

- 1 Ողորմեա ինձ Աստուած ողորմեա ինձ ,
- 2 զի ՚ի քեզ յուսացաւ անձն իմ : Ի հովա-
նի թեւոց քոց յուսսցայց , մինչեւ անց .
- 3 ցէ անօրէնութիւն : Աղաղակեցի առ
Աստուած բարձրեալ . առ Աստուած բա-
կ ըերար իմ : Առաքեաց յերկնից և կեցոյց
զիս . եդ ՚ի նախատինս որ կոխէին զիս :
- 5 Առաքեաց Աստուած զողորմութիւն և
զշշմարտութիւն իւր , և փրկեաց զանձն
իմ ՚ի միջոյ գաղանաց , զի ննջէի ես խը-
- 6 ոռովեալ ըլրդոց մարդկան ատամունքիւ-
թեանց զէն և նետք են , և լեզուք նոցա-
- 7 որպէս սուր սուսերիս Բարձրեալ ես դու-
յերկինս Աստուած , յամենայն երկրի են

իմառք քո : Որոզայթ ուստրաստեցին ու 8
տից իմոց և խոնարհ արարին զանձն իմ .
վորեցին առաջի իմ խորխորատ , և ան-
կան ինքեանք ինոյն : Պատրաստ է սիրտ 9
իմ Աստուած , պատրաստ է սիրտ իմօրէ-
.նել և սաղմոս ասել քեզ իմառօք իմուլք:
Զարթիք իմառք իմ զարթիք սաղմոսիւք 10
և օրհնութեամբ , և ես զարթեայց առա-
ւոտուց : Խոստովան եղէց քեզ ի ժողու 11
վուրդս տէր , և սաղմոս ասացից քեզ յա-
զինս : Մեծ եղեւ մինչեւ յերկինս ողորւ 12
մութիւն քո , մինչեւ յամալս Ճշմարտու-
թիւն քո : Բարձրեալ ես դու յելլիինս 13
Աստուած , յամենայն երկրի են իմառք քո

ՍԱՆՄՈՍ ծէ .

Ե ինդուանք . Ի՞ առաջանք : Հարյանք ի՞ր .
Սաղմոս ՚ի Դասիւ :

Թէ արդարեւ զարդարութիւն խօսէիք , 1

և ուղիղս դատէիք որդիք մարդկան :
2 Քանզի և արդ իսկ ՚ի սրտի ձերում զա-
նօրէ նութիւն գործէք յերկրի . անիրա-
3 ւութիւն ձեռք ձեր նիւթեն : Օտար ե-
ղեն մեղաւորք ՚ի մօրէ . խարեցան յար-
4 գանդէ և խօսեցան սուտ : Արտմաւթիւն
նոցա ըստ նմանութեան օծի , ոլպէս ի-
ժի քարբի զի խցեալ է զսկանչս իւր :
5 Զի մի լուիցէ նա զծայն թովշի ձար-
տարի , և մի առցէ դեղ ՚ի դեղատուէ
6 իմաստնոյ : Աստուած փշրեսցէ զատա-
մունս նոցա ՚ի բերանս իւրեանց . և զժա-
7 նիս առիւծուց խորտակեաց տէր : Անարդէ
եղիցին նոքա որուէս ջուր զի հեղեւ . ՚ի
լորել աղեղան նորա տկարասցին որտէս
8 մոմ զի հալի , եւ սպառեսցին : Անկաւ
հուր և ոչ տեսին զարեւ , մինչչեւ ՚ի միտ
տռեալ էր զիսուցս իւրեանց . որնէս ու դըմ-
նիկ բարկութեամբ՝ կենդանւցն կիշտէ
9 զնոսա : Ուրտիս եղիցի արգար յորժամ

տեսցէ զհատուցումն , և զծեռս իւր լու
տասցէ յարիան մեղաւորի : Եւ ասասցէ 10
մարդ՝ թէ արդարեւ գուցէ սլտուղ ար-
դաբոյ , և է Աստուած որ դատի զնոսա
յերկըրի :

ՍԱՆՄՈՍ ԾԲ .

Ի իտուած . մի' առաջինն . յարչուածնիր . Դ
ժումանավիշ . շի առաջնորդ Արևելակ պահպան ըն-
դուն հարաւ ու հողանել ունա . Ասունո՞ի դասել :

Փրկեա զիս ՚ի թշնամեաց իմոց Աստ 1
ուած , յայնցանէ որ յարուցեալ են ՚ի վե-
րայ իմ ասլրեցո զիս : Փրկեա զիս յայն 2
ցանէ ոյք գործեն զանօրէնութիւն , յա-
րանց արիւնահեղաց ասլրեցո զիս : Որսալ 3
զտնձն իմ կամեցան . և հասին ՚ի վերայ իմ
հզօրք : Ոչ մեղք իմ և ոչ յանցանք . ա 4

ուանց մեղաց ընթացայ և ուղիղ եղէ :
5 Զարթիր ընդ առաջ իմ և տես դու տէր
6 զօրութեանց, Աստուած Խսրայե լի: Կա-
յեաց և այց արա ամենայն հեթանոսաց.
մի ողորմիր ամենեցուն, որ դործեն զանօ-
7 ըէնութիւն: Դարձցին ընդ երեկոյս, սո-
վեսցին որսէս շունք, և շրջեսցին զքա-
8 զաքաւ: Կոքա զօղանջեսցեն ըերանովք
իւրեանց, և սուր է ՚ի շրթունս նոցա :
9 Խսկ արդ ովլ լուաւ զայս, զի դու տէր
ծիծաղեսցիս զնոքօք և արհամարհեսցես
10 զամենայն հեթանոսս: Զզօրութիւն իմ
առ քեզ ուահեցից, զի Աստուած օգնա-
11 կան իմ է: Աստուած իմ ողորմութիւն
նորա կանխեսցէ առ իս, և Աստուած
12 իմ ցուցցէ ինձ ՚ի թշնամիս իմ: Մի՛ սսլա-
նաներ զնոսա, զի մի մոռասցին զժողո-
13 վուրդ քո: Ցըուեա զնոսա զօրութեամբ
քով և ընկճեա զնոսա, զի դու ես պաշտ-
14 պան իմ տէր: Մեղք լերանոյ նոցա և

ըսնք շրթանց նոցա , լնկլցին նոքա յամ
բարտաւանութեան լւեանց : Յանէծս 15
և ՚ի սոււթիւն մառնեցին , ՚ի կատարա-
ծի բարկութեան սպառնոցին և մի զոցին
գիտոցեն զի Աստուած սիրէ Յակով 16
բայ , և ամեն այն ծաղաց երկրի : Դարձ 17
ցին լիդ երեկոյս , սովորոցին որպէս շունք ,
և շրջեոցին զքաղաքաւ : Կոքա սիռես 18
ցին յուտել , ասլա թէ ոչ յազեոցին տըօ-
տնչեացեն : Ես օրհնեցից զօ հնու թիւնո 19
տեառն . ցնծսցայց առաւօտեց յոդոր-
մու թեան քում : Եղեր իմ ոլոշտուան և 20
տուն աղաւինի , յաւուր նեղութեան
իմոյ : Օգնական իմ՝ քեզ սաղմոս ասաւ 21
ցից Աստուած աւաւէն իմ , Աստուած
ազո՞ւ մութեան իմոյ :

ԱՎԱՆՄՈՍ ՏԹ.

Զարդարելու ժամանեակաց առա սահմանէ , ՚ի ժա-
մանակի ՛՛ Հըզիք արար նու ՛՛ ԱՄԻՉԱԿԻՇՊՐ և
ԴԱԿՈՐԵԱՓՐԱՆՆ Սոբորայ , և ՚ի Դաշին հարիստէր
Ըովան ՛՛ Յանի աղպիշ յէ ՛՛ Խորանան Հարաբարա
Յարցանահիւ . Առաջնու ՚ի Դաստիւ :

- 1 Ա. ստուած մերժեցեր և աւերիցեր ըղ-
մեղ . բարկացար եւ գթասցիս ՚ի մեզ :
- 2 Հարժեցեր զելիիր և խոռովուցուցեցեր զաս,
բժշկեա զհարուածս սերա , զի ստանե-
- 3 ցաւ : Ցուցեր ժողովրդեան քում խըս-
տութիւն , և ետուր ըմօլել մեղ զինի
- 4 յիմարութեան : Ետուր երկլւդածաց քոց
նշան , զի ասլրեսցին յերիսաց աղեղան :
- 5 Ուրաւս փրկեցան սիրիլիք քո , կեցո ա-
- 6 չուլ քո և լուր մեղ : Աստուած խօսե-
ցաւ ՚ի սրբութենէ իւրմէ . բարձր եղէց ,
- բաժանեցայց զԱհւքեմ և զհովիտս յար-
- 7 կաց չափեցից : Իմէ գաղաադ և իմէ

Մանասէ, Եփրեմ հզօրիչ դլեռոյ իմոյ, Յու 8
դա թագաւոր իմ, Մովաք աւազան յու-
սոյ իմոյ: ՅԵԴՈՎՄԵ ուղղեցից զզնացս իմ, 9
և ինձ այլազգիք հնազանդ եղեն: Ո՞ 10
տարցի զիս 'ի քաղաք ամուր, կամ ո՞ ա-
ռաջնորդեցէ ինձ մինչեւ յԵԴՈՎՄԵ:
Եթէ ոչ դու Աստուած որ մերժեցեր ըզ 11
մեզ, և ոչ ելեր Աստուած ընդ զօրս մեր:
Տուր մեզ օգնութիւն 'ի նեղութեան, զի 12
ընդունայն է փրկութիւն մարդոյ: Աս 13
տուծով արասցուք զօրութիւն, և նա
արհամարհեցէ զայնոսիկ որ նեղեն զմեզ:

ՍԱԴՄՈՍ Կ.

Ի իտարած: Ճնշ օբհն-ընիւն: Սաշմո-
'ի դաշիւ:

Լուր Աստուած աղօթից իմոց, և նայեա 1
տէր յաղօթս իմ: Ի ծագաց երկրի կար 2
դացի առ քեզ, մինչ 'ի վաստակել սրտի

Յ իմոյ ։ Ի վիմէ բարձր արարեց զիս , տ
ռաջնորդեցնը ինձ , և իմ եղեր յոյս , և
աշտարակ հզօր եղեր ինձ յերեսաց թըշ
կ նամոյն : Բնակեցայց ես ՚ի յարկս քո յա
ւիտեան , և ծածկեցայց ընդ հովանեաւ
յ թեւոց քոց : Դ.Պ. Աստուած լուար ա
ղօթից իմոց . Ետուը ժառանգութիւնոյք
6 երկնչին յանուանէ քումմէ : Աւուրս յա
ւուրս յաւելեր թաղաւորի ամաց նորա ,
7 աւուրս ազգաց մինչեւ յազգս : Կայ և
մնայ յաւիտեան առաջի Աստուծոյ ո
ղորմութիւն և Ճշմարտութիւն , ոյք խնդ
8 ըստոց ՚ի նմանէ : Այստէս սաղմոս ա
սացից քեզ յաւիտեանս յաւիտենից , և
տաց քեզ զաղօթս իմ օր ըստ օրէ :

ՍԱՂՄՈՍ ԿԵ.

Ի ՀԱՅԱՀԱՅԾ · Ի ՎԵՐԱԿ ԼՇԴԻՆՈՒՄԱՅ · ՍՊՈՂԻ
Ի ԴԱՎԻՒՏ :

1 այց միսյն Աստուծոյ հնազանդ լեր
անձն իմ, զի ՚ի նմանէ է ինձ փրկութիւն,
2 ՚նա է Աստուծած իմ և փրկիչ, ապաւէն
իմ զի մի սասանեցայց առաւել: Մինչեւ 3
յերբ յառնէք ՚ի վերայ մարդոյ սպանա-
նել ամենեքեան, որպէս զորմոյ թիւրե-
լոյ և զցանկոյ մերժելոյ: Բայց միայն 4
զոլառիւ իմ խորհեցան մերժել յինէն, և
5 ընթացան ՚ի ծարաւս իւրեանց: Բերանօք իւրեանց օրհնէին, և սրտիւք անիծանէին:
Բայց սակայն Աստուծոյ հնազանդ լեր 6
անձն իմ, զի ՚ի նմանէ է ինձ համբերու-
թիւն: ՚նա է Աստուծած իմ և փրկիչ իմ,
7 ապաւէն իմ: զի մի սասանեցայց: ՅԱՌ 8
տուծոյ է զօրութիւն իմ և փառք իմ.

Աստուած օդնութեան իմոյ, յոյս իմէ
9 առ Աստուած : Յուսազարուք ՚ի նա ա-
մենայն ժողովք ժողովրդոց . սիւհեցէք
առաջի նորա զսիրտս ձեր, զի Աստուած
օդնական է մեր յաւիտեանս ժամանակաց :

10 Սակայն ընդունայն են որդիք մարդկան,
սուտ են որդիք մարդկան • ՚ի կշիռս իւ-
րեանց մեղանչեն, և ինքեանք յունայ-

11 նութեան են ՚ի միասին : Մի յուսայք
յանիրաւութիւն, և յափշտսկութեան
մի ցանկայք, և մեծութիւն թէ առուիւ-

12 գայցէ՝ մի յօժարեսցին սիրտք ձեր : Մի
անգամ խօսեցաւ Աստուած, և երկուս

13 զայս լուսք : Աստուածոյ է զօրութիւն
և քո տէր ողորմութիւն, և դու հա-
տուցանես իւրաքանչիւր ըստ գործս նո-
յա :

ՍԱՀՄՈՍ ԿԲ.

Սաղմոս ի Դաւիթ։ Մինչդեռ նստէց նա յանտ-
ալուրի անդ հընտառականի։

Աստուած Աստուած իմես առ քեզ աւ 1
ուսւօտ առնեմ։ Ճարաւեաց առ քեզ
Հոգի իմ, քանի պատիկ եւս և մարմին իմ։
Որպէս երկիր անտառա և անջուր, ուր 2
ոչ զոյ ՚ի նմա Ճանապարհ։ Այսպէս ՚ի 3
սուրբս երեւեցայց քեզ, տեսանել ինձ
զզօրութիւն քո և զիստու քո։ Վասն զէ 4
լսւէ ինձ ողորմութի քո քան զկեանսիմ,
և շրթունք իմ զովեսցեն զքեզ։ Այս 5
ուէս օրհնեցից զքեզ ՚ի կեանս իմ։ և յա-
նուն քո համբարձից զձեռս իմ։ Որպէս ՚ի 6
Ճարպոյ պարարտութենէ լցցի անձն իմ,
շրթամբք ցնծութեամբ օրհնեսցէ զքեզ
բերան իմ։ Զեթէ յէշէի զքեզ յանկող 7
նի իմում, լնդ առաւօտս կանխեալ իսօ-

8 սէի ընդ քեզ : Զէ եղեր իմ օղնական ,
9 ի հովանի թեւոց քոց ցնծացայց : Եկն
զկնի քո անձն իմ և զիս ընկալւու աջ
քո , և նոքա ի նանիր խնդրեցին զանձն
10 իմ : Մտցեն ի ներքոյ անդնդոց երկրի .
մատնեսցին ի ձեռու սրոյ , եւ բաժինք
11 աղուիսուց եղեցին : Թագաւոր յունա-
ցաւ ի տէր • դուլեսցին ամենեքեան որ
երդնուն նովաւ . խցցին բերանք այնու-
ցիկ ոյք խօսին զանիրաւութիւն :

ՍԱՆՄՈՍ ԿԳ :

Ի կապահանձ . Ասոշմու ՚ի Դամակլ :

1 Լուր Աստուած աղօթից իմոց յաղաշել
ինձ առ քեզ . յերկիւղէ թշնամւոյն
2 փրկեա զանձն իմ : Ծածկեսցես զիս ՚ի
ժողովոց չարաց ՚ի բազմութենէ որ գոր-
3 ծեն զանօբէնութիւն : Ոյք սրեցին որ-

ոլէս սուսեր զւեզուս իւրեանց , լարեցին
զաղեղունս իւրեանց յիբս դառնութեան :
Զգել ՚ը զաղտնիս այնոցիկ ոյք ուղիղ են 4
սրտիւք , յանկարծակի ձղեսցեն ՚ի նոսա
և մի երկիցեն : Ոյք զօրացուցին յանձինս 5
իւրեանց զբանս չարութեան . խորհեցան
թաղուցանելինձ որոգայթ , և ասացին ոչ
տեսանէ զայս տէր : Քննեցին զանօրեւ 6
նութիւն , պատրաստեցան ՚ի քննել ըդ
քննութիւն : Մատիցէ այր ՚ի խորութիւն 7
սրտի իւրոյ , և ըարձր եղէցի Աստուած :
Կետք տղայոց եղեն վէրք նցա , տկա 8
ըացան ՚ի նոսա լեզուք իւրեանց , և խոռ
վեսցին ամենեքեան ոյք հային լնդ նոսա
Երկետ ամենայն մարդ , եւ պատմեցին 9
զղործս Աստուածոյ . և զարարածս նորա
՚ի մըտ առին : Ուրախ եղէցի արդար ՚ի 10
տէր , և յուսասցին ՚ի նա . նովաւ գովես
ցին ամենեքեան ոյք ուղիղ են սրտիւք :

ՍԱԴՄՈՍ ԿԴ.

1 Ի հոգաբաժ . Առաջին ՚ է Դաստիլ : Օրենութեան
Եթե Թայի . Եղանակելի և չողով ըդ էան յուժոյ
՚ է պահանջման առաջին էլունել :

1 ՚ Պահանջման օրհնութիւն Աստուած
՚ Սիւժե , և քեզ ասացին աղօթք յԵրու
2 սաղէմ : Լուր աղօթից իմոց , զի առ քեզ
3 ամենային մարմին եկեցէ : Բանք սնօ
ըինսց զօրացան ՚ ի վերայ մեր . զարթա
4 ըլշութիւնս մեր դու քաւեացես : Երա
նի զոր ընտրեցեր և լնկ , լար , և բնակեա
5 ցեն ՚ ի գաւիթո քո : Լցցուք մեք ՚ ի բա
րութենէ տան քո , սուրբ է տաճար քո
6 սքանչելի արդարութեամբ : Լուր մեզ
Աստուած փրկիչ մեր , յոյս ամենայն ծաղաց
7 եւկլի եռ ՚ ի ծովհեռի : Ո սլատրաստէ զլե
րինս զօրութեամբ իւրովի , և զզեցեալէ
8 զօրութիւն : Ո իսուլեցուցանէ զմեծու-

թիւն ծովու , և զձայն ալեաց նորա ցա
ծուցանէ : Խռովեսցին հեթանոսք , և 9
երկիցեն բնակիչք երկրի ՚ի նշանաց քոց :
Յելո առաւօտու՝ ընդ երեկոյս զուար 10
ճասցին , հայեցար յերկիր արբեցուցեր
զնա . և բազում արարեր զմեծութիւն նո-
րա : Գետն Աստուծոյ լի եղեւ ջուրը . 11
պատրաստ արսիրեր զկերակուր նորա , զի
այսուէս է ուատրաստութիւն : Զակօս նո-
րա արբեցուցեր , և բազում արարեր զար-
մոխս նորա : Ի ցողեւ նորա զուարթ եղիւ . 13
ցի բոյս նորա . օրհնեսցի պսակ տարւոյ ՚ի
քաղցրութեան քում : Դաշտք քո լցցին 14
սլարարտութեամբ . սլարարտասցին զեղեց-
կութիւնք անապատի : Բլուրք ցնձու . 15
թիւն զղեցցին և զգեցցին խոյք մաքեաց :
Հովիտք բազում արասցեն ցորեան , աղաւ 16
զակեսցեն և օրհնեսցեն :

ՍԱՀՄՈՍ ԿԵ•

Ի ի ս ո ւ ա յ մ ։ Ս ա շ մ ո ս ՚ ի ՝ Շ ա ս տ ։ յ ա ր հ ա լ ի ւ ա ն ։

1 Աղաղակեցէք առ Աստուած ամենայն
երկիր ։ սաղմոս ասացէք անուան նորա ,
2 և տուք զիմառս օրհնութեան նորա ։ Ա
սացէք Աստուձոյ , որպէս զի ահեղ են
դործք քո ։ ՚ի բազում զօրութեան քում
3 ստեցին քեզ թշնամիք քո ։ Ամենայն եր
կիր երկիրպազցեն քեզ , սաղմոս ասասցեն
քեզ , և սաղմոս ասասցեն անուան քւմ
4 Եկայք և տեսէք զգործս Աստուձոյ , որ
պէս զի ահեղ են խորհրդով քան զամե
5 նայն որդւոց մտրդկան ։ Ո գաբճոյց ըդ-
ծովս ՚ի ցամաք , և ընդ գետս անցին յո
6 տանաւորք ։ Անդ ուրախ եղիցուք մեք
՚ի նա , որ տիրէն զօրութեամբ իւրով յա
7 ւիտենից Աչք նորա ՚ի հեթանոս հային .
ոյք դառնացուցին զնա մի բարձրասցին

յանձինս իւրեանց։ Օքհնեցէ ք հեթանոսք 8
զԱստուտծ մեր, լսելի արարէ ք զՃայն
օքհնութեան նորա։ Այն որ ետ զանձն 9
իմ ՚ի կեանս, և ոչ ետ դողութիւն ոտից
մերոց։ Փորձեցէ զմեզ Աստուած եւ 10
քննեցէր, որուէս և քննի արծաթ։ Իջու 11
ցէր զմեզ յորոգայթ, եղիր նեղութիւն
՚ի թիկունս մեր, և անցուցեր զմարդիկ ՚ի
վերայ զլիսոց մերոց։ Անցաք մեք ընդ 12
հուր և ընդ ջուր, և Հաներ զմեզ ՚ի հան
զիստ։ Մատց ՚ի տուն քո սկառարագօք։ 13
տաց քեզ զուխոս իմ զոր խոստացան քեզ
շրթունք իմ, զ ը բերան իմ խօսեցաւ ՚ի
նեղութեան։ Հողջակէզս ուղղալիցս 14
մատուցէց քեզ խուվք և խնկովք։ և
քեզ մատուցէց զւարակս և ն-խաղս։
Եկայք լուարուք ինձ և պատմեցից ձեզ 15
ամենեքնան ոյք երկնչէք յԱստուծոյ,
զոր ինչ արար անձին իմ։ Առ նա բեւ 16
բանով իմով կարդացի, և բարձր արարից

մեծվայելքութիւն նորա . և զօրութիւն
37 նորա մինչեւ յամսկս երկնից . Սքանչելի
է Աստուած ՚ի վերայ սրբոց իւրոց , Աս
38 տուած իսրայելի : Նա տացէ զօրութիւն
Հաստատութիւն ժողովրդեան իւրոյ . օրհ .
նեալ է Աստուած :

ՍԱՆՄՈՍ ԿԸ .

1. իսպանակ . Վահան ուստանանցէ լու . Սակառա
՚ի Դաւիթ :

1 Աեցո զիս Աստուած , զի հասին ջուրք
յանձն իմ , ընկլայ ես ՚ի խորս անդնդոց
2 ուր ոչ զոյ ինձ հանդիստ : Եկի ես ՚ի խորս
3 ծովու , և շրջանք ընկղմիցին զիս : Վաս-
տակեցի ես առ աղաղակել , և կերկերե-
4 ցաւ կոկորդ իմ : Նուաղեցին աչք իմ ,
առ յուսալինձ առ տէր Աստուած իմ :
5 Բազում եղեն քան զհեր գլխոյ իմոյ , ոյք
6 ատէին զիս ՚ի տարապարտուց : Զօրացան

յիս թշնամիք իմ և ատելիք իմ ՚ի նա-
նիր. ինչ զոր ոչ յակացուկետըն էի՝ տու-
ժէի նոցա: Աստուած դու ծանեար զան, 7
զգամութիւն իմ, և յանցանք իմ ՚ի քէն
ոչ ծածկեցան: Այս ամաչեսցեն վասն իմ 8
որ համբերն քեզ տէր տէր զօրութեանց:
մի ոլատկառեսցեն վասն իմ ոյք խնդրեն
զքեզ Աստուած իսրայելի: Վասն քո 9
համբերի նախատանաց, և ծածկեաց ա-
մօթ զերեսս իմ: Օտար եղէ ես յեղբարց 10
իմոց, և հիւր որդւոց մօր իմոյ: Նախանձ 11
տան քո եկեր զիս, և նախատինք նա-
խատչաց քոց անկան ՚ի վերայ իմ: Խո 12
նարհեցուցի ոլահօք զանձն իմ և եղեն
ինձ այս նախատինք: արարի զհանդերձս
իմ քուրձ և եղէ յառակ նոցա: Զինէն 13
խորհէին ոյք նստէին առ դրունս: զիս
այսուն առնէին որ ըմսէին զինի: Ես յա 14
զօթս կայի առ քեզ տէր, ՚ի ժամանակ
ընդունելի: Աստուած ՚ի բազումողոր 15

մութեան քում լուր ինձ, ՚ի ճշմարտու
16 թի փրկութե քո, Ասլրեցո զիս ՚ի կաւոյ
զի մի ընկլաց, ասլրեցայց ես յատելեաց
17 իմոց և ՚ի խորոց ջուրց բազմաց, Մի՛ ըն
կլցեն զիս պտոյտք ջուրց, և մի՛ ընկղմեա
ցեն զիս անդունդք խորոց, ջրհոր մի՛ կա
18 փուսցէ զըերան իւր ՚ի վերայ իմ: Լուր
ինձ տէր զի քաղցր է ողորմութիւն քո,
ըստ բազում գթութեան ք, Հայեա յիս,
և մի՛ դարձուցաներ զերեսս քո ՚ի ծա
ռայէ քումմէ, զի նեղեալ եմ ես վաղ
19 վաղակի լուր ինձ: Հայեա յանձն իմ և
փրկեա զիս, և վասն թշնամեաց իմոց
20 ասլրեցո զիս: Զի գու զիտես զնախա
տինս իմ, զամօթ իմ և զստատկառանս իմ:
21 Առաջի քո են ամենայն նեղիչք անձին
իմոյ, նախատանաց համբեր սիրտ իմ և
22 թշուառութեան: Ակն ունէի թէ ՞
տրտմեսցի ընդ իս, և ոչոք էր, և միսիթա
23 ըիչ ինձ ոք ոչ գտու: Ետուն ՚ի կերա

կուրինձ լեզի , և 'ի ծարաւ իմ արբուցին
ինձ քացախ : Եղիցեն սեղանք նոցա աւ 24
ռաջի նոցա յորոգայթ , 'ի հատուցումն
և 'ի գայթակղութիւն : լսաւարեսցին աչք 25
նոցա զի մի տեսցեն , և զթիկունս նոցա
հանապազ կորացո : Արկցես 'ի վերայ նու 26
ցա զբարկութիւն քո . սրտմոռութիւն
բարկութեան քո հասցէ 'ի վերայ նոցա :
Եղիցին բնակութիւնք նոցա աւերակ , և 27
'ի յարկս նոցա մի ոք իցէ որ բնակիցէ :
Զե զոր դուն հարեր հալածեցին , և 'ի 28
վէրս ցաւոց իմոց յաւելին : Դիր զմեղս 29
'ի վերայ մեղաց նոցա , զի մի մտցեն յար-
դարութիւն քո : Զնշեսցին նոքա 'ի դըպ 30
ըութենէ քումմէ կենաց , և ընդ արդարս
քո մի զրեսցին : Աղքատ և ցաւած իմ 31
ես . փրկութիւն քո Աստուած ընկալցի
զլու : Օրհնեցից զանուն Աստուծոյ իմոյ 32
օրհնութեամբ , և բարձր արարից զնա
գովութեամբ : Հաճոյ եղիցի Աստուծոյ 33

21 ծըս • Աստուած հ նման է քեզ : Արչափ
ցուցելի ինձ նեղութիւն բազում և չար-
չարանս , դարձար և միթարեցել զիս , և
22 ՚ի խորոց անդնդոց երկրէ հաներ զիս : Յա-
ճախեցեր ՚ի զօրութիւնս քո , դարձար և
միթարեցեր զիս , և ՚ի խորոց երկրէ միւս-
23 անդամ հաներ զիս : Արդ և ես խոստո-
վան եղէց քեզ ՚ի սլատրաստութիւն սաղ-
մոսաց Ճշմարիտդ Աստուած , սաղմոս ա-
սացից քեզ օրհնութեամբ սուլբդ իս-
24 բայելի : Ցնծառցեն շրթունք իմ յոր-
ժամ սաղմոս ասիցեմ քեզ , և անձն իմ
25 զոր և փրկեցեր : Եւս և լեզւ իմ զօր-
հանասլազ խօսեսցի զարդարութիւնս քո :
26 Ի ժամանակի որպէս յամօթ լիցին , ամա-
չեսցին ոյք խորհեին ինձ չար :

ՍԱԴՄՈՍ ՀԱ •

Ի Սաշոման : Ասոյնու ՚ի Դաւիթ :

1 Աստուած զերաւունս քո արքայի տուր ,

վարդարութիւնս քո որդւոյ թագաւորի :
Դատելզժողովուրդ .քո արդարութեամբ, 2
և զաղքատս քո իրաւսմբ .ք : Առցեն լե 3
ըինք զեաղաւութիւն ժողովրդեան , եւ
բլուրք զարդարութիւն : Իրաւ արասցէ 4
աղքատաց ժողովրդեան , եւ կեցուցէ
զորդիս տնանկաց , եւ խոնաբէցուցէ զամ
բարտաւանս : Կացցէ և մնասցէ լնդ ա 5
բեւու յառաջ քան զլուսին , ազգէ մին-
չեւ յազգ : Իջցէ որպէս զանձրեւ ՚ի վե 6
ըայ զեղման , որպէս ցօղ զի ցօղէ յերկիր:
Ժագեսցի յաւուրա նորա արդարութիւն, 7
բազում խաղաղութիւն , մինչեւ կատա-
րեսցի լուսին : Ճիրենցէ նա ՚ի ծովէ մին- 8
չեւ ՚ի ծով , ՚ի գետոց մինչեւ ՚ի ծագո աշ
խարհի : Առաջի նորա նախ հնդիկք անկ 9
ցին , եւ թշնամիք նորա հող կերիցեն :
Թագաւորք թարսոի և կղզեաց պատա 10
բաղս մատուցեն նմա . Թագաւորք ա-
րաբայ և սսրայ պատարագս ըերցեն նմա :

11 Երկերսլաղցեն նմա ամենայն ժադաւորք
երկը , և ամենայն ազգք ծառայեսցեն
12 նմա : Զի փրկեաց զաղքատն ՚ի հզօլէ ,
զաղքատն եւ զտնանկ ոբոյ ոչ է իւր
13 օդնական : Անխայեսցէ նա յաղքատն ե
՚ի տնանկ , և զանձինս տնանկաց կեցուս
ցէ . ՚ի վաշխեց չարաց փրկեսցէ զանձինս
14 նոցա : Պատուական է անուն նորա ա
ռաջի նոցա . կեցցէ և տացի նմա յոսկւոյն
15 արաբացւոց : Յաղօթս կացցեն առ նա
յամենայն ժամ , և զօրհանապազ օրհնես
16 ցեն զնա : Եղիցի Հաստատութիւն ընդ
ամենայն երկիր , և ՚ի վերայ զլեոց լերանց :
17 Բարձրասցի քան զլերանան պոտղ նո
րա . ծաղկեսցի ՚ի քաղաքի տեառն որսկէս
18 խոտ երկիր : Եղիցի անուն տեառն օրհ
նեալ յաւիտեան , զի յառաջ քան զա
19 րեւ է անուն նորա : Ի նա օրհնեսցին
ամենայն ազգք երկիրի , և ամենայն ազինք
20 երանիցին նմա : Օրհնեալ տէր Աստաւած

Խորսոյելի՝ որ առնէ սքանչելիս միայն,
և օրհնեալէ անուն սուրբ փառաց նորա
յաւիտեան, լցոց փառօք նորա ամենայն
երկեր. եղիցի եղիցի :

Այսուհետեւ Գ. Ա. Հայոց Տէ, Տունի Մա:

ԱՆՕԹՔ ԱՆԱՅԻ ՄՈՐՆ ՍԱՄՈՒԵԼԻ

Ա. ԹԱԴԱԿՈՐՅԱՑ Բ.

♦
ասպասական սէրա իմ 'ի տէր, և բարձ- 1
րուցիւ- եւջեւ իմ յԱսպառած ժընիւ իմ։ ըն- 2
դաշնակիւ- բէրան իմ 'ի վերայ բնակեաց ի-
նոց, ուրախ եղեց 'ի ժընութեան առ։ Զի ու 3
գոյ սուրբ որոնէն զտէր, և ու արդար որոնէն
յԱսպառած մէր. և շիտ սուրբ բաց յԱս-
պառածոյ մերմէ։ Մի՛ ուսրծիւ և դի՛ խօսիւ ուսմ- 4

Բարպատանու , և մ' եւցէ ընդ բերանա ցեր քան
5 հաղարդ մշտաբանութեան : Ասպատած գիտու-
թեանց աեր , Ասպատած աշարաստե իւրական ի-
մաստաթեամբ ուժիառութեան յարաւածա իւր :
6 չպօքաց հասաք աղեղունք լուսացան , և պիտի
7 վարեցան ուօրութեամբ : Յագիւ և լիւ հացիւ-
8 նուազ եցիւ . քաղցւալք ւեխ ուերիւ : Ամուս-
ջնաս եւն , և բարձրածիւն նուազեաց է ծը-
9 ննդու : Տեր մեռուցանէ և աեր իւսաւանէ ,
իջուցանէ 'ի դժոխա և հանէ : Տեր աղքատա-
ցաւանէ և աեր մշտաբանուն . խոնարհ առ-
նէ ուամբարաստանու մինչւ յէրիւ , և բարձր
10 առնէ պատառակալաւ յաղբէւաց : Պատառականէ
պնդաս իւլիանու ընդ իւլիանու ժողովրդէան , և
11 ալուա ժամաց ժամանակնեցան նոյա : Այս-
ակրէ պուլաս ուխտաւորաց , և օրհնէաց պամա-
12 արդարու : Զի՞ ու լիւ իւրական ուօրութեամբ ուօրանաց
հոգը , ոյւ աեր պիտի առնէ պատառականութւ իւր ,
13 աեր սուրբ է : Մի՞ աւածեալ խորհրդական
'ի խորհրդական իւր , և մ' աւածեալ հոգի
'ի ուօրութեան իւրամ , և մ' աւածեալ մշտ-
14 'ի մշտաթեան իւրամ : Այւ ո՞յ աւածին 'ի

ԳԵՐ ԱՐԱՐԺԵՄԱՆ , 'Ի ԼՈՒՐԴԻՌԴՅԱ ԳԻՒԹՈՎԱՐԸ ԱՅՆ
ՍՄԵՐ ՃԱՆԱԿՄԵԼ : ԱՌԵԼ ԽՐԱՊԵԼՆԱ և ԳՐԺԵԼ 15
ԱՐԴԱՐՈ-ԼԻ-Ն 'Ի ՋԵՐԱ ԵՐԵՄԱԿ ԵՐԻՇ : ՏԵՐ 16
ԵԼ ԱԵՐ ՀԻՆԱ և ԱՐԱԿԱԿ : ԵԼ ԲՆԵՆ ՊԱՍԻՔ ԱԿԱ-ԱԿԻ
ԷՎԱՐԵ-Ա-ԵԼԿ : ՏԵՐ ՎԵՐ-ԼԻ-Ն ԼԱԳԱՎԱՐԱԿ ԱՆ- 17
ԸԿ , ԵԼ ԲԱՐԵՅ Ա-ՆԵ ՎԵՂՉԵՐ ՕԾԵԼԿ Ե-ՐԱԿ :
ՓԱ-Կ ՀՕՐ Ե ԱՐԴ-Ա-Կ Ե :

ՄԱՆԹԱՆԻ

Յ-ԱՐՅԵՐԱ- ԵՂՉԵՐ ԻՄ ՅԱՎԻ-Ա-Ֆ ՔՐԻՇ ԻՄ .
ԿԱԿԱԿԱԿԵՐ- Ա-ՀՐԱ ԻՄ 'Ի ԳԵՐ ԱԵՐԱՖ Ե ՀԱ-
ԼԱԿՈՒՆ :

Ո ԱՐԴ-Ա-ՆԵՐ ԳԵՐ , ՎԱ-Ա ԱՐԵ-Ա-ՆԵՐ ԱՆ-ԱՐԱԿԱ-
ՀՕՐ Ք Ե ՀԻ-Ա-Կ , Ե ՎԱ-Ա ԼԱ-Ա-Կ Ք Ա-ՎԱԿԱ-Ա-Կ-
ՆԻ ԸՆ-ԿԱ-Վ Ա-ՎԱԿԱ-Վ Ա-ՆԵՐ Ե ՀԻ-ՍԿ Ա-Վ-Կ :

Ք-Ա-Ր-Ա-Կ Ե Ա-Վ-Օ-Թ-Ք՝ Ո-Վ-Ր-Մ-Ա Ե Ի Ն-Ե-Կ-Ա-
Վ-Կ Ա-Կ ԿԱ-Ն-Ա-Վ-Կ :

Ա Ա-Ա Գ-Ա-Կ-Ա-Վ Ա-Կ Ա-Վ-Ր-Կ Ե Ա-Վ-Ր-Մ-Ա-Լ-Ի-Ն 'Ի
ԷՎ-ՐԵ-ՐԱ-Ր Ա-Վ-Ա-Վ-Ն-Ե Ա-Կ Ա-Վ , Ա-Վ-Ե-Ր Ա-Վ-Վ-Լ-Ե-Կ-Ո-Ք :
ՏԵՐ Ա-Վ-Ր-Մ-Ա :

Վասն Քրիստո Պլեւ ' է շրաբարակ-ընենե մարդկան

և յորութագիր ստուգարի , պահեք աղա :

Վասն ամենայն անձանց ժըմափոնելից և պահանց հա-
ստաբառութեա, պահեք աղա :

Վասն որդ ' է Լեռինս յայրա և ' է Քաղաքարա Բը-
նակիւալ և սուրբ հարքն մեր , պահեք աղա :

Վասն որդ ստուգարի և օրհնութեամբ իսպա-
ռըն պատմենայի ժամանակի խնաց իւրիւանց , պահեք
աղա :

Վասն հագուստու համագուստու որդ մշնորդի և և
ուղիղ համապատակ ' է Քրիստոս ննջեցիւ պահեք ա-
ս և միաբան վասն մշնորդի և սուրբ հա-
մապատակ մերոց , պահեք աղա :

Զանցինս մեր և պահենան անսարք Աստո-ծոյ ա-
մենակալուն յանցն արանցութափ :

Քիւն անսարք յանցն եղիւրափ :

Ուրբաթաց մեր անք Աստո-ծոյ մեր ըստ մեծի ա-
շումութեան պահմ . աստանցութափ ամենելուան միաբա-
նութեամբ :

Տեր աղոք մետ . անք աղոք մետ . անք աղոք մետ :

ԱՆՕԹՎՔ

Կառհանամք ունեն անը Ասպառած մէր , որ կար-
լիս-ցէր զմել ' ի հանգարծունք քոյ շնորհի-
շորոնք-ընտան քո : Զարդես զմելու մէր արդարու-
թեամբ առ քեւ անը Ասպառած մէր , ու ան-
ցէն առ մէր զի՞րիութեն քո : Ենիւու և բնո-
չեակ առ մէր Ասպառածութեն քո , և աղո-
յութեան քո հովանի և աղաճական ւիշ ' ի ջե-
րայ աղոյածնելի քո : Եւ զմել զժառապիս քո
արժանի արա ' ի պա-է և ' ի գիւնէր և յամե-
նայն ժամու միլո լորիհիւ ' ի սէր աղափութեա-
նաց : Եւ գոհութեամբ դառասարութ ուշար
և զորդ և զսուրբ չոգիշ , այժմ և միլո և
յամեթափան յամեթափնիւ : ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Աստուծոյ երկիլոպագեսցուք :

Այնդանարար զօրութիւն և աղբիւր անմահու-
թեան , դու ես քրիստոն Ասպառած իւրիւ
մէր : Ու շնորհեած մէր ' ի մշտ գիւնէր ասս-
նէւ և խոսքովան լինիւ առ քեւ վասն իրաւանց

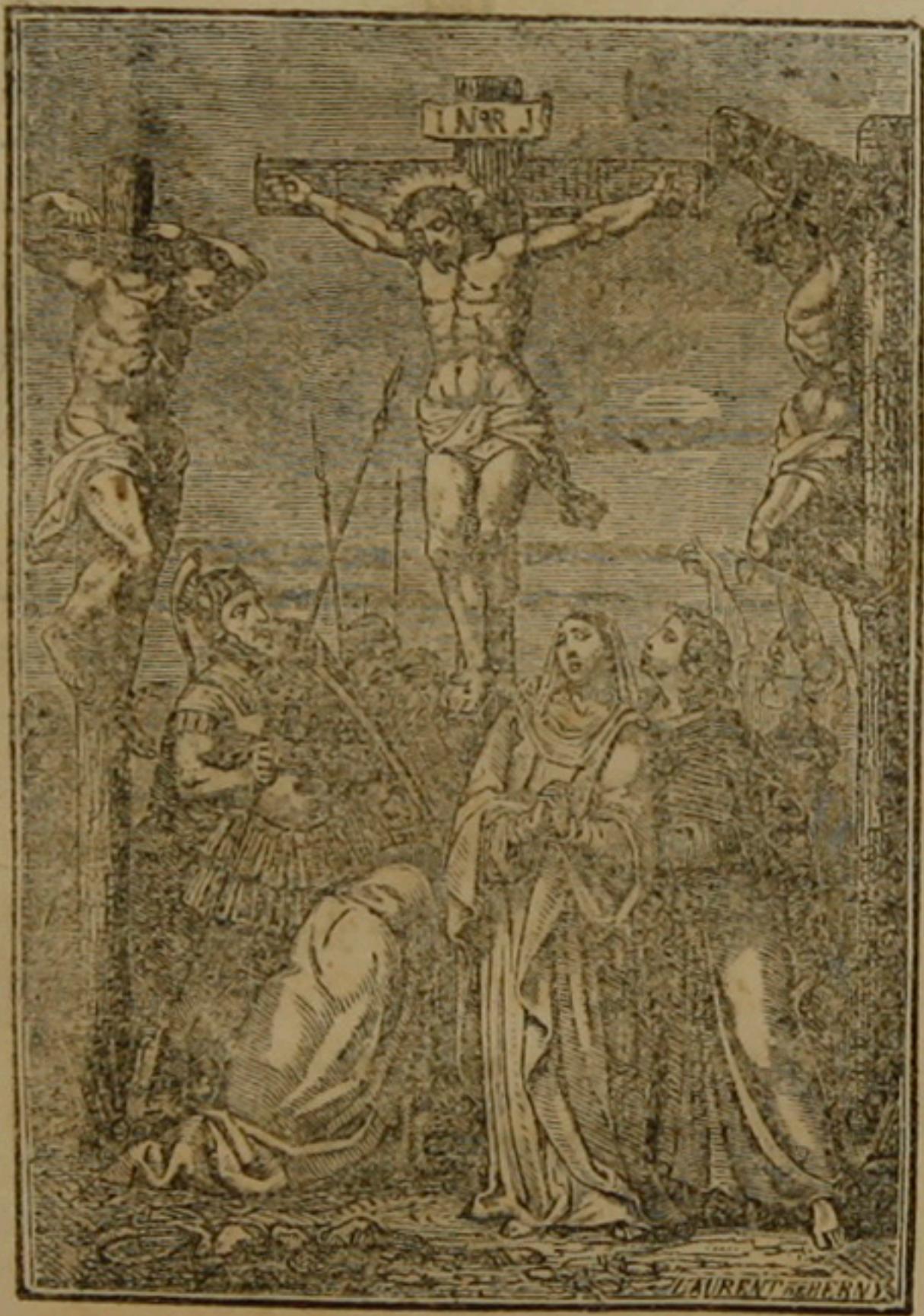
և արդարութեան գումար այժմ պղաւեմ դժու
ան Աստվածած մէր, արդ վել պրկունա և
այսպիսական ՚ի ժամ առահետքու ընդ առարքն ուն
Եւ ընդ նոսին գոհանալով Քառասորեւ դժու
ընդ չօր և ընդ սո-բ չոգոյն, այժմ և միշտ
և յառաջանա ցանկանին . ամեն :

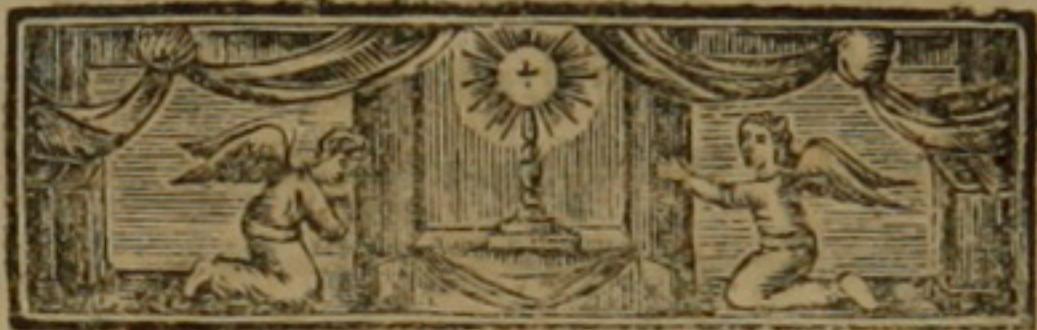
ՄԱՆԹԱՐ

Պահանջամբ և ճշմարիս խոսքովանութիւն ան-
դադար Քառասորեւ մշակու և ուրիշ և ուստի
չոգոյն այժմ և միշտ և յառաջանա յա-ի ունից .
ամեն :

Օքնեալ ան մէր Յիսուս Քրիստոս ամեն :
չայր մէր որ ուերին :

ՍԱՆՄՈՍ ՀԲ.

Սաղմոս ՀԱՅՈՒ :

1 Ի ԲՐԵՒ զի բարեւ է ԽՄՐԱՅԵԼԻ Աստուած,
2 և ոյք ուղիղ են սրտիւք : Բայց զի իմ
փոքր մի եւս սասանեալ էին ոտք , սա
կաւիկ մի և գայթակղեալ էին գնացք իմ:
3 Կախանձեցայ ես ընդ անօրէնս զիսաղա-
ղութիւն մեղաւորաց , որպէս տնսանէի
և զի ոչ գոյր վրէոլ մահու նոցաւ չաստատուն
էին տանջանք նոցա . ՚ի վաստակս մարդ-
կան չեն նոքա , և ըստ մարդկան ոչ
5 տանջեսցին : Վասն այսորիկ կալաւ զնո-
սա ամբարտաւանութիւն : արկան զիւ-

ըեամբք զամպարշտութիւն և զանիրա-
տութիւն իւրեանց : Ելքէ որպէս ՚ի ճար 6
պոյ անիրաւութիւննոցա, զի գնացին նո-
քա ըստ խորհրդոց սրտից իւրեանց : Խոր 7
հեցան և խօսեցան չարութեամբ, զապի-
րատութիւն ՚ի բարձիւնս խորհեցանուԵղին 8
յերկինս զբերանս իւրեանց, և զլեզուս
իւրեանց ածէին զերկրաւ : Վասն այսու 9
ըիկ ժողովուրդ իմ դարձցի այսրէն, և
աւուրք իմ լի կատարեալ դտցին ՚ի նոսա:
Ասացին զիանրդ գիտաց Աստուած, կամ 10
զուցէ արդեօք զիտութիւն առ ՚ի բարձ-
րելոյ : Ահա մեղաւորք են և աջողեալէ 11
նոցա . կան եւ ունին զմեծութիւն աշ-
խարհի : Ասացի՝ ՚ի զուր ուրեմն արդա- 12
բացուցի զսիրտ իմ, լուացայ սրբութեամբ
զձեռս իմ, և եղէ ես խոշտանկեալ զօր-
հանապազ, և կշտամբանք իմ ընդ առա-
ւոտս : Թէպէտ և ասէի՝ թէ այսպէս 13
պատմեցից, ահաւասիկ յազդ որդւոց քոց

14 որոց և ուխտեցի : Ի մտի եղի թէ սա
կայն և այս ջան է առաջի իմ, մինչեւ
մտից ՚ի սրբութիւն Աստուծոյ . և ՚ի միտ
15 առից զկատարած նոցա : Սակայն վասն
նենգութեան նոցա տարագիր արասցես
դնոսա , կործանեցես զնոսա յամբարտա
16 ւանութեան իւրեանց : Իսկ զիարդ ե-
ղեն աւեր յանկարծ ակի սատակեցան ,
սլակասեցան , կոքեան լվան անօրէնու-
թեան իւրեանց , և եղեն որպէս երազք
17 զարթուցելոց : Տէր ՚ի քաղաքի քում
զպատկերս նոցա անարգեսցես . զի հուր
ըորբոքեցաւ ՚ի սրտի իմաւմ և երիկամունք
18 իմ այլագունեցան : Ես արհամարհեալ
եղէ և ոչ զիշացի . որպէս զանասուն
համարեցայ առաջի քո , և ես յամենայն
19 ժամընդ քեզ եմ : Կալար զայոյ ձեռա-
նէ իմմէ , ՚ի խորհուրդս քո առաջնորդե-
20 ցեր ինձ, և փառօք ընկալար զիս : Զի՞նչ
կայ իմբնաւ յերկինս , կամ ՚ի քէն զի՞նչ

Եւս խնդրեցից յերկրի : « Առաղիաց սիրտ 21
իմ և մարմին իմ . Աստուած սրտի իմոյ ,
ըստին իմ Աստուած յաւիտեան : Ահա 22
ւասիկ ոյք հեռի արարին զանձինս իւ-
րեանց ՚ի քէն՝ կորիցեն , սատակեսցես զա-
մենեսեան որ ապստամբ եղեն ՚ի քէն :
Ինձ մերձենալ առ Աստուած ըարի է , 23
և դնել առ տէր զյոյս իմ : Պատմել զա 24
մենայն օրհնութիւնս քո ՚ի դրունս դըս-
տնը Սիովիլի :

ՍԱՀՄՈՍ ՀԳ .

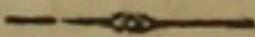
Ի մասունքն յԱսոմ :

Լնդէր մերժեցեր Աստուած իսպառ . 1
ըարկացաւ սրտմտութիւն քո ՚ի վերայ
խաշին արօտի քո : Յէշեա զժողովրդ 2
քո զոր ստացար ՚ի սկզբանէ , փրկեցեր
զվիշակ ժառանղութեան քո : Լիառն 3
Սիով այս ուր բնակեցեր դու ՚ի սմա .

Համբարձ զձեռն քո ՚ի վերայ ամբարտա
4 ւանութեան նոցա իսուառ : Որ ինչ ա-
նօրինեցաւ թշնամին ՚ի ոբըութեան քում,
ուարծեցան առելիք քո ՚ի մէջ բարեկեն
5 դանութեան իւրեանց : Եղին զնշանս
իւրեանց ՚ի նշանս , և ինքեանք ոչ ծա-
6 նեան զելս ՚ի վերուստ : Որուէս յանտա-
ռի փայտատօք կոտորեցին զդլունս նո-
րա , ՚ի միասին փայտատօք և մլչօք կոր-
7 ծանեցին զնա : Այրեցին ՚ի հուր դուք-
բութիւն քո . յերկրի ուղծեցին զխորան
8 անուան քո : Աստցին ՚ի սիրտս իւրեանց
ազգք նոցա ՚ի միասին , եկայք լուցուս-
ցուք զամենայն տօնս Աստուծոյ յերկրէ :
9 Կշանս մեք ինչ ոչ սեսաք և ոչ եւս
զուցէ մարդարէ , և զմեզինչ ոք ոչ ճա-
10 նաշիցէ : Մինչեւ յԵրբ Աստուած նա-
խատէ թշնամին , բարեկացուցանէ հակա-
11 ռակորդն զանուն սուրբ քո : Ընդէլ
դարձուցանես զձեռն քո , և զայ քո ՚ի

Միջոյ ծոցոյ քումմէ իսպառ : Աստուած 12
թագաւոր մեր յառաջ քան զյաւիտեա
նըս , որ արարեր զիթրկութի ՚ի մէջ երկրի :
Դու հաստատեցեր զօրութեամբ քուլ ըզ 13
ծուլ . դու խորտակեցեր զգլուխս վիշա
պաց ՚ի վերայ ջուրց : Դու փշրեցեր զգը 14
լուխ վիշապին , և ետուր զնա ՚ի կերա
կուր զօրացն հնդկաց : Դու բղխեցուցեր 15
զաղբիւրս և զիլտակս . դու ցամաքեցու
ցեր զգետս սաստիկս : Քո է տիւ և քո է 16
գիշեր , զլոյս և զարեւ դու հաստատեցեր .
և դու հաստատեցեր զամենայն սահմանս
երկրի . զգարուն և զամառն դու ստեղ
ծեր : Այս յուշ լիցի քեզ զի թշնամին 17
նախատեաց զտէրդ . ժողովուրդ անզգամ
բարկացոյց զանուն սուրբ քո : Մի մատ 18
ներ գաղանաց զանձն՝ որ խոստուխան առ
նի առ քիզ , և զանձինս տնանկաց քոց
մի մոռանար իսպառ : Հայեա յու խտ քո , 19
զի լցան տունք ալիշելոց յերկրի անիրաւ

20 ւութեամբ : Մի՛ դարձցի տնանկն ամա-
չեցեալ . այլ աղքատն և տնանկ օրհնեա-
21 ցեն զանուն սուրբ քո : Արի Աստուած-
եւ դատեա զդատաստանս քո . յիշեա
զնախատինս որ յանզգամէն զօրհանապազ:
22 Մի՛ մոռանար զձայն պաշտօնէից քոց .
ամբարտաւանութիւն ատելեաց քոց վե-
րասցի հանապազ :

ՍԱՀՄՈՍ ՀԴ .

Ե իսպարած . մի՛ առաջանելը . ընդ օրհնե-
միւնս : Սահման յԱստի . երդի առ Աս-
բէստանէայն :

1 】 Վոստովան եղիցուք առ քեզ Աստուած,
իստովան եղիցուք և կարդասցուք զա-
2 նուն քո : Պատմեցից զամենայն սքանչե-
լիս քո . յորժամ ժամ առից ես ուղիղս

դատնցայց : Մաշեցաւ երկիր և ամենայն 3
բնակիչք նորա , ես հաստատեցի զսիւնս
նորա : Ասացի անօրինաց [թէ մի անօրի] 4
նիք , մեղաւորաց թէ մի բարձրացուցա-
նէք զեղջիւրս ձեր : Մէ՛ համբառնայք 5
իբարձունս զեղջիւրս ձեր , և մի խօսիք
զԱստուծոյ անիրաւութիւն : Զէ՛ ոչ յա- 6
րեւելից և ոչ յարեւմտից և ոչ յանա-
սլատէ լերանց , այլ Աստուծ դատաւոր
է : Զայս խոնտըհ առնէ և զսոյն բարձ- 7
րացուցանէ . բաժակ ՚ի ձեռին տեառն
գինի լի անապակ արկեալ , և խոնարհե-
ցուցանէ յայսմանէ յայս : Վակայն մըուր 8
նորա ոչ սպառեսցի , և արբցեն զնա ա-
մենայն մեղաւորք երկիրի : Ես ցնծացայց 9
յաւիտեան , սաղմոս ասացից Աստուծոյ
Յակովայ : Զամենայն եղջիւրս մեղա- 10
ւորաց փշթեսցես , և բարձր եղիցի եղ-
ջիւր արդարոյ :

ՍԱՀՄՈՍ ՀԵ•

1 Խապարած • ընդ օրհնութեան • մի՛ տողակա
նէր • Սաշման յԱստի երջի առ Ասորէ-
պանէայսն :

1 Յայտնի է ՚ի հրէաստանի Աստուած, և
2 յԻսրայէլ մեծ է անուն նորա : Եղեւ
խաղաղութեամբ տեղի նորա, և բնակու-
թիւն նորա ՚ի Սիովն : Անդ խորտակեաց
աէր զզօրութիւն աղեղան, զզէն զսուր
և զՃակատամարտ : Լուսատու ես զու-
սքանչ լապէս լերանցն յաւիտենից • խը-
ռովեսցին ամենն քեան որ անմիտ են սըր-
տիւք . ննջեցին զքունս իւրեանց և ոչ
5 ինչ ոչ տին : Առնայն արք ՚ի մեծութե-
ահուաց իւրեանց . ՚ի սաստէ քումմէ Աս-
տուած Յակովը ննջեցին, և ոյք հե-
6 ծեալ էին ՚ի ձիս : Դու ահաւոր ես և
ով կարէ կեալ առաջի քո • որպէս երե-
ւեցար դու յերկնից յայտանի եղեւ ըար-

կութիւն քո : Երկիր երկեաւ և սարսեաց 7
ընդ յառնելն Աստուծոյ ՚ի դատաստան,
ընդ առրեցուցանել զամենայն հեղս եր-
կրի : Խորհուրդք մարդկան խոստովան 8
առնին առ քեզ, և ծածկեալք իմաստու-
թեամբ օրհնեացեն զքեզ : Ուխտս դիք և 9
կատարեցէք աեառն Աստուծոյ մերոյ,
ամենեքեան որ շուրջ էք՝ զնովաւ : Մա 10
տուցէք պատարագս ահաւորին . ո՛քաղէ
զոգիս իշխանաց, ահաւոր է նա քան զա-
մենայն թագաւորս երկրի :

ՍԱՆՄԱՍ ՀԶ.

Ի Հայութաց . Համա Լուիլումայ . Առշմա-
յական :

Զայնիւ իմով ես առ տէր կարգացի . 1
Ճայնիւ իմով առ Աստուծծ և նայեցաւ
առ իսկ : Յաւեւը նեղութեան իմոյ զԱս 2
տուած խնդրեցի ճեռօք իմովք, ՚ի զիշե-

3 Ի՞ առաջի նորա՞ ոչ խաբեցայ : Ոչ կամեր
միսիթարել անձն իմ . յիշեցի զԱստուած
և ուրախ եղէ , հոգայի և նուաղէր յիս
4 հոգի իմ : Ժամանեցին պահուց աչք էմ ,
խռովեցայ և ոչ խօսեցայ . խորհեցայ զա-
ւուրսն զառաջինս , և զամսն յաւիտենից
5 յիշեցի : Խօսեցայ ի զիշերի լնդ սրտի ե-
մում . հոգայի՝ և տառապէր յիս հոգի իմ :
6 Միթէ յաւիտենից մերժեսցէ զիս տէր ,
և չեւս յաւելուցու ի հաճել և ևս :
7 Կամիսպառ արգելցէ զողորմութիւն իւր
յինէն , կամ կատարեաց զբան իւր ազգէ
8 մինչեւ յաղդ : Էամ մառասցի զթալ Աս-
տուած իմ և ևս . կամ արգելցէ զզթու-
9 թիւն իւր բարկութեամբ իւրով : Ասա-
ցի՞ թէ այժմ սկսայ . այս է նորոգումն
10 աջոյն բարձրելոյ : Յիշեցի զզործս տեառն ,
ի սկզբանէ յիշեցի զսքանչելիս նորա :
11 Խոլհեցայ յամենայն զործս քո , ի ձե-
12 ռազործս քո խորհեցայ : Աստուած ի

Սրբութեան են Ճանապարհք քո . ճիլ է
Աստուած մեծ որպէս զԱստուած մեր .
դու ես Աստուած որ առնես զսքանչե-
լիս : Ցուցեր ժողովրդեան քում զզօ . 13
ըութիւն քո , փրկեցեր բազկաւ քով
զժողովուրդս քո զրդիսն Յակովայ և
Յովանիու : Տեսին զքեզ ջուրք Աստ . 14
ուած , տեսին զքեզ ջուրք և երկեան ,
և խորք խռովիցան 'ի ձայնէ ջուրցը բազ-
մաց : Զայն եառն տմպք , քսնզի և 15
նետք քո զնան 'ի ձայնէ որոտալոյ քո
անուի : Երեւեցան փայլատակունք քո 16
տիեզերաց . խռովիցաւ և դողաց երկիր :
Ի ծովու են Ճանապարհք քո . շաւեղք 17
քո 'ի ջուրս բազումս , և հետք քո ոչ
եւս երեւին : Առաջնորդեցեր որպէս 18
խաշին ժողովրդեան քո , 'ի ձեռն Մովսի-
սի և Ահարոնի :

ՍԱՆՄՈՍ ՀԵ.

Իմաստութեան ալատի •

1 « Ա յեցարուք ժողովուրդք յօրէնս իմ,
խոնարհեցուցէք զունկն ձեր ՚ի բանս ըե-
2 բանոյ իմոյ . Բացից առակաւ զբերուն
3 իմ, խօսեցայց զառակիս ՚ի սկզբանէ . Ու
4 պէս լուսք և ծանեաք զսյս , և հար-
ե քըն մեր պատմեցին մոզ : Ոչինչ ծած-
կեցաւ յորդւոց նոցա՝ յազդյ յայլ պատ-
մուլ զօրհնութիւնս տեսոն և զզօրու-
5 թիւն և սքանչելիս իւր զոր արար : Հառ-
տատեսաց զվկայութիւն իւր առ Յո-
կովը , և օրէնս եղ ՚ի վերայ խորայելի :

6 Ու ինչ միանգամ պատուիրեաց հարցն մե-
րոց ցուցանել զայս որդւոց իւրեանց . զի
7 ծանիցեն յազդ յայլ : Որդիք որ ծնո-
նին՝ յարիցեն և պատմեսցեն զայս որդ-
ւոց իւրեանց , զի դիցեն առ Աստուած

զյոյս իւրեանց և մի մոռասցին զգործս
Աստուծոյ : Զպատուիրանս նորախընդ 8
ըելով ենդրեսցեն , և մի եղիցին որուէս
և հարք իւրեանց : Ազդ չար և դառնա 9
ցող , ազդ որ ոչ ուղղեաց զիրտ իւր ,
և ոչ հաստատեաց առ Աստուած զողի
իւր : Որդիք Եթեմի լիածիզք և ուրն 10
դաճիզք , յաւուր սլատերազմի կապար .
Ճըս դարձուցին : Ոչ կացին նոքայուիս 11
տի տեառն , և ըստ իրաւանց նորա ոչ
կամեցան գնալ : Մոռացան զերախտիս 12
նորա , և զսքանչելիսն զոր եցոյց նոցա .
Առաջի հարց նոցա զոր արար զսքանչե . 13
լիս իւր , յերկրին եղիպտացւոց և ՚ի դաշ-
տին տայտանու , Հերձ զծովի և անցոյց 14
զնոսա , կացոյց զջուրսն որուէս ՚ի տիկս :
Առաջնորդեաց նոցա ամսով ՚ի տուէ , և 15
և զսմենայն զիշեր ՚ի լոյս հըոյ : Հերձ 16
զվէմն յանապատի , և ետ ըմսիլ նոցա
որուէս ՚ի խորոյ մեծէ : Հան զջուրսն ՚ի 17

վիմեն, և հոսեաց որտէս զդետո զջուրսն։
18 Սակայն յաւելին ՚ի մողանքեւ, և եւս
19 բարկացուցին զբարձեալն յանջրգի։ Փոք-
ձեցին զԱստուած ՚ի սիրտս իւրեանց, ՚ի
խնդրիւ զկերակուր անձանց իւրեանց։
20 Տբտնջեցին զԱստուծոյ և ասացին, մի-
թէ կարո՞ղ իցէ Աստուած ոլատրաստեւ
21 սեղան յանապատի։ Քանզի հարկանէը
զվէ մի և հոսէին ջուրք, և վտակք խա-
22 դային ՚ի նմանէ։ Աշէ հաց եւս կարասցէ-
տաւ նա մեզ, կամ պատրաստեցէ սեղան
23 ժողովրդեան իւրոյ։ Վասն այսորիկ լը-
ւաւ զսյս տէր և յապաշեաց։ Հուր-
բբրոքեցաւ ՚ի Յակովը, բարկութիւն եւ
24 ՚ի վերայ Խորայելի։ Ոչ հաւատացին յԱս-
տուած և ոչ յուսացան ՚ի փրկութիւն
25 նորա։ Հըաման ետ ամպոց ՚ի վերուստ։
և զդրունս երկնէց երաց, և տեղեաց ՚ի
26 նոսա մանանայ ՚ի կերակուր։ Զհաց երկ-
նից ետ նոցա, զհաց հրեշտակաց կերան

մարդիկ , և լցոյց ՚ի նոսա կերակուր ՚ի լի-
ութիւն : Հան զհողմ հարաւոյ և ած 27
զօրութեամբ իւրով զհիւսիւիւ : Տեղեաց 28
՚ի նոսա միս որտէս զհող , որտէս զաւազ
ծովու զթուչունս թեւաւորս : Արկ ՚ի 29
մէջ բանակի նոցա , և շուրջ զվըանօք
նոցա : Կերան և յագեցան յոյժ , զցան 30
կութիւն նոցա ետ նոցա , և ոչ ինչ կտ-
րօտ եղն ՚ի ցանկութենէ իւրեանց :
Մինչդեռ կերակուրք ՚ի բերանս իւրեանց 31
էին , բարկութիւն Աստուծոյ էջ ՚ի վե-
րայ նոցա : Սպան զբազումս ՚ի նոցանէ , 32
և զընտիր ընտիրս յիսրայելէ սատակեաց
Յայսմ ամենայնի մեղան և եւս , և ոչ 33
հաւատացին սքանչելիաց նորա : Պակա 34
սեցան յունայնութեան աւուրք նոցա ,
և ամք նոցա փութառէս անցին : Յոր 35
ժամ սպանանէր զնոսա , խնդրէին զնա ,
դաւնային և առաւօտ առնէին առ
Աստուծ : Յիշեցին զի Աստուծ օդ 36

նական էր նոցա , Աստուած բարձրեալ
37 փրկիչ էր նոցա , Սիրեցին զնա բհրանովք
իւրեանց , և լեզուօք իւրեանց ստեցին
նմա . սիրտք նոցա ոչ էին ուղիղ ընդ
նմա , և ոչ հաւատացին ուխտի նորա :
38 Այլ նա ինքն զթած էր , քաւէր զմե ~
39 զըս նոցա և ոչ ապականէր , Յաճախէր
դարձուցանել զբարկութիւն իւր , և ոչ
բորբոքեաց զամնայն սրտմտութիւն իւր :
40 Յիշեաց՝ թէ մարմին են նոքա , հոգի որ
41 ելանէ՝ և ոչ եւս դառնայ : Քանիցս
անգամ դառնացուցին զնա յանապատի ,
բարկացուցին զբարձրեալն յանջրդի :
42 Դարձան և վորձնին զԱստուած , և
43 զսուբն Խսրայելի զայրացուցին : Ոչ մի ~
շեցին զձեռն նորա , յաւուր յորում
փրկիաց զնոսա ՚ի ձեռաց նեղչաց նոցա :
44 Որպէս արար զնշանս և զարուեստսիւր
յերկրին եզիպտացւոց , և ՚ի դաշտին տա ~
45 յանու : Գրարձոյց յարիւն զզետս նո ~

ցա և զանձրեւս նոցա՝ զի մի արքցեն :
Առաքեաց ի նոսա շանաձանձ և եկեր 46
զնոսա , և զորտէւ ասլականեաց զնոսան
Ետ ժանդոյ զսլտուղ նոցա , և զվաստա 47
կըս նոցա մարախսայ : Հար կարկտիւ զայ . 48
զիս նոցա , և զլժզինիս նոցա եղեմամբ :
Մատնեաց ի կարկուտ զանասունս նոցա , 49
և զսուացուածո նոցա հրու դատեցաւ :
Առաքեաց ի նոսա զորտմութիւն բար . 50
կութեան իւրոյ , սրտմութիւն բարկու-
թիւն և զնեզութիւն : Առաքեաց ի նո . 51
սա տանջանս ի ձեռն հրեշտակի չափ .
դիմեցոյ ի նոսա զորտմութիւն բար-
կութեան իւրոյ : Ոչ անխայեաց ի մա . 52
հուանէ զանձինս նոցա , և զանասունս
նոցա ի մահ մատնեաց : Եհար զամենայն 53
անդրանիկո եզիպուցւոց , զսկիզբն ամե-
նայն վաստակոց նոցա յարկս քամայ :
Հորդան ետ որտէս խաշին ժողովրդեան 54
իւրոյ , և եհան զնոսա որտէս զհօտ յա-

55 Նապատ : Առաջնորդեաց նոցա յուսով
և ոչ երկեան , և զթշնամիս նոցա ծով
56 ծածկեաց : Եհան զնոսա ՚ի լեառն սըր
բութեան իւրոյ , լեառն այն՝ զոր ստա
57 ցեալ էր աղոյ նորա : Մերժեաց յերե
սաց նոցա զչեթանոս . վիճակեցոյց ՚ի
նոսա զիթճակ ժառանգութեան իւրոյ ,
և բնակեցոյց ՚ի յարկս նորա զազգն իս
58 ըայիլի : Փորձեցին դառնացուցին զԱս
տուած բարձրեալն , և զիկայութիւն
59 նորա ոչ սլահեցին : Դարձան խոտոլեցան
որպէս և հարք իւրեանց . դարձան եղեն
60 որտէս զաղեղն թիւր : Դարձան բարկա
ցուցին զնա ՚ի բազինո իւրեանց , և դը
քօշելովք իւրեանց նախանձ արկին նմա
61 Լուաւ Աստուած և արհամարհեաց ըզ
նոսա , և անարդեաց յոյժ զիսրաւէւ :
62 Մերժեաց յիւրմէ զխորանն ՚ի Սելով .
խորան՝ զոր բնակեցոյց ՚ի մէջ մարդկան :
63 Վատնեաց ՚ի գերութիւն զզօրութիւն

նոցա , և զդեղ նոցա ՚ի մեռն թշնամեաց
նոցա : Արգել ՚ի սուր զժողովուրդ իւր , 64
և զժառանգութիւն իւր սնտես արար :

Զերիտասարդ նոցա եկեր հուր , և վասն 65
կուսանաց նոցա ոչ ոք սղացաւ : Քահա 66
նայք նոցա անկան ՚ի սուր , և զայրիս նո-
ցա ոչ ոք էր որ լոյր : Զարթեաւ որ 67
պէս ՚ի քնոյ տէր , որպէս հզօր զի թա-
փէ զշինի , Եհար յետս զթշնամիս իւր , 68
նախատինս յաւիտենից արար զնոսա :

Մերժեաց նա զխորանն օովսիփու , և 69
զազգն Եփրեմի նա ոչ ընտրեաց : Ա յլ . 70
ընտրեաց նա զազգն Յուղայ , լիառն
Սիովն զոր և սիրեաց : Շինեաց որպէս 71
միեղջերու զսրբութիւն նորա , յերկըն
հաստատեաց զնա յաւիտեան : Ընտըր . 72
եաց զԴաւիթ ծառայ իւր , և ընկալաւ
զնա ՚ի հօտէ խաշանց , ՚ի վերջին ծնելո-
ցըն ընկալաւ զնա : Հովուել զՅակովը 73
ծառայ իւր , և զԴարայէլ ժառանգու-

74 Թիւն իւր : Արածէր զնոսա իմաստու-
թեամբ սրտի իւրոյ . յանմեղութիւն
ձեռաց իւրոց առաջնորդէր նոցա :

ՍԱՆՄՈՍ Հ. ։

Սաղմոս յ' յասկ :

1 Ա ստուած մտին հեթանոսք 'ի ժառան-
գութիւն քո , աղջեցին զտաճար սուրբ
2 քո : Արարին զԵրուսաղէմարալէս հիւղօ-
մրգապահաց , արկին զդիակունս ծառա-
յից քոց գէշ թռչնոց երկնից , և զմար-
3 մինս սրբոց քոց զազանոց երկըի : Հեղին
զարիւն նացա որալէս ջուր շուրջ զԵրու-
սաղէմաւ , և ոչ ոք էր որ թաղէր զնո-
4 սա : Եղաք մեք նախատինք դրացեաց
մերոց , ծաղը և այսէն կատականաց այ-
5 նոցիկ որ շուրջ էին զմեօք : Սինչեւ
յերբ տէր բարկանսս դու իսսլառ . բոր-
6 բռքեսցի որալէս հուր նախանձ քո : Հեղ

զբարկութիւն քո ՚ի վերայ սպաց որ ըզ
քեզ ոչ ճանաչեցին, ՚ի վերայ թագաւորաց
որ զանուն քո ոչ կարդացին, զի կերան
զՅակով և զտեղի նորա աւերեցին, Մի՛ 7
յիշեր զմեղս մեր զառաջինս • վաղվաղ
եկեսցէ առ մել ողորմութիւն քո տէր
զի աղքատացաք յոյժ : Օգնեա մեզ Աս 8
տուած փրկիչ մեր, վասն փառաց ա
նուան քո : Տէր փրկեա զմեղ և քաւեա 9
զմեղս մեր վասն անուան քո : Մի՛ եր 10
բէք ասացեն ՚ի հեթանոսս, թէ ուր է
Աստուած նոցա : Այլ յայտնի ինչ լի 11
ցի ՚ի վերայ հեթանոսաց առաջի սչաց
մերոց, առ ՚ի խնդրել զիրէժ արեանց ծա
ռայից քոց որ և հեղաւ : Մտցէ առաջի 12
քո հեծութիւն կառելոց • ըստ մեծու
թեանքազիի քո շահեա դու զորդիս ըս
պանելոց : Հատո դրացեաց մերոց եօթըն 13
պատիկ ՚ի ծոց նոցա, նախատինս զոր նա
խառեցին զքեզ տէր : Մեք ժողովուրդք 14

և խաշն արօտի քոյ խոստովան եղեցուք
առ քեզ յաւէտեան , ազգէ յազդ ուստ
մեսցուք զօրհնութիւնս քո :

ՍԱՀՄՈՍ ՀԹ :

Ի կապարած . 'Ի վերայ ըստ առաջնորդն , վեց բնաւ
Աստիաց առաջնորդ Ելեովանացն :

- 1 Որ հովուեսդ Խրայելի նայեաց , որ ա
ռաջնորդես սրակէս խաշին Յովեմիու :
- 2 Որ նստիսդ ՚ի քրովքէս յոյշանեա ա
ռաջի Եփրեմի Բենիամինի և Մանասէի :
- 3 Զարթո զզօրութիւն քո , և եկ ՚ի կեցու
ցանել զմեզ : Աստուած զօրութեանց
դարձո զմեզ , երեւեցո զերեսս քո ՚ի մեզ
- 5 և կեցցուք : Տէր Աստուած զօրութեանց ,
մինչեւ յերբ բարկանաս յազօթս ծառա
6 յեց քոց : Զամբեցեր մեզ հաց արտաս
ուաց , և արբուցեր մեզ արտասուս չա
7 փոլ : Արարեր զմեզ նախատինս դրա

ցեաց մերոց, այսին կատականաց թշնա-
մեաց մերոց։ Աստուած զօրութեանց դար- 8
ձո զմերգ, երեւեցո զերեսս քո ՚ի մեզ եւ
կեցցուք։ Արդի յԵղիպոսէ փոխեցեր։ 9
Հաներ զհեթանոսս և զնոսա տնկեցեր, և
առաջնորդեցեր նմա։ Հաստատեցեր զար 10
մատս նորա եւ ելից զերկեր։ Ծածկեաց
զլերինս հովանի նորա, և բարունակ նո-
րա զմայրս Աստուծոյ։ Զգեաց զորթ իւր 11
մինչեւ ՚ի ծով, մինչեւ ՚ի զետս են շառա-
ւիղք նորա։ Ընդդր քակեցեր զցանկ նո- 12
րա, կթեն զնա անցաւորք ճանապարհի։
Ապականեաց զնա խոզ անտառի, և երէ 13
վայրի արածեցաւ ՚ի նմա։ Աստուած զօ 14
բութեանց դարձ հայեաց յերկնից և տես։
այց արա ազգւոյս այսմիկ և դարման տար
սմա զոր տնկեաց աջ քո։ Ի վերայ որդ 15
ոյ մարդոյ զըր զօրացուցեր զնա ՚ի քեզ.
այբեցեալ ՚ի հուր և աւերեալ ՚ի սաստէ
քումմէ կորիցէ։ Եղիցի ձեռն քո ՚ի վեւ 16

ըսոյ առն աջ քո ՚ի վերայ որդւոյ մարդոյ
17 զոր զօրացուցեր զնա ՚ի քեզ, Ոչ եւս ՚ի
բացեայ եղիցուք մեք ՚ի քէն. կեցուո-
ցես դու զմեզ, և զանուն քո տէր կար-
18 դասցուք Աստուած զօրութեանց դար-
ձո զմեզ, երեւեցո զերեսս քո ՚ի մեզ և
կեցցուք :

ՍԱՆՄՈՍ 2 .

Ի Յագարած . Հան հնչանաց . Աշշմա յա-
սով . Հինգիւրութ շաբանու :

1 Յնծացէք առ Աստուած օղնական է
մեր . աղաղակեցէք առ Աստուած Յա-
2 կովբայ, Առէք սաղմոս և տուք օրհնու-
թիւն . սաղմոս ասացէք նմա ՚ի ճայն
3 քաղցրութեան : Փող հարէք ՚ի զլուխս
ամսոց , յաւուր նշանաւորի տարեկանաց
4 միրոց : Հրաման է այս իսրայելի , և ի-
րաւունք են Աստուածոյ Յակովոյ :

Վկայութիւնն Յովսեփու զոր եղ ընդ 5
նմա . որպէս ելանէր նա յերկրէն եղիպ-
տացւոց , լեզու զոր ոչ գիտէր լուաւ :
Ի բաց արար ՚ի բեռանց զթիկունս նորա , 6
և զձեռս նորա յարդ և ՚ի թի ծառայե-
լու : Ի նեղութեան կարդացեր առ իս և 7
փրկեցի զքեղ . լուայ քեզ ՚ի գաղտնու-
թինէ մըրկին , և փորձեցի զքեղ ՚ի վերայ
ջուրցն հակառակութեան : Լուր ժողո 8
վուրդ էմ և վկայեմ քեղ , և իսրայէլ
թէ լուիցնս ինձ : Մի եւս եղիցին քեղ 9
աստուածք առժամայնք , և մի եւկիր
պազանիցնս դու Աստուծոյ օտարի : Ես 10
եմ տէր Աստուած քո որ հանի զքեղ
յերկրէն և զիտացւոց . բայց զբերան քո և
լտից զշա : Ժողովուրդ իմոչ լուաւ ձայնի 11
իմում . և իսրայէլ յիս ինչ ոչ նայեցաւ :
Բարձի թողի զնոսա երթաւ զհետ կամաց 12
սրտից իւրեանց , զի զնացին նոքա ըստ
կամս անձանց իւրեանց : Զիթէ ժողովը 13

ղեան իմոյ լուեալ էր ինձ , կամ իսրա
14 յելի զՃանապարհս իմ զնացեալ էր : Ու
ուէս զոշինչ խոնարհ արարեալ էր իմ ըդ-
թշնամիս նորա , և 'ի վերայ նեղլոց նորա
15 արկեալ էր զձեռն իմ : Թշնամիք տեառն
ստեցին նմա . եղիցին ժամանսկք նոց =
16 յաշխարհի : Կերակրեաց զնոսա 'ի պարար-
տութենէ ցորենոյ , 'ի վիմէ մեղք յագե-
ցոց նոցա :

ՍԱՆՄՈՍ ԶԱ .

Սաղմոս յԱստի :

1 Աստուած եկաց 'ի ժողովս ասառեծոց ,
2 և 'ի միջի նոցա դատէր զնոսա : Մինչեւ
յԵրբ դատիք անիրաւութեամբ , և ակն
3 առնուք մեղաւորաց : Դատ արարէք որ-
բոյն և այրւոյ . իրաւունս արարէք տը-
4 նանկին և խոնարհի : Ապրեցուցէք զաղ-
քատն և զտնանկ , 'ի ձեռաց մեղաւորի

Փրկեցէք զնոսա : Ոչ իմացան և ոչ 'ի միտ 5
առին , 'ի խաւարի զնացին և շարժեցան
ամենայն հիմունք երկը : Ես ասացի թէ 6
աստուածք իցէք , կամ որդիք բարձրելոյ
ամենեքեան : Դուք աւաղիկ որպէս մար 7
դիկ մեռանիք , և որպէս զմի յիշեանաց
անկանիք : Արի Աստուած և դատեա 8
վերկիր , զի դու ժառանգեսցես զամենայն
հեթանոս :

ՍԱԴՄՈՍ ԶԲ .

ՕՐԻՆԱԿԻ Ա ՍՊԱՀՄԱՆՈՒ ԱՎԱԿԻ :

Աստուած մ քեզ նմանիցէ . մի լոեր և 1
մի դաղարեր Աստուած : Զի ահա թըշ 2
նամիք քո զուցեցին , և ատելիք քո համ
բարձին զգլուխս իւրեանց : Ի վերայ ժո 3
զովրդեան քո խորսմանզեցին զղիտու

թիւն . խորհեցան ՚ի վերայ սրբոց քոց և
և ասացին : Եկայք սատակեսցուք զնոսա
յազգաց , և մի յիշեսցի անուն խրայելի
5 և եւս : Խորհեցան միսբանութեամբ ՚ի
6 միասին , վասն քո ուխտ արալին : Բայ
նսկք Եղովմայեցոց և Խմայելացիք ,
7 Մովլար և Հազարացիք : Գերաղ , Ամովն ,
Ամաղէկ , և այլազգիքն ամենայն բնակ
8 չօքն հանդերձ ծուբաւ : Նաեւ Առուր
եկեալէր ընդ նոսա . ամենեքեան սոքա
9 զօրավիզն էին որդւոցն Ղովտայ : Արա
զնոսա որսլէս Մադիամ , որսլէս Սիսարա ,
որսլէս զյարին ՚ի ծործորսն կիսովնի :
10 Սատակեցան նոքա յականս դովրայ , և
11 եղեն որսլէս զաղք երկրի : Արա զիշխանս
նոցա որսլէս զնորէքն , Զէքն , զԶէքէէ ,
զՍաղմանա և զամենայն իշխանս նոցա :
12 Ոյք ասացին , ժառանգեսցուք զ մեզ
13 զսրբութիւն Աստուծոյ : Աստուծած իմ՝
արա զնոսա որսլէս զանիւ , որսլէս զն-

Ղէզն առաջի հողմոյ, Որպէս հուր զի այրէ 14
զանտառս, որպէս բոց զի կիզու զլերինս:
Այսպէս հալածեսցես զնոսա մըրկաւքով. 15
և բարկութեամբ քով խոռովեցուսցես ըզ-
նոսա: Լից զերեսս նոցա անարգանօք, և 16
խնդրեցեն զանուն քո տէր: Ամաչեսցեն 17
և խոռովեսցին յաւիտեանս յաւիտենից,
և ամօթալից կորիցին: Ճանիցեն զի ա. 18
նուն քո տէր է, և դու միայն բարձրեալ
ես ՚ի վերայ ամենայն երկը:

ՍԱՆՄՈՍ 29.

Ի Հայութան. Հան Հնիշանաց, որդուն Կոբ-
իւս Սաղմոս:

Որուս սիրելի են յարկք քո տէր զօրու- 1
թեանց, ցանկայ և փափաքէ անձն իմ ՚ի
գաւիթս քո: Սիրտ իմ և մարմին իմ ցըն. 2
ծասցէ առ Աստուած կենդանի: Քանզի 3
Ճնճղուկ եզիտ իւր տուն, տատրակ ըզ-

4 բոյն՝ ուր դիցէ զժագս իւր : Սեղան քո
աէր զօրութեանց, թագաւոր իմ և Աս-
5 տուած իմ: Երանի ամենեցուն որ բնա-
կեալ են 'ի տան տեաւն . յաւիտեան-
6 Յաւիտենից օրհնեցեն զքեզ: Եռանեալ
է այր . որոյ զգնութիւն իւր 'ի քէնէ, ելո-
եղ 'ի մտի իւրում 'ի հովիտս տըտմութեն,
7 'ի տեղւոջ յորում ուխտեաց : Զօրհնու-
թիւն սռացի որ զօրէնս դնէ . գնացէ
նա 'ի զօրութենէ 'ի զօրութիւն, և երե-
ւեցի Աստուած հրեշտակաց 'ի Ափով։
8 Տէր Աստուած զօրութեանց՝ լուր աղօ-
թից իմոց, ունկն դիր Աստուած Յակով-
9 բայ : Ընդունելի ես գու մեր . տես
Աստուած նայեա յերեսս օծելոյ քո :
10 Վասն զի լաւ է ինձ մի օր 'ի գաւիթս
11 քո, քան զհաղարս: Ընտրեցի ես ընդ աղք
դալ 'ի տան Աստուծոյ, առաւել քան
12 զբնականալ 'ի յարկս մեղաւորաց: Զողոք-
մութիւն և զչշմարտութիւն սիրէ աէր

Աստուած մեր. զշնորհս և զիմառս տացէ :
Տէր ոչ պակաս աւնէ զողորմութիւն իւր 13
յայնցանէ, որ գնան յանբծութեան : Տէր 14
Աստուած զօրութեանց . երանեալ է այր՝
որ յուսայ ՚ի քեզ :

ՍԱՆՄՈՍ ԶԴ

Ի իսպարուժ . որ դառյան Կորիայ Սաշմու :

Հաճեցար տէր ընդ երկիր քո , և դար 1
ձուցեր զգերութիւնն Յակովը այ : Թողեր 2
զանիրաւութիւն ժողովրդեան քո . ծած
կեցեր զամենայն մեղս նոցա : Լոեցուցեր 3
զամենայն սրտմտութիւնս քո . դարձար
՚ի բարկութենէ սրտմտութեան քո : Դարձ 4
առ մեզ Աստուած փրկիչ մեր , և դար
ձո զսրտմտութիւնս քո ՚ի մէնջ : Մէ՛ յա- 5
ւիտեան բարկանար մեզ տէր , և մի ձղեր
զբարկութիւն քո ազգէ մինչեւ յազգ : Ա- 6
տուած դու դարձեալ կեցուցես զմեղ :

7 Ժողուրդ քո ուրախ եղիցի ՚ի քեզ, Ցոյց
մեղտէր զողորմութիւնս քո, և զիրկու-
8 թիւնս քո տուր մեզ: Լուաք զինչ խօ-
սի տէր Աստուած մեր. խօսեսցի զիսա-
զաղութիւն ժողովրդեան իւրոյ, առ-
սուբբս իւր և առ այնոսիկ որ դարձեալ
9 են առ նա սրտիւք: Սակայն մերձ է առ
երկիւղածս իւր վրկութիւն նորա. ընա-
10 կիւ փառաց նորա յերկրի մերում: Ողոր-
մութիւն և Ճշմարտութիւն պատահես-
ցին. արդարութիւն և խաղաղութիւն
11 համբուրեսցին: Ճշմարտութիւն յեւկը-
բուսաւ, արդարութիւն յերկնից երե-
12 ւեցաւ: Տէր տացէ զքաղցրութիւն, և
երկիր մեր տացէ զօլտուղ իւր. արդա-
րութիւն առաջի նորա գնասցէ, դէցէ չ
ճանապարհ զդնացս իւր:

ՍԱԼՄՈՍ ԶԵ.

Սալմոս ՚է Դ. Պ. Ե. Աղօնտ .

Է Պոնարհեցո տէր զւոնկն քո և լուր ինձ, 1
զի աղքատ և տնանկ եմես: Պահեա զան, 2
ձեն իմ սուրբ տէր. փրկեա զշառայս քո
Աստուած իմ՝ որ ՚ի քեզ յուսացայ: Ու 3
զորմեա ինձ տէր զի առ քեզ աղաղակե-
ցի զօրհանապազ. ուրախ արտ զանձն
ծառայի քո, զի առ քեզ տէր համբարձի
զանձն իմ: Զի զու տէր քաղցր և ու 4
զիշ ես, բաղւմողորմ առ ամենեսեան
որ կարդան առ քեզ: Ունկն դիր տէր 5
աղօթից իմոց, և նայեա ՚ի ձայն խնդը-
ւածաց իմոց: Յաւուր նեղութեան իմոյ 6
կարդացի առ քեզ և լուար ինձ: Ոչ ոք 7
է նման քեզ յԱստուածս տէր, և ոչ
ոք է որսէս զլործս քո: Զամենայն 8
ազդս զոր արարեր, եկեսցեն և երկիրսկադ:

ցեն առաջի քո, փառաւոր արացեն զա
9 նուն քո յաւիտեան : Մեծ ես դու տէր,
ե առնես սքանչն լիս, և դու միայն ես
10 Աստուած : Առաջնորդեա ինձ ՚ի Ճանա
պարհի քում և գնացից ՚ի Ճշմարտութեան
քում, և ուրսով եղիցի ոիրու իմ երկնչեւ
11 յանուանէ քումմէ : Խոստովան եղէց
առ քեզ տէր Աստուած իմ քութով սըս
տիւ իմով . փառաւոր արարից զանուն
12 քո յաւիտեան : Մեծ եղեւ ՚ի վերայ իմ
ողորմութիւն քո տէր, և փրկեցեր զանձն իմ
13 ՚ի դժոխոց ներքնոց : Աստուած, անօրէնք
յարեան ՚ի վերայ իմ, և ժողովք հզուաց
խնդրեցին զանձն իմ, և ոչ համարեցան
14 զքեզ Աստուած առաջի իւրեանց : Այլ
դու տէր Աստուած իմ՝ զթած ես և ո
ղորմած, երկայնամիտ բազումաղորմ և
Ճշմարիտ. նայեաց առ իս և ողորմեա ինձ:
15 Տուր զօրութիւն ծառայի քո, կեցո զոր
դի աղախնոյ քո, և արա առ իս նշան

բարութեան : Տեսցին ատելիք իմ և աւ 16
մաշեցեն զի դու տէր օգնեցեր ինձ և
միմիթարեցեր զիս :

ՍԱՆՄՈՍ 22 .

Առաջնա օր Հնութեան . որդուոյն կրթեայ :

Հիմունք նորա ՚ի լեառն սուրբ նորա . սի 1
ըէ տէր զորունս Սիովիսի առաւել քան
զամենայն յարկսն Յակովայ : Փառաւ 2
ւորեալն խօսեցաւ վասն քո , ահաւա
դիկ քաղաքդ Աստուծոյ : Յիշեցի զրաւ 3
հար և զբարելովս որ Ճանաչեն զիս . աւ
հա այլազգիք և ծուր և ժողովուրդք ք
հնդկաց , սոքա եղեն անդ : Սիովիսի ասի 4
մայր և մարդ ծնաւ ՚ի նմա , և ինքն հի
մունս արկ ՚ի նմա բարձրեալն : Տէր սլատ 5
մեսցէ գրովք ժողովրդեան , իշխանացս
այսոցիկ որ եղեն անդ : Որպէս զի ուրախ 6
լիցեն ՚ի քեզ ամենեքիան . որոց բնակու
թիւն իւրեանց ՚ի քէն է :

ՍԱՀՄՈՍ ԶԵ •

ՕՐԵՆԻՆ-ԲԻ-Ն ԱԿԱԴԵՄԻԱԿ ՊՐԵ-ԼՈՐԴՆ ԿՐՈՒԹԱՅ .
'Ի ԽԱԳԻ-ՌԱԾ ՀԱՅՆ ԱՐԱՂԱՂ ԷՇԱՅ ԻՇԱԽԱԳԻ-ՌԵ-ԱՆ ,
ՊԵ Է Ա ՊՐԱՎԻ-ԱՌԱՆԴ Ե ՏՅՈՒՆ ԻՄԱԽԱԳԻ-ՌԵ-ԱՄԲ :

1 Տէր Աստուած փրկութեան իմոյ, 'ի տուէ
2 կարդսցի և զիշերի առաջի քո : Մոցեն
աղօթք իմ առաջի քո տէր, խսնարհես
3 ցի ունկն քո 'ի խնդրուածս իմ : Զի լը-
ցաւ չարչարանօք անձն իմ, և կեանք
իմ 'ի գժոխս մերձեցան, և համարեցայ
4 ես ընդ այնոսիկ որ իջանեն 'ի գուբ : Ե-
զէ ես որպէս մարդ առանց օգնականի
5 և 'ի մեռեալս ազատ : Որպէս վիրաւորս
6 որ ննջեն 'ի գերեզմանս : Զորս դու ոչ
յիշեցեր նոքա ՚ի ճեռանէ քումմէ մեր-
7 ժեցան : Եղին զիս 'ի զբի ներքումն ՚ի խա-
8 ւարի և 'ի ստուերս մահու : Յիս հաստա-
տեցաւ սրտմտութիւն քո, զամենայն
9 զբօսանս քո ածեր ՚ի վերայ իմ : Հեռի

արարեթ յինէն զծանօթս իմ, և եղին
նշաւակ իւրեանց : Մատնեցայ և ոչ եւ 10
լանէի աչք իմ տկարացան յաղքատու-
թենէ : Աղաղակեցի առ տէ ը զօրհանաւ 11
պազ, և համբարձի առ քեզ զժեռս իմ:
Միթէ մեռելոց առնեցես սքանչելիս, 12
կամ բժիժկք յարուցանիցեն՝ խոստովան
առնեցին առ քեզ : Միթէ պատմեսցէ 13
ոք երբէք ՚ի գերեզմանի զողոմութիւնս
քո, կամ զշշմարտութիւնս քո ՚ի կորըս-
տեան: Միթէ ճանաչիցին ՚ի խաւարի ըս 14
քանչելիք քո, կամ արդարութիւն քո
յերկիր մոռացեալ: Ես առ քեզ տէր 15
աղաղակեցի, առաւօտու աղօթքիմ ժա-
մանեսցեն առ քեզ, Ընդէր տէր մերժես 16
զանձնիմ, կամ դարձուցանես զերեսս քո
յինէն: Տնանկ և լաստակաւոր եմ ես 17
՚ի մանկութենէ իմմէ, ՚ի բարձրութենէ
խոնարհեցայ և առշեցայ: Յիս հաստաւ 18
տեցաւ բարկութիւն քո: արհաւիրք քո

19 Խռովեցուցին զիս : Շրջեցան զինեւոր
պէս ջուր, զօր ամենայն պաշարեցին
20 զիս ՚ի միասին : Հեռի արարեր յինէն
զբարեկամս իմ և զծանօթս իմ, վասն
թշուառութեան իմոյ :

ՍԱՀՄՈՍ ԶԲ .

Ի՞նչորութեան Եմանայ յէլուայէլուայ :

1. () ողորմութիւնս քո տէս յաւիտեան
օրհնեցից . ազգէ յազդ պատմեցից զՃ՛՛Հ-
- 2 մարտութիւնս քո բերանով իմով : Ասա-
ցեր թէ աշխարհս ողորմութեամբ շինես-
ցի , յերկինս պատրաստ եղեցի ՃՄար-
- 3 տութիւն քո : Եղի ուխտ ընտրելոց ի-
մոց , երդուայ Դաւթի ծառայի իմոյ :
- 4 Յաւիտեան հաստատեցից զղաւակ քո ,
- 5 շինեցից ազգէ յազդ զաթոռ քո : Կոս-

տուլան եղիցին երկինք սքանչելեաց քոց
տէր, և Ճշմարտութիւն յեկեղեցիս սըւ-
բոց: Ո՞վ է յամպս որ հաւասարէ քեզ, 8
կամ ո՞վ նմանիցէ տեառն յորդիս Առ-
տուծոյ Աստուած փառաւորեալ է ՚ի 7
խորհուրդս սըբոց իւրոց, մեծ և ահաւոր
՚ի վերայ այնոցիկ որ շուրջ են զնովաւ:
Տէր Աստուած զօրութեանց, ո՞վ նման 8
է քեզ. հզօր ես դու տէր և Ճշմար-
տութիւն քո շուրջ է զքե: Դու տիւ 9
րես զօրութեանց ծովու, զխոսովութիւն
ալեաց նորա դու ցածուցանես: Դու 10
խոնարհեցուցանես որպէս վերաւորս զամ-
բարտաւանս. ՚ի զօ, ութիւն բազկի քո
ցըուեցեր զթշնամիս քուքո են երկինք և 11
քո է երկիր, զաշեարհս լըիւ իւրով դու
հաստատեցեր, զհիւստ և զհարաւ դու
արարեր. թափոր և հերմոն յանուն քո
ցնծասցեն: Քո է բազուկ և քո է զօ, 12
լութիւն. զօրասցի աջ քո և բարձր

- 13 Եղիցի ձեռն քո : Յարդարութիւն և յիշ
ըաւունս հաստատեալ է աթոռ քո . ու
զորմաւթիւն և Ճմարտութիւն զնասցեն
14 առաջի երեսաց քոց : Երանի ժողովրդեան
որ զիտեն զօրչնութիւնս քո տէր . ՚ի լոյս
երեսաց քոց զնասցեն և յանուն քո ցըն-
ծասցեն զօրչանասլազ , և յարդարութեն
15 քումբարձր Եղիցին : Պարծանք զօրու-
թեանց մերոց դու ես , և ՚ի կամս քո
16 բարձր եղիցի եղջիւր մեր : Ի տեառնէ է
օդնութիւն սրբոյն Խորայելի թագաւորին
17 մերոյ : Յայնժամ խօսեցար տեսլետմբ
ընդ որդիս քո և ասացեր . Եղից զօդ-
նութիւն ՚ի վերայ հզօրին , և բարձր ա-
րարից զընտրեալն ՚ի ժողովրդենէ իմմէ :
18 Գտի զԴաւիթ ծառայ իմ, իւղով սրբով
19 իմով օծի զնա : Զեռն իմընկալցի զնա ,
20 և բազուկ իմ զօրացուոցէ զնա : Մի՛ մե-
ղիցէ նմա թշնամի , և որդի անօրէնու-
21 թեան մի՛ չարչարեսցէ զնա : Հարից տա

ա.աջի նորա զթշնամիս նորա . և զատեւ
լիս նորա 'ի պարտութիւն մատնեցից Ճըշ 22
մարտութիւն և ողորմութիւնի լընդ նմա,
և յանունիմքարձր եղիցի եղջիւր նորա :
Եղից 'ի ծովու զձեռն նորա , 'ի վերայ 23
գետոց զաջ նորա : Նա կարդասցէ առ 24
իս՝ հայր իմ ես դու , Աստուած ընդու
նելի փրկութեանիմոյ : Ես անդրանիկ ա 25
ըարից զնա , և բարձր քան զամենայն
թագաւորս երկրի : Յաւիտեան պահեցից 26
նմա զողորմութիւն իմ , և ուխտ իմ հա
ւտարիմ ընդ նմա : Հաստատեցից յա 27
ւիտեանս յաւիտենից զզաւակ նորա , և
զաթոռ նորա որպէս զաւուրս երկնից :
Թէ թողցեն որդիք նորա զօրէնս իմ , և 28
յիրաւունս իմ ոչ կամեսցին զնալ : Թէ 29
զարդարութիւնս իմ անարդեսցեն , և
զոլատուիրանս իմ ոչ պահեսցեն : Հա 30
ըից զաւազանաւ զանօրէնութիւնս նոցա,
տանջանօք զանիրաւութիւնս նոցա : Բայց 31

զողորմութիւն իմոչ սրգելից ՚ի նոցանէ.
և ոչ նենգեցից Ճշմարտութեան իմում,
և ոչ անարգեցից զուխտ իմ, և ինչ որ եւ-
լանէ ընդ շրթունս իմ՝ զայն ոչ արհա-
32 մարհեցից : Մի անգամ երդուայ ՚ի սրբու-
թեան իմում, թէ Դաւթի ես ոչ ստեցից :
33 Զաւակ նորա յաւիտեան կացցէ, և
աթոռ նորա որպէս արեգակն առաջի իմ,
որպէս լուսին զի հաստատեալ է յաւի-
34 տեան վկայ հաւատարիմ յերկինս : Իսկ
արդ դու մերժեցեր և անարգեցեր, և
35 ընդ վայր հարեր զօծեալ քո : Դարձու-
ցեր զուխտ ՚ի ծառայէ քումմէ . պըՂ-
36 ծեցեր յերկրի զսրբութիւն նորա : Քա-
կեցեր զամենայն պարիսսլս նորա, և եւ-
37 գիր զամուրս նորա ՚ի դողումն : Յափըշ-
տակեցին զնա անցաւորք Ճանապարհին。
38 եղեւ նա նախատ դրացեաց իւրոց : Բար-
ձըր արարեր զաջ նեղջաց նորա, և ուրախ
39 արարեր զամենայն թշնամիս նորա : Դար-

Ճաւցեր զօգնութիւն ՚ի սրոյ նորա , և ոչ
ընկալար զնա ՚ի սլատերազմի : Անարգե 40
ցեր զորբութիւն նորա , զաթոռ նորա յեր-
կիր կործանեցեր : Նուազ արարեր զաւ 41
ւուրս ժամանակաց նորա , և հեղեր ըզ-
նովաւ զամօթ : Մինչեւ յերբ դարձու 42
ցանես զերեսս քո . իսպառ բորբոքեսցի
որպէս հուր բարկութիւն քո : Իսկ արդ 43
յիշեաւ տես՝ թէ ուլէ իմհանգիստ . միթէ
ի զուր ինչ ստեղծեր զամենայն որդիս
մարդկան : Ո՞լէ մարդ որ կեցցէ և ոչ 44
տեսցէ զմահ , կամ փրկեսցէ զանձն իւր
իձեռաց դժոխոց : Ո՞ւր են ողորմութիւնք 45
քո տէր առաջինք , զոր երդուար Դաւ-
թի ճշմարտութեամբ քուլ : Յիշեա զնաւ 46
խատինս ծառայի քո , զոր ընկալայ ՚ի
ծոց իմ յաղդաց բազմաց : Զոր նախաւ 47
տեցին թշնամիք քո տէր , նախատեցին
փոխանտէ օծելոյ քո : Օրհնեալ տէր 48

Աստուած յաւիտեանս յաւիտենից . ե-
զեցի եղեցի :

Կանոն գործայս է : Ասովս ժշ Տունի յիշ :

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԵԱՑ ՄԱ- ԳԱՐԵՒ

ԳԼՈՒԽ 12 •

1 կ Գիշերաց խանիւե հոգի իմ առանձօք առ-
2 նել առ ուշ Աստուած : Վասն ու լոյս են
հրամանի ու 'ի վերաց երիւ : ուստարաւ պարտա-
3 բարիւն բնակիւն երիր : Կարինցաւ ամուսիւ-
ան , և ու եւս սասկ առնել յերիւն շարտա-
4 բարիւն ճշմարգութեան : Բարձր ամուսիւն
5 յերիւն . և մի՛ անսակ դիառա Աստուածոյ : Տե՛
բարձր ես և բաղըն ու հոլը , և նորա ու գի-
6 պասցին : Ծանիւն ամառեսցն և նախանյ անի-
ցի անիւրագ ժողովրդեան . և արդ սուր ունշամիւ
7 ու ներիւն : Տե՛ Աստուած մեր պուր մեւ

Ականականութեան առ , ո՞յ ըստ ամենայն գործոց
մերակ հապուշաւ մէկ : Տեր Աստիքան մէր ըս- 8
պատկիր պէտք . ո՞յ բայց 'ի քեն զայտ առ ու գի-
պէմք , և պանուն առ անուանում էմք . լորդականութեան
իսկ արդ մէածուն շինեն չափանիւննեան այլ ու 9
պէս ասանիւնն , և ու բժիշկ յաշաւագիւնն : Վա- 10
զն այնորի չ ածեր հարեր ասպասիւններ , ջնջե-
ցէր սպանեացն արուա մակար նոյս : Յաւել անը 11
այլու ՚ի վէրաց սարդ նոյս , և ած սպար ՚ի
վէրաց անօրինաց երիւն : Տեր ՚ի նէղութեան 12
ակնեաստ ուժեւս ո՞յ քոքը դ նէղութեան և լու-
ցաք առ ՚ի վէրաց մէր : Ուրուես երկուն յըշ 13
այս ո՞յ հասեալ իսկն ՚ի ժամանակ ծննդէան , և
առ սպաս իւր ճշիւն : Աւրեալես եղեաւ սիրել . 14
այս այս պէր , յահ և յէրիւն յողութաւ երիւ-
նեաւ , և ծնաք ուղոգի գրիութեան առ : Աւ 15
իւս իորժանեացուք մէք . այլ իորժանեացին բը-
նակիւն երիւն : Յարիւն մէածուն , իւնադանա- 16
ցին ամենեւեան ար երեսաւ էն ՚ի գերելման :
Զարդիւն շնչառացն և առանիւն եղիւն դա- 17
դարեաւ յէրիւն : Վասն ո՞յ օօշտ ար օօշէ ՚ի 18
գէն՝ այդ բժշկութեան է նոյս : Բայց երիւն

19 ամպարշահ սաստիկ աղի լույս պուր ժողովը-ը դ
իմ, գնա յուղ ՚ի շահմարտին քո, գուին ըստ
20 դուրս քո առօս ջե երեսոց քո : Փակի և
լեռի առ յամանակ մի, մինչեւ անցնե բար-
իութեան պատրիութեան :

—————

ՄԱՆԹԱՆԻ

Եւաղաղութեանց պուրու քը բայուս, զինաղաղու-
թեան և ուշինային ողոր յութեան քո պարգիւեա-
յարաբածո քո :

Ու արդասակ աեր, զան սըբեհեա անտառիտի-
մօր քո և իուսի, և զան լուսի քո պատրաստի-
նի ընիալ զաղաղուն մեր և իւսո ըմել :

Քարոզ և աղօթք՝ ՚ի զերծ Երանեալ կա-
նոնին գտցես ՚ի 58 երեսն :

—————

Յարիշ Ասպետած և ըբռ-էսպին ամենայն լունակի նորա
ժամանակի ապելի նորա յէրեսաց նորա Սշ. Կէ. 1:

ՍԱՀՄՈՍ ԶԹ.

Աշունք ՚ի Մրգակա յայրն Աստվածոյ :

1 Տեր ապաւէն եղեր մեր ազգէ մինչեւ
յազդ • մինչեւ լեռինք հաստատեալ
էին , և մինչեւ ստեղծեալ զերկիր և
2 զամենայն տիեզերս : Յաւիտենից մինչեւ
յաւիտեանս դու ես , և մի դարձուցա-
ներ զմարդ ՚ի տառապանս . և ասացեր՝
3 դարձարուք առ իս որդիք մարդկան չա-
զար ամ յաչս տեառն որտէս օր երեկի
զի անց , որսէս զսլաւէ մի զիշերոյ , և ամք
4 նոցա անարզութեամբ եղիցին : Ընդ ա-
ռաւոտս որտէս դալարի բռւսցին , ընդ

առաւօտս որպէս դալարի զուարձասցին և
ծաղկեսցին . ընդ երեկոյս թարշամեսցին
չորասցին և անկցին : Կուաղեցաք մեք 5
՚ի բարկութենէ քումմէ , և ՚ի սրտմառու-
թենէ քումմէ խռովեցաք : Եղեր զմեղս 6
մեր առաջի քո , և զկեանս մեր ՚ի լոյս
երեսաց քոց : Ամենայն աւուրք մերնու 7
ւաղեցան , և ՚ի բարկութենէ քումմէ
խռովեցաք : Ճամանակ ամաց մերոց ան 8
դադար որսէս սարդի , և թիւ աւուրց
ամաց մերոց ՚ի նոսա հօթանասուն ամ :
Ասլա թէ առաւել եւս ութսուն ամ , 9
որ ինչ աւելի քան զայն՝ ցաւօք և հե-
ծութեամբ : Եկն ՚ի վերայ մեր հեծու-
թիւն և խրատեցաք . իսկ արդ ո՞ զիտաս-
ցէ զզօրութիւն բարկութեան քո , կամ
յահէ քումմէ զսրտմտութիւն քո հա-
մարեսցի : Այսպէս ցոյց ինձ զայ քո , և 11
որ խոնարհ են սրտիւք զիմաստութիւն-
քո : Դարձ տէր՝ մինչեւ 12

13 Թարեա ՚ի ծառայս քո : Լցաք առաւօտ
տու ողորմութեամբ քո , ցնծացաք և
ուրախ եղաք զամենայն աւուրս կենաց
14 մերոց Ուրախ եղաք փոխանակ աւուրցն
որ խոնարհ արարին զմեզ , և ամացն յու^թ
15 ըլս տեսաք զչարչարանս : Հայեա տէր ՚ի
ծառայս քո և ՚ի գործս ձեռաց քոց , և
առաջնորդեա որդւոց նոցա , և եղիցի լոյս
16 տեառն Աստուծո , ՚ի վերայ մեր : Զգործս
ձեռաց մերոց ուղիղ արա ՚ի մեզ տէր ,
զգործս ձեռաց մերոց յաջողեա մեզ :

ՍԱՆՄՈՍ Դ.

ՕՐԻՆԱԿՆԵՐՆ ԳՈՒՅՆԵՐՆ ՚Ի ԴԱՍՏԵՐ :

1 Ո բնակեալն է յօգնութիւն բարձրեւ
լոյն , ընդ հովանեաւ Աստուծոյ յերկիւ
2 նըս հանդիցէ : Ասացէ տեառն ընդու
նելի իմեռ , ապաւէն իմ Աստուած և
3 ես յուսամ ՚ի նա : Նա փրկեսցէ զիս

յորքայթէ բրսողին, և ՚ի բանից խռո
վութենէ : Ի թիկնամէ չո իւր ընկալցի և
զքեզ, ՚ի հովանի թեւոց նորա յուսաս-
ւիս : Ու ակս զէն շուրջ եղեցի զքեւ 5
Ճշմարտութիւն նորա : Ոչ երկիցես դու 6
յերկիւղէ զիշելի և ոչ ՚ի նետէ որ թըռ-
չի ՚ի տուէ : Յէրէ որ շըջի ՚ի խաւարի, ՚ի 7
գայթակղութենէ զիւի ՚ի հասարակ ա-
տուր : Անկցին ՚ի կողմանէ քումմէ հա 8
զարք, և բիւրք ընդ աջմէ քումմէ, որ
առ քեզինչ ոչ մերձեսցին : Բայց միայն 9
աչօք քովք հայեսցիս դու, զհատուցու-
մըն մեղաւորաց տեսցես, զի դու տէր
յոյս իմ ես : Զբարձրեալն արարեր քեզ 10
ասլաւէն . ոչ հասցեն առ քեզ չարք, և
տանջանք մի մերձեսցին ՚ի յարկս քո :
Հընշտակոց իւրոց պատուիրեալ է վասն 11
քո ՚ի պահել զքեզ յամենայն Ճանապար-
հըս քո : Ի բազուկս լւրեանց ընկալցին 12
զքեզ, զի մի երբէք հարցես զքարի զոտն

13 Քո : Ե Վերայ իմից և քարբից զնասցիս
դու . առ ոտն կոխեսցես զառիւծն և
14 զիշշապն : Քանզի յիս յուսացաւ և
փրկեցից զնա . Հովանի եղէց նմա զի ծաւ
15 նեաւ զանուն իմ : Կարգասցէ առ իս և
ես լուտյց նմա , և առ նմա եղէց ՚ի նեւ
16 դութեան : Փրկեցից և փառաւոր արարից
զնա . երկայն աւուրբ ք լցուցից , և ցուցից
նմա զիրկութիւն իմ :

ՍԱՀՄՈՍ ԴԱ •

Սահմոս օրհնութեան , աւուր շահաթուց ՚է
Դա-ին :

1 Բարի է խոստովան լինել տեառն , ոազ
մոս ասել անուան քում բարձրեալ :
2 Պատմել առաւօտու զողորմութիւնս քո ,
3 զշշմարտութիւնս քո ՚ի զիշերի : Տաս
նաղեաւ սաղմոսարանաւ , ՚ի ծայն օրհ
կ նութեան գովել : Ուրախ արարեր զիս

տէր յարարածս քո, և ՚ի զործս ձեռաց
քոց ցնծացայց : Ո՞րպէս զի մեծ են զործք 5
քո տէր, և յոյժ խոր են խորհուրդք քու
Այր անզգամ զայս ոչ ծանիցէ, և ան 6
միտն զայս ոչ առնու ՚ի միտ : Ի ըուսա- 7
նել մեղաւորաց որսէս խոտ, ՚ի ծաղկել
այնոցիկ ոյք զործեն զանօրէնութիւն :
Սատակեսցին յաւիտեանս յաւիտենից . 8
և դու բարձրեալ ես յաւիտեանս տէր :
Զի ահա թշնամիք քո տէր, զի ահա 9
թշնամիք քո կորիցեն . ցըուեսցին ամե-
նե քեան որ զործեն զանօրէնութիւն : Բար 10
ձըր եղիցի որսէս զմիեղջերուի եղջեւը
իմ, և ծերութիւնիմ ՚ի ձէթ սլարարտու-
թեան : Ետես ակն իմ ՚ի թշնամիս իմ, որ 11
յարուցեալ են ՚ի վերայ իմ չորութեամբ,
՚ի նոսա լուիցէ ունկն իմ : Արդարքն որ 12
պէս զարմաւենիս ծաղկեսցին, որսէս
մայրքն Լիբանանու բազումք եղիցին :
Տնկեալք եղիցին ՚ի տան տեառն, ՚ի 13

գաւիթս Աստուծոյ մերոյ ծաղկեցին ,
14 Եւս և բազումք եղիցին ի ծերութիւն
պարարտութեան , զիրդք և լիափուկք
եղիցին ի սլատմել . ուղիղ է տէր Աս-
տուծած մեր , և ոչ զոյ ի նմա անիրա-
ւութիւն :

ՍԱՀՄՈՍ ԴԲ .

Յօրն առաջին ըստավորութեան , յոր հասպատակէցաւ
եւ իւր . օրհնութեան գովութեան ՚ի Դաւիթ :

- 1 **Տ**էր թաղաւորեաց վայելչութիւն զգե-
ցաւ , զգեցաւ տէր զօրութիւն ընդ
- 2 **մ**էջ իւր ածաւ : Հաստատեաց զաշխարհ՝
զի մի սասանեսցի . պատքաստ է աթոռ
քո ՚ի սկզբանէ յաւիտեանս դու ես :
- 3 **Ա**մբարձան զետք տէր , և համբարձին
զետք զձայնս իւրեանց . եւ յարիցեն
և զետք ՚ի գնացս իւրեանց : Ի ձայնէ

զուրց բազմաց սքանչելի եղեն զբօսանք
ծովուր : Աքանչելի ես դու տէր ՚ի թար 5
ձունս . վկայութեանց քոց մեք յոյժ
հաւատացաք : Տան քում վայելէ որբու 6
թիւն տէր , ընդ երկայն աւուրս :

ՍԱՆՄՈՍ ԴԳ .

Սաղման ՚ի Դաւիթ . Հայութաբեն :

Աստուած վրէժինդիր տէր Աստուած , 1
վրէժինդիր յայտնեցար : Բարձր լերոր 2
դատիս զերկիր . հատո զշատուցումն ամ
բարտաւանից : Մինչեւ յերբ մեղաւորք 3
տէր , մինչեւ յերբ մեղաւորք սլարծես
ցին : Բարբառեալ խօսեսցին զանի 4
ըաւութիւն . խօսեսցին ամենեքեան որ
դործեն զանօրէնութիւն : Զժողովուրդ 5
քո տէր խոնարհ արարին , և զժառան
գութիւն քո չարչարեցին : Զայրին և 6
զպանդուխտն սպանին , զըրբսն կոտու

բեցին, և ասացին ոչ տեսանէ զայս տէր,
և ոչ ՚ի միտ առնու Աստուած Յակով
7 բայ: Իմացարուք անզգամք ժողովրդոց,
և անմիտք մինչեւ յերբ ոչ առնուք ՚ի
8 միտ: Որուէս զի թէ որ անկեաց զունկն՝
ինքն ոչ լուիցէ, կամ որ ստեղծ զակն՝
9 ինքն ոչ տեսանիցէ: Որ խրատէ զազինս,
որպէս թէ ոչ յանդիմանեսցէ: ո՛ու
սուցանէ մարդոյ զզիտութիւն: տէր Ճա-
նաչէ զխորհուրդս մարդկան, զի են ըն-
10 դունայն: Երանի մարդոյ զոր խրատես
դու տէր, և յօրինաց քոց ուսուցանես
11 դու նմա: Ցածուցանես դու նմա զա-
ւուրսն չարութեան, մինչեւ փորեսցի
12 խորխորատ մեղաւորի: Ոչ մերժէ տէր
զժողովուրդ իւր, և զժառանգութիւն
13 իւր ոչ առնէ անտես: Մինչեւ դարձին
իրաւունք յարդարութիւն, ընկաւցին
զնա ամենեքեան որ ուղիղ են սրտիւք:
14 Ո՞յարիցէ ընդիս ՚ի վերայ չարաց, կամ

Յ Հաւասարեցէ ինձ ՚ի վերսյ այնոցիկ
որ գործեն զանօրէնութիւն : Թէ ոչ 15
տեառն օգնեալ էր ինձ , փոքր մի եւս
և բնակեալ էր անձն իմ՚ի դժոխս : Եւ 16
թէ առէի թէ ահա սասանեցան ոտք իմ,
ողորմութիւն քո տէր օգնէր ինձ : Ըստ 17
բազումցաւոց սրտի իմոյ , մինիթարութի
քո ուրախ առնէր զանձն իմ : Մի՛ հաւ 18
ւասարեցէ քեզ աթոռ անօրէնութեան.
՞ պատճառէ զվաստակս ընդդէմ հրա
մանի : Որսացան զանձն արդարոյ , և 19
զարիւն անբիծ պարտաւոր առնէլնեղեւ 20
տէր ապաւէն իմ , Աստուած օգնական
յուսոյ իմոյ : Հաստուցէ նոցա տէր ըստ 21
անօրէնութեան նոցա , ըստ չարութեան
նոցա կործանեցէ զնոսա տէր Աստ
ուած մեր :

ՍԱՀՄՈՍ Դ.Դ.

ՕՐԻՆԱԿԻՆ ԳՈՒՅՆԵԱՆ 'Ի ԴԱՎԻԼ :

1 Եկայք ցնծասցուք 'ի տէր, աղաղակես
2 ցուք առ Աստուած փրկիչ մեր : Կան-
խեսցուք առաջի նորա խոստովանու-
թեամբ, սաղմոսիւք աղաղակեսցուք առ-
3 նա : Աստուած մեծ է, տէր թսգաւոր
4 մեծ 'ի վերայ ամենայն երկրի : Ի ձեռս
նորա են ամենայն տիեզերք երկրի, բարձ-
5 ըութիւնք լերանց նորա են : Նորա է
ծով և նա սրար զնա, և զցամաք ձեռք
6 նորա ստեղծին : Եկայք երկիլպսզցուք
նմա, անկցուք և լացցուք առաջի
7 տեառն արարչեն մերոյ : Նա ինքն է տէր
Աստուած մեր, մեք ժողովուրդք ձե-
8 ռին նորա և խաշն ալօտի նրբա : Այ-
սօր եթէ ձայնի նորա լսիցէք, մի խստա-
ցուցանէք զսիրտս ձեր ոլուկս 'ի դառնու-

թեանն : Յաւուրն փորձութեան յանա 9
պատի , ուր փորձեցին զիս հարքն ձեր .
Քննեցին զիս և տեսին զգործս իմ զքա-
ռասուն ամ : Զանացայ ընդ ազգին ընդ 10
այնմիկ և ասացի՝ միշտ մոլորեալ են սըս-
տիւք . և նոքա ոչ ծանեան զՃանապար-
հըս իմ : Որպէս երդուայ 'ի բարկութեան 11
իմում , թէ մտցեն 'ի հանգիստ իմ :

ՍԱՆՄՈՍ ԴԵ •

Սաղմոս 'ի Դաւիլ . 'ի Համանակի և պամա-
րըն շինոյա :

() Հնեցէք զտէր յօրհնութիւն նոր . 1
օրհնեցէք զտէր ամենայն երկիր : Օրհնե- 2
ցէք զտէր , և օրհնեցէք զանուն նորա .
աւետարանեցէք օր ըստ օրէ զիբկութի
նորա : Պատմեցէք 'ի հեթանոսս զիառա 3

Նորա , յամենայն ժողովուրդս զսքանչե-
4 լիս նորա : Մեծ է տէր և օրհնեալ է
յոյժ , ահարկու է նա ՚ի վերայ ամենայն
5 կռոց : Ամենայն կռուռք հեթանոսաց
6 գեւք են , այլ տէր զերկինս արար : Խոս-
տովանութիւն և վայելչութիւն է պ-
ռաջի նորա . սրբութիւն և մեծվայել-
7 չութիւն է ՚ի սրբութեան նորա : Մա-
տուցէք տեառն տոհմք ազանց , մատու-
ցէք տեառն զիառս և զալատիւ . մա-
տուցէք տեառն զիառս անուան նորա :
8 Առէք սլատարադս և մտէք ՚ի սրահս նո-
րա , երկիր տլաղէք տեառն ՚ի զաւիթս սըր-
բութեան նորա , և խոռովոցի յերեսաց
9 նորա ամենայն երկիր : Ասացէք ՚ի հեթա-
նոսս՝ թէ տէր թազաւորեաց , հաստա-
տեաց զաշխարհ զի մի սասանեսցի , և
10 դատի զժողովուրդս ուղղութեամբ : Ու-
րախ եղեցին երկինք և ցնծաւցէ երկիր ,
զուարձասցի ծով լրիւիւրով . ցնծասցեն

դաշտք սր ՚ի նոռա : Յայնժամցնծասցեն 11
ամենայն ծառք անտառի յերեսաց տեա-
ռըն զի գայ , և գայ նա դատել զերկիր :
Դատի զտէն զերս իրաւամբք , և զժողու 12
վուրդս ամենայն ճշմարտութեամբ իւրով :

ՍԱՆՄՈՍ Հ. Զ.

Սանմոս ՚ի Դամակիւ . ՚ի Ճարտարիւ Ռի Եւիլը
հասկառ չէ շահ :

Տէր թագաւորեաց ցնծասցէ երկիր . ու 1
ըսիս եղիցին կղզիք բաղումք : Ամալ և 2
մէգ շուրջ են զնովաւ . յիրաւունս և
յարդարութիւն ուղղեալ է աթոռ նո-
րա : Հուր առաջի նորա գնասցէ , այրես 3
ցէ շուրջ զթշնամիս նորա : Երեւեցան 4
փայլատակունք նորա տիեզերաց . ետես
և սասանեցաւ երկիր : Լերինք որպէս մամ 5
հալեսցին յերեսացտեառն , յերեսաց տեա-
ռըն ամենայն երկիր : Պատմեսցեն երկինք 6

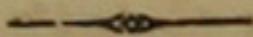
զարգարութիւնորա. տեսին ամենայն ժողով
7 վաւրդք զիառանորա. Ամաչեսցեն ամենի -
քեան որ երկիրպագանեն կոոց, և ոյք տար
8 ծին ՚ի գրօշեալսն իւրեանց. Երկիրպաղցեն
նմա ամենայն հրեշտակք նորա, զիւ լու-
ւաւ և ուրախ եղեւ Սիով, և ցնծաս-
ցեն դստերք Յուդայ լատն իրաւանց
9 քոց տէր. Զիւ գու բարձրեալ ես ՚ի վե-
րայ ամենայն երկը, յոյժ բարձրացար
10 ՚ի վերայ ամենայն կոոց. Ոյք սիրէք
զտէր՝ ատեցէք զչարութիւն՝ տահէ տէր
զանձինս սըբոց իւրոց, ՚ի ձեռաց մեղա-
11 ւորի փրկեսցէ զնոսա. Լոյս ծագեաց
արդարոց, ուղղոյ սըտից եղեւ ուրախու-
12 թիւն. Ուրախ եղերուք արդարք ՚ի տէր,
խոստովան եղերուք յիշատակին սըբու-
թեան նորա.

ՍԱՀՄՈՍ ԴԵ.

Առաջնա ՚ի Դաստիւ . օրհնութիւն :

Օրհնեցէք զտէր յօրհնութիւն նոր , զի 1
սքանչելիս արար : Փրկեաց զնա աջ 2
իւր , և բազուկ սուրբ իւր : Եցուց տէր 3
զիրկութիւն իւր . առաջի ազգաց յայտ-
նեաց զարդարութիւն իւր : Յիշեաց ու 4
զորմութեամբ իւրով զՅակովիլը , Ճշմար-
տութեամբ իւրով զտունն իսրայելի . և
տեսին ամենայն ծագք երկրի զիրկութիւն 5
Աստուծոյ մերոյ : Աղաղակեցէք առ տէր
ամենայն երկիր , օրհնեցէք ցնծացէք և 6
սաղմոս ասացէք : Սաղմոս ասացէք Աս-
տուծոյ մերումօրհնութեամբ , օրհնու-
թեամբ և 'ի ձայն սաղմոսաց : Ի ձայն 7
օրհնութեան կոածոյ փողոյ օրհնութեամբ
ցնծութեամբ , և 'ի ձայն եղջեր փողոյ .
և աղաղակեցէք առաջի թաղաւորին

8 տեառն : Խորովեսցի ծով լրիւ իւրով ,
տիեզերք և ամենայն ընակիչք նորա , և
զետք ծափս հարցեն ՚ի միասին ձեռամբ :
9 Լերինք ցնծասցեն առաջի տեառն զե
զայ , և հասեալ է տէր ՚ի դատել զեւկիր :
10 Դատի զաշխարհս արդարութեամբ , զժու-
ղովուրդս իւր ուղղութեամբ :

ՍԱՀՄՈՍ Դ. •

Առշմոս ՚ի Դատին :

1 Տէր թաղաւորեաց՝ բարկացան ժողո-
վուրդք . որ նստի ՚ի քրովբէս՝ սասանե-
2 ցաւ երկիր : Տէր ՚ի Սիովն մեծ է , և բար-
ձըր է ՚ի վերայ ամենայն ժողովրդոց :
3 Խոստովան եղիցուք անուան քում մե-
ծի , զի ահաւոր և սուրբ է . և պատիւ
4 թաղաւորի զիրաւունս ոիրէ : Դու պատ-

բաստեցեր զուղղութիւն . զիրաւունս և
զարդարութիւն Յակովը դու արարեր
Բարձր արարէք զտէր Աստուած մեր . 5
երկիր պագէք պատուանդանի ստից նորա
զի սուրբ է : Մովլուս և Ահարոնին երեւ 6
ցունք նորա . Այսմուէլընդ այնոսիկ որ
կարդան զանուն նորա : Կարդային առ 7
տէր և նա լսէր նոցա , և 'ի սիւն ամօլոյ
խօսէր ընդ նոսա , Պահէին զիկայութիւն 8
նորա , և զհրամանս զոր ետ նոցա : Տէր 9
Աստուած մեր դու լսէիր նոցա . Ասու
ուած դու քաւիչ լինէիր , վրէժինդիր
'ի վերայ ամենայն դործոց նոցա : Բարձր 10
արարէք զտէր Աստուած մեր . երկիր պա-
գէք 'ի լեառն սուրբ նորա , զի սուրբ է
տէր Աստուած մեր :

ՍԱՆՄՈՍ ԴԹ.

Սաշմոս խոսքով նույնական է Դաստիլ :

Աղաղակեցէք առ տէր ամենայն եր 1

կիր, ծառայեցէք տեառն ուրախութեամբ ։
2 ԱՄԹԷՔ առաջինորա ցնծութեամբ, ծաւ
3 ներուք զինա է տէր Աստուած մեր: Նա
արար զմեղ և ոչ մեք էաք, մեք ժողով
է վուրդք և խաշն արօտինորա, ԱՄԹԷՔ ընդ
դրունս նորա խոստովանութեամբ, եւ
5 օրհնութեամբ ՚ի յարկս նորա: Խոստովան
եղերուք տեառն, և օրհնեցէք զանուն
6 նորա: Քաղցր է տէր՝ յաւիտեան է ողով
մութիւն նորա: ազգէ մինչեւ յազգ է
Ճշմարտութիւն նորա:

ՍԱՆՄՈՍ Ճ.

Սաշմոս ՚ի Դաստիլ:

1 Յողորմութիւն և յիրաւունս օրհնեցից
զքեղտէր: սաղմաս ասացից և ՚ի միտ աւ
2 ոից: Ճանապարհ անրիծ մինչեւ եկեսցէ
առիս, զինայի ես յանքծութեան ուրը
3 տի իմոյ ՚ի մէջ տանիմոյ: Ոչեղի առաջի

աչացիմոցիրս անիրաւութեան . ոյք առ
նէին զուրացութիւն, ատեցի : Ոչ մերձեւ 4
ցաւ առ իս որ թիւըն էր որտիւ, խոտու
թեաւ յինէն անզղամին, և եսինչ ոչ փոյթ
առնէի : Որ խօսէր դաղտ զընկըրէ իւրմէ, 5
զնտ բացէ ՚ի բաց հալածէի : Որ ամպար-
տաւան էր աչօք և աղաչ սրտիւ, ընդ-
նմա և հաց ոչ ուտէի : Աչք իմ՚ի հաւա- 7
տացեալս երկըի, զի նստցին նոքա ընդ
իս : Որ զնայր ՚ի ճանառարհ անքիծ, նա 8
սրաշտէր զիս : Ոչ բնակէր ՚ի մէջ տան ի- 9
մոյ՝ որ առնէր զամոլարտաւանութիւն .
որ խօսէր զանիրաւութիւն՝ չէր աջողեալ
նմա առաջի աչացիմոց : Ընդ առաւօտս 10
սպանանէի զամենայն մեղաւորս երկըի . սա-
տակիցից ՚ի քաղաքի տեառն զամենե-
սեան որ գործեն զանօրէնութիւն :

ՍԱՀՄՈՍ ՃԱ.

Աղօնք ուրիշ . իբրև - Յանձնահամեմ առաջի Տէս-
ալն ավագանեած պահպատճան է - ը :

1 Տէր լուր աղօթեց իմոց , աղաղակ իմ
առ քեզ եկեսցէ , մի դարձուցաներ զերեւ
2 սըս քո յինէն : Յաւուր նեղութեան ի
մոյ խոնալհեցո առ իս զունին քո . յու-
րում աւուր կարդամ առ . քեզ , վաղվա-
3 դակի լուր ինձ : Վակառեցան որպէս ծուխ
աւուրք իմ և ոսկերք իմ որպէս խոիւ չո-
կ լացան : Հարաւ իս որպէս խոս և ցա-
մաքեցաւ սիրտիմ . մոռացայ ուտել զհաց
5 իմ ի ծայնէ հեծութեան իմոյ : Կցեցաւ
ոսկը իմ իմարմին իմ նմանեցի ևս հաւալա-
6 սան յանապատի : Եղէ ևս որպէս բու-
րաւերակի , տքնեցայ և եղէ որպէս
7 չնչղուկ միայն ի տանիս : Նախա-
տեցին զիս թշնամիք իմ զօրհանապազ , և

զովիշք իմ ինեւ երդնուին : Զ մոխիր որ 8
պէս հաց կերայ, և զըմակելի իմ արտասուօք
խառնեցի : Յերեսացբարկութե սրտմտութե 9
քո , զի դու բարձր արարեր և խռովեցու
ցեր զիս : Աւուրք իմ որպէս հովանի ան 10
ցին , և ես որսլէս խոտ ցամաքեցայ : Դու 11
տէր յաւիտեան կաս , և յիշատակ քոյ
ազգէ մինչեւ յազգ : Դու յարուցեալ 13
զթասցիս 'ի վերայ Սիովնի , ժամանակ զը-
թալոյ նորա հասեալէ ժամ : Հայեցան 15
ծառայք քո ընդ քարինս նորա , և 'ի
հող նորա զթասցեն : Երկնցեն հեթանոսք 16
յանուանէ քումմէ , և ամենայն թաղա-
ւորք երկրի 'ի փառաց քոց : Շինէ տէր 17
զԱիովն , և երեւեցի փառօք իւրովք 'ի
նմա : Հայեցաւ նա յաղօթս խոնարհաց , 18
և ոչ արհամարհեաց զինդրուածս նոցա :
Գրեսցի այս յազգ այլ , ժողովուրդ զոր 19
ստացեալ է օրհնեսցէ զտէր : Հայեցաւ 20
նա 'ի բարձանց 'ի որբութենէ իւրմէ , տէր

21 յերկնից յերկիր հայեցաւ : Լսել զհեւ
ծութիւն կասլելոց , և արձակել զորդիս
22 մահապարտաց : Պատմելի Սիովն զանուն
տեառն , և զօրհնութիւնս նորա յԵրու
23 սաղէմ : Ժողովել ժողովրդոց ՚ի միասին ,
24 և թաղաւորաց ծառայել տեառն : Պա-
տասխանի ետ նմա ՚ի Ճանապարհի զօրու-
թեան իւրոյ , զնուազութիւն աւուրց
իմոց ասա ինձ , և մի հաներ զիս ՚ի կէս
աւուրց իմոց զի յազգէ յազգ են ամք
25 քո : Ի սկզբանէ տէր զհիմունս երկրի
հաստատեցեր , և գործք ծեռաց քոց եր-
26 կինք են : Կոքա անցանեն և դու կաս ե-
27 մնաս յաւիտեան : Ամենեքեան որպէս
ձորձս մաշեսցին , ոլսէս վերարկուս փո-
28 խեսցես զնոսա և փոխեսցին : Բայց դու
նոյն իսկ ես , և ամք քո ոչ անցանեն . որ
զիք ծառայից քոց բնակեսցեն ՚ի նմա , և
զաւակի նորա յաւիտեան աջողեսցի :

ՍԱՀՄՈՍ ՃԲ.

Սաշմոս ՚ի Դաստիլ :

Օրհնեա անձն իմ զտէր, և ամենայն ոռ 1
կերք իմ զանուն սուրբ նորա : Օրհնեա 2
անձն իմ զտէր, և մի մոռանար զամենայն
տուրս նորա : Ո Քաւէ զմեղս քո, բժշկէ 3
զամենայն հիւանդութիւնս քո : Ո Փրկէ 4
յապականութենէ զկեանս քո, պսակէ
զքեզ ողորմութեամբ և զթութեամբ : Ո 5
լնու ՚ի բարութենէ զցանկութիւն քո, որ
պէս արծուի մանկութիւն քո : Առնէ ո 6
զորմութիւնս տէր, և իրաւունս ամենայն
զրկելոց : Եցոյց տէր զշանապարհս իւր 7
Մովսէսի, և որդւոցն Իսրայէլի զկամսիւր:
Գթած ողորմաց է տէր, երկայնամլու և 8
բազումողորմ, Ոչ իսսլառ բարկանայ տէր, 9
և ոչ յաւիտեան ոլահէ ոխս : Ոչ ըստ 10
մեղս մեր արար մեզ, և ոչ ըստ անօրէ:

- 11 Նութեան մերում հատոյց մեզ : Այլոք
ալէս բարձը են երկինք յերկը , այնպէս
զօրացոյց տէր զողորմութիւն իւր ՚ի վեւ
12 ըայ երկեղածաց իւրոց : Որչուի հեռի
են արեւելք յարեւմտից , այնպէս հեռի
13 տրար ՚ի մէնջ զանօրէնութիւնս մեր : Ուշ
ալէս դժայ հայր ՚ի վերայ որդւոց իւրոց ,
այնպէս դժայցաւ տէր յերկեղածս իւր .
14 Զի՞նա դիտաց զստեղծուածս մեր , և յիւ
15 շեաց թէ հող եմք : Մարդոյ որպէս խու-
տոյ են աւուրք իւր , որպէս ծաղիկ ՚ի
16 վայրի այնպէս ծաղկէ : Շնչէ ՚ի նա հողմ
և ոչէ , և ոչ եւս երեւի տեղի նորա :
17 Բայց ողորմունի տեառն մնայ յաւիտեանս
յաւիտենից ՚ի վերայ երկեղածաց իւրոց ,
և արդարութիւն նորա որդւոց մինչեւ
18 յորդիս : Ուր պահեն զուխտ նորա , յիւ
շեն զսլատուիրանս նորա և առնեն զնա :
19 Տէր գերկինս ոլատրատեաց դաժոռ իւր .
տրքայութիւն նորա ամենեցուն տիրէ :

Օրէնեցէք զտէր ամենայն հրեշտակք նու 20
ըա , հզօրք զօրութեամբ որ առնէք ըզ-
բան նորա , 'ի լսել ձայնի սկատզամաց նո-
րա : Օրէնեցէք զնա ամենայն զօրու 21
թիւնք նորա , սկաշտօնեայք և արարողք
կամաց նորա : Օրէնեցէք զնա ամենայն 22
զործք նորա . ընդ ամենայն տեղիս է տէ-
րութիւն նորա . օրէնեա անձն իմ զտէր :

ՍԱՀՄՈՍ ՃԳ.

Սահմոս 'ի Դասին . 'ի վերայ աւելաբհագործ
արարածոյ :

(Օրէնեա անձն իմ զտէր , տէր Աստ- 1
ուած իմմեծ եղեր յոյժ : Խոստովանու-
թիւն և մեծվայելչութիւն զզեցար , ար-
կար զլոյս որպէս զօթոց , ձգեցեր զերկի-
նլս որպէս խորան , և յարկար 'ի վե-

3 բայ ջուրց զվերնայարկս նորա : Ո դնէ
յամպս զգնացս իւր , և շըջի նա ՚ի վե
կ բայ թեւոց հողմոց : Ո արար զհրեշտակս
իւր յոգիս , և զալաշտօնեայս իւր ՚ի հուր
5 կիզելս : Հաստատեաց զերկիր ՚ի վերայ
հաստատութեան իւրոյ . մի սասանեսցի
6 յաւիտեան : Խորք որպէս զգեստ վերար
կու է նորա . ՚ի վերայ լերանց կուցցեն
7 ջուրք : Ի սաստէ քումմէ փախիցեն , և
՚ի ձայնիէ որոտալոյ քումմէ սարսեսցեն .
8 Ելանեն լեռնանան և իջանեն դաշտա
նան ՚ի տեղի յոր հաստատեցեր զնոսա :
9 Սահման եղիր և ոչ անցանեն , և ոչ ետ
10 դառնան ՚ի ծածկել զերկիր : Առաքե
ցեր զաղբիւրս ընդ ծործորս , ՚ի մէջ լե
11 ըանց գնասցեն ջուրք : Արբուցանէ զա
մենայն զազանս վայրի . յադեսցին ցիոք
12 ՚ի ծարաւս իւրեանց : Անդ թռչունք եր
կնից բոյնս դիցեն , և ՚ի միջոյ վիմաց տա
13 ցեն զձայնս իւրեանց : Արբուցանէ ըզ-

Հերինս ՚ի շտեմարանաց իւրոց , ՚ի պտղոյ
զործոց իւրոց լցցի երկիր : Բուսուցեր 14
զխոտ ՚ի լերինս , զդալարի ՚ի ծառայու-
թիւն մարդկան : Հաներ զհաց յերկրէ , 15
զինի ուրախ առնէ , իւղ զուարթ , և հաց
հաստատէ զսիրտ մարդոյ : Յագեսցին 16
ծառք տեառն , և մայրքն լիբանանու
զորս զուն տնկեցեր : Անդ թռչունք եր 17
կնից ձազս հանցեն , և բոյն արագլի ա-
պաւէն է նոցա : Լերինք բարձունք եղ 18
ջերուաց , և վէմք ասլաւէն նապաստա-
կաց : Արարեր զլուսին վասն ժամանա 19
կի . արեգակն ծանեաւ զժամ մտանելոյ
իւրոյ : Արարեր զխաւար՝ և եղեւ զիշեք . 20
՚ի նմա զնան ամենայն զաղանք անտառի :
Կորիւնք առիւծուց մոնչեն և յափիշտա 21
կեն , և խնդրեն յԱստուծոյ զկերակուր
իւրեանց : Ի ծաղել արեւու ժողովին , 22
և ՚ի մորիս իւրեանց զադարեն : Ելանէ 23
մարդ ՚ի զործս իւր , և ՚ի վաստակս ձեւ

24 ռաց իւրոց մինչեւ յերեկոյ : Ուրուս զի
մեծ են զործք քո տէր , զամենայն ինչ
իմաստութեամբ արարեր , և լցաւ երկիր
25 ստացուածովք քովք : Այս ծով մեծ
ե անդորր , 'ի սմա է սողուն՝ ոյր ոչ զոյ
թիւ , զազանք մեծամեծք և մանունք .
'ի սմա և նաւք գնան , վիշապն զոր ըս
26 տեղծեր խաղալ նովաւ : Ամենեքեան
քեզ սպասեն , եւ դու տաս կերակուր
27 նոցա 'ի ժամու : Տաս դու նոցա և կե
րակրին , բանաս զձեռն քո՞ կերակրես
28 զամենեսեան կամօք քովք : Դարձուցա
նես զերեսս քո 'ի նոցանէ և խռովին ,
հանես զոգի 'ի նոցանէն՝ սլակասին և 'ի
29 հող դառնան : Առաքես զոգի քո և ըս
տանաս զնոսա , և նորոգես զերեսս երկ
30 ըի : Եղիցին փառք տեառն յաւիտեան ,
31 տէր ուրախ եղիցի յարարածս իւր : Ո
հայի յերկիր և տայ դողալ սմա , մերձի
32 չ լերինս և ծխեսցին : Օքչնեցից զտէր ՚

կեանս իմ, սաղմոս ասացից Աստուծոյ
իմոյ մինչեւ եմես : Քաղցր եղիցի նմա 33
օրհնութիւն իմ, և ես ուրախ եղէց ՚ի
տէր : Պակասեսցին մեղաւորք յերկրէ, 34
ամառիշտ մի եւս գտցի ՚ի նմա : օրհնեա
անձն իմ զտէր :

ՍԱՀՄՈՍ ՃԴ .

ԱԼԵԼՅԱՒԹ :

Խոստովան եղերուք տեառն և կարդա 1
ցէք զանուն նորա, պատմեցէք ՚ի հեթա-
նոսս զգործս նորա : Օրհնեցէք և սաղմոս 2
ասացէք նմա : պատմեցէք զամենայն ըս-
քանչելիո նորա, և գովեցարուք յանուն
սուրբ նորա : Ուրախ եղիցին սիրտք այ 3
նոցիկ որ խնդրեն զտէր . խնդրեցէք զտէր
և հզօրք եղերուք, խնդրեցէք զերեսս
նորա յամենայն ժամ : Յիշեցէք զոքան 4
չելիս նորա զոր արար, զարուեստոս և զիւ-

5 բաւունս ըերանոյ նորա : Զաւակն Աբ-
րահամեան ծառայք նորա , որդիք Յա-
6 կովքայ . ընտրեալք նորա : Նա ինքն է
տէր Աստուած մեր • յամենայն երկրի
7 են իրաւունք նորա : Յիշեաց յաւիտե-
նից զուխտ իւր , և զբանն զոր պատուի-
8 ըեաց մինչ ՚ի հազար ամ : Զուխտն զոր
եղ Աբրահամու , և զերդումն իւր ընդ
9 Սահակայ : Հաստատեաց առ Յակով
զհրաման իւր , և առ Իսրայէլ զուխտ
10 իւր յաւիտենից : Ասէ՝ ձեզ տաց զերկի-
րըն քանանու , զիլիճակ ժառանգութեան
11 ձերոյ , Զի էին նոքա թուով սակաւ ,
12 նուազք և պանդուխտք ՚ի նմա : Անցին
նոքա ազգէ յազգ , ՚ի թագաւորութենէ
13 ՚ի ժողովուրդ յայլ : Ոչ եթող մարդկան
մեղանչել նոցա , կշտամբեաց զթագաւո-
14 րըս վասն նոցա : Մէ՛ մերձենայք ասէ
յօծեալս իմ , և ՚ի մարդարէս իմ մի մե-
15 ղանչէք : Կոչեաց սովոր յերկիր նոցա , զա-

մենայն զօրութիւն հայի երեկ : Առա 16
քեաց առաջի նոցա սյր , ՚ի ծառայու-
թիւն վաճառեցաւ Յովսէի : Խոնարհ 17
արարին ՚ի կապանս զոտս նորա , և անց
ընդ երկաթս անձն նորա : Մինչեւ եւ 18
կեսցէ բան նորա , և բան տեառն փոր-
ժեաց զնա : Առաքեաց թագաւորն եւ եւ 19
լոյժ զնա , իշխան ժողովրդեան եթող
զնա : Կացոյց զնա տէր տան իւրոյ , եւ 20
խան ՚ի վերայ ամենայն ստացուածոցիւ-
րոց : Խրատեւ զիշխանս նոցա որպէս զին 21
քըն , և զծերս նոցա իմաստունս արաս-
ցէ : Եմուտ Խրայէւ յեգիսլոս . Յա 22
կովը պանդխտեցաւ յերկիր Քամայ : Ա 23
չեցոյց զժողովուրդ իւր յոյժ , և զօրա-
ցոյց զնոսա քան զժշնամիս իւր : Դար 24
ձոյց զսիրտս նոցա ատեւ զժողովուրդ
իւր , և ՚ի նենգեւ զծառայս իւր : Առա 25
քեաց զՄվսէս ծառայ իւր , և զԱհա-
բովն ընտրեաւ իւր : Ետ նոցա զբան նը 26

շանաց իւրոց , և զարուեստս իւր յեր
27 կեր քամայ : Առ աքեաց խաւար և խա-
ւարեցոյց զնոսա , զի դառնացուցին ըզ-
28 բան նորա : Դարձոյց յարիւն զգետս նո-
ցա , և սպան զամենայն ձկունս նոցա :
29 Եռաց յերկիր նոցա դորտ , ի շտեմարա
30 նըս իժագաւորաց նոցա : Ասաց և եկն
շանաձանձ , և մժիխ ընդ ամենայն սահ-
31 մանս նոցա : Դարձոյց զանձրեւս նոցա
ի կարկուտ , և հուր յերկիր նոցա բոր-
32 բոքեցաւ : Հար զայզիս և զթզենիս նո-
ցա , և փշրեաց զամենայն ծառս սահ-
33 մանաց նոցա : [Ասաց և եկն մարախս եւ
34 խառնիձ , զի ոչ զոյր թիւ : Եկեր զամե-
նայն խոտ երկրի նոցա , սպառեաց զա-
35 մենայն պտուղ անդոյ նոցա : Հար զամե-
նայն անդրանիկս Եղիպտացւոց , զսկիզբն
36 ամենայն լաստակոց նոցա : Հան զնոսա
ոսկւոյլ և արծաթոյլ , և ոչ զոյր յազդի
37 նոցա հիւանդ : Ուրախ եղեւ Եղիպ-

տոս ընդ ելանել նոցա , զի անկաւ ահ
տեառն ՚ի վերայ նոցա : Ափոեաց ամալ 38
հովանի առնել նոցա ՚ի տուէ , և հրով
լոյս տայր նոցա ՚ի գիշերի : Խնդրեցին և 39
եկն լորամարգի . և հացիւ երկնից լցոյց
զնոսա : Եհար զվէմն և բղխեցին ջուրք , 40
և զնացին զետք ընդ անջրդիս : Յիշեաց 41
զբան իւր սուրբ , որ ընդ Աբրահամու
ծառայի իւրում : Եհան զժողովուրդ 42
իւր ցնծութեամբ , և զընտրեալս իւր ու-
րախութեամբ : Ետ նոցա զգաւառս հե 43
թանոսաց , ՚ի վաստակս ժողովրդոց ժա-
ռանզեցոյց զնոսա : Զի պահեսցեն զվը 44
կայութիւնս նորա , և զօրէնս նորա
խնդրեսցեն :

ՍԱՀՄՈՍ ՃԵ •

Աւելութեա:

1 Վոստովան եղերուք տեառն զի քաղցը է, զի յաւիտեան է ողորմութիւն
2 նորա: Ո՞ խօսեսցի զզօրութիւնս տեառն,
լսելի արասցէ զամենայն օրհնութիւնս
3 նորա: Երանի ոյք սլահեն զիրաւունս
և առնեն զարդարութիւն յամենայն
4 ժամ: Յիշեա զմեզ տէր ընդ հաճոյս ժողովեան քո, և այց արա մեզ 'ի փը
5 կութեան քում: Տեսցուք մեք զքաղցութիւնն ընտրելոց քոց: ուրախ եղիցուք յուրախութեան ազգի քո, և զուցուք յուրախութեան գութեան քում: Իւղուք մեք 'ի ժառանգութեան քում:
6 Մեղաք մեք ընդ հարսն մեր, անօրինեցաք և յանցեաք: Հարքն մեր յԵղիստոս ոչ իմացան զսքանչելիս քո, և ոչ յիշեցին զբազում ողորմութիւնս քո:

Բարկացուցին զքեղ յանցանելնիւրեանց 8
ընդ ծով կարմիր, փրկեաց զնոսա լիան
անուան իւրոյ զի ծանիցին զզօրութինո-
րա : Սաստեաց ի ծով կարմիր և ցամաքե- 9
ցաւ. առաջնորութեաց նոցա ընդ անդուն-
դըս որուէս ընդ անապատ : Կեցոյց զնո- 10
սա ի ձեռաց ատելեաց նոցա, և փրկեաց
զնոսա ի ձեռաց թշնամեաց նոցա : Տաճ- 11
կեաց ծով զնեղիչս նոցա, և մի ի նոցա-
նէ ոչ սալրեցաւ : Հաւատացին ի բան 12
նորա, և օրհնեցին զօրհնութիւնս նորա :
Վաղիլաղեցին և մոռայան զզործս նորա, 13
և ոչ անսացին խորհրդոյ նորա : Ցանկա- 14
ցան զցանկութիւն յանապատի, և փոր-
ձեցին զԱստուած յանջրդի : Ետ նոցա 15
դինդրուածս նոցա . առաքեաց զլիու-
թիւն յանձինս նոցա : Բարկացուցին ըզ 16
Մովուէս ի բանակի, եւ զԱհարովն
սուրբ տեառն : Բացաւ երկիր եւ 17
եկուլ գլագան, եւ ծածկեաց ըզ-

18 բանակսն Զաբիրովնի : Հուր վառեցաւ ՚ի ժողովս նոցա , և բոց մաշեաց

19 զմեղաւորս : Արարին որթ ՚ի քորեք , և երկիրագին սլատկերին , և փոխեցին զիառը իւրեանց ՚ի նմանութիւն որթու խոտակերի : Մոռացան զԱստուած կենացար իւրեանց , որ արար զմեծամեծս իւր յԵղիպտոս , զսքանչելիս իւր յերկիր Քամայ , և զահ իւր ՚ի վերայ Կարմիր ծու

20 վուն : Ասաց սատակել զնոսա , եթէ ոչ Մովսէս ընտրեալ կայր առաջի նորա :

22 Դարձաւ առ տէր և անցոյց զբարկութիւն նորա , զի մի սատակեսցին նոքա :

23 Անարգեցին զերկերն ցանկալի , և ոչ հաւատացին բանի նորա :

24 Հատացին բանի նորա : Տրտնջեցին ՚ի բանակսիւրեանց , և ոչ լուան ծայնի տեաւուն :

25 ուն : Համբարձ զձեռն իւր ՚ի վերայ նոցա , հարկանել զնոսա յանապատի : Ցըրուեսցի զաւակ նոցա ընդ հեթանոսս , ցըրուեսցի զաւակ նոցա ընդ զաւառս :

Պղծեցան նոքա ՚ի բելքեղովը , կերան 27
զզոհեալ և զմեռելոտի բարկացուցին զնա 28
՚ի դործս իւրեանց , յաճախեաց ՚ի վերայ
նոցա բեկումն : Ասլա եկաց ՚ի մէջ Փե 29
նէչես , քաւեաց և արգելաւ մահ . հա
մարկեցաւ նմա յարդարութիւն ազգէ մին
չեւ յաւիտեան : Բարկացուցին զնա ՚ի 30
ջուլսն հակառակութեան . չարչարեցաւ
Մուլսէս վասն նոցա , զի դառնացուցին
զոզի նորա : Հրամայեաց շրթամբք իւ 31
ըովլք , և ոչ սատակեցին զազգսն զոր ա
սաց նոցա տէր : Խառնակեցան ընդ հե 32
թանոսս և ուսան զդործս նոցա , ծառա
յեցին կոոց նոցա , և եղեւ նոցա ՚ի գայ
թակղութիւն : Զոհեցին զուստերս և 33
գդստերս իւրեանց դիւաց , և հեղին ա
րիւն անբիծ : Արիւն ուստերաց և դըս 34
տերաց իւրեանց , զոր զոհեցին կոոցն
քանանու : Շաղախեցաւ երկիր յարե 35
նէ նոցա , և պղծեցաւ ՚ի գործոց նոցա ,

զի պոռնկեցան ՚ի գնացս իւրեանց :

36 Բարկացաւ սրտմտութեամբ տէր ՚ի վերայ ժողովրդեան իւրոյ, և գարշեցոյց

37 զժառանգութիւն իւրյոյժ : Մատնեաց զնոսա ՚ի ձեռս հեթանոսաց, տիրեցին նոցա ատելիք իւրեանց, և թշնամիք իւրեանց նեղեցին զնոսա, և խոնարհ եղեն

38 ՚ի ներքոյ ձեռաց նոցա : Բազում անդամ փրկեաց զնոսա, և նոքա դառնացուցին զնա ՚ի խորհուրդս իւրեանց, և կորացան

39 յանօրէնութեան իւրեանց : Հայեցաւ տէր ՚ի նեղութիւնս նոցա, ՚ի լսել ձայնի

40 աղօթից նոցա : Յիշեաց զուխտ իւր և զղջացաւ ըստ բազում ողորմութեան իւրում. ետ զնոսա ՚ի զթութիւնս առաջ:

41 ջի ամենայն գերչաց նոցա : Փրկեա զմեզ տէր Աստուած մեք, և ժողովեա զմեզ

42 ՚ի հեթանոսաց : Խոստովան եղիցուք առան քում սրբոյ, և պարծեսցուք

43 յօրհնութիւնս քո : Օրհնեալ տէր Աս-

տուած իորայելի յաւիտեանս յաւիտե-
նից : Եւ ասասցէ ամենայն ժողովուրդն 44
եղիցի եղիցի :

Կանոն Դուշայն է : Ապշմու ժէ : Տունի յժդ .

ԱՆՕԹՔ ԵԶԵԿԻԱՅ ԱՐՔԱՅԻ ՀԸ-
ԲԵԱՏԱՆԻ , Ի ԺԱՄԱՆԱԿԻ ՅՈ-
ՐՈՒՄ ՀԻՒԱՆԴԱՅԱԿ , ԵՒ ՅԱՐ-
ԵԱԿ Ի ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵՆԵ ԻՒՐՄԵ

ԵՍԱՅԵԱՑ Է :

Եսայուշի ՚ ՚ վերանու յինքն անուրը իմոյ , 1
լե գնուցի ես ՚ ՚ դրանու դժոխոց թուլի ուս-
մենոյն յետին իմ , և ասացի՝ լե այլ ու ան-
ոից շերին-լինան պատու յերնիւ ինուդանեաց ,
և ու եւս աւսեւ զմորդ բնահնօտ ի-ըսկա հան-
դերք : Պահանջաց ես յալգապահնե իմնե . այ-
սուհետեւ լուիւ լու ուսմենոյն ունետեան իմ : Եւ 4
գոհու մենաւու յինքն հոգի իմ որոյն ու

4 պահին ուրաքանչակը , և չունենալու պահանջման
5 սահմանը մերժ 'ի հասպաննել : Յահանգը այսուհետէ
6 մասնէցար և յահանգարէ ուղղեն 'ի զետես առա-
7 ի-ծառ . այնուն լահը պահանջման սպանի էլլուն
8 էլլ , 'ի յահանգարէ մինչ 'ի գիշեր մասնէցար :
9 Ուրակն ծիծառն այնուն ճիշդի , որովհետ առա-
10 նի այնուն հնունդի , 'ի նուազնէցարն ալլ էլլ 'ի
11 աշասնէլոյ : Հայրէցար 'ի բարձրանու առա ակէր Ա-
12 պահանջման գործունեութիւն : Տէ՛՛ վասն այնուհետէ
13 պահանջման գործունեութիւն : Սպանի պահանջման
14 պահանջման գործունեութիւն : Անուազնէլոյ : Ան-
15 պահանջման գործունեութիւն : Պահանջման գործունեութիւն :
16 Պահանջման գործունեութիւն : Անուազնէլոյ : Ան-
17 պահանջման գործունեութիւն : Պահանջման գործունեութիւն :
18 Պահանջման գործունեութիւն : Անուազնէլոյ : Ան-

Յօրհնութիւն նոր պամենայն տևուրք իշխաց է՝
իսոյ յանդիմոն պաճառքիդ Աստո-ծոյ =
գուրու հօր և որդուր և :

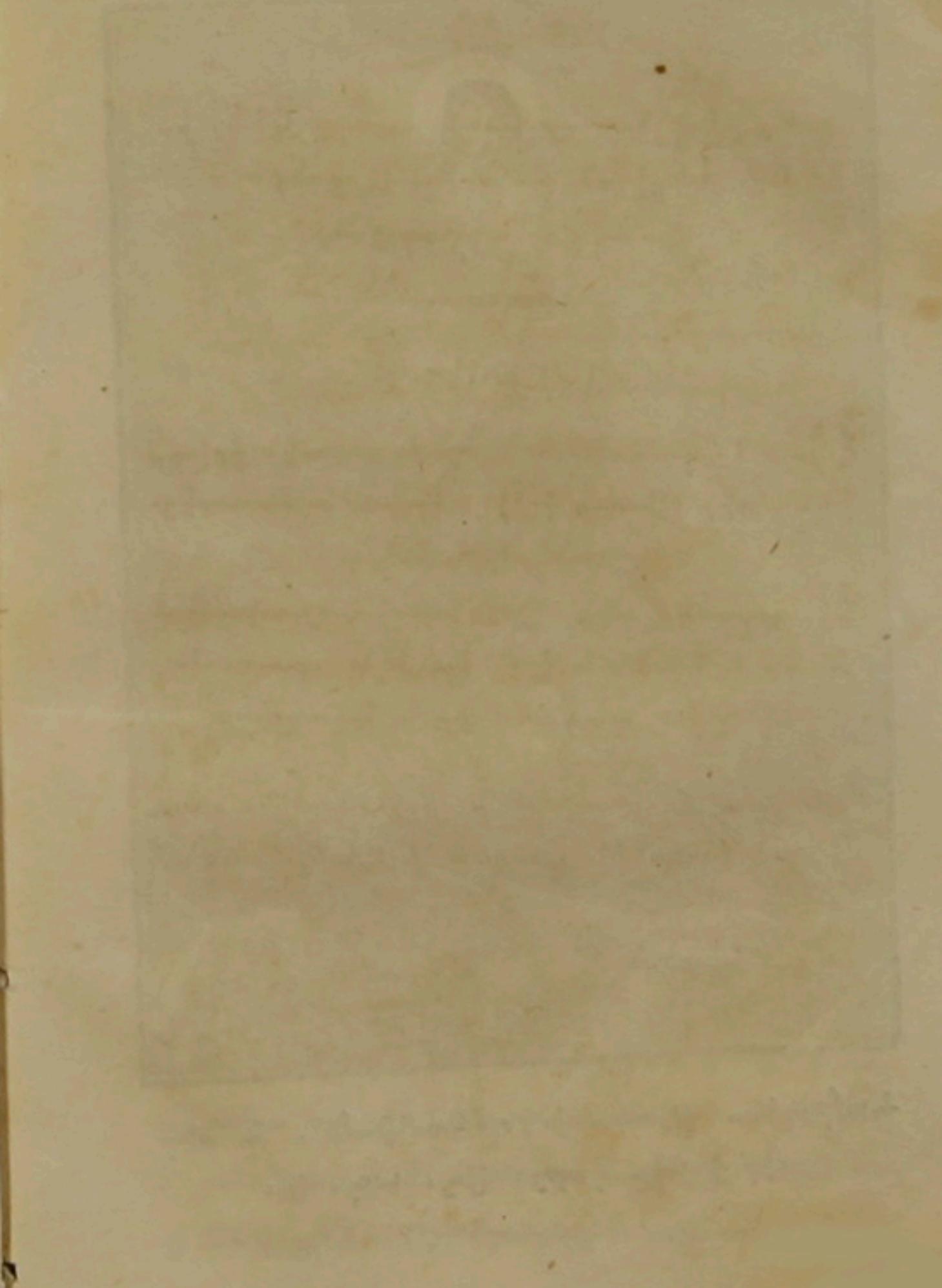
ՄԱՂԹԱՆՔ

Յայս իշխանութեան , յայս և առկա-էն Քրիստո-
բեան պետ Յիսուս Քրիստոս Քրիստու և Քարտարեց
ուժաւան անցին իմոյ :

Ո արդասեր պետ , Հայոն սրբութեայ անապատին
հօր ու և իսւսի , և Հայոն լուսի ու ուստափականիու-
նի ընկալ ուսուալան մեր և իւսու պատու :

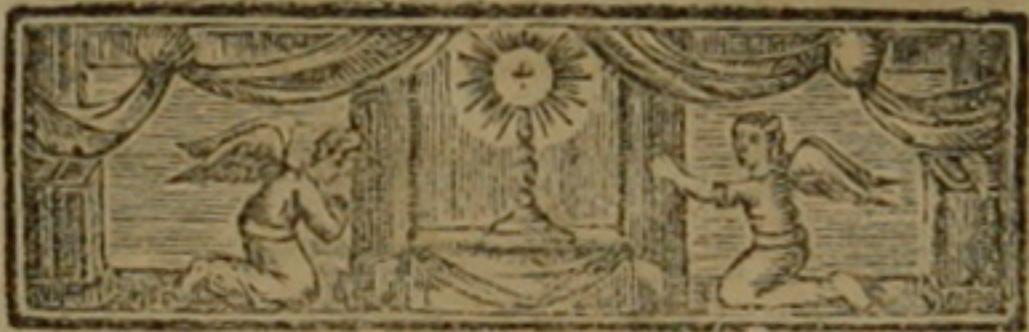
Քարոզ և աղօթք՝ ՚ի վերջն Երիտասարդ-
ուն կանոնին գացես ՚ի 84 Երեսն :

ՀԱՅՄԵԿԱՅԻ ԱՆՎԻԼԻԾ օՇԽՆԱՌԱՀԱՅԻ , և ահք
մէր Յայիկ- Քողու : Աշ . ԽԶ . Ծ :

ՍԱՆՄՈՍ ՃԶ.

ԱԼԵԼՐ-Ի ։

1 ԽՈՍՏՈՎԱՆ ԿՂԵՐՈւՔ ՄԵԱՌՆ զի Քաղ-
ցըր է, զի յաւիտեան է ողորմութիւն
2 նորա : Աստօցեն փրկեալք ՄԵԱՌՆ, զո-
3 բըս փրկեաց ՚ի ձեռաց թշնամոյն : Յա-
մենայն գաւառաց ժողովեաց զնոսա,
յարեւելից և յարեւմտից, ՚ի հիւսիսոյ
է և ՚ի ծովէ : Մոլորեցսն նոքա յանապա-
տի յանջրդի ճանապարհի, Քաղաք բը-
5 նակութեան ոչ զտին : Քաղցեան և ծա-
րաւեցան, և անձինք նոցա ՚ի նոսին նո-
6 ւաղեցին : Աղաղակեցին առ տէր ՚ի նե-

Դութեան իւրեանց , 'ի վշտաց նոցա փըր
կեաց զնոսա : Առաջնորդեաց նոցա 'ի ճա - 7
նապարհ ուղիղ , զի երթիցին 'ի քաղաք
ընտկութեան իւրեանց : Խոստովան եղի 8
ցին տեառն ողորմութեանց նորա , սքան-
չելեաց նորա որդիք մարդկան : Զի յա - 9
զեցոյց զանձինս քաղցեալս , և զանձինս
կարօտեալս լի արար բարութեամբ : Ոյք 10
նստէին 'ի խաւարի և 'ի ստուերս մահու ,
կապեալ էին յաղքատութեան որպէս
յերկաթս : Զի դառնացուցին զբանն 11
Աստուծոյ , և զխորհուրդս բարձրելոյն
բարկացուցին : Խոնարհ եղեն 'ի ցա - 12
ւոց սիրտք նոցա , տկարացան և ոչ
ոք էր որ օգնէր նոցա : Աշաղակեցին առ 13
տէր 'ի նեղութեան իւրեանց , 'ի վշտաց
նոցա եհան զնոսա : Փրկեաց զնոսա 'ի խա - 14
ւարէ և 'ի ստուերաց մահու , և խզեաց
զիապանս նոցա : Խոստովան եղիցին տեա - 15
ռըն ողորմութեանց նորա , սքանչելեաց

- 16 Նորա որդիք մարդկան : Զե վշրեաց ըդ
դրունս սլղնձիս , և զնիզս երկաթիս խոր .
17 տակեաց : Օգնեաց նոցա ՚ի ճանապարհի
անօրէնութեան իւրեանց , զե վասն մե .
18 զաց իւրեանց խոնարհ եղեն յոյժ : Յա .
մենայն կերակրոց դարշէին սիրտք նոցա .
19 մերձեցան մինչեւ ՚ի դրունս մահու : Առ
դաղակեցին առ տէր ՚ի նեղութեան իւր
բեանց , ՚ի վշտաց նոցա ասլրեցոյց զնոսատ
20 Առաքեաց զբան իւր և բժշկեաց զնոսա
և փրկեաց զնոսա յաղականուն իւրեանց :
21 Խոստովան եղիցին տեառն ողորմութեանց
նորա , սքանչելեաց նորա որդիք մարդկան :
22 Մատուցեն նմա տատարագ օրհնութե ,
և տատմեցեն զզործս նորա ցնծութեամբ :
23 Ոյք իշանէին ՚ի ծով նաւովք , եւ
24 առնէին զզործս ՚ի ջուրս բազումս : Կո .
քա տեսին զզործս տեառն և զսքանչե .
25 Լիս նորա ՚ի խորս անդնդոց : Ասաց՝ և
յարեաւ հողմ և մբրիկ , և բարձրացան

ալիք նորա : Եւանէին յերկինս և իջտ 26
նէին յանդունդս , և անձինք նոցա յան-
ձինս իւրեանց մաշեցան : Խոռովեցան սա 27
սանեցան որպէս արբեալք , և ամենայն
իմաստութիւն նոցա ընկլաւ : Աղաղա 28
կեցին առ տէր ՚ի նեղութեան իւրեանց,
՚ի վշտաց նոցա կեցոյց զնոսա , Դարձոյց 29
զմբրիկն յօդ՝ և դադարեցին ալիք նորա .
ուրախ եղեն զի դադարեցին , և առաջ
նորդեաց նոցա ՚ի նաւահանդիստ կամաց
իւրեանց : Խոստովան եղիցին տեառն ո 30
զորմութեանց նորա , որդիք մարդկան :
Բարձր արասցեն զնա ՚ի ժողովո ժողովը . 31
դոց , և յաթոռս ծերոց օրհնեսցեն զնա :
Զի դարձոյց զդետս ՚ի ցամաք , և զգնացս 32
ջուրց յերկիր ՚ի ծարաւուտ : Արար զերկի . 33
ըլն պտղաբեր յաղտաղտուկս , վասն չա-
րութեան ընակչաց նորա : Արար զանա 34
պատն ՚ի ճահիճս ջուրց , և զերկիրն ծա-
րաւուտ ՚ի գնացս ջուրց : Բնակեցոյց ՚ի 35

նմա քաղցեալս , և շինեցին քաղաք ըլ-
36 նակութեան իւրեանց : Վարեցին արտս
և տնկեցին այդիս , և արարին պտուղ
37 արմտեաց իւրեանց : Օրհնեաց զնոսա և
բազմացան յոյժ և անասուն նոցա ոչ նո-
38 ւաղեցաւ : Նուաղեցան նոքա և չարչարե-
39 ցան , ի նեղու թէ չարեաց և ՚ի վշտաց : Եկն
անարգութի ՚ի վերայ իշխանաց նոցա մոլո-
րեցոյց զնոսա յանապատի և ոչ ՚ի ճանա-
40 պարհի : Օդնեաց տնանկին յաղքատու-
թեան , առաջնորդեաց որպէս խաշին ազ-
կա զի նոցա : Տեսցեն ուղիղք և ուրախ ե-
ղիցին , և ամենայն անօրէն խցցէ զբե-
կան իւր : Ո՞վէ իմաստուն որ պահեոցէ
զայս , և ՚ի միտ առցէ զողորմութիւնս
տեառն :

ՍԱՆՄՈՍ ՃԵ •

Օ՞՞նութիւն . Սաշմուաց 'Ի Դասին :

Պատրաստ է սիրտ իմ Աստուած , ոլատ 1
րաստ է սիրտ իմ օրհնել և սաղմոս ասել
քեզ լրառօք իմովք : Զարթիք փառք 2
իմ , զարթիք սաղմոսիւք և օրհնութեամբ ,
և ես զարթեայց առաւօտուց : Խոսոս 3
վան եղէց քեզ 'ի ժողովուրդս տէր , և
սաղմոս ասացից քեզ յազինս : Մեծ եւ 4
դեւ մինչեւ յերկինս ողորմութիւն քո ,
մինչեւ յամազ ճշմարտութիւն քո : Բար 5
ձրեալ ես դու յերկինս Աստուած . յա-
մենայն երկը են փառք քո : Որսէս փըռ 6
կեցան սիրելիք քո , կեցո աշով քով և
լուր մեզ : Աստուած խօսեցաւ 'ի սրբու 7
թենէ իւրմէ . բարձր եղէց բաժանեցայց
զվիւքեմ , և զհովիտսն յարկաց չտիեցից :
Իմ է գաղաադ և իմ է Մանասէ , Եփ 8

9 ըԵմհզօրիչ դլխոյ իմոյ : Յուղա թագաւ
ւոր իմ, Մովաք աւազան յուսոյ իմոյ :
10 Յեգովմէ ուղղեցից զղնացս իմ, և ինձ
11 այլազրիք հնազանդ եղեն : Ո՞ տարցի զիս
՚ի քաղաք ամուր : կամ ո առաջնորդես
12 ցէ : ինձ մինչեւ Յեգովմէ : Թէ ոչ դու
Աստուած որ մերժեցեր զմեղ, և ոչ ելեր
13 Աստուած լնէ զօրս մեր : Տուր մեղ օզ
նութիւն ՚ի նեղութեան, զիս սուտ է փըր
14 կութիւն մարդոյ : Աստուծով արասցուք
զօրութիւն, և նա յամօթ աբասցէ ըդ
թշնամիս մեր :

ՍԱՆՄՈՍ ՃԸ.

Ե Հայուած . Սաղմոս ՚ի Դասին :

1 Աստուած օրհնութեան իմոյ միլուեր, զի
ըերան մեղաւորի՝ ըերան նենդաւորի բաւ
2 ցաւ ՚ի վերայ իմ : Խօսեցան զինեն լեւ
զուաւ նենդաւորաւ, և բանիւ ատելոււ

թեան պաշարեցին զիս : Մարտեան ընդ 3
իս 'ի տարածաբուց , փոխանակ սիրոյ ի-
մոյ մատնէին զիս , այլ ես յաղօթս կայիտ
չատուցին ինձ չար փոխանակ ընդ բար 4
ւոյ , ատելութիւն փոխանակ սիրոյ իմոյ :
Կացո 'ի վերայ նորա մեղաւոր , սատանայ 5
կոցցէ ընդ աջմէ նորա : Ի գատաստանէ 6
իւրմէ ելցէ դատապարտեալ , և աղօթք
նորա 'ի մեղս դարձցին : Եղիցի աւուրքն 7
նորա նուազ , և զայցէ լութիւն նորա
զայն այլ տարցի : Եղիցին որդիք նորա 8
որբ , և կին նորա այրի . սահեցին փուխո-
խեցին , որդիք նորա մուրողք եղիցին և
ելցեն 'ի բնակութենէ իւրեանց : Գլն 9
նեսցէ փոխատու զամենայն ինչս նորա ,
յափշտակեսցեն օտարք զիլաստակս նորա :
Մե՛ դոցի օղնական նմա՝ և մի ոք ողոր 10
մեսցի 'ի վերայ որբոց նորա : Եղեցին որ 11
գիք նորա 'ի սատակումն , և յազդէ ջըն-
ջեսցի անուն նորա : Յիշեսցին մեղք հարց 12

Նորա առաջի տեառն, և մեղք մօր նոր
ըստ մի ջնջեսցին . և եղիցին առաջի տեառ
13 ուլն յամենայն ժամ : Սատակեսցի յեր
կրէ յիշատակ նորա , փոխսնակ զի ոչ
14 յիշեաց առնել զողորմութիւն : Հալա-
ծեաց զայր աղքատ և զտնանկ , սպա-
15 նանել զայն որ խոնարհ է սրտիւ : Սիրեաց
զանէծս և ելցէ նմա, ոչ կամոցաւ զօրհ-
16 նութիւն , հեռի եղիցի ինմանէ : Զգե-
ցաւ զանէծս որսէս հանդերձ . մտցէ
որսէս ջուր ի փոք նորա , որսէս ձէթ
17 ընդ ոսկերս նորա : Եղիցի նմա որսէս
հանդերձ զի աղանի , որսէս զօտի որ ա-
18 ծի հանտպաղ ընդ մէջ : Այս զործ է
այնոցիկ որ չարախօս կային զինէն առ տէր
19 և ոյք խօսէին չար զանձնէ իմմէ : Այլ
դու տէր՝ տէր արա ընդիս ըստ անուան
քում, զի քաղցր է ողորմութիւն քո . և
փրկեա զիս , զի աղքատ և տնանկ եմ ես :

20 Սիրտ իմ խոռովցաւ ի փորի իմում , և

ես որպէս ստուեր ՚ի խուսափել իմում
պակասեցայ և թօթափեցայ որպէս մա-
րախ : Ճռնկք իմ տկարացան ՚ի պահոց , 21
և մարմին իմ այլազունեաց յիւղոյ : Եղէ 22
ես նախատ նոցա , տեսին զիս և շարժե-
ցին զգլուխուրեանց : Օգնեա ինձ տէր 23
Աստուած իմ , և փրկեա զիս ըստ ողոր-
մութեան քում : Ճանիցեն զի ձեռն քո 24
այս է , և դու տէր արարեր զայս : Նոքա 25
անիծանիցեն և դու օրհնեոցես . ոյք յա-
րուցեալ են ՚ի վերայ իմ ամօթ կրեսցեն ,
այլ ծառայ քո ուրախ եղիցի ՚ի քեզ :
Զգեցցին զամօթ որ չարախօս կային զանձ 26
նէ իմմէ , և արկցեն որպէս կրկնոց զա-
մօթ իւրեանց զիւրեամբք : Այլ ես խոս 27
տուլան եղէց առ տէր յոյժ բերանուլի-
մուլ , ՚ի մէջ բազմաց օրհնեցից զքեզ : Զէ 28
եկաց նա ընդ աջմէ տնանկիս , փրկել
զիս յայնցանէ որ հալածեն զանձն իմ :

ՍԱՀՄՈՍ ՃԹ.

Ի ՀԱՊԱՐԱՅ. Աարմոս 'ի Դաւիթ :

- 1 Ասաց տէր՝ ցտէր իմ, նիստ ընդ աջմէ
իմմէ, մինչեւ եղից զթշնամիս քո պատու-
- 2 ւանդան ոտից քոց : Գաւազան զօրու-
թեան առաքեսցէ քեզ տէր 'ի Սիովելէ,
և տիրեցեռ դու 'ի մէջ թշնամեաց քոց :
- 3 Ընդ քեզ է ինձ սկիզբն աւուրն զօրու-
թեան . 'ի վայելչութիւն սըրոց քոց յար-
դանդէ յառաջ քան զսրուսեակ ծնայ
կ զքեզ : Երդուաւտէր և ոչ եւս զդշաս-
ցի , թէ դու ես քահանայ յաւեխեան
ըստ կարգին Մելքիսեդեկի , և տէր ընդ
- 5 աջմէ քումմէ : Խորտակեսցէ յաւուրըար-
կութեան զթազաւորս , դատի զհեթա-
նոսս , և բազում առնէ զհարուածս , և
խորտակեսցէ զզլուխս բազմաց յերկեի :
- 6 Զուղիս 'ի ճանապարհի աըրուսցէ :

վասն այսորիկ և բարձր արասցէ զԴԵ-
ԼՈՒՅՍ :

ՍԱՀՄՈՍ ՃԺ •

ԱԼԵԼՌԻԱ :

Վ Ե Պ Ո Ս Մ Ո Վ Ա Ն Ե Ղ Է Գ Ք Ե Ղ Մ Է Ր Ը Պ Լ Ո Ր Ո Վ Ա Ր Բ . 1

Մ Ի Լ Խ Մ Ո Վ , ՚Ի Խ Ո Ր Հ Շ Ա Լ Ր Դ Ս Ո ւ Ղ Ղ Ո Ջ ՚Ի Ժ Ա Ղ Ռ .

Վ Ո ւ Ր Դ Ս մ ե ծ ե ն զ ո ր ծ ք տ ե ա ռ ն , և Ք ը ն .

Ն ե ա լ ե ն յ ա մ ն ն ա յ ն ի կ ա մ ք ն ո ր ա : Խ ո ս տ ո . 2

Վ ա ն ո ւ թ ի ւ ն և վ ա յ ե լ չ ո ւ թ ի ւ ն ե ն զ ո ր ծ ք

ն ո ր ա . ա ր դ ա ր ո ւ թ ՚Ի ն ո ր ա մ ն ա յ յ ա ւ ի տ ե ա ն ս

յ ա ւ ի տ ե ն ի ց : Յ ի շ ա տ ա կ ա ր ա ր ս ք ա ն չ ե . 3

Ե ա ց ի ւ ր ո ց ո ւ ղ ղ ո ց . ո ղ ո ր մ ա ծ զ թ ա ծ է

մ է ր . կ ե ջ ա կ ո ւ ր տ ա յ ե ր կ ի ւ ղ ա ծ ա ց ի ւ ր ո ց :

Յ ի շ ե ա ց յ ա ւ ի տ ե ն ի ց զ ո ւ խ տ ի ւ ր , զ զ օ ր ո ւ . 4

Թ ի ւ ն զ ո ր ծ ո ց ի ւ ր ո ց ս լ ա ա ո ւ ի ր ե ա ց ժ ո ղ ո .

Վ ը ր դ ե ա ն ի ւ ր ո ւ մ : Տ ա լ ն ո ց ա ժ ա ռ ա ն . 5

գութիւն հեթանոսաց • և զործք ճեռաց
նորա արդարութիւն և իրաւունք են :

6 Հաւատարիմ են յամենայնի պատուի-
րանք նորա , հաստատեալ են յաւիտեա-
նըս յաւիտենից , արարեալ են Ճշմար-
7 տութեամբ և ուղղութեամբ : Փրկու-
թիւն առաքեաց ուէր ժողովրդեան իւ-
րում • պատուիրեաց յաւիտենից զուխտ
իւր , սուրբ և տհեղ է անուն նորա :

8 Սկիզբն զգօնութեան երկիւղ տեառն •
իմաստութիւն բարի ամենեցուն որ առ-
նեն զնա , և օրհնութիւն նորա մնայ
յաւիտեանս յաւիտենից :

ՍԱՀՄՈՍ ՃԺԱ.

Աւէլում . ՚ի չեայ առաշիւարութեան ,
Անհեայ և Զարդուիլայ :

1 Երանեալ է այր որ երկնչի ՚ի տեառնէ ,
2 զալատուիրանս նորա նա կամի յուժ : Ճը-

զօր եղիցի յերկը զաւակ նորա , և ազգ
ուղղոց օրհնեսցի : Փառք և մեծութիւն 3
են ՚ի տան նորա , արդարութիւն նորա
մնայ յաւիտեանս յաւիտենից : Ճա 4
դեաց ՚ի խտւարի լոյս ուղղոց + ողորմած
զթած և արդար է տէր : Քաղցր այր ու 5
ղորմի և տայ փոխ , յօրինէ զբան իւր ՚ի
դատաստանի , զի յաւիտեան նա մի՛ստ-
սանեսցի : Յիշատակ յաւիտենից եղիցի 6
արդար , ՚ի համբաւէ չարէ նա մի՛ երկիցէ :
Պատրաստ է սիրտ նորա յուսալ առ Աս . 7
տուած : Հաստատեալ է սիրտ նորա , և 8
նա մի՛ երկիցէ մինչեւ տեսցէ ՚ի թշնամիս
իւր : Սիռեաց և ետ աղքատաց + ար . 9
դարութիւն նորա մնայ յաւիտեանս յա-
ւիտենից , և եղջիւր նորա բարձր եղիցի
փառօք : Մեղաւորն տեսցէ և քարկասցի , 10
զատամունս իւր կրծտեսցէ և հալեսցի ,
և ցանկութիւն մեղաւորաց կորիցէ :

ՍԱՆՄՈՍ ՃՃԲ.

ԱԼԷԼԻ-ՇԱ:

1 Օրհնեցէք մանկունք զտէր, և օրհնեցէք
2 զանուն տեառն : Եղիցի անուն տեառն
օրհնեալ յայսմհետէ մինչեւ յաւիտեանն
3 Յարեւելից մինչեւ ՚ի մուտս արեւու
4 օրհնեալ է անուն տեառն : Բարձր է ՚ի
վերայ ամենայն ազգաց տէր, և յերկիւ
5 նըս են փառք նորա : Ո՞լ է որպէս տէր
Աստուած մեր ՚ի բարձունս ընակեալ,
և զխոնարհս տեսանէ յերկինս և յերկիրս
6 Յարուցանէ զաղքատս յերկրէ, և բար-
ձը առնէ զտառտպեալս յաղբեւաց :
7 Կոստուցանէ զնոսա իշխանս ընդ իշխանս
8 ժողովրդեան իւրոյ : Բնակեցուցանէ
զամուն ՚ի տան ուրախամիտ, որպէս
մայր որդւոց բերկեալ :

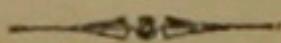
ՍԱՀՄՈՍ ՇԺԳ .

Ա:ԷՒ-Ի :

Ելանելն իսրայելի յԵղիպտոսէ , տանն 1
Յակովը ՚ի ժողովը գենէ այլազգեաց :
Եղեւ հրէաստան որբութիւն նորա , և 2
Իսրայէլ իշխանութիւն նորա : Ճով- 3
ետես և փախեաւ , և Յորդանան անդ-
րէն դարձաւ : Լերինք ցնծասցեն որպէս 4
խոյք , և բլուրք որպէս զառինք մաք.
եաց : ԶԵ՞ է քեզ Ճով , զ՞ո տեսեր և 5
փախեար . կամ դու Յորդանան զԵ՞ դար-
ձար անդրէն : Լերինք ցնծացէք որպէս 6
խոյք , և բլուրք որպէս զառինք մաք.
եաց : Յերեսաց տեառն սասանեցաւ եր- 7
կիր , յերեսաց Աստուծոյ Յակովըայ : Ո 8
դարձոյց զլէմն ՚ի վլուակս ջուրց , և զա-
ռառաժն յաղբերակունս : ՄԵ՞ մեզ տէր 9
մի մեզ , այլ անուան քում տուր զիա-
ռըս , վասն ողորմութեան և ճշմարտու-

- 10 Թեան քո : Ա՞ն երբէք ասասցեն ՚ի հե-
թանոսս թէ ուր է Աստուած նոցա :
- 11 Աստուած մեր յերկինս և յերկը , զա-
12 մենայն զորինչ կամեցաւ և արար կուռ ք
Հեթանոսաց ոսկի և արծաթ են , ձեռաւ
13 գործք են որդւոց մարդկան : Բերան
ունին և ոչ խօսին , աչս ունին և ոչ տե-
14 սանեն : Ականջս ունիս և ոչ լսեն , ուն-
15 չըս ունին և ոչ հոտոտին : Զեռս ունին
և ոչ շօշափեն , ոտս ունին և ոչ դնան .
16 և ոչ գոյ բարբառ ՚ի կոկորդս նոցա : Նը-
ման նոցա եղիցին ոյք արարին զնոսա ,
ամենեքեան որ յուսացեալ են ՚ի նոսա :
17 Տուն իսրայելի յուսացաւ ՚ի տէր , օգ-
18 նական ընդունելի է նոցա : Տուն Ահա-
րովիլի յուսացաւ ՚ի տէր , օգնական ըն-
19 կերելի է նոցա : Երկիւղածք տեառն
յուսացան ՚ի տէր , օգնական և փրկիչ է
20 նոցա : Յիշեաց զմեզ տէր և օրհնեաց ըզ-
մեզ . օրհնեաց տէր զտուն իսրայելի , օրհ-

Նեաց տէր զտուն Ահարովի : Օրհնեաց 21
տէր զերկիւղածս էւր , զիոքը կունս և
զմեծամեծս : Յաւելցէ ՚ի ձեզ տէր , ՚ի 22
ձեզ և յորդիս ձեր : Օրհնեալ էք դուք 23
՚ի տեառնէ , որ արար զերկինս և զերկիր :
Երկինք երկնից տեառն են , և զերկիրս 24
ետ որդւոց մարդկան : Ոչ թէ մեռեալք 25
օրհնեացեն զքեզ , և ոչ ամենեքեան որ
իջանեն ՚ի դժոխս : Այլ կենդանիքս օրհն 26
նեացուք զտէր , յայսմհետէ մինչեւ յա-
ւիտեան :

ՍԱՆՄՈՍ ՃԺԴ •

Աւելուկա :

Այս երեցի զի լուեցէ տէր զժոյն աղօթից 1
իմոց . խոնարհեցոյց զունկն իւր առ իս ,
և ես զաւուրս իմ կարդացի առ նա :

2 Ըրջեցան զինեւ երկունք մահու , և
3 վիշտք դժոխոց գտին զիս : Զնեղութիւն
և զանձկութիւն գտի . և զանուն տես
4 ուլն կարդացի : Ո' տէր փրկեա զանձն իմ .
ողորմած Աստուած մեր , ողորմի և պատ
5 հէ զտղայս տէր : Ես խոնարհ եղէ և
տէր իեցոյց զիս . դարձ անձն իմ 'ի հան .
6 զիստ քո , զի տէր օդնեաց ինձ : Փրկեաց
զանձն իմ 'ի մահուանէ , զաչս իմ յար
տասուաց , զոտս իմ 'ի գայթակղութենէ .
հաճոյ եղէց առաջի տեառն յերկրին
կենդանեաց :

ՍԱՀՄՈՍ ՃՖԵ .

ԱՆԻԼԻ-ԴԱ :

1 Հաւատացի զոր և խօսեցայ , և ես խո-
2 նարհ եղէ յոյժ : Ես ասացի 'ի զարմա-
նալիմում, թէ ամենայն մարդ սուտ է :

3 ԶԲՇՆՅ տաց տրիտուր տեառն , ընդ ա-

մենայնի զոր և ետ ինձ : Զբաժակ վըթ 4
կութեան ընկալաց , և զանուն տեառն
կարդացից : Զաղօթս իմ տեառն տաց , 5
առաջի ամենայն ժողովրդեան նորաւ գաւ 6
տուական է առաջի տեառն մահ սրբոց
իւրոց . ու աէր ես ծառայ քո եմ , ծաւ
ռայ և որդի աղախնոյ քոյ : Հատեր ըդ 7
կապանս իմ . քեզ մատուցից սլատարագ
օրհնութեան , և զանուն տեառն կար
դացից : Զաղօթս իմ տեառն տաց առաջի 8
ամենայն ժողովրդեան նորաւ , ՚ի գաւի
թըս ՚ի տուն տեառն , և ՚ի մէջ քո ես
ըուսաղէմ :

ՍԱՆՄՈՍ ՃԺՈՒ :

Աւշաւու :

Օրհնեցէք զորք ամենայն աղինք . զու 1
վեցէք զնա ամենայն ժողովուրդք : Զօւ 2
բասցի ողորմութիւն նորաւ ՚ի վեցայ մեր .

Ճշմարտութիւն տեառն մնասցէ յաւիւ
տեան :

ՍԱՆՄՈՍ ՃՖԷ •

ԱԼԵՎԻԴԻ :

- 1 Խոստովան եղերուք տեառն զի բարի
է, զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա :
- 2 Ասասցէ տունն Իսրայելի զի բարի ,
զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա :
- 3 Ասասցէ տունն Ահարոնի զի յաւիւ
է տեան է ողորմութիւն նորա : Ասասցեն
երկիւղածք տեառն, զի յաւիտեան է ու
- 5 զորմութիւն նորա : Ի նեղութեան կար-
դացիք առ տէր, և լուաւ ինձ յանդորր :
- 6 Տէր է իմ օգնական , և ես ոչ երկիայց
- 7 զի՞ արասցէ ինձ մարդ : Տէր է իմ օգնա-
- 8 կան , և ես տեսից 'ի թշնամիս իմ : Բա-
րի է յուսաւ 'ի տէր քան յուսաւ 'ի
- մարդիկ . բարի է յուսաւ 'ի տէր քան
- 9 յուսաւ լիշխանս : Ամենայն ազինք ըստ

ջեցան զինեւ , եւ անուամբ տեառն
յաղթեցի նոցա : Շրջելով շրջեցան 10
զինեւ և պաշարեցին զիս . եւ ա-
նուամբ տեառն լանեցի զնոսա : Շրջե 11
ցան զինեւ որպէս մեղուք , լառեցան
բորբոքեցան որպէս փուշք 'ի հուր , և
անուամբ տեառն մերժեցի զնոսա : Ի 12
մերժելն դրդուեցայ և եղէ մերծ 'ի զը-
լորել , և տէր լնկալաւ զիս : Զօրութի 13
իմ և օգնութիւն իմ տէր , և եղեւ ինձ
'ի փրկութիւն : Զայն ցնծութեան փըթ 14
կութեան 'ի յարկս արդարոց : Աշ տեա 15
ոլն արար զօրութիւն , աջ տեառնը ար-
ծը արար զիս , և աջ տեառն արար զօ-
րութիւն : Ոչ մեռայց , այլ կեցից և 16
պատմեցից զգործս տեառն : Խրատելով 17
խրատեաց զիս տէր , և 'ի մահ ոչ մատ-
նեաց : Բացէք ինձ զդրունս արդարու 18
թեան , զի մտից լնդ այն և խոստովան
եղէց տեառն : Այս դուռն տեառն է , 19

20 և արդարք մտանեն լնդ սա : Խոստու
վան եղէց քեզ տէր զի լուար ինձ , և
21 եղեր ինձ ՚ի փրկութիւն : Վէմի զոր ա-
նարդեցին շինողքն , նա եղեւ գլուխ
22 անկեան , ի տեառնէ եղեւ այս , և է
23 սքանչելի առաջի աչաց մերոց : Այսօր
է զոր արար տէր , եկայք ցնծասցուք և
24 ուրախ եղեցուք ՚ի սմա : Ո՞ տէր ՚իրկեա,
հ տէր առաջնորդեա . օրհնեալ որ գա-
լոցդ ես յանուն տեառն , և օրհնեցաք
25 զքեզ ՚ի տանէ տեառն : Տէր Աստուած
մեր երեւեցաւ մեզ . արարէք տօնս ու-
րախութե , կանխաւ մինչեւ յանկիւնս
26 սեղանոյ : Աստուած իմ ես դու խոստու
վան եղէց քեզ , Աստուած իմ ես դու
27 և բարձր արարից զքեզ : Խոստովան ե-
ղէց քեզ տէր զի լուար ինձ , և եղեր
28 ինձ ՚ի փրկութիւն : Խոստովան եղերուք
տեառն զի բարի է , զի յաւիտեան է ո-
զորմութիւն նորա :

ՍԱՆՄՈՍ ՃԺՀ,

Աւելանք :

Երանեալ են անբիծք ՚ի ճանապարհի • 1
և ոյք զնան յօրէնս տեառն : Երանի ոյք 2
քննեն զվկայութիւնս նորա, բոլորով սըս
տիւ իւրեանց խնդրեսցեն զնա : Ոչ թէ 3
ոյք զործեն զանօրէնութիւնն , ՚ի ճանա-
պարհս նորա զնասցեն : Դու պատուիրե . 4
ցեր զալատուիրանս քո՞ի պահելինձ յոյժ :
Օշ թէ յաջողեալ էին ինձ ճանապարհք 5
իմ, ՚ի պահելինձ զարդարութիւնս քո:
Յայնժամես ոչ ամաչէի, ՚ի զդուշանալ 6
ինձ ՚ի պատուիրանս քո : Խոստովան ե~ 7
դէց քեզ տէր յուղղութիւն սրտի իմոյ,
որոլէս ուսայց զիրաւունս արդարու-
թեան քո : Զիրաւունս քո պահեցի, մի 8
թողուր զիս մինչ իսպառ : Իւ ուղղես ~ 9
ցէ երիտասարդ զՃանապարհս իւր, այլ

10 ՚ի պահել զբանս քո : Բոլորով որտեւ է
մով խնդրեցի գքեզ, մի՛ մերժեր զիս ՚ի
11 սլատուիրանաց քոց : Ի սրտի իմում թա-
զուցի զբանս քո , որպէս զի մի՛ մեղաց
12 քեզ : Օրչնեալ ես դու տէր , ուսո ինձ
13 զարդարութիւնս քո : Հըթամբք իմովք
սլատուցից զամենայն իրաւունս ըերանոյ
14 քոյ : Ի ճանապարհս վկայութեանց քոց
զուարձացայ , որպէս յամենայն ՚ի մե-
15 ծութեան : Ի սլատուիրանս քո հոգացայ ,
16 և զգուշացայ ՚ի ճանապարհս քո : Զիրա-
ւունս քո խօսեցայ , և ոչ մոռացայ զբա-
17 նըս . քո : Հատո ծառայի քում , զի կե-
18 ցից և տահեցից զբանս քո : Զարթո զա-
զըս իմ , և նայեցայց ՚ի սքանչելիս օրենաց
19 քոց : Պահեռուխտ եմ ես յերկրի , մի՛ թա-
զուցաներ յինէն զպատուիրանս քո : Փա-
փաքեաց անձն իմ ՚ի ցանկալ ինձ յիրա-
21 ւունս քո յամենայն ժամ : Սաստեցեր
ամբարտաւանից . անիծեալ ոյք խոտորե-

ցան 'ի սլատութիրանաց քոց : Ի բաց արա 22
յինէն զնախատինս և զարհամարհանս ,
զի զվկայութիւնս քո խնդրեցի : Քանզի 23
նստան իշխանք և չարախօսէին զինէն .
այլ ծառայ քո խորհէր յիրաւունս քո :
Զի վկայութիւնք քո խօսք իմ էին , և 24
խորհուրդք իմ արդարութիւն քո : Մեր 25
ձեցաւ անձն իմ 'ի հող , տէր կեցո զիս
ըստքանի քում : Զ Ճանապարհուիմ պատ 26
մեցի քեզ և լուար ինձ . ուսո ինձ զար
դարութիւնս քո : Ի Ճանապարհս արդա . 27
ըութեց քոցիմսստուն արա զիս , և քննեցից զանցելիս քո : Տ քննեցաւ անձնիմ 28
առ 'ի ճանձրանալ . հաստատեա զիս 'իքանս
քո : Զ Ճանապարհս մեղաց 'ի բաց արա 29
յինէն , և յօրէնս քո ողորմեա ինձ :
Զ Ճանապարհս Ճշմարտութեան քո ընտ 30
ըեցի , և զիրաւունս քո ես ոչ մոռացայ :
Մերձեցայ ես 'ի վկայութիւնս քո • տէր 31
մի յամօթ առներ զիս : Ի Ճանապարհս 32

պատուիրանսց քոց ընթացայ, զի անդու
33 ըլք աբարեր սրտի իմոյ: Օրէնոգէտ տ
ըա զիս տէր ՚ի ճանապարհս իրաւանց քոց,
34 և խնդրեցից զնա յամենայն ժամ: Ի-
մաստուն արա զիս և քննեցից զօրէնս
քո, և ալահեցից զնա բոլորով սրտիւ ի-
35 մով: Առաջնորդեա ինձ ՚ի շաւիդս պա-
տուիրանսց քոց, զի ընդ նոսա հաճե-
36 ցայ: Խոճարհեցո զսիրտ իմ ՚ի վկայու-
37 թիւնս քո, և մի յաղահութիւն: Դար-
ձո զաշս իմ զի մի տեսից զնանրութիւն.
38 ՚ի ճանապարհս քո կեցո զիս: Հաստա-
տեա ծառայի քում զբան քո՝ յերկիւղ
39 քո, Հան յինէն զնախատինս զոր և
կտրծեցի, զի դատաստանք քո քաղցը
40 են: Ահա ցանկացայ պատուիրանսց քոց,
41 յարդարութեան քումկեցո զիս: Եկիս-
ցէ ՚ի վերայ իմ ողորմութիւն քո տէր,
42 և վիրկութիւն քո ըստ բանի քում: Տաց
պատասխանի ոյք նախատեն զիս բանիւք,

զի ես կը ան քո յուսացայ : ՄԵՇԻ կը առ 43
ցէ առներ կը բերանոյ իմմէ զբան ձշմար-
տութեան մինչեւ յոյժ , զի յիրաւունս
քո յուսացայ : Պահեցի զօրէնս քո յաւ 44
մենայն ժամ . յաւիտեան և յաւիտեա-
նըս յաւիտենից : Գնայի ես յանդորրու , 45
զի զոլատուիրանս քո խնդրեցի : Խօսէի 46
զվկայութիւնս քո առաջի թագաւորաց ,
և ոչ ամաչէի : Խորհէի կի պատուիրանս 47
քո զոր սիրեցի : Համբարձի զձեռս իմ կի 48
պատուիրանս քո զոր սիրեցի , և խորհէի
յարդարութեան քում : Յէշեա զբան 49
ծառայի քո , յոր եւ յուսացուցիր զիս :
Սա միսիթարեսցէ զիս կի խոնարհութեան 50
իմում , զի բան քո կեցոյց զիս : Ամբար 51
տաւանք անիրաւեցան յիս յոյժ , այլ
յօրինաց քոց ես ոչ խոտորեցայ : Յէշե 52
ցի զիրաւունս քո յաւիտենից տէր և
միսիթարեցայ : Տըտմութիւն կալաւ զիս կի 53
մեղաւորաց , և ոյք թողին զօրէնս քո :

54 Գովելի ենինձ իրաւունք քո՞ի տեղւոջ
55 սլանդ խռութեան իմոյ : Յիշեցի կի զիշելի
զանուն քո տէր, և սլահեցի զօրէնս քո :
56 Սա եղեւ ինձ Ճանապարհ կի կեանս, զի
զարդարութիւնս քո խնդրեցի :

Աւելում .

1 Բաժին իմես դու տէր + ասացի սլահել
2 ինձ զօրէնս քո : Աղաչեցի զերեսս քո
ըոլորով սրտիւ իմով + ողորմեա ինձ ըստ
3 բանի քում : Խորհեցայ կի Ճանապարհուիմ,
և դարձուցի դուս իմ կի վկայութիւնս քո :
4 Պատրաստեցայ և ոչ խռովեցայ, զի սլահե-
5 ցի զպատուիրանս քո : Տուունք մեղաց
սլատեցան զինեւ . այլ զօրէնս քո ես
6 ոչ մոռացայ, ի մէջ զիշերի յառնէի խռո-
տովան լինել առ քեզ, վասն իրաւանց
7 և արդարութեան քո : Հաղորդ էի ես
ամենայն երկիւղածաց քոց, որոց պա-

Հեալ էր զպատուիրանս քո : Ողորմու 8
թեամբ տեառն լի եղեւ երկիր . զարդա-
րութիւնս քո ուսո ինձ : Քաղցրութիւն 9
արարեր ընդ ծառայի քում տէր , ըստ
ըանի քում : Քաղցրութիւն զիրատ և 10
զզիտութիւն ուսո ինձ , զի ՚ի սլատուիրա-
նըս . քո ես հաւատացի : Սինչչեւ խո 11
նարհեալ էի ես մեղայ , վասն այսորիկ
զբանս քո սլահեցի յոյժ : Քացր ես 12
դու տէր , եւ ուսո ինձ զարդա-
րութիւնս քո : Բազմացան յիս անի 13
ըաւութիւնք ամբարտաւանից , այլ
ես բոլորով սրտիւ իմով քննեցի զպատուի-
րանս քո : Մածան որտէս կաթն սիրտք 14
նոցա , այլ ես զօրէնս քո խօսեցայ : Բա- 15
րի է ինձ զի խոնարհ արարեր զիս , որպէս
ուսայց զարդարութիւնս քո : Բարի են 16
ինձ օրէնք բերանոյ քո , քան զհազարս
ոսկւոյ և արծաթոյ : Զեռք քո արարին 17
և ստեղծին զիս . իմաստուն սրա զիս , և

18 ուսայց զպատուիրանս քո : Երկիւղածք
քո տեսցեն զիս և ուրախ Եղիցին , զի
19 ես ՚իբանս քո յուսացայ : Ծանեայ տէր
զի արդարութեամբ են դատաստանք քո ,
20 յիրաւի խոնարհեցուցեր զիս : Եղիցի ու-
ղորմութիւն քո ՚ի միթարել զիս , ըստ
21 բանի քում զծառայս քո : Եկեցեն յիս
զթութիւնք քո և կեցից , զի օրէնք քո
22 խօսքիմէին : Ամաչեսցեն ամբարտաւանք
որ ՚ի տարապարտուց անիրաւեցան յիս ,
23 այլ ես հոգացայ ՚ի պատուիրանս քո : Խը-
րասեսցեն զիս երկիւղածք քո , և ոյք
24 ճանաշեն զիկոյութիւնս քո : Եղիցի սիրտ
իմ անքիծ յարդարութեան քում , զի մի
25 ամաչեցից : Կարօտեցաւ անձն իմ ՚ի
փրկութիւնս քո , զի ես ՚ի բանս քո ,
26 յուսացոյ : Սոլասեցին աչք իմ
բանի քում . ասսցի Երբ միսիթարես
27 ցէ զիս : Եղէ ես որպէս տիկ ՚ի
պարզի , զի զարդարութիւնս քո ես ոչ

մոռացայ : Քանի ինչ են աւուրք ծաշ 28
ուայի քո • Ի՞րք արասցես ինձ իրաւունս
կ հալածչաց իմոց : Պատմեցին ինձ անօ 29
ըէնք զխորհուրդս , այլ ոչ օրուէս զօրէս
նըս քո : Ամենայն պատուիրանք քո Ճըշ 30
մարիտ են , ի նաև իր հալածեցին զիս , օդ-
նեա ինձ : Փոքր մի եւս և կորուսանէ 31
ին զիս յերկը , այլ ես ոչ թողի զստա-
տուիրանս քո : Ըստ ողորմութեան քում 32
կեցո զիս , և պահեցից զվկայութիւնս
բերանոյ քո : Յաւիտեան տէր բան քո 33
կայ յերկինս , ազդէ մինչեւ յագդէ Ճըշ
մարտութիւն քո : Հաստատեցէր զերկիր , 34
կայ և մնայ : Հրամանի քում մնայ տիւ , 35
զի ամենայն ծառայ քո է : Եթէ ոչ օ 36
ըէնք քո խօսք իմ էին , կանխաւ եւս
արդեօք կորուսեալ էի ՚ի խոնարհութե
իմում : Յաւիտեան ոչ մոռացայ զարդաւ 37
ըութիւնս քո , զի նոքօք կեցուցեր զիս :
Քո եմ ես և կեցո զիս , զի զարդարու 38

39 Թիւնս քո խնդրեցի : Ինձ սպասեցին մե
ղաւորք ՚ի կորուսանել , զի զվկայութիւն
40 նըս քո ես ՚ի միտ առի : Յամենայն կատա
բածի տեսի զվախչան , յոյժ անդորր էին
41 ինձ սլատուիրանք քո : Որպէս սիրեցի զօ
րէնս քո , հօրհանապազ խօսք իմ էին :
42 Քան զթշնամիո իմիմաստուն արարեր զիս
՚ի սլատուիրանս քո , զի յաւիտեան իմ
43 էին : Քան զամենայն ուսուցիչ իմ եւ
մաստուն եղէ , զի վկայութիւնք քո
44 խօսք իմ էին : Քան զծերս իմաստուն եւ
45 դէ , զի զպատուիրանս քո քննեցի : Յա
մենայն ճանապարհաց չարաց արգելի զո
տըս իմ , ու ուկո զի պահեցից զբանս քո :
46 Յիրաւանց քոց ես ոչ խոտորեցայ , զի
47 դու օրէնսգէտ արարեր զիս : Որպէս զի
քաղցր են ՚ի քիմս իմբանք քո , քան զմե
48 դըր բերանոյ իմոյ : Ի սլատուիրանաց քոց
իմացեալ ատեցի զամենայն ճանապարհա
չարաց , զի դու օրէնսգէտ արարեր զիս :

Ճրադ է բան քո ոտից իմոց, և լոյս տայ 49
շաւղաց իմոց : Երդուոյ և հաստատեցի, 50
զի պահեցից զամենայն իրաւունս արդա-
րութեան քո : Խոնարհ եղէ մինչեւ յոյժ . 51
տէր կեցո զիս ըստըանի քում : Ընդ կա 52
մըս բերանոյ իմոյ հաճեա տէր, և զերա-
ւունս քո ուսո ինձ : Անձն իմ ՚ի ձեռս 53
քո է յաւմենայն ժամ, և զօրէնս քո ես
ոչ մոռացայ : Եղին ինձ մեղաւորք որո 54
զայթ, ՚ի պատուիրանաց քոց ես ոչ մոլո-
րեցայ : Ճառանգեցի ռվկայութիւնս քո 55
յաւիտեան, զի ցնծութիւն է որտի իմոյ :
Խոնարհեցուցի զսիրտ իմ առնեւ զարդա-
րութիւնս քո յաւիտեան, վասն հատուց-
ման : Զանօրէնս ատեցի, և զօրէնս քո 57
սիրեցի : Օդնական և փրկիչ իմ ես գու, 58
և ես ՚իրանս քո յուսացայ : Ի բաց եղեւ 59
ըուք յինէն չարք և քննեցից զսլատուի-
րանս Աստուծոյ իմոյ : Օդնեա ինձ ըստ 60
բանի քում և կեցո զիս, և մի յամօթ-

- 61 առներ զիս ՚ի յուսոյ իմմէ : Օգնեա ինձ
և ատլբցո զիս, և խորհեցայց յիրաւու-
62 նըս քո յամենայն ժամ : Անարգեցիր
զամենեսեան՝ որ ասկստամբ եղեն յար-
դարութեանց քոց, զիս անիրաւութեամբ
63 էին խորհուրդ ք նոցա : Յանցաւորս հա-
մարեցայ զամենայն մեղաւորս երկրի, վա-
սըն այսորիկ սիրեցի զաւատու իրանս քո :
64 Բեւեռեա ընդ երկիւղ քո զմարմին իմ,
զիս ՚ի դատաստանաց քոց երկեսյ յոյժ :

ԱՆՔԵՐԻ ՀԱ

- 1 Արարի իրաւունս և արդարութիւն, մի
2 մատներ զիս ՚ի ձեռս նեղչաց իմոց : Ըն-
կալ զծառայս քո ՚ի բարի, զիս մի ամբար-
3 տաւանք զզուեսցեն զիս : Սուասեցին
աչք իմ փրկութեան քում տէր, և բա-
4 նից արդարութեան քո : Արա ընդ ծա-
ռայի քում տէր ըստ ողորմութեան

Քում. զարդարութիւնս քոռւսոինձ: Ճաշ 5
ուայ քո եմ ես իմաստուն արա զիս, և
ծանեայց զիկայութիւնս քո: Ժամ է 6
սլաշտել զտէր, խափանեցին զօրէնս քո:
Վասն այսորիկ սիրեցի զսլատուիրանս քո, 7
քան զամենայն ոսկի և զտպազիոն: Ա 8
մենայն օլատուիրանք քո աջողեցան ինձ,
զի ատեցի զՃանասլարհս չարաց: Աքան 9
չելի են վկայութիւնք քո, վասն այսու-
թիկ սիրեաց զնոսա անձն իմ: Յայտնու 10
թիւն բանից քոց լուսաւոր և իմաստուն
առնէ զտղայս: Զբերան իմբացի և ա 11
ոի զհողի: ՚ի սլատուիրանս քո փափա-
քեաց անձն իմ: Կայեաց առ իս, և ո 12
զորմեա ինձ ըստ իրաւունս սիրողաց ա-
նուան քո: ԶՃանապարհս իմուղիղ ա 13
բա ինձ ըստ բանի քում, և մի՛ տիրեոցին
ինձ տմենայն մեղք: Փրկեա զիս ՚ի զըր 14
սլարտութենէ մարդկան, և սլահեցից
զսլատուիրանս քո: Երեւեցո զերիսս քո 15

՚ի ծառայս քո , ուստինձ զարդարութիւն
16 նըս քո : Վատակիք ջուրց իջեն յաշացե-
17 մոց , զի ոչ տահեցին զօրէնս քո : Արդար
ես դու տէր , և ուղիղ են դատաստանք
18 քո : Պատուիրեցեր զարդարութիւն վկա-
յութեանց քոց , և Ճշմարիտ են յոյժ :
19 Մաշեաց զիս նախանձ քո , զի մոռացան
20 զբանս քո թշնամիք իմ : Ընտրեալ է
բան քո յոյժ , և ծառայ քո սիրեաց զստ
21 Մանուկ եմ ես և արհամարհեալ , և
զարդարութիւնս քո ես ոչ մոռացայ :
22 Արդարութիւն քո արդարութիւն յա-
23 ւիտենից , և օրէնք քո Ճշմարիտ են : Նե-
ղութիւն և վիշտք դտին զիս , և պա-
24 տուիրանք քո խօսք իմ էին : Արդարու-
թեամբ են վկայութիւնք քո յաւետեան,
չն իմաստուն արա և կեցո զիս : Կարդացի
առ քեզը ուլորուլ սրտիւ իմուլ . լուրինձ
տէր զի զարդարութիւնս քո խնդրեցի ,
26 Աղաղակեցի առ քեզ և փրկեա զիս , և

և պահեցից զվկայութիւնս քո : Կանխեցի 27
տարաժամու աղաղակեցի , և ես 'ի բա-
նըս քո յուսացայ : Կանխեցին աչք իմ 28
առաւօտու ՚ի խօսելինձ զբանո քու Զայ . 29
Նի իմում լուր տէր ըստ ողորմութեան
քում , տէր յիշաւունս քո կեցո զիս :
Մերձեցուցին յիս հալածէչք իմ զանօրէ . 30
Նութիւն . զի յօրինաց քոց հեռէ եղեն :
Մերձ ես դու տէր , և ամենայն պատ . 31
ուիրանք քո ճշմարիտ են : Ի սկզբանէ 32
ծանեայ ՚ի վկայութեանց քոց , զի յաւի-
տեան հաստատեցիր զնոսա : Տես զնոնար . 33
Հութիւն իմ և փրկեա զիս , զի զօրէնո
քո ես ոչ մոռացայ : Դատեա զդատաս . 34
տանս իմ և փրկեա զիս , և ըստ բանի
քում կեցո զիս : Գթութիւնք քո բա . 35
զում են տէր , ըստ իրաւանց քոց կեցո
զիս , Բազումեն որ հալածեն և նեղեն 36
զիս . ՚ի վկայութեանց քոց ես ոչ խոտո-
րեցայ : Հայէի յանադորոյնս և մաշէի , 37

38 զի զպատուիրանս քո ոչ ուահեցին : Տես
զի զոլատուիրանս քո սիրեցի , տէր ողոր
39 մութեամբ քո կեցո զիս : Ակեզըն ըանից
քոց Ճշմարտութիւն է . յաւիտեան են
ամենայն իրաւունք արդարութեան քո :
40 Իշխանք հալածեցին զիս ՚ի նանիր , և ՚ի
41 ըանից քոց երկեաւ սիրտ իմ : Յնձացայ
ես ՚ի ըանս քո , որակէս այն որ գտանէ
42 աւար բազում : Զմեղս առեցի և անար
43 դեցի , և զօրէնս քո սիրեցի : Եօթն ան
գամ յաւուր օրհնեցից դքեզ , վասն իրա
44 ւանց և արդարութեան քո : Խաղաղու
թիւն բազում է այնոցիկ որ սիրեն զօրէ
նըս քո , և ոչ գոյ ՚ի նոսա դայթակղու
45 թիւն : Սպասեցի փրկութեան քում տէր,
46 և զպատուիրանս քո սիրեցի : Պահեաց
անձն իմ զիկայութիւնս քո , և սիրեաց
47 զնոսա յոյժ : Պահեցից զպատւիրանս և
զիկայութիւնս քո , զի ամենայն Ճա
48 նասլարհք իմ առաջի քո են : Մերձեսցին

խնդրուածք իմ առաջի քո տէր • ըստ բա-
նի քում իմաստուն արա զիս : Մտցեն 49
աշօթք իմ առաջի քո տէր , և բանիւ
քով վրկեա զիս : Բղենցեն շրժունք 50
իմ զօրհնութիւնս քո , յորժամուսուցես
ինձ զարդարութիւնս քո : Խօնեցի լեւ 51
զու իմ զբանս քո , զի ամենայն պատուիւ
բանք քո արդարութեամք են : Եղիցի 52
ձեռն քո ՚ի կեցուցանել զիս , զի զպա-
տուիրանս քո ընտրեցի : Ցանկացայ փըր 53
կութեան քում տէր , և օրէնք քու խօսք
իմ էին : Կեցցէ անձնիմ օրհնեցից զքեզ , 54
և իրաւունք քո օդնեցեն ինձ : Մոլու 55
բեցայ ես որպէս զոչեար կորուսեալ .
խնդրեա զծառայս քո , զի զպատուիրա-
նըս քո ես ոչ մոռացայ :

Կանան Պահպայս է : Ասովմա ժող : Տունի ԺՇ :

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԵԱՅ
ԿԱՅՆԱԿՆԱՄԱՔՈՒՐ ՍՈՒՐԲ
ՄԱՐԳԱՐԵՒՆ

ԵՍԱՅԵԱՅ ԽԲ •

- 1 ○ բհնեցե՞ւ Ասպառած յօրհնութիւն նոր,
այդ իշխանութիւն նոր ՚է բարձրաւո ժամանակ-
2 արի : Եւ անուն նորա ժամանակը է ՚է ժա-
3 գայ մինչ ՚է ծագու երիշի : Ոյս իշխանէին ՚է
ծագ նաևոք, իշխան և ամենայն բնակիւն նորա-
4 ընդ նաևոք : Ուրախ եղիշի անառաջադիմութիւն և ամե-
նայն բնակիւն իւր, ուրախ եղիշի անառաջադիմութիւն և
բաին կերպու, և ուրախ եղիշին բնակիւն
5 զիշի : Ի գոլուց լեռանց գուլեացն . առաջին ըն-
դառն Ասպառածոյ և ուղարկութիւն նորա իշխան-
6 ալարմեայէն : Տե՛ս Ասպառած յօրհնութիւնուց զիշին
և գայ պարզութանու պատճենը բայց յարութանու
անառաջադիմութիւն, գուլեանու, գուլեանու ՚է վերաբեր-
7 նաևաց իւրաց յօրհնութիւնը բնակիւն : Ուրախ
եղիշին երիշին ՚է վերաբեր, և ամուսնու ըօղեացն

Ապրան-Ռի- : Բշխեցէ երիբ վաշտի-Ռի- 8
և պարագա-Ռի- առ հուսակ Բշխեցէ :

ԱՆՕԹԻՔ ՅՈՎՆԱՆՈՒ ՄԱՐԳԱՐԵՒ

Ի ուղարկան իմում չս առ անը իմրդացի , 1
ըստ Աստված յանդնոց դժոխա աշխալիի
իմում : Լուր անը Յայնի իմում , ու ընկերը 2
ուս 'ի լուր ծովը , և շրջանի գետաց ալալա-
բեցին ուս : Անենայն պատահուած և ալիք ուս անցին 5
'ի գետայիմ . և ասուցի լեւ մերժեցար-ըն ը ը ը ասուց
ասուց : Արդ իօէ՝ լեւ յա-էւից հայրէւ 'ի 4
պատահ սուրբ ուս , ով հեղան ոին-ը ջա-ը մի-
ւեւ յանցն իմ , և անդունդ անհնարինի ալա-
լարեցին ուս : Եմա-պ գլուխ իմ ընդ ժամանք 5
ը ը ասուց , իջէ ես 'ի լուր երիւէ , անուի ունի ուս
նարա ով էին որուն աշխատ յա-իսկէնից . և
եւուն յականիանու-է իշտանի իմ : Առ ուն անը 6
Աստված իմ 'ի նուազէւ անցին իմու իմրդա-
ցի , և ուն անը յիշեցի , և մայէն աղօլի իմ
'ի պատահ սուրբ ուս : Զի ուժ ալահէին պատահ 7
նուազին և սպասուին , յաղորմունենէ ի-ը անց

Ց Արժեանին : Ես 'ի յայն օրհնութեան լուսավայրն
եղեց աւու , մատուցից պատրարք աւտուն , և
հագուրէցից պահպան իմ 'ի գույնին :

Փառտ հօր և որդույ և :

ՄԱՆԹԱՆԻ

Կայուցն աղօնտ մեր 'ի առմար սուրբ տո . իս-
ուարհեացի առնին տո 'ի ինդրուածու մեր :

Ո արդասեր աեր , շատ սրբուհու անաւապի-
չօր տո և իսակ , և շատ իսունի տո պատրապահ-
նի ընկալ պահպան մեր և իսու զմել :

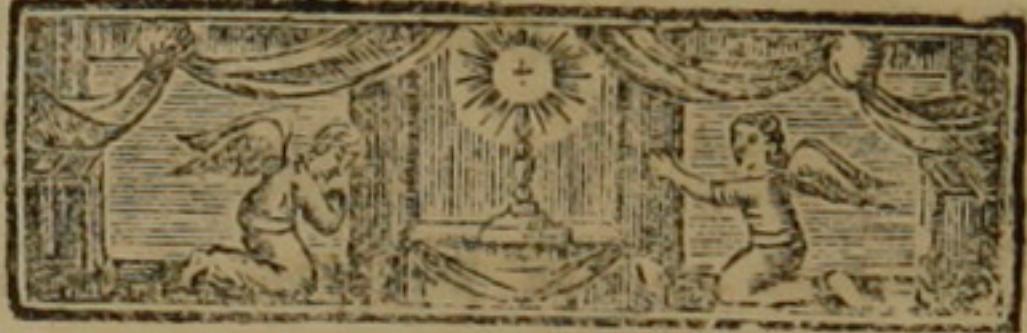
Զ քարոզն և զազօթս 'ի լեռջն Մի' իս-
տանչից կանսնին գտցես 'ի 155 երեսն :

RAUBER ET DUCOMY

Առաջես ուժի ու և սրբածության ովության, և նորոգման
ուժը էր էր : ՍԵՅ. ՃՂ. • 29:

ՍԱՀՄՈՍ ՇԺԹ.

Ը ՀԻՆՉ-ԱՐԵՆԻ ԱԿԱԴԵՄԻԱ :

1 Ի նեղութեան իմում ես առ տէր կար-
 դացի և լուսւ ինձ տէր, տէր փրկեաց
 զանձն իմ 'ի շքթանց նենզաւորաց և 'ի
 2 լեզուէ չարէ : Զի՞ տացի քեզ, կամ զի՞
 3 յաւելցի լեզու նենզաւոր : Որպէս նետք
 հզօլի, զի մխեալ են կայծակամբ.ք կաղ-
 4 նւոյ : Վա՞յ ինձ զի ընդ երկար եղու-
 սլանդիստութիւն իմ . բնակեցի ես 'ի
 5 վրանս կեղարու : Բազում անգամ բնա-
 կեաց անձն իմ ընդ այնոսիկ, ոյք ատէին
 6 զողջոյն : Ես էի խաղաղաբար, յորժամ
 խօսէի մարտնչէին ընդ իս :

ՍԱՂՄՈՍ Ճ ト・

ՕՐԻՆՈՒԼԻ-ՆԻ առաջիմանաց :

Համբարձի զայս իմ 'ի լերինս , ուստի եւ 1
 կեսցէ ինձ օգնութիւն : Օդնութիւն ինձ 2
 'ի տեառնէ եկեսցէ , որ արար զերկինս եւ
 զերկիր : Մի տար 'ի սասանութիւն զոտն 3
 քո , և մի ննջեսցէ պահապան քո : Ուրաէս 4
 ոչ ննջէ , և ոչ 'ի քուն երթայ պահապան
 խրայելի : Տէր պահեսցէ զքեզ , և տէր 5
 ընկալցի աջուլ ձեռամբ իւրուլ : Արեգակն 6
 'ի տուէ քեզ մի մեղիցէ , և մի լուսին 'ի
 զիշերի : Տէր սլահեսցէ զքեզ յամենայն 7
 չարէ , պահեսցէ տէր զանձն քո : Տէր սլա-
 հեսցէ զմուտ և զել քո , յայսմ հետէ
 մինչեւ յաւիտեան :

ՍԱՂՄՈՍ Ճ Ա・

ՕՐԻՆՈՒԼԻ-ՆԻ առաջիմանաց :

Ռւրակն եղէ ես ոյք ասէին ցիս , 'ի տուն 1

2 սեառն Երթիցուք մեք : Հասեալ կային
ոտք մեր առ դրունս քո Երուսաղէմ :
3 ԶԵրուսաղէմ շինեալ որպէս քաղաք ,
եւ բնակութիւն իւր շուրջ զնովաւ :
4 Անդ ելին սպաք ազգք տեառն , վկայ
ութիւն Իսրայելի խոստովան լինել
5 անուան տեառն : Անդ արկեալ են ա
թոռք դատաստանի , աթոռս արկեալ 'ի
6 տան Դաւթի : Հարցէք զող ջունէ զԵ
րուսազէմի , և զշինութենէ ոյք սիրէք
7 զտէր : Եղիցի խաղաղութիւն 'ի զօրու
թեան քում , շինութիւն յաշտարակա
8 յամուրս քո : Վասն եղբարց և ընկերաց
իմոց խօսեցայ զխաղաղութիւն , վասն
քոյ վասն տան տեառն Աստուծոյ մերոյ
խնդրեցաք զբարութիւն 'ի քէն :

ՍԱՆՄՈՍ ՃԻԲ •

ՕՐԻՆՈՒՄՆԵՐԻ առաջիմանաց :

1 Առ քեզ տէր համբարձի զալս իմ , ոք

ընակեալդ ես 'ի յերկինու : Ուղիս աչք 2
ծառայի 'ի ձեռն տեառն, իւրոյ, որտէս
աչք աղախնոյ 'ի ձեռն տիկնոջ իւրոյ :
Ա յնպէս են աչք մեր առ քեզ տէր Աս 3
տուած մեր, մինչեւ ողորմեսցիս 'ի վերայ
մեր : Ողորմեա մեզ տէր ողորմեա մեզ, 4
զեբազում լցաք արհամարհանօք : Եւս 5
առաւեւ լցան անծինք մեր նախատան
նօք որ նախատէին զմեզ և արհամար
հանօք ամբարտաւանից :

ՍԱՀՄՈՍ ՃԻԳ .

Երժ ասդիմոնայ :

Եթէ ոչ աէր էր առ մեզ ասասցէ իս. 1
ըայէլ, եթէ ոչ տէր էր առ մեզ : Ընդ 2
յառնեւ մարդկան 'ի վերայ մեր, կեն
դանւոյն կամեցան կլանեւ զմեզ : Ի բար. 3
կանալ որտմառթեամբ նոցա 'ի վերայ
մեր, առա և ջուրք ուրեմն ընկղմցին

4 զմեզ : Ընդ ուղիս անցին անձինք մեր ,
անցին անձինք մեր ընդ ուղիս անդա
5 դարս : Օրհնեալ է տէր որ ոչ ետ զմեզ
6 յորս ատամանց նոցա : Անձինք մեր
ապրեցան որուէս Ճնճղուկ յոբոզայթէ
7 որսողաց : Որողայթք նոցա փշքեցան , և
8 մեք առլեցաք : Օգնութիւն է մեզ յա
նուանէ տեառն , որ աբար զերկինս և
զերկիր :

ՍԱՀՄՈՍ ՇԻԴ .

ԵՐԻ ասդիմանաց :

1 Ո՞ր յուսայ ՚ի տէր որուէս լեառն Սիովն ,
մի սասանեսցի յաւիտեան որ բնակեալն
2 է յԵրուսաղէմ : Լերինք շուրջ են զնու
վաւ , տէր շուրջ է զժողովրդեամբ իւ
բով յայսմ հետէ մինչեւ յաւիտեան :
3 Ո՞չ թողու տէր զգաւազան մղաւորաց
՚ի վիճակս արդարոց . և տրդարք մի ձը-

գեցեն զմեռսիւրեանց յանօրէնութիւնն
Բարի առնէ տէր բարեաց , և այնոցիկ 4
ոյք ուղիղ են սրտիւք : Զթիւքեալսն 5
յափշտակութեամբ , տանի զնոսա տէր
ընդ այնոսիկ ոյք գործեն զանօրէնու-
թիւն . խաղաղութիւն ՚ի վերայ իսրա-
յելի :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԻԵ .

ԵՐԳ առաջիմանայ :

1 Պ դարձուցանել տեառն զգերութիւն
սիովնի , և եղեաք մեք մխիթարեալք :
Յայնժամ լցան բերանք մեր խնդու-
թեամբ , և լեզուք մեր ցնծութեամբ :
Յայնժամ ասասցին ՚ի հեթանոսս , մեծ 3
արար տէր զառնելընդ նոսա + մեծ ա-
րար տէր զառնելիւր ընդ մեզ , և մեք

4 Եղեաքը բերկբեալք : Դարձու տէր զգերռւ-
թիւնս մեր որուէս զուխս ՚ի հարաւոյ .
ոյք վարէին արտասուօք՝ ցնծութեամբ
5 հնձեսցեն : Երթալով երթային եւ-
լային , ոյք բարձեալ տանէին զսեր .
6 մանս իւրեանց : Գալով եկեսցեն եւ-
ցնծասցեն , ոյք առեալ բերիցեն զորայս
իւրեանց :

ՍԱՆՄՈՍ ՃԴՀ .

Երգ ասդիմանաց .

1 Եթէ ոչ տէր շինէ զտուն , ՚ի նանիր
2 վաստակին շինողք նորա : Եթէ ոչ տէր
ալահէ գքաղաք , ընդունայն տքնին պա-
3 հապանք նորա : Ի նանիր է ձեզ յառ-
նել կանխաւ . արդ արիք մինչեւ էք
4 ննջեցեալ , ոյք ուտէք զհաց ցաւոց : Ի
ժամանակի որուէս տացի քուն սիրելեաց

իւրոց . Ժառանդութիւն առն որդիք են ,
որոյ վարձք իւր են . այն է պտուղ որու
վայնի իւրոյ : Որուէս նետք ՚ի ձեռս հզօ 5
ըի , այնպէս են և որդիքն Յօթափելոյ:
Երանի որ ելից զցանկութիւն իւր ՚ի նո- 6
ցանէ . մի՛ ամաչեսցին յորժամիսուեսցին
թշնամիք նոցա ընդ նոսա առ դրան :

ՍԱՀՄԱՍ ՃԻԷ .

Երգ ասպիճանաց :

Երանի ամենեցուն որ երկնչին ՚ի տեառ 1
նէ , և դնան ՚ի Ճանապարհո նորա : Զվաս 2
տակո ձեռաց քոց կերիցես , երանի է
քեզ և բարի եղիցի : Կին քո որուէս 3
այզի վայիշուչ յանկիւնս տան քո . որ
ուէս նորատունկ ձեթենւոյ շուրջ զսե-
ղանուլ քո : Այսուէս օրհնեսցի ամենայն 4
մարդ որ երկնչի ՚ի տեառնէ . օրհնեսցէ

զքեզ տէր ՚ի սիովնէ , և տիսցես զբարու-
թիւն յԵրուսաղէմ զամենայն աւուլո
5 կենաց քոց : Տեսցես դու զորդիս որդ-
ւոց քոց , խաղաղութեւն ՚ի վերայ Խո-
րայելի :

ՍԱՀՄՈՍ ՃԻԸ .

ԵՐԳ ասովի համար :

- 1 Բազում անգամ մարտեան ընդ իս ՚ի
մանկութենէ իմմէ , ասասցէ Խորայէլ :
- 2 Բազում անգամ մարտեան ընդ իս ՚ի ման-
կութենէ իմմէ , և ինձ ոչ յաղթեցին :
- 3 Զթիկունս իմ հարին մեղաւորք , ընդ
երկար արարին զանօրէնութիս իւրեանց :
- 4 Տէր աբուր է , և խորտակէ զուլն մեւ
- 5 դաւորաց : Ամաչեսցնն և յետս դարձ-
ցին ամենեքեան ոյք ատեան զսիովն :
- 6 Եղեցին նոքա որուէս զիսոտ տանեաց , ոք

մինչեւ ՚ի ըստոն եկեալ՝ չորացաւ : Ուս 7
տի ոչ ելից զբուռն իւր հնձողն , և ոչ
զղիրկո իւր որ զորայն ժողովէր : Ուս 8
սացին ամենեքնան ոյք անցանէին առ
նօքօք , թէ օրհնութիւն տեառն ընդ
ձեզ , և օրհնեցաք զձեզ յանուանէ
տեառն :

ՍԱՆՄՈՍ ՃԻԹ .

Երգ ասպիճանայ :

1 Եսորոց կարդացի առ քեզ տէր , տէր 1
լուր ծայնի իմում : Եղեցին ականջք քո 2
՚ի լսել զձայն աղօթիցիմոց : Թէ զանօրէւ 3
նութիւնս քննես տէր տէր , իսկ ո՞ կա-
լէ կալ առաջի քո , զի՞ ՚ի քէն է քա-
ւութիւն : Վասն անուան քո համբերի 4
տէր , համբեր անձն իմը անի քում . յու-
սացաւ անձն իմ՚ի տէր : Ի պահէ առա 5

Հօտէ մինչեւ յերեկոյ, ՚ի պահէ առաջ
6 Հօտու յուսսացաւ Իսրայէլ ՚ի տէր: Ի
տեառնէ է ողորմութիւն ըազում, ՚ի նը-
մանէ է փրկութիւն, և նա փրկեաց
զԻսրայէլ յամենայն նեղութեանց նորա:

ՍԱՆՄՈՍ ՃԼ.

ԵՐԳ առաջիննայ:

1 Տէր ոչ բարձրացաւ սիրտ իմ, և ոչ ըզ-
2 բօսան աչք իմ: Ոչ գնացի ես ընդ մե-
ծամեծս: և ոչ ընդ այնուիկ ոյք սքան-
3 չելի էին քան զիս: Բայց թէ խոնար-
հեցայ ես որպէս զմանուկ սարտուցեալ ՚ի
ստենէ մօր իւրոյ, և դարձ նորա անդ-
4 րէն ՚ի նոյն: Այլ հուարտացուցի արդ-
եօք զանձն իմ, այսպէս եղիցի հատու-
ցումն անձին իմոյ, յուսսացաւ Իսրայ-
էլ ՚ի տէր յայսմ հետէ մինչեւ յաւի-
տեսն:

ՍԱՀՄՈՍ ՃԼԱ .

ՕՐԻՆԱԿԻՆ ԵՐԳ ՀԱՅԻ :

Յիշեա տէր զգաւիթ և զամենայն 1
հեղութիւն նորաւ Արակս երդուաւ տեաւ 2
ոըն , և ուխտս ետ Աստուծոյ Յակով
բայ : Թէ ոչ մտից ՚ի յարկս տան իմոյ , 3
թէ ելից յանկողինս մահճաց իմոց : Թէ 4
տաց քուն աչաց իմոց , կամ նինջ արտեւ
ւանաց իմոց , կամ հանգիստ իրանաց իմոց .
մինչեւ գտից զտեղի յարկի տեառն Աս-
տուծոյ Յակովբայ : Ահա լուսք զնմաւ 5
նէ յԵփրաթայ , և դտաք զնա ՚ի դաշ-
տըս մայրեաց : Մտցուք ՚ի յարկս նու 6
ըա , երկիրպաղցուք ՚ի տեղւոջ ուր կա-
ցեալ են ոտք նորաւ : Արի տէր ՚ի հան 7
զիստ քո դու և կտակարանք սրբութեան
քո : Երիցունք քո զգեցցին զարդարու- 8
թիւն , և սուրբք քո ցնծալով ցնծաս

9 ցեն : Վասն դաւթի սիրելոյ քո , մի
դարձուցաներ զերեսս քո յօծելոյ քում
10 մէ : Երդուաւ տէր Դաւթի Ճշմարտու-
թեամբ և ոչ ստեաց նմա . ՚ի ստղոյ որո-
վայնէ քումմէ նստուցից յաթոռ քո :
11 Թէ պահեսցեն որդիք քո զօրէնս իմ , և
զիկայութիւնս իմ զոր ուսուցից նոցա :
12 Որդիք նոցա նստցին յաւիտեանս յաւի
13 տենից յաթոռ քո : Հաճեցաւ տէր ընդ
սիով , և ընտրեաց բնակիլ ՚ի նմա . ա-
սէ այս է Հանգիստ իմ յաւիտեանս յա-
ւիտենից , ՚ի սմա բնակեցայց զի հաճե-
14 ցայ ընդ ստ : Զորս սորա օրհնելով
օրհնեցից , և զաղքատս սորա լցուցից
15 հացիւ : Երեցանց սորա զղեցուցից զիւր-
կութիւն , և սուրբք սորա ցնծալով ցըն-
16 ծառցին : Անդ ծաղեցէց զեղջիւր ՚ի Դա-
ւիթ , պատրաստ արարից զջրադ օծելոյ
17 իմոյ : Թշնամեաց նորա զղեցուցից զամօթ ,
այլ ՚ի վերայ նորա ծաղկեսցէ սրբութիւմ :

ՍԱՆՄՈՍ ՃԼԲ.

ՕՐԻՆԱԿԻՆ ԵՐԳ ՀՅԱ :

ԶԵՐ Քարի կամ զի՞ լայելու զի բնակեն 1
 եղբարք ՚ի միասին : Ուստիս եւդ զի իջաւ 2
 նէ ՚ի զլուխ և ՚ի մօրուսն ահարովնի , ՚ի
 մօրուսց իջանէ ՚ի գրապանո զղեստու նու 3
 ըա : Ուստիս ցոշ զի ցողէ ՚ի հերմոնէ ՚ի
 լերայ լերին սիովնի : Տէր անդ սկատրաս 4
 տեսց զօրհնութիւն և զկեանսն յաւիւ տենից :

ՍԱՆՄՈՍ ՃԼԳ.

ՕՐԻՆԱԿԻՆ ԵՐԳ ՀՅԱ :

Աստ օրհնեցէք ամենայն ծառայք տեաւ 1
 ուն զտէր , ո կայք ՚ի տուն տեառն ՚ի
 գաւիթս Աստուծոյ մերոյ : Ի զիշերի 2
 համբարձէք զժեռս ձեր ՚ի սրբութիւն և

Յ օրհնեցէք զտէր , Օրհնեսցէ զմեզ տէր
՚ի սիովլէ , որ արար զերկինս և զերկիր :

ՍԱՀՄՈՍ ՃԼԴ .

ՕՐԻՆԱՑԻՒՆԻ ԵՐԳ ՍՊ-ՊԱ :

- 1 Օրհնեցէք զանուն տեառն , օրհնեցէք
ծառայք տեառն զտէր , ո՛ կայք ՚ի տուն
տեառն ՚ի գաւիթս Աստուծոյ մերոյ :
- 2 Օրհնեցէք զտէր զի բարի է , սաղմոս ա-
սացէք անուան նորա զի քաղցր է :
- 3 ԶՅակովը ընտրեաց իւր տէր , և զիս-
կ բայէլ ժառանգութիւն իւր : Ես ծա-
նեայ զի մեծ է տէր , և տէր մեծ
- 5 քան զամենայն կուռս : Զամենայն
զոր ինչ կամեցաւ և արար տէր . յերկի-
- 6 նըս և յերկըն , ՚ի ծով և յամենայն խո-
7 ըլս , չանէ զամալս ՚ի ծադաց երկրէ ,
զիայլատակունս իւր յանձրեւս արար ,

և հանէ զբողմա ՚ի շտեմարանաց իւրոց :
Եհար զամենայն անդրանիկս Եզիալտա 8
ցւոց, ՚ի մարդոյ մինչեւ յանասուն : Ա 9
ռաքեաց զնշանս և զարուեստս իւր ՚ի
մէջ քո Եզիալտոս, ՚ի Փարաւովն և յա-
մենայն զօրս իւր : Եհար զազգս բազու 10
մըս, և սպան զթաղաւորս հզօրս : ԶՍԵ 11
Հովն թագաւոր Ամուլրէացւոց, զնվոր թա-
գաւոր Բասանու, և զամենայն թագա-
ւորութիւնս Քանանացւոց : Աս զերկիր 12
նոցա ՚ի ժառանդութիւն, ժառանդու-
թիւն Կորայելի ժողովրդեան իւրոյ :
Տէր անուն քո յաւիտեան, տէր յիշա 13
տակ քո ազգէ մինչեւ յաշը : Դատի ըզ 14
ժողովուրդ իւր, և ՚ի ծառայս իւր մը-
խիթարի : Կուռք Հեթանոսաց ոսկի և 15
արծաթ են, ձեռազբոճք են որդւոց
մարդկան: Բերան զոյ և ոչ խօսին, աչք են 16
և ոչ տեսանեն: Ականջք են և ոչ լսեն, և 17
ոչ զոյ շունչ ՚ի բերանս նոցա : Նման նոցա 18

եղիցին ոյք արարին զնոսա , ամենեքեան
19 որ յուսացեալ են ՚ի նոսա : Տուն իորա-
յելի օրհնեցէք զտէր , տուն Ահարոն-
20 նի օրհնեցէք զտէր : Տուն Ղեւեայ օրհ-
21 նեցէք զտէր : Օրհնեալ է տէր ՚ի սիովեէ .
որ բնակեալն է յԵրուսաղէմ :

ՍԱՀՄՈՍ ՃԼԵ .

Աւէլուիա :

1 Եթոստովան եղերուք տեառն , զի բա-
րի է զի յաւիտեան է ողորմութիւն նո-
2 րա : Խոստովան եղերուք Աստուծոյ
Աստուծոց , զի յաւիտեան է ողորմու-
3 թիւն նորա : Խոստովան եղերուք տեա-
ռըն տերանց , զի յաւիտեան է ողորմու-
4 թիւն նորա : Արար սքանչելիս մեծամե-
ծըս միայն , զի յաւիտեան է ողորմու-

թիւն նորա : Զելիկնս արար իմաստուն 5
թեամբ իւրով , զի յաւիտեան է ողորմուն
թիւն նորա : Հաստատեաց զելիկը ՚ի վեւ 6
ըսյ ջուրց , զի յաւիտեան է ողորմութիւն
նորա : Արար զլուսաւորս մեծամեծս միւ 7
այն , զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա : 8
Արեգակն արար իշխանական տըւ
ւընջեան , զի յաւիտեան է ողորմութիւն
նորա : Եհար զելիկիրն Եզիտացւոց անդ 9
ըսնկօք իւրովք հանդերձ , զի յաւիտեան 10
է ողորմութիւն նորա : Եւ եհան զիս 11
ըսյէւ ՚ի միշոյ նորա , զի յաւիտեան է
ողորմութիւն նորա : Ի ծեռն բարձր և 12
՚ի բազուկ հզօր , զի յաւիտեան է ողոր
մութիւն նորա : Եհերձ դժովն մած և 13
բաժանեաց յերկուս մասունս , զի յաւ
իտեան է ողորմութիւն նորա : Եւ ան 14
ցոյց զիսրայէւ ընդ մէջ նորա , զի յաւ
իտեան է ողորմութիւն նորա : Ընկըզ 15
մետց զՓարաւովն և զզօրս իւր ՚ի ծով

կարմիր , զի յաւիտեան է ողորմութիւն
16 նորա : Եւ եհան զժողովուրդ իւր յանաւ
ալատ , զի յաւիտեան է ողորմութիւն
17 նորա : Եհար զազլս մեծամեծս միայն ,
զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա :
18 Եւ սպան զթագաւորս հղօրս , զի յաւի
19 տեան է ողորմութիւն նորա : ԶՍեհով
թազաւոր Ամուրհացւոց , զի յաւիտեան
20 է ողորմութիւն նորա : ԶՈՎԴ թազաւոր
Բասանու , զի յաւիտեան է ողորմութիւն
21 նորա : Ետ զերկիր նոցա ՚ի ճառանգու-
թիւն , զի յաւիտեան է ողորմութիւն
22 նորա : Ճառանգութիւն Կսրայելի ծա-
ռայի իւրում , զի յաւիտեան է ողորմու-
23 թիւն նորա : ՅԵՇԵՄ զմեզ տէր ՚ի խո-
նարհութեան միրում , զի յաւիտեան է
24 ողորմութիւն նորա : Եւ փրկեաց զմեզ
՚ի ճեռաց թշնամեաց մերոց , զի յաւի-
25 տեան է ողորմութիւն նորա : Ո տայ կե-
րակուր ամենայն կենդանւոյ , զի յաւ-

Եիտեան է ողորմութիւն նորա : Ասոստու 26
վան եղերուք Աստուծոյ երկնաւորի , զի
յաւիտեան է ողորմութիւն նորա :

ՍԱՆՄՈՍ ՃԼԶ .

Սաղմոս 'ի Դաստիլ . 'ի Յշտան Երեմայրի . ան-
նըստան յԵրեմայրի համաց :

Ս.ռ զետս Բատրեւացւոց անդ նստէաք 1
և լայաք , որպէս յիշեցաք մեք անդ զոի-
սին : Ի մէջ ուռեաց նոցա կախեցաք ըզ . 2
կտակարանս մեր : Անդ հարցանէին զեւ 3
ըիչք մեր զբանս օրհնութեան . զերեւլարք
մեր ստիպէին զմեզ և առէին : Օրհնեւ 4
ցէք զմեզ յօրհնութենէ սիովին . իսկ
զիանը երգեսցուք զօրհնութիւնս տես-
ուլն յերկիր օտար : Տօ է մոռացայց զքեզ 5
Երուսաղէմ , մոռացի զիս աջ իմ : Կը-
ցեսցի լեզուիմ 'ի քիմս իմ , թէ ոչ յիշեւ

ցից զքեղ, թէ ոչ նախ նուազեցից ըդ
քեզ Երուսաղէմ սկիզբն ուրախութեան
7 իմոյ : Յիշեա տէր զորդիսն Եղովմայ՝
8 յաւուրսն Երուսաղէմի : Ոյք ասէին
քակեցէք քակեցէք, մինչեւ 'ի հիմն
9 հասուցէք : Դուստր Բարելացւոց թը-
շուառական, երանի որ հատոյց զհա-
տուցումն քո զոր դու մեզ հատուցեր :
10 Երանի որ կալաւ զմանկունս քո, և ե-
հար զքարի :

ՍԱՀՄՈՍ ՃԼԵ.

Սահմոս ՚ի Դաստիարակութեան պատմութեան մաս ։

1 Խոստովան եղէց քեզ տէր բոլորով սը-
տիւ իմով, առաջի հրեշտակաց սաղմոս
2 սսացեց քեզ : Զի լուար զբանս բերա-
նոյ իմոյ, երկիրպաղից 'ի տաճար սուրբ
քո, և խոստովան եղէց անուան քում

վասն ողորմութեան և ճշմարտութեան
քո : Մեծ արարեր յամենայնի դանուն 3
սու.րբ քո , յորում աւուր կարդամ առ
քեզ վաղվաղակի լուր ինձ , և բազում
արասցես զօրութիւնս յանձն իմ : Խոս 4
տուլան եղիցին առ քեզ ամենայն թա-
գաւորք երկրի , զի լուան զբանս ըերա-
նոյ քո , և օրհնեսցեն զՃանապարհս քո : 5
Մեծ են փառք տեառն , բարձրէ տէր ,
զխոնարհս տեսանէ , և զբարձունս ՚ի հե-
ռաստանէ ճանաչէ : Թէ զնացից ես ՚ի 6
մէջ նեղութեանց , կեցուսցես զիս ՚ի
բարկութենէ թշնամոյն : Զգեցիր զձեւ 7
ուլն քո , և փրկեաց զիս աջ քո , և տէր
հատուսցէ ընդիմ : Տէր ողորմութիւն քո 8
յաւիտեան , զգործս ձեռաց քոց մի ան-
տես առներ :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԼԸ •

Ի ՀԱՅՈՒԹՅՈՒՆ • Ա - ՀՐԱՄԱՆԻ ԵՎ ԴՐԱՅԻ Բ •

1 Տէր վիորձեցեր զիս և ծանեար զիս .
զու ծանեար զնստել իմ և զյառնել
2 իմ : Ի միտ առեր զխորհուրդս իմ ՚ի հե-
ռաստանէ , զշաւիղս իմ և զվիճակս իմ
զու քննեցեր , և զամենայն ճանապար-
հըս իմ յառաջազոյն տեսեր զի ոչ զոյ
3 նենգութիւն ՚ի լեզուի իմում : Ահա դու
տէր ծանեար զյետին իմ և զառաջին իմ
զու ստեղծեր զիս և եղիր զժեռն քո ՚ի
4 վերայիմ : Աքանչելի եղեւ զիտութիւն քո
յինէն , զօրսցաւ և ոչ հանդարտեմ սմատ
5 Յ՞ երթայց ես յոդւոյ քումմէ , կամ
6 յերեսաց քոց ես յ՞ վիախեայց : Թէ ե-
լանեմ յերկինս դու անդ ես , թէ ե-
7 ջանեմ ՚ի դժոխք և անդ մօտ ես : Թէ
առից զթեւս իմընդ առաւօտս , և բը-

Նակեցայց յեզերս ծուլու : Սակայն և 8
անդ ձեռն քո առաջնորդեսցէ ինձ, և
աջ քո ընկալցի զիս : Ասացի խաւարու 9
րեմն արդեօք ծածկեաց զիս, կամ զի-
շեր փոխանակ լուսոյ փափկութեան իմոյ :
Խաւարն ՚ի քէն ոչ խաւարանայ, և զի 10
շերն որոկէս տիւ լուսաւոր եղեցի, և խա-
ւար նորա որոկէս զլոյս նորա : Դու ըս- 11
տացար զերիկամունս իմ, և ընկալար զիս
յորովայնէ մօր իմոյ : Խոստովան եղէց 12
քեզ տէր զի ահեղ և սքանչելի ես . ըս-
քանչելի են զործք քո, և անձն իմ սի-
րեաց յոյժ : Ոչ թաղեաւ ոսկը իմ՚ի քէն 13
զոր արարեր ՚ի ծածուկ, և կար զօրութե-
իմոյ ընդ ստորինս երկրի : Զանդործս իմ 14
տեսին աչք քո, և ՚ի զիրս քո ամենե-
քեան զրեցան : Ի տուէ մոլորեցան, և 15
ոչ ոք էր որ առաջնորդէր նոցա : Ինձ 16
յոյժ մեծարոյ եղեն բարեկամք քո Աս-
տուած, և յոյժ զօրացան իշխանք նոցա :

17 Թուեցի զնոսա և քան զաւազ բաղմացան . զարթեայ և արդ ընդ քեզ իմ ;
18 Թէ սոլանանես զմեղաւորս Աստուած ,
19 արք արեան ՚ի բաց եղերուք յինէն : Ի
հակառակութիւն և ՚ի նախանձ , առցեն
20 ՚ի նանիր զքաղաքս քու Զատելիս քո տէր
ատեցի , և ՚ի վերայ թշնամեաց քոց մաւ
21 շեցայ : Ատելութիւն կատարեալ ատեւ
22 ցի զնոսա , և եղեն ինձ թշնամիք : Փորձեա զիս Աստուած և ծանիր զմիրու իմ .
Քննեա զիս և ծանիր զշաւիդու իմ , և
տես թէ իցե՞ն անօրէնութիւնք ՚ի ճանապարհս իմ . առաջնորդեա ինձ ՚ի ճանապարհս քո յաւիտենից :

ՍԱՆՄԱՍ ՃԼՅ .

Ի կորակած . Սաշմու՞ն Դամիլ :

1 Ասլրեցո զիս տէր ՚ի մարդոյ չարէ , յառնէ անիրաւէ իրկեազիս : Խորհեցան զաւ

Նօրէնութիւն 'ի սիրտս իւրեանց . զօր ա-
մենայն պատրաստեցան 'ի պատերազմ :
Արեցին զլեզուս իւրեանց որպէս զօձի , 3
Թոյնք իժից 'ի ներքոյ շրթանց նոցաւ Պա- 4
հեա զիս տէր 'ի ծեռաց մեղաւորի , և 'ի
մարդոյ չարէ փրկեա զիս : Խորհեցան իւա- 5
փանել զզնացս իմ , Ծագուցին ամբար-
տաւանք որոգաւթ ոտից իմոց , շուրջ զշաւ դօքիմովք 6
եղին ինձ զայթակղութիւն : Ասացի տէր 7
Աստուած իմ ես դու , ունին զիր տէր
ճայնի աղօթից իմոց : Տէր տէր զօրութի 8
փրկութեան իմոյ , Հովանի դլխոյիմոյ յա-
ւուր ուատերազմ : Մի՛ մատներ զիս տէր 9
'ի ցանկութիւն մեղաւորաց , ոյք խորհե-
ցան վասն իմ , մի՛ ընդ վայր հարկաներ
զիս : Զի՞ մի՞ երբէք բարձրասցին և խոր 10
հուրդք նոցա մի՞ կատարեսցին . վախճան
կատարածի նոցա վաստակ շրթանց իւր-
եանց ծածկեսցէ զնոսա : Աւկցիս 'ի վե- 11

բայ նոցա կայծակունս հրոյ և կոքծու
նեսցես զնոսա , ՚ի տառապանաց մի կտ-
12 ըասցեն կետլ : Մարդոյ լեզուանւոյ մի
յաջողեսցի ՚ի վերայ երկրի . զայր մեղա-
ւոր չարիք իւր որսայցեն ՚ի կորուստ ,
13 ծանեայ զի առնես տէր դատաստան
14 աղքատի և իրաւունս տնտնկի : Արդարք
զոհասցին զանուանէ քումմէ , և ընա-
կեսցին ուղիղք առաջի երեսաց քոց :

ՍԱՆՄՈՍ ՃԽ .

Սաշմոս ՚ի Դատիլ :

1 Տէր կարդացի առ քեզ և լուր ինձ .
նայեա ՚ի ձայն աղօթից էմոց ՚ի կարդալ
2 իմում առ քեզ Ռւղիղ եղիցին աղօթք
իմ որուէս խունկ առաջի քո տէր . համ-
բառնալ ձեռաց իմոց պատարագ երեկոյի :
3 Դիր տէր ոլահասլան բերանոյ իմոյ և

դուռն ամուր շըթանց իմոց , զի մի խո-
տորեսցի սիրտ իմ բանիւ չարութեան :
Գատճառել զսլատճառս մեղաց ընդ մար կ
դը ոյք գրծեն զանօրէնութիւն . ոչ
եղէց կցորդ ընտրելոց նոցա : Խրատես 5
ցէ զիս արդարն ողորմութեամբ և յան-
դիման արասցէ , իւղ մեղաւորի մի օծ-
ցէ զզլուխ իմ եւս , և աղօթք իմ ՚ի
կամս նորա : Արգելան մերձ առ վիմին , 6
դատաւորք նոցա լուիցեն բանից իմոց և
Քաղցրասցին : Որպէս թանձրութիւն հու 7
դոյ զի սիրեալ է ՚ի վերայ երկըբ . ցը-
ւեսցին ոսկերք նոցա մերձ ՚ի դժիսս :
Առ քեզ տէր տէր են աչք իմ . ՚ի քեզ 8
յուստցայ , մի հաներ զհողի յինէն :
Գահեա զիս յորողայթէ որ թազուցաւ 9
ինձ , ՚ի զայթակղութենէ զործողին զա-
նօրէնութիւն : Անկցին ՚ի ցանցս նորա 10
մեղաւորք , միայն եմ ես մինչեւ անցից :

ՍԱՀՄՈՍ ՃԻԱ.

Ի մասպահութեան ՚ի զառակիւ . Աղօնւ ՚ի ժա-
մանակիւ ՚լի էր նա յայրէ անդ :

1 Զայնիւ իմով ես առ տէր կարդացի ,
2 Ճայնիւ իմով զուէր աղաչեցի : Սփոեցից
առաջի տեառն զաղօթս իմ, և զնեղու-
3 թիւնս իմ առաջի նորա պատմեցից : Ի
նուաղել յինէն հողւոյ իմոյ դու տէր
ծանեար զշաւիղս իմ . ՚ի ճանապարհ յոր
4 և զնայի թագուցաւ ինձ որոգայթ : Հայ-
էի յաջմետ տեսանէի և ոչ ոք ճանա-
չէր զիս . կորեաւ յինէն փախուստ իմ
5 և ոչ զտաւ խնդրող անձին իմոյ : Աղա-
ղակեցի առ քեզ տէր և ասացի , դու
ես յոյս և բաժին իմ յերկրին կենդա-
6 նեաց : Կայեա տէր յաղօթս իմ զի ես
խոնարհ եղէ յոյժ . ասլրեցո զիս ՚ի հա-
լածչաց իմոց զի զօրացան քան զիս :

Տէր հան ՚ի ըանտէ զանձն իմ, դոհանամ 7
զանուանէ քումմէ : Քեզ սոլասեն ար 8
դարք մինչեւ հատուցես :

ՍԱՆՄՈՍ ՃԻԲ •

Սաղմոս ՚ի Դասիլ . ՚ի ծամբուայիշ ՚ի հայա-
ծեր վաս Աբեսուամ որդի նորա :

Կը լուր աղօթից իմոց , ունկն պիը 1
խնդրուածաց իմոց Ճշմարտութեամբ քուլ :
Լուր ինձ սրդարութեամբ քուլ , և մի 2
մտաներ ՚ի դատաստան ընդ ծառայի
քում , զի ոչ արդարանայ առաջի քո ա-
մենայն կենդանի : Հալածեաց թշնամին 3
զանձն իմ . խոնարհ արար յերիեր զկեա-
նըս իմ . և նստոյց զիս ՚ի խաւարի որպէս
մեռեալ յաւիտենից : Զանձրացաւ յիս 4
հողի իմ , և սիրտ իմ խոռովիցաւ յիս Յի . 5

շեցի ես զաւուրսն զառաջինս , խորհեցայ յամենայն 'ի գործս քո , յարարածս
ձեռաց քոց խորհեցայ , և համբարձի
6 առ քեզ զձեռսիմ : Անձնիմ որպէս երկիր ծարաւի է առ քեզ , վաղիվաղակի
լուր ինձ տէր զի նուռաղեաց յինէն հողի
7 իմ : Մի դարձուցաներ զերեսս քո յինէն .
նմանիցիմ այնոցիկ որ իջանեն 'ի գուը :
8 Լսելի արա ինձ առաւօտու զողոր
մութիւնս քո , զի ես 'ի քեզ տէր
9 յուսացայ : Յոյց ինձ ճանապարհ յոր
գնաց'ց , զի առ քեզ տէր հսմբարձի
10 զանձնիմ : Փրկեա զիս 'ի թշնամեաց իմոց
տէր , զի զքեզ ապաւէն ինձ արարի :
11 Ուսո ինձ առնել զկամս քո զի դու ես
12 Աստօւած իմ : Հոգի քո բարի առաջ
13 նորդեսցէ ինձ 'ի յերկիր ուղիղ : Վասն
անուան քո տէր կեցուսցես զիս . ար
դարութեամբ քով հանցես 'ի նեղութե
14 նէ զսնձն իմ : ՈՂորմութեամբ քով սա-

տակեսցես զթշնամիս իմ, կորուսցես զա-
մենայն նեղիչ անձին իմոյ, զի ես ծա-
ռայ քո եմ:

ՍԱՀՄՈՍ ՃԽԳ.

Ասովիս ՚ի Դաստիլ. առ Գ. Պատիլ.

Օրէնեալ տէր Աստուած իմ, որ ուսոյց 1
զձեռսիմ ՚ի պատերազմ, և զմատունս իմ
՚ի ճակատամարտ: Ողորմութիւն իմ և 2
ասլաւէն իմ, օշնական իմ և փրկիչ իմ,
ասլաւէն իմ և ես յուսամ՚ի նա: ո՛հը¹
նազանդէ զժողովուրդս ընդ ինեւ: 3
Տէր ո՞վ է մարդ զի յայտնեցար դու
նմա, կամ որդի մարդոյ թէ համարիսինչ
զնա: Մարդ նանըութեան նմանեաց, և 4
աւուրք նորա որսէս հովանի անցին:
Տէր խոնարհեցո զերկինս և էջ, մերձեա
՚ի լեռինս և ծխեսցին: Փայլատակետ 5
6

զիայլատակունս քո և խռովեա զնոսա,
առաքեա զնետս քո և ցրուեա զնոսա :
7 Առաքեա զՃեռն քո 'ի բարձանց և փըթ
կեա զիս 'ի ջուրց բազմաց , և 'ի Ճեռաց
8 որդւոց օտարաց : Որոց բերանք իւրեանց
խօսեցան զնանրութիւն , և աջ նոցա աջ
9 է մեղաց : Աստուած յօրհնութիւն նոր
օրհնեցից դքեզ , տասնադեաւ սաղմոսա
10 բանաւ սաղմոս ասացից քեզ : Ո' տացէ
զիրկութիւն թագաւորաց մերոց , որ
փրկելոցն իցէ զԴաւիթ ծառայ իւր 'ի
11 սրոյ չարէ : Փրկեա զիս և ապրեցո զիս
12 'ի Ճեռաց որդւոց օտարաց : Որոց բերանք
իւրեանց խօսեցան զնանրութիւն , և աջ նոցա
13 աջ է մեղաց : Որոց ուստերք իւրեանց որ
սլէն նորատունկ հաստատուն են 'ի ման
կութինէ իւրեանց . դստերք նոցա զար
դարեալ և սլաշուճեալ 'ի նմանութիւն
14 տաճարի : Շտեմարանք նրբա լի են և
բղիսեն 'ի միմնանս , խաշինք նոցա բազ

մածինք են և բազմանան ՚ի գնացս իւ
րեանց , և անդեայք նոցա պարարտք են :
Ոչ զոյ խրամատութիւն ցոնկոյ նոցա , 15
և ոչ աղաղակ ՚ի հրապարակս նոցա : Արդ 16
երանեցից ժողովրդեան որոյ այս այսոլէս
է . նա երանի է ժողովրդեան որոյ տէր
Աստուած է նոցա :

ՍԱՆՄՈՍ ՃԽԴ .

Ասղմոս օրհնութեան ՚ի Դասիլ :

Բարձր առնեմ զքեզ Աստուած իմ և 1
թագաւորիմ , և օրհնեմ զանուն քո յա-
ւիտեան եւ յաւիտեանս յաւիտենից : 2
Զօրհանապազ օրհնեցից զքեզ , և զովե-
ցից զանուն քո յաւիտեան և յաւիտեա-
նըս յաւիտենից : Մեծ է տէր և օրհնեալ 3
է յոյժ , և մեծութեան նորա ոչ զոյ չափ :
Ազդք և ազդք զովեսցեն զգործս քո , և 4
զզօրութիւնս քո սլատմեսցեն : Զմեծիլաւ 5

յելքութիւն փառաց սրբութեան քո խօ^յ
սեսցին, և զոքանչելիս քո պատմեսցեն :
6 Զգորութիւն ահի քո ասասցեն, և զմե^յ
7 ծութիւնս քո պատմեսցեն : Զյիշատակ
բազում քաղցրութեան քո բղիեսցեն, և
8 արդարութեամբ քո ցնծասցեն : Գթած
ողորմած է տէր, երկայնամիտ և բազում
9 ողորմ : Քաղցը է տէր առ ամենեսեան,
և զժութիւն նորա ՚ի վերայ ամենայն
10 արարածոցիւրոց : Խոստովան եղիցին առ
քեզ տէր ամենայն զործք քո, և սուրբք
11 քո օրհնեսցեն զքեզ : Զիփառ արքայու^թ
թեան քո ասասցեն, զմեծութիւնս քո
12 պատմեսցեն : Ճանաչել որդւոց մարդկան
զգօրութիւնս քո, և զիփառ մեծվայել
13 չութեան արքայութեան քո : Արքայու^թ
թիւն քո արքայութիւն ամենայն յաւի^թ
տենից, և տէրութիւն քո ազգէ մինչեւ
14 յազգ : Հաւատարիմ է տէր յամենայն
՚ի բանս իւր, և աշդար է յտմենայն ՚ի

գործս իւր : Հաստատէ տէր զամենայն 15
գայթակղեալս, և կանգնէ զամենայն գլու-
րեալս : Աչք ամենեցուն 'ի քեզ յուսան, 16
և դու տաս կերակուր նոցա 'ի ժամու :
Տաս դու նոցա և կերակրին . բանաս ըդ 17
ձեռն քո լցուցանես զամենեսեան քաղց-
րութեամբ կամօք քովք : Արդար է տէր 18
յամենայն ճանապարհս իւր, և սուրբ է
յամենայն 'ի գործս իւր : Մերժ է տէր 19
առ ամենեսեան որ կարդան առ նա, առ
ամենեսեան ոյք կարդան առ նա Ճշմար-
տութեամբ : Զկամս երկիւղածաց իւրոց 20
առնէ տէր . աղօթից նոցա լոէ և կեցու-
ցանէ զնոսա : Պահէ տէր զամենեսեան 21
ոյք սիրեն զնա . զամենայն մեղաւորս սա-
տակէ տէր : Զօրհնութիւնս տեառն խօ 22
սեսցի ըերան իմ. օրհնեսցէ ամենայն կեն-
դանի զանուն սուրբ նորա, յաւիսեան
և յաւիտեանս յաւիաենից :

ՍԱՆՄՈՍ ՃԽԵ.

ԱՆԵԼԻՆԻ ։ ԱՆԳԻՆԱ և ԶԱԴԱՐԴԻ ։

1 **Օ**ԲՀՆԿՈ անձն իմ զտէր, օրհնեցից ըգչ
տէր ՚ի կեանս իմ, սաղմոս ասացից Առ
2 տուծոյ իմոյ մինչեւ եմես : ՄԵՇ յու-
սայք յիշխանս յորդիս մարդկան, զե՞ոչ
3 զոյ փրկութիւն ՚ի նոսա : Ելցէ հոգի ՚ի
նոցանէ և դարձցին անդրէն ՚ի հող, և
յայնմ աւուր կորիցեն ամենայն խոր
4 հուրդք նոցա : Երանի ազգի որոյ տէր
Աստուած Յակովը օգնական է նմա,
5 և յոյս նորա ՚ի տէր Աստուած է : Ուր ա-
րար զերկինս և զերկիր, զծով և զամե-
6 նայն որ է ՚ի նոսու : Ո պահէ զՃշմար-
տութիւն յաւիտեան, և առնէ իրաւունս
7 զըկելոց : Տայ հաց քաղցելոց, և արձակէ
8 զկասկեալս տէր : Տէր բանայ զայս կու-
9 րաց, և կանդնէ զզլորեալս տէր : Տէր

սիրէ զարդարս , տէր պահէ զուանդուխ
տըս , զորըս և զայշիս ընդունի տէր , և
զՃանապարհս ամպարշտաց կորսւսանէ :
Թագաւորեսցէ տէր յաւիտեան . Աստու 10
ած քո Սիովն աղջէ մինչեւ յազգ :

ՍԱՀՄՈՍ ՃԽԶ .

ԱՆԴԻՄԱ . ԱՆԳԻՄԱ Ն ԶԱԿԱՐԻԱ :

Օրհնեցէք զտէր զի բարի են սաղմոսք , 1
Աստուծոյ մերոյ քաղցը եղիցի օրհնութի:
Շինէ զԵրուսաղէմ տէր , և զցրուեալսն 2
իսրայելի ժողովէ : Բժշկէ զբեկեալ 3
սիրտս , և սլատէ զամենայն վէրս նոցաւ
Ո թուէ զբաղմու . թիւն աստեղաց , և զաւ 4
մենեսեան զնոսա յանուանէ կոչէ : Մեծ 5
է տէր մեր և մեծ է զօրութիւն նորա ,
իմաստութիւն նորա ոչ զոյ բաւ : Ըն 6
գունի զՅեզս տէր , եւ խոնարհ առնէ

7 զամբարտաւանս մինչեւ յերկիր : Օրհնե-
ցէք զտէր խոստովանութեամբ , սաղմսս
8 ասացէք նմա օրհնութեամբ : Ո զզեցոյց
զերկինս ամսլովք , պատրաստ արար զսնձ-
9 ըեւ իւր յերկիր : Բուսոյց զխոտ ՚ի լերի-
նըս , դալարի ՚ի ծառայութիւն մարդ-
10 կան : Ո տայ անասնոց կերակուր , ճագաց
11 ագռաւուց որ կարդան առ նա : Ոչթէ
ընդ զօրութիւնս ձիոյ կամեցաւ տէր , և
ոչ ընդ իրանս առն սկայի հաճեցաւ :
12 Այլ հաճեցաւ տէր ընդ երկիւղածս
իւր , և ընդ այնոսիկ՝ ոյք յուսան յո-
ղորմութիւն նորա :

ՍԱՆՄՈՍ ՃԽԵ .

ԱԷԼԻՆԻ . ԱՆԴԵԿԱ և ԶԱՒՐԲԵԿԱ .

1 Պովեա Երուսաղէմ զտէր : Եւ օրհնեա
2 զԱստուած քո Սիովն : Զի զօրացոյց
3 զնիգս դրանց քոց , և օրհնեաց զորդիս քո

՚ Քնզ : Ո եղ զոահմանս քո ՚ի խաղաղու 4
թիւն . ալարտրութեամբ ցորենոյ լցոյց
զքեզ : Առաքէ զբան իւր յերկիլ . վաղ 5
վաղ ընթանան պատզամք նորա : Դնէ 6
զձիւն որուէս զտար , և զմէզ որուէս փոշի
ցանեաց : Արկանէ զոտոն որուէս ուա 7
տառ . առաջի ցրտոյ նորա ու կարէ կեալ :
Առաքէ զբան իւր և հալէ զնոսա . շըն 8
չեսցեն հողմք և զնացեն ջուրք : Պատ 9
մէ զբան իւր Յակովայ , զարդարութի
և դիրաւունս Խսրայելի : Աչ այսուէս ա 10
ըար ամենայն աղջաց տէր , և զդատաս
տանս իւր ոչ յայտնեաց նոցա :

ԱՆՕԹԻՔ ԱՄԲԱԿՈՒՄԱՅ ՄԱՐԳԱՐԵՒ

ԱՄԲԱԿ . Դ .

- 1 **S**եր Պլուր առ զատայ և երինայ . աեր հա-
- 2 յեշայ ՚ կ գործա առ և պարմացայ : Ի մէջ երինաց
գոտուանաց ըստնիշին դու , ՚ ի մէշինալ ամայն
յայրանեսցին . ՚ ի հասանել ժամանակին երեւես .
- 3 սիս : Ի լուսովել անցին իմա ՚ ի ժամանակին
- 4 բարիութեան . պաղումութեան ախշեցիս : Ասու-
ամանչ ՚ ի հարաւայ ենիւսկ , և առաջին ՚ ի քառուն
- 5 լէտնէ : Յայտնեսցն երինաւ ովայրէւթեան դաս-
տայ նորա , և օրհնութեամբ նորա լուսու պիտ-
- 6 ուշրժ = ըստագոյլ արդիւն պատայ հասպան ՚ ի
նմանէ . և եղջիրժ ՚ ի յէտին նորա գուան . և
անդ հասպանալուած ոօրութեան քառաց նորա :
- 7 Յէրեւաց նորա ելուն հարուածք . և պահա-
շաւաց նորա ՚ երկինքն մէ ծառնէժք ՚ ի լուսաց :
- 8 Եիաց և պահեաց ուերինը . հայրեան և դիմուաց
- 9 ունելանուած : Լէրիւն հալեւոցին և անպատճ վասա-
նեսցին . ճանապարհ որ յասելունից ՚ ի սիրա-

ՆՀՆ ԱՅՆ ՔԱՐԱԿԵՐՆ , և 'Ի ՆՄԱՆԵ ԴՊՂԱԿԵ Ա-
ՋԵՆԱՐՆ ԵՐԻՒ : ՏԵՍԻ ՊՐԱՎԱՆՈՒ ԳՐԱՂԱՎՐԱԿ . ԼԱՇ- 10
ԱԿՎԵՐԱՆ ԲՆԱԽԻՆ ՎՐԱԿԻԱՄՈՒ : ՄՐԴ ԱՆ 11
'Ի ՎԵՐԱ ԳԵՂՄՈՎ ԲԱՐՔԱԿԵՐՆ ԴՐԱ ԴԵՐ , ՀԱՅ
ԱՐԴԱՎԱԿԱՆ ԵՐԻՆ : 'Ի ՎԵՐԱ ԳԵՂՄՈՎ , ՀԱՅ ԲԱՐՔԱ-
ԱԿԱՆ : 'Ի ՎԵՐԱ ՃՈՎ : ԵՐԵՐ ԴՐԱ 12
ԱՐԱ ՓՈ : ԱՆՎԵԼԱ-ԵՐԻՆ ՓՈ ՔՐԻԱ-ԵՐԻՆ Է ԱՇ-
ՆԵՐԴ ՓՈ : ԶԱՐԱՆԵԱ ԱՐԴԻՆ ՓՈ , և ԱՆՎԵԼԱ ԻԱ- 13
ԱԼԱՐԿԵՐՆ ՓՈ ԱՐՔԵԿԱԿԵՐՆ 'Ի ԱԿԱՎԻՊԱ-ԵՐԻՆ ԱՆՔ-
ՐԵ-ԵԼ , որ անշառն է ԸՆԴ ԱԱ : ԱՆԴԻՆԵՐԻ 14
ԴԱՎԱԽԵՐՆ ԽԵԾԱՊՈՂԵԱ , ՍՐԱ ՔԱՐԵՐԵՒ ԱՇԵ ՔԱՎԻԱՆ
ԱՐԴԻՆԵԼԱ-ԻՆ ՃԱԳԴՈՒ ԼՐԱՆԻ ԴԱԿԴԱՐԵՒԱ : ՈՇՊԵՆ 15
ՆԵՐԱԾ ԱԼԱՎԱԿ ՓՈ ԳԵՆԱԿԵՐՆ , և ԱՇՊԵՆ 16
ՔԱՎԱԿԱՎԻՄԱՆ ԱՐԱ ՓՈ : ԲԱՎՐԻԿԱ-ԵԿԱՎԵ ԱՎԱՐԵՆ : 16
ԵԿԱ 17 'Ի ՎԵՐԱ ԵՐԵՒ , և ԴՊՂԱ-ԵԿԱՎԵ ՀԱՎԵՆ :
ԱՎԵԼԱՎԱՆ : ԵՐԵ-ԵՎԱՐ 'Ի ՔՐԻԱ-ԵՐԻՆ ՃՈՎՔԵ- 17
ԴԵ-ԱՆ : 18 'Ի ՔՐԻԵՆ ՂԵՆՎՐԵՎԱԾ ՓՈ : ՆԵՐԱՎԵՐԻ 18
ԵՐԵՆ 'Ի ԳԵՐ-ԼԻՆ ՏԱՐԴԻԱՆ ԱՄԲԱՐԴԱՎԱՆԻՆ : ԺԵ-
ՎԵ- ԱԿԱՎԻՊԱ-ԴԱ ՃՈՎ : ԽՆԴՐԵԿԵՐՆ : ԽՆԴՐԵԿԵՐ 19
ԳՆԵՏ ԿՎՐԱ-ԵԿԱՎԵ ՓՈ : 'Ի ԿՎՐԱԳՎԱ-ԵԿԱՎԵ ԽԵՂ-
ԱՐԱՎ , որ ԱԿԱՎԱԿԵՎԱԼ ԵՒՆ ԱԿԱՎԳՎԱ-ԵՐԻՆ :
ԵՐԵՎԱՆ , 19 'Ի ՎԵՐԱ ԱԼԱՎԱԿԱՎՆ 'Ի ԳՎԱՂՎԵԿԻ : Ա- 20

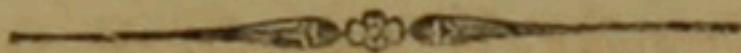
21 վեցան յաղը ջուրի անդնդու : Կացի էս և հի-
շան աղիս իմ 'ի քայլե բերանոյ իմոր , էմուս
դաշտուն յանձներս իմ , և էս յանձն իմ իսունի-
22 սպա : Զայս ալահեսցես յառար նէշունէսան ա-
ծէւ 'ի վերայ աղցի որ մարդունէին ընդ ժողո-
23 վրդեան չում : Թունէնի ու պատե սպասուն իւր ,
և արգուր բեր մե՛ գացի . զիւնէնի անսացի , և
24 երիւր մե՛ բնասահունէ դաշտունի : Պահանձացին
հօդու 'ի ճարախաց , և էկինի մե՛ գացին առ յը-
25 սս-ըս : Ես 'ի ան յաւասաց , սնծաւաց և
26 ս-ըսին եւնեց ալափուած իրիւնի : Տեր ո՞ւր
էս ինչ սօրութիւն , և իսուսոց հօդու իմ 'ի հաս-
պատութիւնն . 'ի վերայ ալարանոցի ընսամոյն
չացուց ո՞ւ և հանգուց ո՞ւ երագ երագ =
Փառաւ հօք և ոբուրու և :

ՄԱՆԹԱՆՔ

» Հայութ անը լուս մէջ աղքահ-լուսային , և
գլուխ-լուսային ու լինացնա ապրաբաժան :

Ուստի առ այս արքունիւոյ անարատին
Տօր ու և հաւասի , և վասն խալի ու պատրամական-
նի ընիալ պաշտամուն մեր և հայոց վկալ :

Զքարողն և զազօթու ՚ի վերջն ըստընթա-
կանանին զտցես ՚ի 180 Երեսն :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԸ *

Աւելուկա . Անգետոյ և Զատարիա :

Օրհնեցէք զտէր յերկնից , օրհնեցէք ըդ 1
նա ՚ի բարձանց : Օրհնեցէք զնա հրեշտակէք 2
նորա , օրհնեցէք զնա ամենայն զօրու-
թիւնք նորա : Օրհնեցէք զնա արեգակն 3
և լուսին , օրհնեցէք զնա ամենայն առ-
տեղք և լոյս : Օրհնեցէք զնա երկինք 4
երկնից , ջուրք որ ՚ի վերոյ քան զերկինս
օրհնեցէք զանուն տեսառն : Զի նա աւ 5

սաց և եղեն, հրամայեաց և հաստատեց
6 ցան : Կացոց զնոսա յաւիտեանս յաւ
ւիտենից • սահման եղ որ ոչ անցանէ :

7 Օրէնեցէք զոէր յերկլրէ, վիշառք և աշ
8 մենայն խոր չ չուր և կարկուտ ձիւն և
սառն, հողմ և մըրիկ որ առնէք զբան
9 նորա : Լերինք և ամենայն բարձունք,
10 ծառ ոլտղաբեր և ամենայն մայր : Գաշ
զան և ամենայն անասուն, սողուն եւ
11 ամենայն թռչունք թեւաւորք : Թաղաւ
ռորք երկրի և զօրք իւրեանց, էշեանք
12 և ամենայն դատաւորք երկրի : Երիտաւ
սարդք և կուսանք, ծերք եւ տղայք
13 օրէնեցէք զանուն տեառն : Բարձր եղեւ
անուն նորա միայն, խոստովանութիւն
14 նմա յերկինս և յերկրի : Բարձր առնէ
տէր զեղջիւր ժողովրդեան իւրոյ + օրէն
ութիւն յամենայն սբոց նմա, յորդւոցն
իսրայելի, ժողովուրդ որ մերձ է առ
տէր :

ՍԱՂՄՈՍ ՃԽԹ •

ԱՆԵԼԻԴԻ. ԱՆԳԵԼԻ և ԶԱԿԱՐԻԱ :

Օրհնեցէք զտէր յօրհնութիւն նոր, օրհն 1
նութիւն նմա յեկեղեցիս որբոց : Աւրա 2
խառցի Խորայէլ յարարիչն իւր, որդիք
Ախովնի ցնծառցեն ՚ի թագաւորն իւրեանց:
Օրհնեացեն զանուն նորա օրհնութեամբ, 3
սաղմուիւք և օրհնութեամբ սաղմոս եր
գեսցեն նմա : Հաճի տէր լնդ ժողովուրդ 4
իւր և բարձր առնէ զշեցս ՚ի փրկութե :
Պարծեոցին սուրբքն փառօք և ցնծառ 5
ցեն ՚ի հանգիստ իւրեանց, և բարձր ա
րացեն զԱստուած բերանովք իւրեանց:
Սուր երկսայրի ետ ՚ի ձեռս նոցա, առ 6
նուլ հատուցումն ՚ի հեթանոսաց ՚ի յան
դիմանութիւն ամենայն ժողովրդոց: Կա 7
ոլել զթագաւորս նոցա կապանօք, զլօ
րաւորս նոցա ձեռակատօք երկաթեօք :

8 Առնել նոցա դատաստան ի գրոց . իւսուք
այս են ամենայն սլրոց նորա :

ՍԱՀՄՈՍ ՃԾ .

Աւելուկ . Անհեայ և Զատարիս :

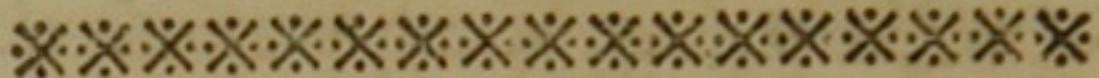
1 Օրհնեցէք զԱստուած ՚ի սրբութեան
նորա , օրհնեցէք զնա ՚ի հաստատութեան
2 զօրութեան նորա : Օրհնեցէք զնա ՚ի զօ-
րութեան նորա . օրհնեցէք զնա ՚ի բա-
3 զում մեծութեան նորա : Օրհնեցէք զնա
՚ի ձայն օրհնութեան . օրհնեցէք զնա
4 սաղմոսիւք և օրհնութեամբ : Օրհնեցէք
զնա ցնծութեամբ , գովեցէք զնա ուրա-
5 խութեամբ : Օրհնեցէք զնա ՚ի բանս
քաղցունս , գովեցէք զնա ՚ի բարբառ-
6 լսելի : Օրհնեցէք զնա ՚ի ձայն գոհու-
թեան . ամենայն հոգիք օրհնեցէք զտէր :

Կանոնս յիւը : Չորք կանոնս չունիք ոյլուք :
Միահամուռ Սաղմոս՝ Գորզայս ծզ :
Սաղմոս ճծ : Տունիք ՚ի սմա ոնկը :

Այս Սաղման ինքնուիր Դատավելի է առաջարկու
թուոց է և չախանակի ու էլենանոհագու ընդ-
շեմ գաղիպես առաջի Սահման :

Փոքը էի ես յեղբարս իմ, և կրտսեր ՚ի 1
տան հօր իմոյ, արածէի զեսաշինս հօր ե-
մոյ : Զեւք իմ արարին սաղմոսարան, և 2
մատունք իմ կազմոցին գործի օրհնութեն :
Կակ արդ ու սկառմուցէ զայս տեառն իւ 3
մում . ինքնին տէր ամենայնի լուիցէ
զամենայն : Եւ առաքեաց տէր զհրեշտակ 4
իւր, և համբաչձ զիս ՚ի հօտէ խաշանց
հօր էմոյ, և օծ զիս յօծումնիւղոյիւրոյ :
Եղբարք իմ մեծամեծք և զեղեցիկք, և 5
ոչ հաճեցաւ ընդ նոսա տէր : Ելի ես 6
ընդ առաջ այլազդւոյն, և նզովեցի ըզ-
կուոս նորա : Հանի զսուսեր ՚ի նմանէ 7
և հատի զգլուխ նորին, և բարձի զնա-
խատինս յորդւոյն խորայելի :

Փառք հօր և որդւոյ և :

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԵՐԻՑ ՄԱՆԿԱՆՑ

ԴԱՆՏԵԼԻ Դ.

- 1 (Օրհնեալ ես տէր Աստուած հարցն
մելոց, օրհնեալ լիուաւորեալ անուն քո
յաւիտեան :
- 2 Յիշաւունս անցուցեր զայս ամենայն
ընդ մեզ, արդար ես դու տէր և ամե-
նայն զործք քո ճշճարիտ են :
- 3 Ճանասլարհք քո ուղիղ են, և ամենայն
դատաստանք քո արդար են :
- 4 Դատաստան արդարութեան ածեր ՚ի վե-
րսյ մեր ըստ ամենայնի զոր ինչ ածեր ՚ի
վերսյ մեր, և քաղաքի ոլբոյ հարցն մե-
լոց Երուսաղեմի :

- 5 Արդարութեամբ և յիշաւի ածեր զայս
ամենայն ՚ի վերսյ մեր վասն մեղաց մելոց :

Անօրինեցաք և յանցեաք ապստամբ լի 6

նեւ ՚ի քէն . մեղաք յամենայնի և պատ-

ուիրանաց քոց մեք ոչ անսացաք :

Ոչ պահեցաք և ոչ արարաք որովէս պա 7

տուիրեցեր դու մեզ , զի բարիս զտցուք

մեք ՚ի քէն :

Արդ զամենայն զոր արարեր և զոր ինչ 8

ածեր ՚ի վերայ մեր , արդար դատաստա-

նաւ արարեր :

Մատնեցեր զմեզ ՚ի ձեռս թշնամեաց մե 9

ըոց անօրինաց խստից և ապստամբողաց :

Ի ձեռս թաղաւորի անօրինի և չարի քան 10

զամենայն երկիր , մատնեցեր զմեզ :

Եւ արդ ոչ զոյ մեզ ժամ՝ բանալ զբե 11

բանս մեր , զի յամօլժ և նախատինք ե

դաք ծառայից քոց պաշտօնէից :

Այւ մի մատներ զմեզ իսպառ վասն ան 12

ուան քո . մի ցրեր զուխտ քո , մի ՚ի բա-

ցէ առներ զողորմութիւն քո ՚ի մենջ :

Վասն Աբբահամու սիրուլոյ քո , իսա 13

Հակայ ծառայի քո , և խրայելի ընտ-
լելոյ քո :

14 Խոստացար նոցա և ասացեր , բազմացու-
ցից զզաւակ ձեր որպէս զաստեղս երկնից
բազմութեամբ , և որպէս զաւագ առ
եզր ծովու :

15 Եւ արդ տէք նուաղեցաք մեք քան զա-
մենայն ազգս , և եմք տառապեալ յա-
մենայն երկրի այսօր վասն մեղաց մերոց :

16 Ոչ զոյ ՚ի ժամանակի յայսմիկ իշխան մար-
գարէ և առաջնորդ , ոչ ողջակէզք պա-
տարագաց , ոչ խունկք օրինաց և ոչ տե-
ղի տատարագս մատուցանելոյ առաջի
քո , և զողորմութիւն զտանել ՚ի քէն :

17 Այլ անձամբք խոնարհեալ և հոգւովք
տառապալանաց ընդունելի լիցուք մեք
որպէս զողջակէզս խոյոց և զուարակաց , և
որպէս զբիւրաւորս զառանց պարարտաց :

18 Այնպէս ընդունելի լիցին պատարագք
մեր այսօր առաջի քո , զի կատարեալ

գտցուք զկնի քո . և չէ ամօթ յուսաւ
ցելոցս ՚ի քեզ :

Եւ արդ զամք զհետ քո ամենայն սըթ 19
տիւք մերուլք . երկնչիմք մեք ՚ի քէն ,
և խնդրեմք զերեսս քո , տէր մի յամօթ
առներ զմեզ :

Այլ արա առ մեզ ըստ հեծութեան 20
քում և ըստ բազում ողորմութե քում .
փրկեա զմեզ լառն սքանչելեաց քոց տէր .
և փառաւորեսցի անուն քո յաւիտեան :
Յամօթ լիցին ամենեքեան , որ չարչարեն 21
զծառայս քո . ամաչեցեալ լիցին բռնու-
թիւնք նոցա , և ամենայն զօրութիւնք
նոցա խորտակեսցին :

Եւ ծանիցեն զի դու ես տէր Աստուած 22
միայն , որ փառաւորեալդ ես ՚ի վերայ
ամենայն տիեզերաց :

Օրհնեալ ես դու տէր Աստուած հարցն 23
մերց . զովեալ և առաւել բարձրացեալ
յաւիտեան :

- 24 Եւ օրհնեալ է անուն սուրբ փառաց
քոց • զովեալ և առա :
- 25 Օրհնեալ ես 'ի տաճարի փառաց սրբու
թեան քո • դովեալ և առա :
- 26 Օրհնեալ ես 'ի վերայ աթոռոյ արքայու
թեան քո • զովեալ և առա :
- 27 Օրհնեալ ես որ նստիս 'ի քըովքս և հա
յիս յանդունդս • զովեալ և առա :
- 28 Օրհնեալ ես 'ի վերայ հաստատութեան
երկնից • զովեալ և առա :
- 29 Օրհնեցէք ամենայն գործք տեառն զտէր •
օրհնեցէք և բարձր արարէք զնա յա
ւիտեան :
- 30 Օրհնեցէք երկնից զտէր , օրհնեցէք և
բարձր արարէք զնա յաւիտեան :
- 31 Օրհնեցէք հրեշտակք տեառն , և ջուրք
որ 'ի վերոյ երկնից զտէր , օրհ :
- 32 Օրհնեցէք զօրութիւնք տեառն , արե
զակն և լուսին զտէր , օրհ :
- 33 Օրհնեցէք աստեղք երկնից , անձրեւք

Ե ցողք զտէր , օրհնեցէք և բար :
Օրհնեցէք ամենայն հողմք հուր և ջեր 34
զտէր , օրհնեցէք և բար :
Օրհնեցէք ցուրտ և տօթ , ցող և ձիւ 35
նաբեր զտէր , օրհնե :
Օրհնեցէք ստռն և պարզ , եղեամն և 36
ձիւն զտէր , օրհնե :
Օրհնեցէք տիւք և գեշերք , լոյս և խաւ 37
ւար զտէր , օրհնե :
Օրհնեցէք ամոք և փայլատակունք , և 38
երկիր զտէր , օրհնե :
Օրհնեցէք լերինք և բլուրք , և ամեւ 39
նայն բոյսք երկրի զտէր , օրհնե :
Օրհնեցէք աղբիւրք , ծովք և գետք 40
զտէր , օրհնե :
Օրհնեցէք կէտք և ամենայն կայտառք 41
որ ՚ի ջուրս , և թռչունք երկնից զտէր ,
օրհնե :
Օրհնեցէք դազանք եւ անասունք , և 42
սրդիք մարդկան զտէր , օրհնե :

- 43 Օրհնեցէ Խորայէլ զտէր , օրհնեցէ և
բարձր արասցէ զնա յաւիտեան :
- 44 Օրհնեցէք Քահանայք զտէր , օրհնե :
- 45 Օրհնեցէք ծառայք տեառն զտէր , օրհ :
- 46 Օրհնեցէք անձինք , և շունչք արդա-
րոց զտէր , օրհնե :
- 47 Օրհնեցէք սուրբք և խոնարհք սրտիւք
զտէր , օրհնե :
- 48 Օրհնեցէք Անանիա Աղարիա եւ Մե-
սայէլ զտէր , օրհնե :

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՏԱՄՈՒ ԱՍՏՈՒԱծԱծՆԻՆ

Դ. Ա. Կ.

1 Ա Ե Խեծացուսցէ անձն իմ զտէր , և ցըն-
ծառցէ հոգի իմ Աստուծով փրկչաւ ի-
մով :

Այց արար կ վերայ խոնարհութեան աշ 2
ղախնոյ իւրոյ . այսուհետեւ երանեսցեն
ինձ ամենայն ազգք :

Արար ընդ իս մեծամեծս հզօրն, և սուրբ 3
է անուն նորա :

Ողորմութիւն արար ազգէ յազգ երկիւն 4
ղածաց իւրոց . արար զօրութիւն բազ-
կաւ իւրովլ :

Ցըռւեաց զամբարտաւանս ՚ի մտաց սրտից, 5
և քակեաց զհզօրս յաթոռոց :

Զ խոնարհս բարձրացոյց , զկարօտս ելից 6
բարութեամբ , եւ զմեծատունս արձա-
կեաց ունայնս :

Գաշտպանեաց իսրայելի ծառայի իւրոյ, 7
յիշելով զողորմութիւն իւր :

Որպէս խօսեցաւ առ հարսն մեր , ընդ 8
Աբրահամու եւ զսւակի նորա յաւի-
տեան :

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ
ԶԱՔԱՐԴԱՅԻ ՀՕՐՆ ՑՈՎՀԱՆՆՈՒ
ՄԿՐՏՉԻՆ

ԴԱՒԿ • Ա.

- 1 (Ե)րինեալ տէր Աստուած Խորայելի որ
յայց ել, և արար փրկութիւն ժողո-
վըդեան իւրոյ :
- 2 Յարոյց եղջեւը փրկութեան ՚ի տանէ
Դաւթի ծառ այի իւրոյ, ոբակէս խօսե-
ցաւ բերանովք սրբոցն՝ որ յաւիտենից
մարդարէքն էին :
- 3 Փրկութիւն ՚ի թշնամեաց մերոց, և ՚ի ձե-
ռաց ամենայն ատելեաց մերոց :
- 4 Առնել ողորմութիւն առ հարս մեր, և
յիշել զկտակարանս սրբութեան իւրոյ :
- 5 Երդումն զոր երդուաւ Աբրահամու հօք
միրոյ, տալ մոզ առանց երկիւղի զփը-
կութիւն ՚ի թշնամեաց մերոց :

Պաշտել զնա սրբութեամբ և արդարու 6
թեամբ առաջի նորա զամենայն աւուրս
կենաց մերոց :

Եւ դու մանուկ՝ մարզարէ բարձրելոյն 7
կոչեսջիր . զնասցես առաջի տեառն պատ-
րաստել զհանապարհս նորա :

Տալ գիտութիւն փրկութեան ժողովը 8
դեան իւրոյ , 'ի թողութիւն ամենայն
մեղաց մերոց :

Վասն զթոյ ողորմութեան տեառն Աս 9
տուծոյ մերոյ , որ երեւեցաւ մեզ արե-
գակն 'ի բարձանց՝ լուսաւոր առնել ըզ-
խաւար մեր :

Ճագել լոյս 'ի վերայ այսոցիկ որ նստէաք 10
'ի խաւարի և 'ի ստուերս մահու , ուղղել
զոտս մեր 'ի ճանապարհս խաղաղութեան :

ԱՆՕԹՔ ՍԻՄԵՈՎՆԻ ՃԵՐՈՒՆԻՈՅՆ

Դ. Ա. Կ. • Բ.

Արդ արձակեա տէր զծառայս քո ըստ 1

բանի քում ՚ի խաղաղութիւն, զի տեսին
աչք իմ զիբկութիւն քո զոր պատրաս-
տեցեր առաջի ամենայն ժողովրդոց :

2 Լոյս յայտնեցար հեթանոսաց, և վառք
ժողովրդեան քում խրայելի :

ԱՆՕԹԻՔ ԱՊԱՀՈՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՄԱՆԱՍԻ ԹԱԳԱԿՈՐԻՆ

1 **Տ**էր ամենակալ Աստուած Աքրահա-
մու, Սահակայ, Յակովիլբայ զաւակի նո-
ցա արդարոց • ամենակալ տէր՝ Թող
զմեղս իմ :

2 ՈՐ աՐարեր զԵՐԿԵՆՍ և զԵՐԿԵՐ և զամե-
նայն զարդ նոցա . ամենակալ տէր :

Յ ՈՌ կասլեցեր զծով բանիւ հրամանաւ
քո . իհակեցեր զխորս , կնքեցեր ահաւոր
և փառաւորեալ անուամբ քո . ամե :

Ու ամենայն ինչ սարսկ և դողայ յերեւ 4

սաց ահի զօրութեան քո . ամեւ :

Անբաւ է մեծվայելութիւն իմառաց 5

սըբութեան քո . սաստիկ է բարկութիւն

սպառնալիաց քոց ՚ի վերայ մեղաւորաց ,

անշատի եւ անքնին են ողօրմութիւնք

աւետեաց քոց . ամեւ :

Դու տէր բարձրեալ զթած երկայնամիտ 6

բազումողորմ , և զդ ջանաս ՚ի վերայ չա-

րեաց մարդկան . ամեւ :

Դու Աստուած ոչ եղիր ապաշխարութիւն 7

վասն արդարոցն Աբրահամու , Սահսրկայ

և Յակովայ , որք ոչն մեղան քեզ . ամեւ :

Այլ եղիր ասլաշխարութիւն վասն իմ 8

մեղաւորիս , զի մեղայ աւելի քան զա-

ւազ ծովու , և բազմացան անօրէնու-

թիւնք իմ . ամեւ :

Չեմ արժանի հայել և ահսանել զբարձ-

ըրւթիւնս երկնից ՚ի բազմութենէ անօ-

բէնութեան իմոյ . ամեւ :

10 Կորացիալ եմ ես ՚ի ըռնութենէ կտուա
նաց երկաթեաց , և ոչ զոյ ինձ հան-
գիստ • ամե :

11 Բարկացուցի զսրտմտութիւն և չար ա-
ռաջի քո արարի , կանզնեցի պատկեր և
բաղմացուցի զցասումն . ամե :

12 Եւ արդ խոնարհեցուցանեմ զծունը սըս-
տի իմոյ եւ հայցեմ ՚ի քաղցրութենէ
քումմե . ամե :

13 Մեղայ տէր մեղայ , և զանօրէնութիւնս
իմ ես ինձէն զիտնմ . ամե :

14 Աղաչեմ և խնդրեմ ՚ի քէն՝ թող ինձ տէր
թող ինձ , և մի կորուսաներ զիս ըստ ա-
նօրէնութեան իմոյ . ամե :

15 Մի՛ յաւիտեան բարկանար ինձ և մի՛ յի-
շեր զչարիսն իմ , և մի՛ ուարտաւորեր զիս
ընդ իշեալսն ՚ի ներքոյ երկը չարեօք .
ամենա :

16 Զի՞ դու Աստուած՝ Աստուած առաջ-
խարողաց ես , և յիս ցոյց զբարերարու-

Թիւն քո , զի անարժան եմ . ամե :

Կեցուսցես զիս ըստբազումողորմութեան 17
քում , և օրհնեցից զքեզ զամենայն ա-
ւուրս կենաց իմոց . ամե :

Զքեզտէր օրհնեն ամենայն զուարթունք 18
երկնից , և քո են փառք յաւիտեանս .
ամեն :

Փառք հօր և որդւոյ և : Այժմ և միշտ :

Աղաւեմ և խնդրեմ ՚ի քէն տէր , թող 1
ինձ զմեղս իմ :

Բազումողորմ տէր , ողոլմեա ինձ : 2
Աստուած , քաւեա զիս զմեղաւորս ՚ի 3
մեղաց և կեցո :

Արարիչ իմ և յոյս Աստուած , գթա յիս 4
՚ի մեղուցեալ ծառայո , և ողորմեա ինձ
բազմամեղիս :

Ամենօրհնեալ Սրբուհի և միշտ կոյս Աս 5
տուածածին Մարիամ , բարեխօսեա առ-
տէր վասն իմ մեղաւորիս :

6 Ամենայն սուրբք Աստուծոյ, բարեխօ-
սեցէք առ Հայը ՚ի յերկինս վասն մեր
մեղաւորաց :

7 Քրիստոս որդի Աստուծոյ անոխակալ,
ընկալ զաղաշանս մեր, զի ՚ի քեզ են ա-
պաւինեալ անձինք մեր :

8 Յաղթող զօրութեամբ՝ սուրբ և կենդա-
նարար և սլատուական խաչիւ քո տէր
սլահուաննեա զմեզ :

9 Առաքեա տէր զհրեշտակ խաղաղութե-
քո, որ եկեալ սլահեսցէ զմեզ անխռովս
՚ի տուէ և ՚ի զիշերի :

10 Եւ մարդասիրութեամբ քո յիշեա զմեզ
տէր, յիշեա զմեզ յորժամ զաս արքայ-
ութեամբ քով, և ողորմեա մեզ :

ՃՃՃՃՃՃՃՃՃՃՃՃՃՃՃՃՃՃ

Կախութրութիւնք իրաւականք յա-
ցագս աջօթիցն , զոր արարեաց է
Տեառն Ներսիսի Եցքօրն Գրիգորիսի
Հայոց կաթու-շիկոսի :

Ա յօնք հասարակաց Քրիստոնեից մէծաց և
դուռնոց , ուր աղարքին ուստանել ամենէն ան՝ և
ուստանել զիմեանս . ասհանայք՝ "Ծաղկված" ,
հարք՝ պըրդիս , մարք՝ ողբարձրս , և ընկեր
ունիւնքն ի-ը : Եւ աղօնեսցն առվաւ յաւուցն
հինգ անգամ՝ Երիտրանան ծննդրութեամբ՝ ի
յամուն . այսինքն՝ յաւուտօպուն , ի ճաշուն ,
ի հասարակ աւուցն , յերէիրյին , և ի հան-
գուգուսն : Ապա լու աղերք ու լինեցի և ծովա-
նայ սկինք ժամ աղօնես իստարել , աղօնեսցն
զրս անգամ , իամ երես անգամ , իամ մի ան-
գամ յաւուցն . որ միայն ճանալի լու Քրիստո-
նէայ է , և ովունք ծանիսէ լու արարած է մ
Աստր-ծոյ և Երիտրանանորա = Եւ լու պա-
մակայն բանահ աղօնիւշ հեղամայ ուստանիւ , (որտ

Ասպառած բնակիւ ՚ ի մէլ : Արդ՝ մէտ աղան-
ճէսահաւ ու բարերարն Ասպառած բանալ զալ հը-
պաց Յէրու ։ ո օժագութէնամբ ուստանիւ զատ և ա-
ղջնել , և Ասպառածոյ սէրէսիւ լինել :

Եւ յաղըլել և ՚ զիր գորիսս իալուուշինս հայոց ,
և զէղացուն նորս անսէրսէս զաղօլիցա օքինողն
ախեցէտ ՚ ի քըլսապա : Եւ որտ ընդօվինուիտ
՚ գորս զաղօլս , գորէցէտ և ուլորասանիսն բանս
սպայսանին . և որտ գորէն զատ գորէսցին ՚ ի դը-
րաւունիւն իւնայր ոտ իտէնից : Եւ որտ ուստանին
և աղօլչայցն , աղոյմանիւն ընկալին ՚ ի քը-
լիսապանէ . և որտ ուստացանիցն զընիւերս , վարձս
առացն աԱսպառածոյ : Եւ որտ գորէն , մէ՛ ա-
պանէլ պան զօրինոյս՝ բան իամ գիր իստու-
նէսցէն , և մէ՛ նուտան գորէսցէն , ու մէ՛ մէ՛ այլ և
այլ լինիցին բանին , այլ հաստատը լիցին ամե-
նէցնան ուր և գորէսցին : Եւ ակամարդն ՚ ի գի-
րս՝ ուղիւ գորալսցին պացն գորէլ . և քըլս-
պանի գորաւ յաւիպնան . ամէն :

ԱՆՕԹԻ ԻՒՐԱՔԱՆՉԻՐ ԱՆՁԻՆ
Ի ՔՐԻՍՏՈՍ

Զոր արարեաց է սրբոյ տեղան
Ներօնսի հայոց կաթուցիկուի :

♦ աւատով խոստովանիմ և երկիրադա 1
գանեմ քեզ, հայր և որդի և սուրբ Հո-
գի, անեղ և անմահ ընութիւն, արարել չ
հրեշտակաց և մարդկան և ամենայն եղե-
ջոց • ողորմեա քո արարածոց, եւ ինձ
բազմամեղիս :

Հաւատով խոստովանիմ և երկիրադա 2
Նեմ քեզ՝ անբաժանելի լոյս . միասնական
սուրբ Երրորդութիւն և մի աստուածու-
թիւն, արարել լուսոյ և հալածիչ խա-
ռարի • հալածեա ՚ի հոգւոյ իմմե զիսա-
ւար մեղաց և անդիտութեան, և լուսա-
ւորեա զմիտս իմ ՚ի ժամուս յայսմիկ ա-

Պօթել քեզ ՚ի հաճոյս, և ընդունել ՚ի
քէն զինդրուածս իմ. և ողորմեա քո
տրաբածոցս և ինձ բազմամեղիս:

3 Հայր երկնաւոր Աստուած Ճշմարիտ, որ
առաքեցիր զորդիդ քո սիրելի ՚ի խնդիր
մոլորեալ շչնարին, մեղայ յերկինս և ա-
ռաջի քո. նկալ զիս որպէս զտնառակ
որդին, և զգեցո ինձ զոլատմուճանն զա-
ռաջին. զոր մերկացայ մեղօք, և ողոր:

4 Որդի Աստուծոյ Աստուած Ճշմարիտ,
որ խոնարհեցար ՚ի հայրական ծոցոյ՝ եւ
առեր մարմին ՚ի սըրո, կուսէն Մարիտ-
մայ վասն մերոյ փրկութեան. խաչեցար
թաղեցար և յարեար ՚ի մեռելոց, և համ-
բարձար փառօք առ հայր. մեղայ յեր-
կինս և առաջի քո, յիշեա զիս որպէս
զաւազակն յորժամդաս արքայութեա: Շ
քոյլ. և ողորմեա :

5 Հոգի Աստուծոյ Աստուած Ճշմարիտ, որ
իջեր ՚ի Յորդանան և ՚ի վերնատունն, և

լուսաւորեցեր զիս մկրտութեամբ սուրբ
աւազանին . մեղայ շերկինս և առաջի
քո . մաքրեա զիս վերստին աստուածա-
յին հրուլ քուլ՝ որպէս հրեղէն լեզուօք
սուրբ զառաքեալսն . և ողոր :

Անեղ բնութիւն , մեղայ քեզ մտօք իւ 6
մովք , հոգւուլ և մարմնուլիմուլ . մի յիւ
շեր զմեղս իմ զաւաշինս՝ վասն անուանդ
քում որբոյ . և ողոր :

Տեսող ամենայնի , մեղայ քեզ խորհրդուլ 7
բանիւ եւ զործուլ . ջնջեա զձեռազիր
յանցանաց իմոց , և զրեա զանուն իմ 'ի
դպրութեան կենաց . և ողոր :

Քննող զաղտնեաց , մեղայ քեզ կամայ և 8
ակամայ , զիտութեամբ և անզիտութեամբ .
Թողութիւն շնորհեա մեղաւորիս , զի 'ի
ծննդենէ սուրբ աւազանին մինչեւ ցայո-
օր մեղուցեալ եմ առաջի աստուածու-
թեանդ քո զզայարանօք իմուլք , և ամե-
նայն անդամօք մարմնոյս . և ողոր :

9 Ամենախնամ տէր, դիր պահապահն աշաց
իմոց զերկիւղ քո սուրբ. ոչ եւս հոյել
յարատ, և ականչաց իմոց՝ ոչ ախորժել
լսել զբանս շարութեան, և բերանոյ ի-
մոյ՝ ոչ խօսել զստութիւն, և սրտի իմոյ՝
ոչ խորհել զշարութիւն, և ձեռաց իմոց՝
ոչ դործել զանիրաւութիւն, և ոտից ի-
մոց ոչ գնալ ՚ի ճանապարհս անօրէնու-
թեան. այլ ուղղեա զշարժումն սոցա-
լինել միշտ ըստ պատուիրանաց քոց յա-
մենայնի. և ողոր :

10 Հուր կենդանի Քրիստոս, զհուր սիրոյ
քո զոր արկեր յերկիր, բորբոքեա յանձն
իմ. զի այլեսցէ զախտ հոգւոյ իմոյ, և
որբեսցէ զիսիղձ մտաց իմոց, և մաքրեսցէ
զմեղս մարմնոյ իմոյ, և վառեսցէ զլոյս
զիտութեան քո ՚ի սրտի իմում. և ողոր :

11 Իմաստութիւն հօր Յիսուս, տուր ինձ
իմաստութիւն զբարիս խորհել և խօսել
և դործել առաջի քո յամենայն ժամ.

՚ չ չար խորհրդոց ՚ի բանից և. ՚ի գործոց
փրկեա զիս . և. ողոր :

Կամեցող բարեաց տէր կամարար , մի՛ թու 12
զուր զիս ՚ի կամս անձին իմոյ գնալ . այլ
առաջնորդեա ինձ լինել միշտ ըստ կա-
մաց քոց բարեսիրաց . և ողոր :

Արքայ երկնաւոր , տուր ինձ զարքայու 13
թիւն քո՝ զոր խոստացար սիրելեաց քոց , և
զօրացո զսիրտ իմ ատել զմեղս , և սիրել
զքեզ միայն , և առնել զկամս քո . և ողոր :
Խնամող արաբածոց պահեա նշանաւ խաւ 14
չի քո զհողի և զմարմին իմ ՚ի պատրանաց
մեղաց , ՚ի փորձութեանց դիւաց , և ՚ի
մարդոց անիրաւաց , և յամենայն վտուն-
գից հոգւոյ և մարմնոյ . և ողոր :

Պահապան ամենայնի քրիստոս , աջ քո 15
հովանի լիցի ՚ի վերսոյ իմ ՚ի տուէ և ՚ի
զիշերի , ՚ի նստել ՚ի տան , ՚ի գնալ ՚ի ճա-
նապարհ , ՚ի ննջել և ՚ի յառնել , զի մի՛
երբէք սասանեցայց . և ողոր :

16 Աստուած իմ, որ բանաս զձեռն քո և
լնուս զամենայն արարածս ողորմու-
թեաւը քով, քեզ յանձն առնեմ զան-
ձըն իմ. դու հոգա և ոլաւըաստեա լո-
պէտս հոգւոյ և մարմնոյ իմոյ յայսմչե-
տէ մինչեւ յաւիտեան . և ողոր :

17 Դարձուցիչ մոլորելոց, դարձո դիս ՚ի չար
սովորութեց իմց ՚ի բարի սովորութիւն ,
և բեւեռեա ՚ի հոգի իմ զսոսկալի օր մա-
հուն , և զերկիւղ գեհենին , և շոէր որ-
քայութեանն . զի զղջացաց ՚ի մեղաց և
գործեցից զարդարութիւն . և ողոր :

18 Աշքեւը անմահութեան , աղքերացո ՚ի
որտէ իմմէ զարտասուս ատաշխարութեան
որսկու ոլունկին՝ զի լուսցից զմեղս ան-
ձին իմոյ յառաջ քան զելանելն իմ յաշ-
խարհէս . և ողոր :

19 Պարզեւիչ ողորմութեան , պարզեւեա
ինձ ուղղափառ հաւատով և բարի գոր-
ծով , և սուրբ մարմնոյ և արեան քո հա-

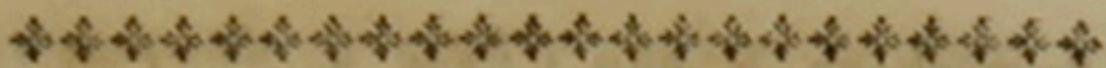
Էղորդութեամբ զալ առ քեզ . և ողոր :
Բարերար տէր , հրեշտակի բարւոյ յան 20
ձըն արասցես զիս քաղցրութեամբ ա-
ւանդել զհոգի իմ , և անխոռով անցու-
ցանել ընդ չարութիւն այսոցն՝ որ են
՚ի ներքոյ երկնից . և ողոր :

Լոյս Ճշմարիտ Քրիստոս , արժանաւորեա 21
զհոգի իմ ուրախութեամբ տեսանել ըզ-
լոյս փառաց քոց ՚ի կոչման աւուրն , և
հանգչել յուսով բարեաց յօթեւանս
արդարոց մինչեւ յօր մեծի դալստեան
քո . և ողոր :

Դատաւոր արդար , յորժամզաս փառօք 22
հօր դատել զկենդանիս և զմեռեալո ,
մի մտաներ ՚ի դատաստան ընդ ծառայի
քում . այլ վիրկիա զիս ՚ի յաւիտենական
հրոյն , և լսելի արա ինձ զերանաւէտ
կոչումն արդարոց յերկնից ալքայու-
թիւնդ . և ողոր :

Ամենողումտէր , ողորմեա ամենայն հա 23

ւատացելոց ՚ի քեզ, իմոց և օտարաց,
ծանօթից և անծանօթից, կենդանեաց
և մեռելոց . շնորհեա և թշնամեաց ի-
մոց և ատելեաց զթողութիւն՝ որ ու-
խս յանցանաց, և դարձո զնոսա ՚ի չա-
րեացն զոր ունին վասն իմ, զի ողորմու-
թեանդ քում արժանի եղիցին. և ողոր:
24 Փառաւորեալ տէր, ընկալ զաղաշանք
ծառայիս քո, և կատարեա ՚ի բարի ըզ-
խնդրուածո իմ բարեխօսութեամբ ուր-
բուհւոյ Աստուածածնին և Յովհաննու
Մկրտչին և սրբոյն Ստեփաննոսի նախա-
վկային և սրբոյն Գրիգորի մելոյ լու-
սաւորչին, և սրբոց առաքելոց, մար-
զարէից, վարդապետաց, մարտիրոսաց,
Հայրապետաց, Ճղնաւորաց, կուսանաց,
և ամենայն սրբոց քոց երկնաւորաց և
երկրաւորաց: Եւ քեզ իփառք և եւկը-
պագութի անբաժանելի ոռւրբ Երբորդու-
թեանդ յաւիտեանս յաւիտենից . ամեն:

ՄԱՆԹԱՆՔ ԶՈՒԱՌՈՒ ԱՐՀԱԿԻՐԱՑ ԳԻՇԵՐԱՅՆԱՑ

ԱՐԲՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻ Նարեկացւոյ
ասացեալ :

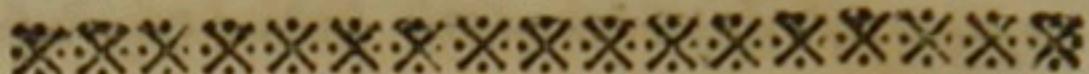
ԲԱՆ ՃԲ •

նկալ քաղցրութեամբ, տէր Աստուած
հզօ՞ր, զդառնացողիս զաղացնս . մատիր
գթութեամբ առ ուստիառեալս դիմօք .
իւարատեա, ամենապարզեւ, զամօթական
տխրութիւնս . բարձ յի էն ողորմած,
զանըմբերելի ծանրութիւնս . անջրսլեւ
տեա, հնարաւոր, զմահացու կրթութիւն
նըս . աւարեա, միշտ յաղթող, զխաբողին
հաճութիւնս . բացատրեա, վերնային,
զմոլելոյն մառախուղ . կնքեա, կեցու-
ցեւ, զկոբուսչին ընթացմունս . ցրուեա,
ծածկատեա, զըմբռնողին չար գտմունս .

խորտակեա, անքննին, զմարտողին դիմեց-
մունս : Տեառնագրեա քո անուամբդ՝
զլուսանցուց երդ յարկիս : սլարիակեա
քո ձեռամբդ զառաստաղ տաճարիս,
գծաղրեա քո արեամբդ զմուտ սհմոց
սենեկիս : կերպացո զքո նշանը ՚ի հետա
ելից մաղթողիս : ամբացո քո աջովդ
զհանգստեանս խշտի : մաքրեսցես ՚ի հաղ-
բեց զծածկարան անկողնոյս : սլահեսցես
քո կամօքդ զտառապեալ անձն ոգւոյս :
անխարդախ ուրասցես զքո շնորհեալ
շունչ մարմնոյս : կացուսցես շրջափակ
զպար զօրուդ երկնայնոյ : կարգեսցես ՚ի
դիմի ընդդէմ դիւացն դասու : Տուր
հանգիստ քերկրութեան մահահանգոյնս
նիրհման ՚ի խօրութեան հիշերիս, բարե-
խօսութեամբ հայցուածոց սրբոյ Աստ-
ուածածնիդ եւ ամենայն ընտրելոց :
Ամիսուիեալ պարուրեա զպատուհան տե-
սութեանց զշայարանոյս իմաստից ան-

զարհութելի զետեղմամբ ՚ի ծփական խը-
ռովութեանց , կենցաղական զբաղմանց,
անրջական երազոց , խօլականաց ցնորից ,
յիշատակաւ քո յուսոյդ անվնասելի
պաշտպանեալ : Եւ սթափեալ վերստին
՚ի ննջմանէ ծանրութեան ամենազգաստ
արթնութեամբ , հոգենորոդ զուսրթու-
թեամբ ՚ի քեզ արձանացեալ զայս ձայն
մաղթանաց բուրմամա հաւատոց քեզ , ա-
մենօրհնեալ թագաւոր իփառաց անձառից,
փառաբանողաց երկնազումար խմբից եր-
գակցեալ յերկինս առաքել : Զի դու
փառաւորեալ ես յամենայն արարածոց
յաւիտեանս յաւիտենից • ամեն :

ԱՆՕՔԹ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ

Նորին սրբոյն գ. թիգորի :

ԲԱՆ ՀԴ •

Աստուած յաւիտենական, բարերար և
ամենատկալ. ստեղծիչ լուսոյ, և յօրինիչ
զիշերոյ, կեանք ՚ի մահու, և լոյս ՚ի խա-
ւարի. յոյս ակն ունողաց և երկայնմը-
տութիւն տարակուսելոց : Ու ամենար-
ուեստ իմաստութեամբ .քո դարձուցա-
նես յայգ զստուերո մահու, աննուազ-
ծագրւմն և անմուտ արեղակն .քանզի
ոչ զօրէ ծածկել զիառս տէրութեան
քո խաւար զիշերոյ, որում կրկնի ծունը
երկրագութեան ամենայն եղելոց երկ-
նաւորաց և երկրաւորաց և սանդարա-
մատականաց : Ու լսես զհեծութիւն կա-

սկելոց, և հայիս յաղօթս խոնարհաց, և
ընդունիս զինդրուածս նոցա . Աստ
ուած իմ և թաղաւոր իմ, կեանք իմ
և ապաւէն իմ, յօյս իմ և վստահու
թիւն իմ, Յիսուս Քրիստոս աստուածդ
ամենայնի, սուրբդ հանգուցեալ ՚ի հոգիս
սրբոց, միսիթարութիւն վշտաց, և քա
ւաբան մեղուցելոց : Որ զիտես զամեն
նայն յառաջ քան զլինել նոցա, ա
ռաքեա պսլահսլանողական զօրութիւն
աջոյ քո, և փրկեա զիս յերկիւղէ զիշերի
և ՚ի դիւէ չորէ : Որպէս զի զիշատակ
սոսկալի և սուրբ քո անուանդ միշտ
համբուրեալ շըթամբք հոգւոյ՝ ըղձու
թեան շնչոյ, կեցից սլահսլանեալ լինդ
այնուիկ որ կարդան զքեզ ՚ի բոլոր սրտէ:
Եւ ՚ի դրոշմէ խաչի քոյոյ նշանիդ, զոր
աստուածային արեամբդ քո ներկեալ
նորոգեցեր, և ՚ի նոյն շնորհ որդեզըն
թեան զմեզ միլրտեցեր, և ՚ի փառս պատ

կերի քո Նկարեալ յօրինեցեր , այսու
ոլարզեւոք աստուածականոք ամաչեսցէ
սատանայ , քակտեսցին մեքենայքն ,
բարձրին որոգայթքն , պարտեսցին մար-
տուցեալքն , պակասեսցին զէնքն սայ-
րասուրք , մերժեսցի մէգն , փարատեսցի
խաւարն , մեկնեսցի մառախուղն : Բա-
զուկ քո հովանասցի , և աջ քո կնքես-
ցէ . վասն զի զթած ես և ողորմած , և
անուն քո կոչեցեալ է ՚ի վերայ ծառա-
յից քոց : Եւ քեզ ընդ հօր հոգւովդ-
արբով՝ փառք և իշխանութիւն յաւի-
տեանս յաւիտենից . ամեն :

Ճ Ճ

ԱՆՕԹԻՔ ԶՈՐԱԿԱՐ

Նորին սրբոյն գրիգորի :

ԲԱՆ ԻԱ •

Արդի Աստուծոյ կենդանւոյ, օրհնեալ
յամենայնի, հօրդ ահաւորի անքնին
ծնունդ, որ տկարանայ առ ՚ի քէն և ոչ
ինչ. որ ՚ի ծաղել անստուեր նշուլց ու
զորմութեան քո փառաց հալին մեղք,
հալածին դեւք, ջնջին յանցանք, խը-
զին կասլանք, խորտակին շղթայք, կեն-
դանածնին մահացեալք, բժշկին հար-
ուածք, ողջանան լէրք, բառնին ա-
պականութիւնք, տեղի տան տխրու-
թիւնք, նահանջին հեծութիւնք, փախ-
նու խաւարն, մեկնի մեղն, մերժի մա-
ռախուղն, փարատի մռայլն, ոսլառի

աղջամուղջն , վերանոյ մութն , զնայ
գիշերն , տարադրի տաղնապն , չքանան
չարիքն , հալածին յուսահասութիւնքն ,
և թաղաւորէ ձեռն քո ամենակար , քա-
ւիչդ ամենայնի : Որ ոչ եկիր կորուսա-
նել զմարդկան ոզիս , այլ կեցուցանել .
Թող ինձ զանթիւ չարիսն իմ բազում
ողորմութեամբդ , զի գու միայն ես յեր-
կնի անձառ և յերկրի անզնին , ՚ի տարը
զոյի , և յեզրս ծաղաց աշխարհի , սկիզբն
ամենայնի և յամենայնի ամենայն լըր-
մամբ , օրհնեալ ՚ի բարձունս . և քեզ
ընդ հօր և հոգւոյդ սրբոյ փոռ Ք յո-
ւիտեանս . ամէն :

ՑԱՆԿ ՍԱ. Ղ. ՄՈՍԱ. Ց

ԸԱՏ ԿԱՐԳԻ ԱՅԲՈՒԲԵՆԻՑ

Աղաղակեցէք առ աստուած ամե . կե :
Աղաղակեցէք առ տէր ամե . զթ :
Ապրեցո զիս տէր , զի նուա . ժա :
Ապրեցո զիս տէր 'ի մարդոյ . ճլթ :
Առ գետո բաբելոնց , անդ . ճլզ :
Առ քեղ տէր կարդացի սստուած . իէ :
Առ քեղ տէր համբարձի զան . իդ :
Առ քեղ տէր համբարձի զա . ճիբ :
Ասաց անզգամն 'ի սրտի իւրում . ժգ :
Ասաց անզգամն 'ի սրտի իւրում . ճը :
Ասաց տէր ցուէր իմ նիստ . ճթ :
Ասոցի՝ թէ պահեցից զՃա . լը :
Ասէ անօրէնն 'ի մեղանշել . լէ :
Աստուած՝ ականչոք մերովք . խդ :
Աստուած աստուած իմ , ես . կը :

- Աստուած աստուած իմ նայ . իա :
- Աստուած աստուծոց տէր . իթ :
- Աստուած եկաց ՚ի ժողովս . ձա :
- Աստուած զիրաւունս քո . հա :
- Աստուած մեր ապաւէն և . ին :
- Աստուած մեր ժեցեր և աւե . ծթ :
- Աստուած մոխն հեթանոսք . հը :
- Աստուած անուան քում կե . ծդ :
- Աստուած յօդնել ինձ նայ . կթ :
- Աստուած ողորմեա մեզ և . կղ :
- Աստուած ՞ քեզ նմանիցի մի՛ . ձբ :
- Աստուած վրէժինդիր , տէր . զգ :
- Աստուած օրհնութեան . ձը :
- Աստ օրհնեցէք ամենայն ծա . չճշ :
- Բաղում անգամ մարտեան : ճիլ :
- Բայց միոյն աստուծոյ հնա . կա :
- Բանից իմոց ունկնդիր տէր . ե :
- Բարի է խռո ռովան լինել տեառն . զա :
- Բարձր առնեմ զքեզ աստ . ճիդ :
- Բարձր առնեմ զքեզ տէր . իթ :
- Բաղնեցի սիրտ իմ զալատ . խդ :
- Գահացայց զքէն տէր բոլո . թ .

- Գովեա երուսաղէմ դտէր . Տիւէ :
- Դատ արա ինձ ասոսուած . Ի՞բ :
- Դատ արա ինձ տէր , զի ես . Ին :
- Դատեա տէր զայնոսիկ՝ ոյք . Լու :
- Եթէ ոչ տէր եր առ մեղ . Ճիգ :
- Եթէ ոչ տէր շինէ զտունն . Ճիղ :
- Եկոյք ցնծացուք 'ի տէր . Վր :
- Երանեալ են անբիծք 'ի . Ճժը :
- Երանեալ է այր որ երկնշի . Ճժա :
- Երանեալ է այր որ ոչ գնաց . ա :
- Երանի ամենեցուն՝ ոյք եր . Ճիէ :
- Երանի որ խորհի զազքատն . Իւ :
- Երանի ում թողութիւն . լա :
- Երկինք պատմեն զիտուս . Ժը :
- Զի՞ բարի կամ զի՞ վայելուչ . Ճլը :
- Զի՞ պարծի 'ի չարութեան . Ծա :
- Զողօրմաւթիւնս քո տէր . Ճը :
- Ընդէ՞ր իռովեցան հեթանոսք . բ :
- Ընդէ՞ր մերժեցէր աստուած . հգ :
- Ընդէ՞ր արդարէւ զարդարութիւն . ծէ :
- Իբրէւ զի բարի է խորոյիլի . հբ :
- Ի դարձուցանել տեառն . Ճիէ :

- Ի խորոց կարդացի առ քեզ. Ճի՛Շ :
- Ի կարդալ իմում լուար ինձ. Դ :
- Ի նեղութեան իմում ես. ՃԺ՛Շ :
- Ի տէր յուսացայ, որսկէս ա. Ժ :
- Ի քեզ տէր յուսացայ, մի՛. Լ :
- Ի քեզ տէր յուսացայ մի՛ ամա. Հ :
- Լուարուք զայս ամենայն. Խը :
- Լուիցէ քեզ տէր յաւուր. ԺԺ՛Շ :
- Լուր աստուած աղօթից ի. ԿԴ :
- Լուր աստուած աղօթից իմոց. Կ :
- Լուր տէր արդարութեան. ԺՂ :
- Խոնարհեցո տէր զունկն քո. ՃԵ :
- Խոստովան եղերուք տեառն. ՃԴ :
- Խոստովան եղերուք տեառն. ՃԺԵ :
- Խոստովան եղերուք տեառն. ՃՂԵ :
- Խոստովան եղերուք տեառն. ՃԵ :
- Խոստովան եղերուք տեառն. ՃՂ :
- Խոստովան եղէց քեզ տէր. ՃԺ :
- Խոստովան եղէց քեզ տէր. ՃՂԵ :
- Խոստովան եղիցուք առ քեզ. ՀԳ :
- Ճափս հարէք ամենայն հե. Խղ :
- Կեցո զիս աստուած, զի հա. Կը :

- Հաճեցար տէր ընդ երկիր . Ճ :
- Համբարձի զաչս իմ 'ի լերինս . Ճի :
- Համբերելով համբերի տեառն . ԼՅ :
- Հաւատացի զոր և խօսեցայ . ՃՃէ :
- Հիմունք նորա 'ի լեառն սուրբ . Ճզ :
- Չայնիւ իմով ես առ տէր . ԿՂ :
- Չայնիւ իմով ես առ տէր . Ճխա :
- Մատուցէք տեառն՝ որդիք . Ի՛լ :
- Մեծ է տէր և օրհնեալ է . Խէ :
- Մի նախանձիր ընդ չարս . ԵՊ :
- Մինչեւ յերբ տէր՝ մոռա . ԺԲ :
- Յայտնի է 'ի հրեաստանէ առ . Հէ :
- Յարիգէ աստուած՝ և ցրուես . Կէ :
- Յելանելն իսրայէլի յեգիսլ . ՃԺԳ :
- Յիշեա տէր զգաւիթ , և զա . Ճլա :
- Յողորմութիւն և յիրաւունս . Ճ :
- Նայեցարուք ժողովուրդք . Հէ :
- Ողորմեա ինձ աստուած , զի . ՃԵ :
- Ողորմեա ինձ աստուած՝ ուլոր . ՃՂ :
- Ողորմեա ինձ աստուած ըստ . Ճ :
- Ո յուսայ 'ի տէր որպէս . Ճիդ :
- Որ բնակեալն է յօգնութիւն . Ղ :

- Ար հովուեսդ իսրայելի նայ . հթ :
- Որպէս սիրելիք են յարկը քռ . ձգ :
- Որպէս փախաքի եղջրու . իտ :
- Աւնկուդիս աստուած աղօթից . ծգ :
- Ուրախ եղչ ես , ոյք ասէին . ձիտ :
- Պահեա զիս աստուած իմ . ժե :
- Պատրաստ է սիրտ իմ աստ . ձէ :
- Սիրեցի , զի լուիցէ տէր . ձժգ :
- Սիրեցից զքել տէր զօրու . ժէ :
- Տեառն է երկիր լրիւ իւրով . իդ :
- Տէր ապաւէն եղեր մեր . ձթ :
- Տէր աստուած իմ ՚ի քեզ . է :
- Տէր աստուած վրկութեան . ձէ :
- Տէր զի բաղում եղեն նեղիչք . գ :
- Տէր թագաւորեաց բարկացան . զը :
- Տէր թագաւորեաց վոյելսու . զը :
- Տէր թագաւորեաց ցնծասցէ . զզ :
- Տէր ՚ի զօրութեան քում . ի :
- Տէր լոյտ իմ եւ կեանք իմ , ես . իլ :
- Տէր լուր աղօթից իմոց . ձիր :
- Տէր լուր աղօթից իմոց , ա . ձա :
- Տէր կարդացի առ քեզ եւ . ձիւ :

- Տեր հովուեցէ զիս և ինձ . իբ :
- Տեր մի՛ սրտմառը թեամբ քով . զ :
- Տեր մի՛ սրտմառը թեամբ քով . լե :
- Տեր ոչ բարձրացաւ սիրտ իմ . ճլ :
- Տեր ո՞ կացցէ 'ի խորանի . ժդ :
- Տեր տեր մեր զի՞ սքանչելի . ըլ :
- Տեր փորձեցեր զիս և ծագ . ճլը :
- Ցնծացէք առ աստուած . ճ :
- Ցնծացէք արդարք 'ի տեր . լը :
- Փրկեա զիս ՚ի թշնամեաց ի . ծը :
- Քեզ վայելէ օրհնութիւն . կդ :
- Օրհնեա անձն իմ զտէր . ճգ :
- Օրհնեա անձն իմ զտէր . ճը :
- Օրհնեա անձն իմ զտէր . ճիւե :
- Օրհնեալ տեր աստուած իմ . ճիւդ :
- Օրհնեցէօ զանուն տեառն . ճլդ :
- Օրհնեցէք զաստուած 'ի . ճծ :
- Օրհնեցէք զտէր ամենացն ա . ճժլ :
- Օրհնեցէք զտէր զի բարի է . ճիւլ :
- Օրհնեցէք զտէր յերկնից . ճիւը :
- Օրհնեցէք զտէր յօրհնութիւն . զէ :
- Օրհնեցէք զտէր յօրհնու . զէ :

Օրհնեցէք զտէր յօրհնու .	Ճիւթ :
Օրհնեցէք մանկունք զտէր .	Ճժբ :
Օրհնեցէք զտէր յամսնայն .	լդ :

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆՔ

Առդ արձակեա զծառ ոյս .	578
Ես ասացի ՚ի վերանալ յինէն .	272
Զի հուր բորբոքեցաւ ՚ի .	131
Ի գիշերաց կանխու հոգի իմ .	229
Ի նեղութեան իմումես առ .	318
Հաստառեցաւ սիրա իմ ՚ի .	178
Մեծացուցէ անձն իմ զտէր .	575
Նոյեցարուք երկինք և խօ .	81
Տէր զուր քո լուս և եր .	361
Տէր ամենակալ աստուած .	579
Փոքր էի ես յեղբարս իմ .	58
Օրհնեալ ես տէր աստուած .	39
Օրհնեալ տէր աստուած .	577
Օրհնեացուք զտէր , զի փա .	56
Օրհնեցէք զաստուած յօրհնու .	517

Եօլն Սաշմուա Աղաւիստունէան •

Տէր մի սրամտութեամբ քով.	զ :
Երանի, ում թողութիւն .	լս :
Տէր մի սրամտութեամբ .	լէ :
Ողորմեա ինձ աստուած .	ծ :
Տէր լուր աղօթից իմոց .	ճա :
Ի խորոց կարդացի առ քեզ .	ճիթ :
Տէր լուր աղօթից իմոց .	ճիբ :

